

Bedömargruppens yttrande över utvärdering av utbildning på grundnivå inom yrkeslärarexamen

Bedömargruppens uppdrag

Universitetskanslersämbetet (UKÄ) har gett oss i uppdrag att granska utbildningar som leder till yrkeslärarexamen. I bilaga 1 framgår våra bedömningar med vidhängande motiveringar och ett förslag till samlat omdöme för varje granskad utbildning.

Härmed överlämnar vi vårt yttrande till UKÄ.

Bedömargruppens sammansättning

I bedömargruppen ingick följande ledamöter:

- Lektor Helena Rehn, Stockholms universitet (ordförande och ämnessakkunnig)
- Professor Per Andersson, Linköpings universitet (ämnessakkunnig)
- Docent Monica Johansson, Göteborgs universitet (ämnessakkunnig)
- Lektor Katarina Kärnebro, Umeå universitet (ämnessakkunnig)
- Maria Grahn Olofsson, Malmö Universitet (studentrepresentant)
- Yrkeslärare Carl Tidbeck, Vuxenutbildningen i Södertälje (arbetslivsföreträdare)

Se bilaga 2 för bedömargruppens jävsförhållanden.

Bedömargruppens arbete

Utvärderingen har utgått ifrån de krav som ställs i högskolelagen (1992:1434) och högskoleförordningen (1993:100). Underlag för bedömningen har utgjorts av lärosätens självvärdering inklusive bilagor som utarbetats utifrån *Vägledning för utbildningsutvärdering på grundnivå och avancerad nivå*, intervjuer med företrädare för den granskade utbildningen och studenter samt övriga underlag som UKÄ tagit fram. Underlagen redovisas i bilaga 3.

Bedömningsprocessen

Utvärderingen av yrkeslärarprogrammet har genomförts under 2020. I utvärderingen har bedömare diskuterat och prövat innehållet mot utbildningen som helhet. De preliminära bedömningarna har bearbetats av yttrandeansvarig bedömare och bedömningarna har kalibrerats för att säkerställa en likvärdig bedömning i förhållande till de olika lärosätena och utbildningarna.

Utifrån underlagen har vi gjort en bedömning av utbildningarnas kvalitet utifrån nedanstående bedömningsområden.

- Förutsättningar
- Utformning, genomförande och resultat
- Studentperspektiv
- Arbetsliv och samverkan

Varje bedömningsområde innehåller bedömningsgrunder. Förutsättningar innehåller bedömningsgrunderna personal och arbetsmiljö. Bedömningsområdet utformning, genomförande och resultat består av tre examensmål som valts ut av UKÄ samt bedömningsgrunderna jämställdhet, uppföljning, åtgärder och återkoppling och att lärosätet verkar för att studenten genomför utbildningen inom planerad tid. Bedömningsområdena

studentperspektiv och arbetsliv och samverkan innehåller en bedömningsgrund vardera som heter samma sak som bedömningsområdet.

Varje utbildning har därmed prövats mot dessa förutsättningar (personal och utbildningsmiljö), tre examensmål, jämställdhet, kvalitetssäkring, studentperspektiv samt arbetsliv och samverkan.

Bedömargruppens preliminära yttrande per utbildning har skickats till respektive lärosäte på delning, för att påpeka eventuella sakfel. Delningstiden var fem veckor. De svar som lärosätena inkom med framgår av bilaga 4. Vi har tagit del av lärosätenas svar, och i de fall där vi gjort bedömningen att det varit relevant har ändringar gjorts i yttrandena.

Reflektioner från bedömargruppen

I denna så kallade kapptext uppmärksammas olika analyser och kommentarer som framkommit i utvärderingen som rör de granskade yrkeslärarutbildningarna på en generell nivå.

Bedömargruppen konstaterar att det finns en hög ambition och ett medvetet arbete med att upprätthålla hög kvalitet i yrkeslärarutbildningen på landets lärosäten. Samtidigt har vi identifierat svagheter och brister på flera håll, vilket lett till att vi rekommenderat UKÄ att vissa utbildningars examenstillstånd ska ifrågasättas.

Totalt har yrkeslärarprogram vid tio lärosäten utvärderats. Av de yrkeslärarutbildningar som vi har utvärderat har sex fått omdömet ifrågasatt kvalitet. Bland de utbildningar som har bedömts ha ifrågasatt kvalitet är det i flertalet fall endast en eller två bedömningsgrunder/examensmål som bedömts som inte tillfredsställande. Utgångspunkten har varit att om det finns brister i en av bedömningsgrunderna bedöms utbildningens kvalitet som helhet vara ifrågasatt. Ett mönster vi finner i resultatet av utvärderingen är att alla utbildningar som bedömts ha ifrågasatt kvalitet brister på examensmål inom bedömningsområdet Utformning, genomförande och resultat. I några fall finns också ifrågasatt kvalitet kring bedömningsgrunden Förutsättningar. Bedömningsgrunderna Jämställdhet, Uppföljning, Studentperspektiv och Arbetsliv och samverkan har däremot bedömts ha hög kvalitet på samtliga utbildningar som ingår i utvärderingen.

De brister och utvecklingsområden som vi har identifierat i utbildningarna framgår i beskrivningen av respektive lärosätes utbildningar i den här rapporten, liksom de styrkor och goda exempel vi också hittat många exempel på. Vår förhoppning är att våra omdömen kan användas på ett konstruktivt sätt i arbetet med att utveckla utbildningen, både av de som brister och av de som redan nu håller hög kvalitet.

Det finns en variation i hur Yrkeslärarutbildningen organiseras på de olika lärosätena och det varierar hur många studenter som antas och hur ofta liksom hur många lärare och institutioner som är inblandade. Något som förenar alla yrkeslärarutbildningar är att de ges i någon form av distans med olika grad av campusförlagd närvaro. De flesta ges på halvfart men även helfart och trekvartsfart förekommer. Gemensamt för alla lärosäten är också den heterogena studentgruppen. Yrkeslärarstudenter har inte enbart varierande yrkesbakgrund utan också varierande utbildningsbakgrund. Vissa har tidigare högskolestudier med sig medan andra läser på högskolan för första gången. Vissa studenter arbetar redan som yrkeslärare medan andra inte har erfarenhet som lärare. Denna heterogenitet är både en styrka men också en utmaning.

Förutsättningar – personal och utbildningsmiljö

En viktig utgångspunkt för en väl fungerande utbildning är att undervisningen planeras och genomförs av lärare på lärosätet som sammantaget har kompetens i flera olika avseenden. Yrkeslärarprogrammet ska, liksom all annan högskoleutbildning, bygga på vetenskaplig grund och beprövad erfarenhet. Utvärderingen visar att kompetensnivån ser väldigt olika ut vid lärosätena. I våra bedömningar har vi konstaterat att både vetenskapliga och professionella kunskaper om yrkesutbildning är centrala och detta är ett område som generellt behöver utvecklas på lärosätena. Den allmänna professionsanknytningen i yrkeslärarutbildningarna är generellt god. Det finns mestadels en hög grad av anställda lärare med egen lärarexamen. Men vi konstaterar också att den samlade professionskompetensen inom vissa utbildningar är låg mot den verksamhet som utbildningen förbereder för.

Ett mönster som vi funnit är att det finns disputerade lärare upptagna på lärarlistorna som lärosätena inkommit med, men att deras medverkan i utbildningen i många fall är förhållandevis liten. Ett annat mönster är att flera lärosäten har svårt att rekrytera disputerade lärare med bakgrund som yrkeslärare alternativt lärare som bedriver forskning om yrkesutbildning. Orsaken till det är att antalet disputerade med för utbildningen relevant kompetens om yrkesutbildning är låg på nationell nivå. Det finns därför en konkurrens mellan lärosätena om de lektorer som har relevant kompetens.

Lärare med specifik kompetens inom olika områden fyller de luckor som uppstår, men dessa lärare har sällan någon erfarenhet eller kunskap om yrkesutbildningens område, exempelvis inom yrkesdidaktik. Även om det finns adjunkter som har viktiga erfarenheter och kunskaper från yrkesutbildningen så behövs fler disputerade lärare som bedriver forskning om yrkesutbildning och arbetsliv. Vi menar att detta område bör stärkas betydligt – både på lokal och nationell nivå – genom strategiska satsningar på forskning och forskarutbildning. Flera av lärosätena har anställt adjungerade adjunkter alternativt mentorer för att stärka den verksamhetsförlagda utbildningen och/eller säkerställa den yrkesdidaktiska kompetensen inom yrkeslärarutbildningen. Det är lovvärda initiativ men frågan är hur långsiktiga samarbeten som kan skapas eftersom adjungering bygger på att en annan arbetsgivare kan avvara kompetens över en längre tid. Vi menar att det är viktigt att lärosätena i dessa fall även säkerställer de adjungerade lärarnas kompetens och kunskaper om yrkeslärarutbildningen som helhet liksom deras involvering i lärarlagsmöten och kvalitetsarbete.

En särskild utmaning för att tillgodose yrkeslärarprogrammet med disputerade lärare med adekvat kompetens är att utbildningen i sig enbart omfattar 90 HP. Många av de studenter som läser programmet, och som inte har en tidigare högskoleutbildning, har därför en lång väg fram till en forskarutbildning. Det är därför viktigt att lärosätena uppmärksammar och uppmuntrar yrkeslärarstudenter till vidare studier och visar på olika vägar för att nå fram till behörighet för forskarstudier.

Överlag ges yrkeslärarutbildningar i goda miljöer för undervisning och lärande. Studenterna erbjuds kurser i väl organiserade utbildningar och lärosätena arbetar aktivt för att stärka kopplingen mellan de teoretiska kurserna inom UVK och de verksamhetsförlagda delarna. Flera av lärosätena har väl utvecklade forskningsgrupper med lärare som bedriver forskning om yrkesutbildning och parallellt undervisar i yrkeslärarutbildningen. Men vi konstaterar också att det finns lärosäten som helt saknar alternativt har en svag forskningsmiljö med relevans för utbildningen. Den forskning som bedrivs har då generell relevans för lärarutbildning men det professionsspecifika saknas eller är svagt. Här behöver medel tillföras och specifika satsningar

göras för att bygga upp forskningsmiljöer som bidrar till att stärka yrkesläroverutbildningens forskningsanknytning. Eftersom forskning om yrkesutbildning generellt är eftersatt på nationell nivå behöver även de lärosäten som har en relevant forskningsmiljö fortsätta arbeta med att stärka och vidareutveckla den vetenskapliga kompetensen inom området.

Utformning, genomförande och resultat

Yrkesläroverutbildningen är en professionsutbildning som kräver god sammanhållning mellan de teoretiska studierna inom den utbildningsvetenskapliga kärnan (UVK) och den verksamhetsförlagda utbildningen (VFU). VFU utgör en tredjedel av utbildningen och har en viktig roll för att stärka professionsanknytningen och ge studenterna möjlighet att använda sig av vetenskapligt förankrade kunskaper och beprövad erfarenhet i undervisningssituationer. Det krävs väl genomtänkta progressionslinjer som stöd för att uppnå ett samspel mellan teori och praktik inom utbildningen och utvärderingen visar att lärosätena mestadels har en god grund för detta men vi har också sett exempel på där det behöver stärkas upp. Bedömggruppen menar att det är viktigt att lärosätena fortsätter arbeta med att tydliggöra relationen mellan examensmål, lärandemål, lärandeaktiviteter, examination och bedömning i utbildningarna. Flera lärosäten arbetar med olika former av matriser eller dylikt för att säkra den konstruktiva länknigen, vilket kan vara ett sätt att säkerställa att det finns en länkning.

I utvärderingen har vi uppmärksammat hur examinationen av VFU sker och hur rättssäker den är. Som vi ser det handlar det om vilka underlag som lärare har tillgång till när de examinerar studenterna. I huvudsak har utvärderingen visat att majoriteten av lärosätena har väl utvecklade rutiner med uppgifter som studenterna ska göra under sin VFU, bedömningskriterier, trepartssamtal, platsbesök, kurser för handledare och sätt att samarbeta och samordna arbetet. Det har framkommit en gemensam utmaning med att få alla handledare att gå handledarutbildning. Flera goda exempel har framkommit som visar på hur lärosätena arbetar med utbildning av handledare och vi ser här att det finns möjligheter för lärosätena att lära av varandra. För att studenterna ska få en så bra förberedelse för yrkeslivet som möjligt är det av stor vikt att lärosätena säkerställer att alla VFU-handledare har handledarutbildning. Eftersom alla lärosäten ger yrkesläroverutbildningen på distans med studenter som kommer från olika delar av landet bidrar det till att VFU även genomförs utanför lärosätenas VFU-avtal. Bedömggruppen menar därför att det är viktigt att lärosätena även utvecklar rutiner för att kvalitetssäkra de VFU-placeringar som görs utanför det egna länet.

En särskild utmaning för yrkesläroverutbildningen är att många av de studerande redan arbetar som yrkeslärare när de påbörjar utbildningen. Ett flertal lärosäten erbjuder därför studenterna att göra VFU i sin tjänst. Vi menar att det är positivt att studenter kan utnyttja sin arbetsplats för VFU, men att det också ställer krav på lärosätena att de har rutiner för att kvalitetssäkra att även dessa studenter får rimliga möjligheter till lärande med stöd av en erfaren och behörig yrkeslärare. Att fortsätta säkerställa kvaliteten och arbeta fram rutiner kring VFU i tjänst ser vi som ett viktigt förbättringsområde.

Ett av de examensmål som utvärderats handlar om att säkerställa studenternas kunskaper i didaktik, ämnesdidaktik inklusive metodik samt om vuxnas lärande. Bland de utbildningar som fått ifrågasatt kvalitet finns det en generell svaghet när det kommer till vuxnas lärande. Det är en brist som är problematisk eftersom för vissa yrkesläroverutbildningskategorier utgör vuxenutbildningen en stor arbetsmarknad och där förutsättningarna för undervisning och lärande delvis skiljer sig från gymnasieskolan. Bristerna består i att lärosätena inte har byggt in lärandemål och examinerande

uppgifter där skillnaderna mellan vuxnas och ungas lärande liksom skillnaderna mellan läraruppgifterna i gymnasiet och vuxenutbildningen behandlas. Bedömargruppen vill poängtera att utvärderingen visar att vuxnas lärande är ett område som rent allmänt bör stärkas på samtliga lärosäten och att vi uppmärksammat att det är ett område som det pågår en utveckling kring. Utvärderingen har också visat att studenternas möjligheter att göra VFU inom både gymnasiet och vuxenutbildning varierar mellan lärosätena. Hur möjligheterna ser ut är beroende av hur lärosätet ordnat med sin VFU-organisation. På vissa lärosäten förväntas studenterna göra VFU på samma skola under samtliga VFU-kurser, andra lärosäten uppmanar till byte. För att yrkeslärarstudenterna ska få en så bra förberedelse för yrkeslivet som möjligt, är det av stor vikt att lärosätena i möjligaste mån hittar former för att studenterna ska ges möjlighet att prova båda verksamhetsformerna under sin VFU i de fall som studenternas yrkesämnen erbjuds inom vuxenutbildningen.

En annan utmaning för alla lärosäten som ger yrkeslärarutbildning är hanteringen av ämnesdidaktiken, i den här texten omnämnd yrkesdidaktik, och den tillhörande metodiken. Det finns över 200 yrkesämnen inom yrkesutbildning som studenterna kan få behörighet i. Utvärderingen har visat att lärosätena i huvudsak säkerställer studenternas kunskaper i yrkesdidaktik på ett tillfredsställande sätt. Vi har funnit en viss variation mellan hur lärosätena arbetar med att möjliggöra och säkerställa målet. Vanligast är att lärosätena i de teoretiska kurserna låter studenterna reflektera över yrkesdidaktiska frågor med koppling till det egna ämnet i skriftliga inlämningsuppgifter. Utöver det vilar ansvaret på handledarna under den verksamhetsförlagda delen av utbildningen att möjliggöra att studenterna får de kunskaper i yrkesdidaktik/metodik som behövs. Bedömargruppen ser risker med den modellen eftersom det kräver att lärosätena har god kvalitetskontroll av de handledare som anlitas och upparbetade rutiner kring hur de yrkesdidaktiska kunskaperna ska bedömas. Vi understryker vikten av att lärosätena fortsätter att utveckla formerna för hur yrkesdidaktik behandlas och säkerställs. Samtidigt finns också goda exempel på hur adjungerade yrkeslärare anställts för att undervisa om yrkesdidaktik i de teoretiska kurserna inom UVK.

Yrkesutbildningen i Sverige består på de flesta program av homogena elevgrupper med avseende på kön. Det är därför viktigt att blivande yrkeslärare ges en god grund i genusteori och normkritiska perspektiv för att aktivt kunna verka för ett jämställt förhållningssätt. Utvärderingen har visat att när det gäller jämställdhetsarbete behandlas det på ett tillfredsställande sätt på samtliga utbildningar, även om det är mer framträdande och genomarbetat i vissa utbildningar än andra. Jämställdhet är ett väl förankrat perspektiv i utbildningarnas innehåll. Det är även tydligt att lärosätena har övergripande planer avseende hur jämställdhet ska beaktas i utbildningens genomförande. Det som ibland saknas är ett säkerställande av att studenterna också kan tillämpa sina kunskaper i sin undervisning. Bedömargruppen understryker vikten av att det behöver förekomma lärandemål i VFU där studenterna ska ”visa förmåga att tillämpa” jämställdhet. Lärosätenas beskrivningar av uppföljning, åtgärder och återkoppling visar att det finns utvecklade system för systematisk kvalitetsutveckling och att det oftast finns stödorganisationer centralt som bistår.

Studentinflytande

Lärosätena har tydliga riktlinjer för studenternas möjligheter till delaktighet och inflytande i utbildningen och arbetar aktivt för att de ska delta i utvecklingen av utbildningen. Studenterna har möjlighet till inflytande i form av representation i programråd och andra organ. De kan föra

fram synpunkter och förslag på åtgärder för att utveckla och förbättra utbildningen genom kurs- och programvärderingar. En generell problematik är att lärosätena har svårt att få studenterna engagerade i olika organ. Det finns också svårigheter med att få studenter att svara på uppföljningar och utvärderingar. I utvärderingarna finns goda exempel på hur studentinflytandet kan stärkas och vi uppmanar lärosätena att lära av varandra.

Arbetsliv och samverkan

Även bedömningsgrunden arbetsliv och samverkan bedöms tillfredsställande på samtliga utbildningar. Samverkan med det omgivande samhället sker främst genom VFU:n där lärosätena mestadels redovisar väl uppbyggda VFU-organisationer. Samverkan sker även genom adjungerade lärare som bidrar med ett verksamhetsperspektiv in i utbildningen men även genom forskningsplattformar och med externa myndigheter. Utvärderingen ger också flera goda exempel på hur utbildningarna arbetar med att förbereda studenterna för ett föränderligt arbetsliv. Bedömggruppen vill i det här sammanhanget även lyfta att utvärderingen har visat att lärosätena i varierande grad ger studenterna en grundläggande beredskap att hantera yrkesutbildningens arbetsplatsförlagda lärande (APL). Bedömggruppen understryker vikten av att det behöver finnas lärandemål som rör aspekter kring APL och ser detta som ett förbättringsområde.

Avslutande reflektioner

Yrkeslärarprogrammet hanteras runt om i landet av engagerade och kompetenta lärare. Vår erfarenhet är att utbildningen beroende på sin utformning och omfattning ofta hamnar i skymundan av de större lärarprogrammen på lärosätena och inte alltid får den uppmärksamhet och de förutsättningar den förtjänar. Yrkeslärarprogrammet utmärker sig genom att den enbart omfattar 90 HP, vänder sig till redan yrkesverksamma studenter och att det inte ingår ett självständigt arbete i utbildningen. Att studenterna dessutom har behörighet i många olika ämnen bidrar också till att yrkeslärarprogrammet uppfattas som annorlunda och inte alltid passar in i exempelvis de VFU-organisationer som finns upparbetade på många lärosäten. Det finns en hög komplexitet kring programmet som inte alltid avspeglas i dess status. Vi hoppas att den här utvärderingen bidrar till att yrkeslärarutbildningen uppmärksammas på lärosätetsnivå och att insatser görs och resurser tillförs för att stärka utbildningen ytterligare.

Vi har ovan uppmärksammat bristen på vetenskaplig kompetens hos lärarna som ett nationellt problem även om den är mer tydlig på vissa lärosäten än på andra. Utbildningens omfattning om enbart 90 HP bidrar till att många yrkeslärare har en lång väg innan de kan antas till en forskarutbildning. Detta påverkar också lärosätenas möjligheter att få disputerade yrkeslärare som kan bidra med en förstärkt forskningsbas med koppling till den specifika professionella praktiken. Stora insatser behöver därför göras nationellt och lokalt för att få fler disputerade lärare med en fördjupad kunskapsbas inom yrkesutbildning. Under 2022 kommer på regeringens initiativ två olika masterutbildningar för yrkeslärare att starta i syfte att säkerställa kompetensförsörjningen inom yrkeslärarprogrammet. Det är ett lovligt initiativ men eftersom många yrkeslärare inte är behöriga för studier på avancerad nivå behövs även andra insatser för att öka den vetenskapliga kompetensen på sikt. Ökade incitament för yrkeslärare att vidareutbilda sig är ett exempel på vad som skulle behövas men för det krävs även politiska beslut och insatser.

Avslutningsvis vill vi lyfta fram det nationella samarbete som idag finns mellan lärosätenas programansvariga och som utgör ett viktigt nätverk för att utbyta erfarenheter. Förhoppningsvis

kan de goda exempel som lyfts fram i den här utvärderingen ligga till grund för gruppens fortsatta diskussioner.

För bedömargruppen

Helena Rehn
Ordförande

Bilaga 1

Bedömargruppens motiveringar

Göteborgs universitet

Lärosäte	Huvudområde/examen	ID-nr
Göteborgs universitet	Yrkeslärarexamen	A-2019-11-4812
<p>Bedömningsområde: Förutsättningar Bedömningsgrund: Personal Bedömning med motivering: Antalet lärare och deras sammantagna vetenskapliga, professionsrelaterade och pedagogiska kompetens är adekvat och står i proportion till utbildningens volym, innehåll och genomförande på kort och lång sikt.</p> <p>Det finns lärare med såväl vetenskaplig som professionsrelaterad och pedagogisk kompetens, av sådant slag och i sådan omfattning som är adekvat och i proportion till utbildningen. En tydlig rekryteringsstrategi visar också att det finns beredskap för att säkerställa lärarkompetensen på lång sikt. Det handlar bland annat om att säkerställa andelen disputerade lärare samt lärare med yrkeslärarbakgrund, vilket sker genom en årlig analys av rekryteringsbehov.</p> <p>Det finns i nuläget gott om lärare med relevant vetenskaplig och professionsrelaterad kompetens. Med varierande bakgrund säkerställer de tillsammans att kompetensen finns. Den professionsinriktade kompetensen säkerställs främst via adjungerade adjunkter, som bland annat sköter besöken inom verksamhetsförlagd utbildning (VFU), men det finns även lektorer med yrkeslärarbakgrund. Programmet har en hög andel lärare med yrkeslärarexamen samt lärare med annan erfarenhet av undervisning i yrkesutbildning, och i lärargruppen finns erfarenhet av undervisning inom både gymnasieskola och vuxenutbildning. Även den pedagogiska kompetensen är adekvat, vilket säkerställs genom att 15 högskolepoäng i någon högskolepedagogisk utbildning är obligatoriskt för lärarna.</p> <p>Totalt redovisas 41 lärare, varav 14 arbetar mer än 10 procent i programmet. Det finns fem lektorer med lärarexamen, varav tre med yrkeslärarexamen. Dessa tre har totalt 104 procents tjänstgöring i programmet. Därutöver finns flera adjunkter med lärarexamen. Lärosätet hade 2019 motsvarande 117,25 helårsstudenter på programmet. Detta bedöms som ett rimligt förhållande mellan antalet lärare och utbildningens volym.</p> <p>Vad gäller pedagogisk kompetens anser bedömargruppen att det finns utvecklingsområden både när det gäller VFU-handledares handledarutbildning och VFU-kurslärares kompetensutveckling. Dessutom är det ett antal lärare som behöver komplettera den högskolepedagogiska utbildningen för undervisande lärare. Det är också få doktorander som är involverade i utbildningen, vilket bedömargruppen ser som ett möjligt problem för kompetensförsörjningen på sikt. Bedömargruppen rekommenderar att lärosätet rekryterar doktorander med inriktning mot yrkesutbildning, och involverar dem i undervisningen på programmet, som ett sätt att stärka den långsiktiga kompetensförsörjningen.</p>		
<p>Bedömningsområde: Förutsättningar Bedömningsgrund: Utbildningsmiljö Bedömning med motivering: Det finns en för utbildningen god vetenskaplig och professionsinriktad miljö, och verksamheten bedrivs med nära samband mellan forskning och utbildning.</p>		

Programmets miljö omfattar flera olika, kompletterande akademiska miljöer. Sambandet mellan forskning och utbildning finns på flera sätt, genom att lärare forskar, undervisning kopplas till forskning, studenter får prova på ett vetenskapligt arbetssätt och forskningsmetoder används i undervisningen. Utbildningens forskande lärare medverkar aktivt i olika forskningsmiljöer och forskningsgrupper, både lokalt och i samarbete med forskare vid andra lärosäten. Det finns flera forskningsmiljöer och både svenska och nordiska nätverk som har forskningsprojekt med fokus på yrkesutbildning. Man redovisar också flera forskningsprojekt med direkt bäring på yrkeslärarutbildningen. Undervisningen bedrivs på distans och studenternas behov tillgodoses med hjälp av bland annat digitala studieverktyg.

Forskningsmeritering prioriteras i lärarnas kompetensutveckling, och utbildningsmiljön innefattar väl uppbyggda nätverk även utanför lärosätet. Bland dem finns ett nationellt utbildningsnätverk för yrkeslärare där man möts regelbundet för att diskutera utveckling och samverkan. Lärosätet nämner i självvärderingen som exempel att Högskolan Dalarna bjuder in till yrkesämnesdidaktiska seminarier (på distans) för studenter vid samtliga lärosäten. Dessa initiativ stärker den lokala utbildningsmiljön och samarbetet med övriga lärosäten. Vidare finns det nordiska yrkespedagogiska och yrkesdidaktiska nätverket (NordYrk) där forskare och yrkeslärare och studenter kan knyta kontakter i Norden.

En utmaning som lärosätet lyfter fram är att forskningsfältet är relativt begränsat, både nationellt och i Norden. Bedömggruppen instämmer och ser positivt på att utbildningens forskare arbetar aktivt för att skapa förutsättningar för forskning inom fältet. Lärosätet har bland annat, tillsammans med lärare i yrkesutbildning, sökt medel för praktisknära projekt genom den statligt finansierade försöksverksamheten för praktisknära forskning (ULF), där lärosätet leder ett av projekten, samt hos Skolforskningsinstitutet.

Långsiktig tillgång till disputerade lärare är ett utvecklingsområde som man har gemensamt med övriga lärosäten som erbjuder yrkeslärarutbildning. Bland lärarna på programmet redovisas endast tre doktorander, som tillsammans står för 5 procent av undervisningen, vilket som nämns ovan pekar på problemet med kompetensförsörjning.

Sammanvägd bedömning av bedömningsområdet förutsättningar

Bedömning med motivering: Tillfredsställande

Lärarnas kompetens är adekvat och i proportion till yrkeslärarutbildningen. Det finns också beredskap och planer för att hantera kompetensförsörjningen på lång sikt. Programmet har en hög andel lärare med yrkeslärarexamen samt lärare med annan erfarenhet av undervisning i yrkesutbildning, och i lärargruppen finns erfarenhet av undervisning inom både gymnasieskola och vuxenutbildning. Ett utvecklingsområde är dock rekryteringen av doktorander med inriktning på yrkesutbildning, vilket kan stärka den långsiktiga kompetensförsörjningen. Bedömggruppen rekommenderar att man rekryterar doktorander med inriktning mot yrkesutbildning, som ett sätt att stärka den långsiktiga kompetensförsörjningen.

Det finns även en god vetenskaplig och professionsinriktad miljö, och en verksamhet med nära samband mellan forskning och utbildning. Programmets miljö som helhet omfattar flera olika, kompletterande akademiska miljöer. Samband mellan forskning och utbildning finns på flera sätt, genom att lärare forskar, undervisning kopplas till forskning, studenter får prova på ett vetenskapligt arbetssätt och forskningsmetoder används i undervisningen.

Bedömningsområde: Utformning genomförande och resultat

Bedömningsgrund: Måluppfyllelse av examensmål i kunskapsformen kunskap och förståelse

Bedömning med motivering: Utbildningen möjliggör genom sin utformning och sitt genomförande, men säkerställer inte genom examination, att studenten när examen utfärdas visar sådana kunskaper i didaktik och ämnesdidaktik inklusive metodik som krävs för undervisning och lärande inom det eller de ämnen som utbildningen avser och för yrkesutövningen i övrigt samt visar kännedom om vuxnas lärande.

Måluppfyllelse möjliggörs och säkerställs till största delen på ett tillfredsställande sätt. Det finns en genomtänkt progression i utbildningen, på så sätt att didaktik, ämnesdidaktik och metodik behandlas i samtliga kurser, med ökad fördjupning, men också genom att olika aspekter tas upp i olika kurser. Examinationsformerna är varierande. Ett exempel är en skriftlig examinationsuppgift där studenterna ska utforma en fiktiv kursplanering för en tänkt elevgrupp, utifrån vissa givna villkor, och argumentera för sina didaktiska val. Vuxnas lärande behandlas som ett perspektiv i samtliga kurser, och kunskaperna i didaktik, ämnesdidaktik och metodik knyts till både gymnasie- och vuxenutbildning.

Däremot visar inte granskningen hur lärosätet säkerställer att studenterna har kännedom om vuxnas lärande. Denna del av målet har svagare förankring i utbildningen eftersom detta inte explicit tas upp i något kursmål, även om det finns invävt i utbildningen. Därför menar bedömggruppen att bedömningsgrunden behöver följas upp.

Bedömningsområde: Utformning, genomförande och resultat**Bedömningsgrund: Måluppfyllelse av examensmål i kunskapsformen färdighet och förmåga**

Bedömning med motivering: Utbildningen möjliggör genom sin utformning och sitt genomförande, samt säkerställer genom examination, att studenten, när examen utfärdas, visar förmåga att självständigt och tillsammans med andra planera, genomföra, utvärdera och utveckla undervisning och den pedagogiska verksamheten i övrigt i syfte att på bästa sätt stimulera varje elevs lärande och utveckling.

Måluppfyllelse möjliggörs och säkerställs på ett tillfredsställande sätt. Lärosätet presenterar i självvärderingen en tydlig progression genom programmets kurser, och det finns en tydlig koppling mellan kurser inom utbildningsvetenskaplig kärna (UVK) och VFU som sammantaget möjliggör och säkerställer måluppfyllelse. Lärosätet framhåller att detta examensmål är direkt relaterat till samtliga VFU-kurser, och för att uppnå examensmålet krävs dessutom sådana kunskaper som behandlas i UVK-kurserna. Det är till exempel kunskaper om lärandeprocesser, styrdokumentens konstruktion och innehåll, och elevers olika förutsättningar. UVK-kurserna ger därigenom studenterna förutsättningar för att uppnå målet i VFU-kurserna. Bedömggruppen menar att sambanden mellan styrdokumentet och praktisk undervisning på detta sätt bidrar till att möjliggöra måluppfyllelsen. Målet behandlas i flera kurser, och övning med progression förekommer främst inom VFU-kurserna. I dem är det tydligt hur studenterna ska examineras och hur deras lärande även ska synliggöras för VFU-kurslärarna.

Ett exempel på progression är att studenterna i den första VFU-kursen ska kunna "planera, genomföra och utvärdera undervisning i yrkesutbildning i de egna yrkesämnena med utgångspunkt i nationella mål och riktlinjer samt lärandeteorier". I nästa VFU-kurs är lärandemålet att "självständigt och tillsammans med andra planera genomföra, utvärdera och utveckla undervisning till stöd för varje elevs lärande och utveckling", vilket alltså kräver både självständighet och samarbetsförmåga samt sätter tydligare fokus på varje elevs lärande. Ett exempel på ytterligare fördjupning och examination gäller kursen om bedömning och betygsättning, där studenterna utifrån ett konkret exempel på formativ undervisning konstruerar ett formativt bedömningsunderlag som är knutet till styrdokument

och litteratur om bedömning. Detta underlag värderas och analyseras sedan, bland annat i seminarier. I examinationen får studenterna slutligen kritiskt granska sina egna produkter och den kunskap som de har utvecklat.

Bedömningsområde: Utformning, genomförande och resultat

Bedömningsgrund: Måluppfyllelse av examensmål i kunskapsformen värderingsförmåga och förhållningssätt

Bedömning med motivering: Utbildningen möjliggör genom sin utformning och sitt genomförande, samt säkerställer genom examination, att studenten när examen utfärdas visar förmåga att identifiera sitt behov av ytterligare kunskap och att utveckla sin kompetens både i yrkesämnet och i det pedagogiska arbetet.

Lärosätet möjliggör och säkerställer måluppfyllelsen på ett strukturerat och genomarbetat sätt, framför allt de delar som gäller det pedagogiska arbetet men även yrkesämnet. Kompetens i yrkesämnet handlar bland annat om att hålla sig uppdaterad i förhållande till utvecklingen av kompetens och kompetensbehov i yrkespraktiken, och utbildningen tar upp behovet av kompetensutveckling och ger möjligheter för studenten att vara kritiskt självreflekterande och utvecklingsorienterad inom sina ämnen.

Ett exempel på hur examensmålet säkerställs på ett allsidigt sätt är hämtat från den andra VFU-kursen. Studenten får där filma sig själv i en undervisningssituation och sedan analysera kommunikationen med eleverna, både på egen hand och tillsammans med VFU-handledaren. Därigenom kan hen identifiera styrkor och utvecklingsområden när det gäller yrkesetik och sin professionella utveckling. I samband med VFU-besök har man även ett samtal mellan student, VFU-kurslärare och VFU-handledare, utifrån kursens lärandemål och studentens skriftliga värdering av sin utveckling och sina utvecklingsbehov. Under samtalet får studenten diskutera sin undervisning och hur den kan genomföras på olika sätt för att ge eleverna möjlighet att utveckla sina kunskaper. Studenten examineras sedan utifrån VFU-kurslärarens observation av undervisningen och uppföljande samtal med studenten och VFU-handledaren samt studentens självvärdering och VFU-handledarens skriftliga värdering av studentens prestationer i slutet av kursen. Analysen av den filmade undervisningen används som ett underlag för att bedöma kurskriteriet: "analysera och reflektera över den egna läroprocessen utifrån ett professionellt förhållningssätt, i enlighet med yrkesetiska principer". Bedömargruppen ser positivt på detta och menar sammantaget att lärosätet på ett tillfredsställande sätt visar hur utbildningen möjliggör och säkerställer måluppfyllelse.

Bedömningsområde: Utformning, genomförande och resultat

Bedömningsgrund: Jämställdhet

Bedömning med motivering: Ett jämställdhetsperspektiv beaktas, kommuniceras och förankras i utbildningens innehåll, utformning och genomförande.

Lärosätet säkerställer att studenterna har förmåga att beakta, kommunicera och förankra ett jämställdhetsperspektiv i pedagogisk verksamhet. Det finns lokala riktlinjer och handlingsplaner för personal och studenter, som beredskap inför situationer då värdegrunden vad gäller jämställdhet blir utmanad.

Man är medvetna om vikten av att aktivt arbeta med jämställdhet. Lärosätet framhåller exempelvis att innehållet i undervisningen ska vara könsneutralt, men att det också ska belysa och diskutera frågor som rör jämställdhet. I kursen Sociala relationer, konflikthantering och ledarskap för yrkeslärare belyser undervisningen ojämlikhetsstrukturer i samhället, bland annat via en föreläsning om makt, intersektionalitet och social skiktning. Genom att arbeta med konkreta fall försöker man även

synliggöra och sedan diskutera sådant som studenterna kan ha tagit för givet.

Lärosätet arbetar övergripande med jämställdhet vid rekryteringar etc. Relevans och kvalitet är riktmärke vid valet av litteratur (även om man inte problematiserar hur detta val kan vara impregnerat av normer och värderingar). Jämställdhet beaktas i kurserna, och det ingår också att diskutera jämställdhetsfrågor utifrån studenternas erfarenheter från VFU. Jämställdhetsperspektivet finns dels i kurser med lärandemål som rör jämställdhet, dels i samtliga kurser och i valet av undervisningsformer, uppgifter, examinationer, grupperingar med mera. Detta förutsätter att utbildningens lärare har kunskap om både lagstiftning och värderingar och attityder.

Lärosätet visar tydligt i självvärderingen att man är medvetna om jämställdhetsfrågor i valet av litteratur och övriga läromedel i utbildningen, och förklarar att man prioriterar kompetens, relevans och kvalitet framför jämställdhetskvalitet. Väsentligt är vilka värderingar, attityder och förhållningssätt som präglar utbildningsmiljön och undervisningen, till exempel genom texter på hemsidan, kursplaner och kurssidor, och som framkommer i det språk som används av lärare, övrig personal och studenter.

Ett utvecklingsområde är att lärosätet skulle kunna ha ett mer normkritiskt perspektiv på yrkesspråk, yrkesidentitet och yrkeskultur, exempelvis när det gäller "könade" yrken och elevers val av yrkesutbildning.

Bedömningsområde: Utformning, genomförande och resultat

Bedömningsgrund: Uppföljning, åtgärder och återkoppling

Bedömning med motivering: Utbildningens innehåll, utformning, genomförande och examination följs systematiskt upp. Resultaten av uppföljningen omsätts vid behov i åtgärder för kvalitetsutveckling och återkoppling sker till relevanta intressenter.

Lärosätet följer systematiskt upp utbildningen och sätter in åtgärder för att höja kvaliteten. Resultaten återkopplas också till relevanta intressenter. Det finns flera olika forum för uppföljning, bland annat kursråd och programråd. Man gör även kursvärderingar med relativt hög svarsfrekvens, liksom programvärderingar. Vidare finns det olika processer för att följa upp och utvärdera utbildningen. Det finns bland annat en examensmålsmatris och en matris för kurslitteratur, och översyn görs av programledare och vetenskaplig ledare. De kursansvariga lärarna har ett reellt inflytande över kursplanerna och kan söka medel för att stödja kvalitetsutvecklingen. Lärosätet arbetar dock med frågor om och former för utvärdering och lyfter själva fram detta som ett utvecklingsområde.

Lärosätet verkar för att studenten genomför sin utbildning inom planerad studietid.

Det finns ett system för att följa upp studentgenomströmningen, och uppföljningen är strukturerad och systematisk. Studievägledarna har en viktig roll i att följa upp studenten och ge stöd. En del studenter har svårt att hålla studietakten på grund av externa faktorer, såsom att de redan arbetar som lärare. Man är medvetna om detta och arbetar för att bli bättre på att hantera det, ge stöd och vara flexibel. Det finns också tydliga rutiner för att följa upp avhopp.

Ett gott exempel på detta område är att enheten för skolsamverkan, ämneslärarutbildning och kompletterande lärarutbildning (SÄL) två gånger per termin skickar ut ett sms till studenter som inte håller studietakten. I dessa utskick uppmanas studenter som behöver uppdatera sin studiegång att kontakta en studievägledare.

Sammanvägd bedömning av bedömningsområdet utformning, genomförande och resultat

Bedömning med motivering: Inte tillfredsställande

Utbildningen har en väl utarbetad och strukturerad modell för progression och måluppfyllelse. UVK och VFU knyts ihop på ett bra sätt. Genom självvärderingen visar lärosätet även att man är medvetna om utvecklingsområdena och arbetar aktivt med dem.

Genom utformningen, en genomtänkt progression och varierande examinationsformer kan studenten få de kunskaper i didaktik, ämnesdidaktik och metodik som krävs. Däremot är det oklart hur man säkerställer att studenterna har kännedom om vuxnas lärande. Detta finns invävt i utbildningen men tas inte upp i något kursmål.

Man säkerställer att studenterna kan planera, genomföra, utvärdera och utveckla undervisning och den pedagogiska verksamheten, både självständigt och tillsammans med andra. Den finns en tydlig koppling mellan kurserna inom UVK respektive VFU, vilket är viktigt. Genom utbildningen får studenterna också förmåga att identifiera behov av ytterligare kunskap samt utveckla sin kompetens inom yrkesämnet och det pedagogiska arbetet. Utbildningen tar upp behovet av kompetensutveckling och ger också studenterna möjlighet att vara kritiskt självreflekterande och utvecklingsorienterade inom sina ämnen.

Jämställdhetsperspektivet ingår i utbildningens innehåll, utformning och genomförande, och lärosätet säkerställer studenternas förmåga att beakta, kommunicera och förankra ett sådant perspektiv i pedagogisk verksamhet.

Lärosätet följer systematiskt upp utbildningen och sätter in åtgärder för att höja kvaliteten. Relevanta intressenter får återkoppling om uppföljningarnas resultat. Lärosätet verkar även för att studenterna genomför utbildningen inom planerad studietid, och det finns ett system för att följa upp genomströmningen. Även på detta område är uppföljningen strukturerad och systematisk.

Bedömargruppen anser att följande bör följas upp:

· Lärosätets arbete med att utveckla och säkerställa måluppfyllelsen i den del av examensmålet inom kunskap och förståelse som handlar om kännedom om vuxnas lärande.

Bedömningsområde: Studentperspektiv

Bedömningsgrund: Studentperspektiv

Bedömning med motivering: Studenten ges möjlighet att ta en aktiv roll i arbetet med att utveckla utbildningens innehåll och genomförande.

Studenten har möjlighet till inflytande, och lärosätet ger konkreta exempel på både formellt, reglerat inflytande och informellt och individuellt inflytande. Det finns programråd för formellt inflytande, och mötesanteckningar går ut till studenterna via den lärplattform som används i utbildningen. Dessutom gör man skriftliga och muntliga kursvärderingar.

Genom att studenter är representerade i programråd och VFU-samverkansgrupp har de möjlighet att vara delaktiga i och påverka uppföljningen och utvärderingen av både kurser och programmet som helhet, och de kan medverka i planeringen av olika utvecklingsinsatser. Som en följd av studenternas synpunkter har man bland annat förändrat campusdagarnas förläggning och förändrat utseendet på lärplattformens kurssidor för att de ska vara mer enhetliga.

På lärosätet vet man att det är svårt att engagera sig för studenter som är geografiskt spridda, studerar på distans eller arbetar parallellt med studierna, och att det påverkar inflytandet. Men man

har ändå sett en ökad studentrepresentation från utbildningen och hoppas att detta ska underlätta inflytandet.

Sammanfattande bedömning av bedömningsområdet Studentperspektiv

Bedömning med motivering: Tillfredsställande

Studenterna har möjlighet att ta en aktiv roll i arbetet med att utveckla utbildningens innehåll och genomförande, bland annat genom studentrepresentation i lärosätets programråd och i VFU-samverkansgruppen. De kan få både formellt och informellt inflytande i utbildningens genomförande. Kursvärderingar genomförs både skriftligt och muntligt. Efter synpunkter från studenter har man bland annat förändrat campusdagarnas förläggning och förändrat utseendet på lärplattformens kurssidor.

Bedömningsområde: Arbetsliv och samverkan

Bedömningsgrund: Arbetsliv och samverkan

Bedömning med motivering: Utbildningen är utformad och genomförs på sådant sätt att den är användbar och utvecklar studentens beredskap att möta förändringar i arbetslivet. Relevant samverkan sker med det omgivande samhället.

Självvärderingen visar att det finns en väl upparbetad VFU-organisation med tydlig rollfördelning. Även UVK-kurser förbereder studenterna för arbetslivet och för VFU. De adjungerade adjunkterna har en viktig roll som VFU-kurslärare eftersom de bidrar till kopplingen mellan verksamhetsförlagda och övriga delar av utbildningen. Det finns också lärare på utbildningen som deltar i olika externa samarbeten och projekt som är relevanta för yrkesutbildning.

Kopplat till utbildningen finns nätverk och samverkan med olika intressenter. Lärosätet har även en systematisk kvalitetssäkring av området arbetsliv och samverkan. Dessutom finns det en alumnverksamhet. När det gäller samverkan med arbetslivet lyfter lärosätet fram kopplingen mellan UVK och VFU, och att VFU-kurserna är utspridda under utbildningen. Man nämner även efterfrågan på utbildade yrkeslärare och ser den som en indikation på att utbildningen är användbar och relevant. En styrka i lärosätets utbildning är å ena sidan att studentens VFU är förlagd till samma yrkesutbildning och skola under utbildningen som helhet. Studenten får, under förutsättning att det ges handledning med hög kvalitet och finns en utvecklande utbildningsmiljö, en grundlig förberedelse för yrket. Detta förutsätter dock att alla partnerskolor har hög kvalitet. Samtidigt menar bedömargruppen att studenternas förståelse för yrkesutgången kan begränsas om de inte aktivt får delta i VFU inom olika utbildningsformer (gymnasieskola och vuxenutbildning, klassrum och distans). Deras förståelse för yrkesrollen och dess utvecklingsbehov kan också bli starkt färgad av en handledares åsikter och erfarenheter, vilket inte heller är optimalt.

Bedömargruppen vill lyfta fram ett gott exempel på projekt och samarbeten utanför lärosätet, nämligen en samverkan med besöksnäringens branschorganisation Visita och Göteborgsregionens företrädare för yrkesutbildning. Denna samverkan har bland annat utmynnat i ett seminarium med företrädare för yrkesutbildningen och branschen på temat yrkeslärarens kompetens och kompetensutveckling.

En stärkt roll för lärosätets kollegium för yrkeskunnande tas upp av lärosätet som ett möjligt utvecklingsområde för att förbättra kontakten mellan lärarutbildning, arbetsliv och forskning.

Sammanfattande bedömning av bedömningsområde arbetsliv och samverkan

Bedömning med motivering: Tillfredsställande

Utbildningen är användbar och utvecklar studentens beredskap för att möta förändringar i arbetslivet.

Det finns en relevant samverkan med det omgivande samhället, där VFU:n är en viktig del. Medverkan i olika samarbeten och projekt utanför lärosätet bidrar till en viktig och relevant grund för utbildningens användbarhet och relevans. Ett gott exempel på projekt och samarbeten utanför lärosätet som bedömargruppen vill lyfta fram är en samverkan med besöksnäringens branschorganisation Visita samt Göteborgsregionens företrädare för yrkesutbildning, Den har bland annat har lett till ett seminarium på temat yrkeslärarens kompetens och kompetensutveckling.

Lärosätet vill stärka rollen för kollegiet för yrkeskunnande för att därigenom förbättra kontakten mellan lärarutbildning, arbetsliv och forskning, och ser detta som ett möjligt utvecklingsområde.

Samlat omdöme: Ifrågasatt kvalitet

Bedömning med motivering: Sammantaget visar underlagen att utbildningens kvalitet är ifrågasatt.

Bedömningsområde förutsättningar: Tillfredsställande

Lärarnas kompetens är adekvat och i proportion till yrkeslärarutbildningen. Det finns också beredskap och planer för att hantera kompetensförsörjningen på lång sikt. Programmet har en hög andel lärare med yrkeslärarexamen samt lärare med annan erfarenhet av undervisning i yrkesutbildning, och i lärargruppen finns erfarenhet av undervisning inom både gymnasieskola och vuxenutbildning. Ett utvecklingsområde är dock rekryteringen av doktorander med inriktning på yrkesutbildning, vilket kan stärka den långsiktiga kompetensförsörjningen. Bedömargruppen rekommenderar att man rekryterar doktorander med inriktning mot yrkesutbildning, som ett sätt att stärka den långsiktiga kompetensförsörjningen.

Det finns även en god vetenskaplig och professionsinriktad miljö, och en verksamhet med nära samband mellan forskning och utbildning. Programmets miljö som helhet omfattar flera olika, kompletterande akademiska miljöer. Samband mellan forskning och utbildning finns på flera sätt, genom att lärare forskar, undervisning kopplas till forskning, studenter får prova på ett vetenskapligt arbetssätt och forskningsmetoder används i undervisningen.

Bedömningsområde utformning, genomförande och resultat: Inte tillfredsställande.

Utbildningen har en väl utarbetad och strukturerad modell för progression och måluppfyllelse. UVK och VFU knyts ihop på ett bra sätt. Genom självvärderingen visar lärosätet även att man är medvetna om utvecklingsområdena och arbetar aktivt med dem.

Genom utformningen, en genomtänkt progression och varierande examinationsformer kan studenten få de kunskaper i didaktik, ämnesdidaktik och metodik som krävs. Däremot är det oklart hur man säkerställer att studenterna har kännedom om vuxnas lärande. Detta finns invävt i utbildningen men tas inte upp i något kursmål.

Man säkerställer att studenterna kan planera, genomföra, utvärdera och utveckla undervisning och den pedagogiska verksamheten, både självständigt och tillsammans med andra. Den finns en tydlig koppling mellan kurserna inom UVK respektive VFU, vilket är viktigt. Genom utbildningen får studenterna också förmåga att identifiera behov av ytterligare kunskap samt utveckla sin kompetens inom yrkesämnet och det pedagogiska arbetet. Utbildningen tar upp behovet av kompetensutveckling och ger också studenterna möjlighet att vara kritiskt självreflekterande och utvecklingsorienterade inom sina ämnen.

Jämställdhetsperspektivet ingår i utbildningens innehåll, utformning och genomförande, och lärosätet

säkerställer studenternas förmåga att beakta, kommunicera och förankra ett sådant perspektiv i pedagogisk verksamhet.

Lärosätet följer systematiskt upp utbildningen och sätter in åtgärder för att höja kvaliteten. Relevanta intressenter får återkoppling om uppföljningarnas resultat. Lärosätet verkar även för att studenterna genomför utbildningen inom planerad studietid, och det finns ett system för att följa upp genomströmningen. Även på detta område är uppföljningen strukturerad och systematisk.

Bedömargruppen anser att följande bör följas upp:

- Lärosätets arbete med att utveckla och säkerställa måluppfyllelsen i den del av examensmålet inom kunskap och förståelse som handlar om kännedom om vuxnas lärande

Bedömningsområde studentperspektiv: Tillfredsställande

Studenterna har möjlighet att ta en aktiv roll i arbetet med att utveckla utbildningens innehåll och genomförande, bland annat genom studentrepresentation i lärosätets programråd och i VFU-samverkansgruppen. De kan få både formellt och informellt inflytande i utbildningens genomförande. Kursvärderingar genomförs både skriftligt och muntligt. Efter synpunkter från studenter har man bland annat förändrat campusdagarnas förläggning och förändrat utseendet på lärplattformens kurssidor.

Bedömningsområde arbetsliv och samverkan: Tillfredsställande

Utbildningen är användbar och utvecklar studentens beredskap för att möta förändringar i arbetslivet. Det finns en relevant samverkan med det omgivande samhället, där VFU:n är en viktig del. Medverkan i olika samarbeten och projekt utanför lärosätet bidrar till en viktig och relevant grund för utbildningens användbarhet och relevans. Ett gott exempel på projekt och samarbeten utanför lärosätet som bedömargruppen vill lyfta fram är en samverkan med besöksnäringens branschorganisation Visita samt Göteborgsregionens företrädare för yrkesutbildning. Den har bland annat lett till ett seminarium på temat yrkeslärarens kompetens och kompetensutveckling.

Lärosätet vill stärka rollen för kollegiet för yrkeskunnande för att därigenom förbättra kontakten mellan lärarutbildning, arbetsliv och forskning, och ser detta som ett möjligt utvecklingsområde.

Högskolan Dalarna

Lärosäte	Huvudområde/examen	ID-nr
Högskolan Dalarna	Yrkeslärarexamen	A-2019-11-4813
<p>Bedömningsområde: Förutsättningar</p> <p>Bedömningsgrund: Personal</p> <p>Bedömning med motivering: Antalet lärare och deras sammantagna vetenskapliga, professionsrelaterade och pedagogiska kompetens är adekvat och står i proportion till utbildningens volym, innehåll och genomförande på kort och lång sikt.</p> <p>Från både självvärderingen och intervjuerna framkommer det att lärosätet valt att samla huvuddelen av lärarkompetensen inom en och samma ämnesmiljö (pedagogiskt arbete), och beskriver att detta är en styrka för exempelvis kollektiv kompetens och samarbete. Bedömggruppen instämmer till viss mån, eftersom det underlättar samarbete på lärosätet. När det gäller främst den vetenskapliga kompetensen blir ovanstående organisation också en viss svaghet, eftersom kompetensen riskerar att bli alltför allmän. Kompetensen behöver vara specifik i de olika kursernas innehåll i förhållande till både yrkeslärarnas profession och det djup av vetenskaplighet som detta kräver. Lärarnas vetenskapliga, professionsrelaterade och pedagogiska kompetens kan säkerligen gynnas av en miljö inom pedagogiskt arbete, men ytterligare kunskapsområden är också viktiga att studenterna får ta del av under sin utbildning eftersom miljön kan bli något snäv. Bedömggruppen vill därför betona vikten av olika perspektiv och infallsvinklar för lärarnas sammantagna kompetens så att det blir en bred utbildningsmiljö. I dagsläget finns ett fåtal lärare med bakgrund med vetenskaplig kompetens inom yrkeslärardidaktik, vilket bedömggruppen anser är svagt men tillräckligt.</p> <p>I självvärderingen beskrivs den vetenskapliga aspekten som ett utvecklingsområde av lärosätet. I självvärderingen och under intervjuerna uttrycker lärosätet en önskan om att stärka den vetenskapliga kompetensen kopplat till yrkeslärarutbildningen ytterligare genom att bland annat rekrytera doktorander inom området. Det är en viss utmaning för lärosätet och inga doktorander är ännu antagna. Bedömggruppen instämmer i att den vetenskapliga aspekten är ett utvecklingsområde och anser att doktorander skulle vara ett viktigt bidrag till framtida kompetens.</p> <p>Den pedagogiska och professionsinriktade kompetensen som lärosätet redovisar i självvärderingen och intervjun förefaller adekvat och god. Under intervjun framträder en grupp av engagerade lärare. Svagheten som hör ihop med den vetenskapliga kompetensen påverkar dock också den professionsinriktade kompetensen, eftersom den inte förefaller ha ett omfattande djup riktat mot yrkeslärarutbildningen. Detta anser bedömggruppen är ett utvecklingsområde för lärosätet. Lärosätet erbjuder handledarutbildning, men hur många som genomgått utbildningen redovisas inte tydligt. Det är ett utvecklingsområde för lärosätet att kartlägga.</p> <p>Kopplat till volym, innehåll och genomförande och med utgångspunkt i att det är relativt få studenter (48 heltidsstudenter (HST) 2019) på utbildningen i förhållande till antalet lärare som arbetar i utbildningen (totalt tre heltidstjänster) förefaller antalet lärare per student som adekvat. Det är positivt och en styrka för lärosätet. Lärarlaget utgörs av 10 lärare med en adekvat och varierad bakgrund. Att det är samma lärare som leder seminariegruppen genom hela utbildningen är väl organiserat ur ett kontinuitetsperspektiv, och under intervjuerna framkommer att det är uppskattat av både studenter och lärare.</p>		

Från både självvärderingen och intervjuerna framkommer det att lärosätet medvetet arbetar med att skapa lärarlag som kompletterar varandra, och att studenterna sedan får möta ytterligare lärare i samband med föreläsningar och vissa examinationer. Trots det ser bedömggruppen en viss brist inom det här området, eftersom de som leder seminariegrupperna genom hela utbildningen inte kan ha adekvat kompetens för alla kurser. Det kan alltså vara en viss svaghet i genomförandet med att seminariegrupper följs av samma lärare. Under intervjuerna uttrycker dock lärosätet en medvetenhet om detta och har utvecklat lösningar som är fungerande och framåtriktade, vilket bedömggruppen ser positivt på.

Från självvärderingen och under intervjuerna framträder att det på lärosätet finns en relativt stabil lärargrupp både på kort och lång sikt. Alla lärare är också tillsvidareanställda, vilket bedömggruppen anser är en styrka. Lärosätet skriver dock själv i sin självvärdering om risken med att lärarkompetensen på utbildningen lätt blir personbunden, vilket är en risk som bedömggruppen instämmer i. Det kan för lärosätet innebära tillfällig kompetensbrist vid vissa tillfällen och lärosätet försöker motverka detta med nya rekryteringar, och försöker också uppmuntra och visa på möjligheter till vidareutbildning. Bedömggruppen ser positivt på lärosätets ansträngningar, men vill poängtera vikten av fortsatt arbete och ansträngningar inom detta område.

Bedömningsområde: Förutsättningar**Bedömningsgrund: Utbildningsmiljö**

Bedömning med motivering: Det finns inte en för utbildningen vetenskaplig och professionsinriktad miljö och verksamheten bedrivs inte så att det finns ett nära samband mellan forskning och utbildning

När det gäller vetenskaplig och professionsinriktad miljö beskriver lärosätet både i självvärderingen och under intervjun att det finns utmaningar för utbildningens forskningsanknytning precis som för andra utbildningar inom lärarutbildningsområdet. Lärosätet pekar här framför allt på den professionsinriktade forskningsanknytningen, vilket är en analys bedömggruppen delar. Lärosätet har relevanta och tydliga forskningsaktiviteter på området, men bedömggruppen menar att aktiviteterna är alltför få för att säga att det finns en vetenskaplig och professionsinriktad miljö för utbildningen. Lärosätet behöver göra fortsatt riktade och än mer omfattande satsningar för att en forskningsmiljö kopplat till yrkeslärarprogrammet ska få en större volym, tydlig inriktning och genomslag inom forskning relaterat till yrkeslärande.

Det har sedan 2011 skett viss utveckling på lärosätet med satsningar på mindre forskningsaktiviteter, och det är en styrka och potential som framträder i självvärderingens beskrivning av olika aktiviteter. Bedömggruppen ser detta som en styrka med en koppling till UVK generellt. Men specifikt för yrkeslärarutbildningen är det betydligt färre aktiviteter som redovisas kopplat till utbildningsmiljön.

Det som lyfts fram specifikt i självvärderingen är det nationella samarbetet inom ramen för det nordiska yrkespedagogiska och yrkesdidaktiska nätverket (NORDyrk) och bildandet av ett så kallat YRK-seminarium. Där genomfördes under hösten 2019 två forskningsseminarier med medverkande forskare från andra lärosäten. Lärosätet beskriver också att det planeras för en kommande antologi i samarbete med Stockholms universitet, vilket bedömggruppen ser positivt på och vill uppmuntra till. Alla aktiviteterna är lovvärda eftersom de gynnar en god vetenskaplig och professionsinriktad utbildningsmiljö, men bedömggruppen anser att det inte är tillräckligt i nuläget. Lärosätet behöver göra ytterligare satsningar på forskning relaterat till yrkeslärande.

De forskningsprojekt med relevans för yrkeslärarutbildningen som finns på lärosätet förefaller relevanta, men för få och relativt snäva. Bedömggruppen vill dock betona att det är positivt att

lärosätet gjort en egen satsning på viss forskning inom området och ser det som en god fortsättning att bygga vidare på. De forskningsprojekt som finns återkommer och refereras till på flera ställen i självvärderingen och ytterligare aktiviteter inom forskning kommer att stärka utbildningen än mer, men lärosätet behöver i nuläget stärka och utöka dem.

Lärosätet arbetar aktivt för att verksamheten ska bedrivas så att det finns ett nära samband mellan forskning och utbildning. Bland annat hänvisar man till att kurslitteratur och föreläsare väljs utifrån aktuella forskningsprojekt både nationellt och internationellt. Bedömggruppen anser att de aktiviteterna är rimliga. Resultatet av detta är möjligen ännu inte i mål utan en aktivitet som är framåtriktad, och bedömggruppen vill uppmana lärosätet att fortsätta utveckla sambandet mellan utbildningen och aktuell forskning.

Lärosätets väletablerade samverkan med skolhuvudmännen i regionen är en klar styrka, vilket är ett signum för utbildningen som helhet och framkommer under flera bedömningsområden. Specifikt viktigt för det här bedömningsområdet är den samfinansierade skolforskningsfonden och även den regionala och samfinansierade forskarskolan Skolnära. Aktiviteterna inom ramen för samverkansprojekten som tidigare har nämnts är som helhet positiva både för lärosätet och skolornas huvudmän samt skolornas utveckling. De kan framöver riktas mer mot just yrkeslärarutbildningen. För yrkeslärarutbildningen beskrivs specifikt projektet Lärande som lyckas med ämnesintegrering, vilket bedömggruppen anser är ett relevant och viktigt område.

Inom ramen för forskarskolan är ambitionen att inom två år anta en doktorand med inriktning mot yrkeslärande som gärna ska ha en yrkeslärarbakgrund. Ovanstående projekt och ambition är relevanta men förefaller i nuläget ha en relativt liten omfattning och är något otydliga. Hur ambitionen ska nås med en doktorand redogörs inte för, och därmed finns det behov av ytterligare utveckling för att upprätthålla en vetenskaplig miljö och nära koppling mellan forskning och utbildning. Bedömggruppen anser att planerna och ambitionerna är goda men är i nuläget inte tillräckliga.

Utbildningen är nätbaserad, vilket kopplat till VFU ställer höga krav på samverkan mellan lärosätet och den skola där studenterna gör sin VFU, speciellt när det är geografiskt långa avstånd. Lärosätet håller på att bygga upp en samverkansrutin för detta, vilket är positivt.

Sammanvägd bedömning av bedömningsområdet förutsättningar

Bedömning med motivering: Inte tillfredsställande

Antalet lärare och deras sammantagna kompetens när det gäller pedagogisk och professionsrelaterad kompetens är adekvat i relation till utbildningens storlek, innehåll och genomförande på kort och lång sikt. Det finns dock omfattande svagheter i den vetenskapliga kompetensen, och lärosätet har utvecklat lösningar för detta som förefaller rimliga även om arbete återstår. Detta är ett utvecklingsområde för lärosätet, vilket hör ihop med brister som framträder under bedömningsområdet utbildningsmiljö. Det är positivt att volymen på personalen möter behovet kopplat till utbildningen volym, och det är en förhållandevis liten utbildning sett till antalet studenter. Lärarnas pedagogiska kompetens är god och engagemanget i lärargruppen är hög.

Bedömggruppen anser att lärosätet har genomfört flera åtgärder och visar en klar medvetenhet om att den vetenskapliga miljön behöver utvecklas och stärkas. Trots det anser bedömggruppen att området ändå visar brister och är ett fortsatt ett utvecklingsområde för lärosätet. Den forskning som finns på lärosätet är nuläget inte tillräckligt omfattande för att studenter och personal ska få möjlighet att verka i en vetenskaplig miljö med tillräcklig inriktning mot just yrkeslärandet. Inom det här området

behöver lärosätet alltså framöver göra ytterligare medvetna och mer omfattande satsningar för att bygga upp en forskningsmiljö samt stärka sambandet mellan utbildning och forskning genom att konkret koppla pågående forskningsprojekt till och in i utbildningsmiljön.

Bedömargruppen anser att följande bör följas upp:

· Lärosätet behöver följa upp den vetenskapligt professionsinriktade miljön specifikt för yrkeslärarutbildning och framför allt yrkeslärares arbete i yrkesämnen.

Bedömningsområde: Utformning genomförande och resultat

Bedömningsgrund: Måluppfyllelse av examensmål i kunskapsformen kunskap och förståelse

Bedömning med motivering: Utbildningen möjliggör inte genom sin utformning och sitt genomförande, samt säkerställer inte genom examination, att studenten, när examen utfärdas, visar sådana kunskaper i didaktik och ämnesdidaktik inklusive metodik som krävs för undervisning och lärande inom det eller de ämnen som utbildningen avser och för yrkesutövningen i övrigt samt visa kännedom om vuxnas lärande

Det här examensmålet exemplifieras i självvärderingen främst med lärandemål, lärandeaktiviteter, examination och bedömningskriterier från en specifik kurs - Didaktik för yrkeslärare 7,5 högskolepoäng som ges termin 2 och innehåller 3 högskolepoäng VFU. Utgångspunkten är fyra olika mål som behandlar didaktik och ämnesdidaktik, vilket är kopplat till yrkesämnet, och redovisas tydligt i en tabell. Bedömargruppen anser att det är ett gott exempel på måluppfyllelse. Undervisning i övrigt är i självvärderingen dock inte lika tydligt beskrivet i dessa fyra mål, och begreppet metodik redovisas inte specifikt men bedömargruppen antar att metodik ingår i didaktik. Exempel på att och hur examensmålet behandlas ges också från ett par andra kurser, där fokus är på digitala verktyg och på specialpedagogiska anpassningar. Ovanstående exempel ger sammantaget en god grund för måluppfyllelse.

När det gäller just momentet vuxnas lärande och vuxenundervisning har det av lärosätet identifierats som ett utvecklingsområde, vilket bedömargruppen anser att det helt klart är. Den del av examensmålet som gäller just vuxnas lärande redovisas inte detaljerat i självvärderingen och det finns inga tydliga examinationsuppgifter kopplat till vuxnas lärande och inget ytterligare framkommer under intervjuerna kopplat till detta mål. En plan finns för att i större utsträckning inrikta de självständiga arbetena på vuxnas lärande, och detta förefaller relevant. Trots det kan måluppfyllelse för vuxnas lärande i nuläget inte betraktas som uppfyllt, eftersom det finns brister och avsaknad av relevanta moment i både genomförandet och säkerställandet av målet

Lärosätet beskriver också att det finns utmaningar med det aktuella examensmålet kopplat till didaktik, bland annat på grund av begränsad forskning inom yrkesdidaktik och begränsad tillgång till personal som utöver forskning också har en bakgrund som yrkeslärare. Bedömargruppen instämmer i den analysen.

Lärosätet beskriver problemet med didaktiken som en balans mellan bredd och djup, vilket framträder som rimligt. Studenterna är själva aktiva som lärare och kursuppgifterna kan då riktas mot det specifika yrkesämnet. Lärosätet planerar att åtgärda svårigheterna genom att i större utsträckning bjuda in externa forskare med yrkesämnesdidaktisk inriktning. En yrkesdidaktisk workshop (med tre teman) har planerats och beskrivs detaljerat, men har inte kunnat genomföras. Det framträder som en svaghet för lärosätet att en så kraftfull och relevant åtgärd inte har blivit av. Bedömargruppen vill därför uppmuntra lärosätet att få igång och utveckla dessa aktiviteter så fort som möjligt. Även detta behöver följas upp.

Bedömningsområde: Utformning, genomförande och resultat**Bedömningsgrund: Måluppfyllelse av examensmål i kunskapsformen färdighet och förmåga**

Bedömning med motivering: Utbildningen möjliggör genom sin utformning och sitt genomförande, samt säkerställer genom examination, att studenten, när examen utfärdas, visar förmåga att självständigt och tillsammans med andra planera, genomföra, utvärdera och utveckla undervisning och den pedagogiska verksamheten i övrigt i syfte att på bästa sätt stimulera varje elevs lärande och utveckling.

Självvärderingen ger exempel på hur examensmålet i färdighet och förmåga uppfylls genom tre olika kurser som genomförs under utbildningens första, femte och sista termin (om sammantaget 24 högskolepoäng). Bedömargruppen anser att det är ett gott exempel på progressionen under utbildningen. Alla de nämnda kurserna innehåller VFU och kursernas mål, aktiviteter, examination och bedömningskriterier anges i en tydlig tabell i självvärderingen, och sammantaget är det åtta mål som är utgångspunkt i tabellens redovisning. Stort fokus läggs på undervisning och utvecklingsarbete som innefattar APL.

Tabellens innehåll visar också hur lärosätet systematiskt möjliggör och säkerställer en måluppfyllelse där studenterna självständigt och tillsammans med andra kan planera, genomföra och utveckla undervisningen. I självvärderingen finns flera goda exempel på hur det genomförs. Från tabellens innehåll framträder också hur flera olika examinationsformer används, vilket är ytterligare ett gott exempel på hur utbildningen på ett varierande och omväxlande sätt genomför och säkerställer måluppfyllelsen.

När det gäller utveckling av studentens didaktiska förmåga är det enligt lärosätet ett fortsatt utvecklingsområde vilket beskrivs både i självvärderingen och under intervjuerna. Bedömargruppen anser att lärosätet behöver utveckla klagörande angående handledning och analysera hur studenterna får stöd för att utveckla sin didaktiska förmåga under VFU:n då de i hög grad verkar handledas av en kollega så detta är ett utvecklingsområde för lärosätet..

Som helhet anser bedömargruppen att examensmålet är uppfyllt genom att det finns flera moment i utbildningen där både genomförande och säkerställande för målet uppfylls. Den delen av målet som behandlar den pedagogiska utvecklingen i övrigt är i självvärderingen inte lika tydligt exemplifierad. Det finns dock hänvisningar till utgångspunkter från läroplanens mål och där finns en bredare måluppfyllnad än endast själva undervisningen, vilket är positivt. Samtidigt menar bedömargruppen att områdena kan bli ett utvecklingsområde framöver.

Målet att på bästa sätt stimulera varje elevs lärande och utveckling är också något svagare uppfyllt, eftersom den aspekten inte är lika tydliggjord i de lärandemål, aktiviteter, examinationer och bedömningskriterier som redovisas. Däremot ingår det aktiviteter i flera moment.

Bedömningsområde: Utformning, genomförande och resultat**Bedömningsgrund: Måluppfyllelse av examensmål i kunskapsformen värderingsförmåga och förhållningssätt**

Bedömning med motivering: Utbildningen möjliggör genom sin utformning och sitt genomförande, samt säkerställer genom examination, att studenten, när examen utfärdas, visar förmåga att identifiera sitt behov av ytterligare kunskap och att utveckla sin kompetens både i yrkesämnet och i det pedagogiska arbetet.

Lärosätet beskriver i självvärderingen att den förmåga som avses i detta mål är generell och en

återkommande del av utbildningen. Förmågan behandlas i flera examinationsuppgifter och som ett återkommande moment i olika kurser. Däremot är förhållningssättet inte lika tydligt beskrivet i självvärderingen, men bedömggruppen uppfattar att det betraktas implicit i de mål och aktiviteter som redovisas i självvärderingen. Bedömggruppen anser att det är rimligt.

I VFU-kursernas självvärderingar som görs inför utvecklingssamtalen med VFU-handledaren analyserar studenterna sin egen utveckling. I kursen Didaktik för lärare innehåller den avslutande examinationsuppgiften också en egen reflektion av studenternas lärande, vilket bedömggruppen ser som en viktig del av måluppfyllelsen.

I en tabell i självvärderingen redovisas för det här målet exempel från tre kurser om 7,5 högskolepoäng, där det ingår VFU i alla kurserna. Utgångspunkten för redovisningen i tabellen är lärandemål (ett från varje kurs) med tillhörande lärandeaktiviteter kopplat till examination och bedömningskriterier. De redovisade exemplen innehåller mål, aktiviteter och examination utifrån olika infallsvinklar och med viss progression. I fokus står studenternas förmåga att värdera sitt behov av ytterligare kunskap och sin utveckling av kompetens både i yrkesämnet och i det pedagogiska arbetet. Bedömggruppen anser att aktiviteterna och momenten sammantaget är tydliga och relevanta för både genomförandet och säkerställandet av det bedömda målet.

Utöver exemplen i tabellen framträder i självvärderingen också den avslutande kursen i utbildningen som central för målet. Här ska studenterna identifiera ett problem relaterat till deras egen undervisning och ge förslag på lösningar som också är relevanta för andra yrkeslärare. Bedömggruppen vill betona att detta är ett gott exempel på en uppgift som bidrar till utveckling både för studenterna och verksamheten samt genomförs med systematik och dokumentation. I framtiden planerar man att använda det nyskapande forumet Yrkeslärare Dalarna för att sprida dessa arbeten, vilket bedömggruppen anser är en god idé. Teman i seminarier som kopplas till målet behandlar ofta anställningsbarhet och APL, vilket är ytterligare ett gott exempel på centrala delar inom ramen för målets uppfyllnad.

Lärosätet skriver i självvärderingen att ett utvecklingsarbete är att studenterna behöver erbjudas bättre stöd i sitt lärande genom konstruktiv feedback. Ett annat utvecklingsarbete som nämns är en tydligare progression genom rutinmässig överföring av studenternas självvärderingar och reflektioner från en kurs till en annan. Hur långt detta arbete kommit är inte helt klart, men bedömggruppen anser att det är ett relevant utvecklingsarbete att gå vidare med.

Bedömggruppen anser att fokus för det pedagogiska arbetet framträder tydligt och klart både i självvärderingen och under intervjuerna, men måluppfyllelsen för de olika yrkesämnena är inte lika tydligt beskrivna. Det blir därför något oklart främst när det gäller hur studenterna kan hålla sig uppdaterade i förhållande till utvecklingen av aktuell kompetens och kompetensbehov inom yrkets praktik. Det kan bli ett utvecklingsarbete för lärosätet.

Bedömningsområde: Utformning, genomförande och resultat

Bedömningsgrund: Jämställdhet

Bedömning med motivering: Ett jämställdhetsperspektiv beaktas, kommuniceras och förankras i utbildningens innehåll, utformning och genomförande.

I självvärderingen redovisar lärosätet inledningsvis att bedömningsområdet är en del av läraryrkets värderelaterade dimension. Lärosätet skriver i självvärderingen att målet kräver en fördjupad kunskap och förståelse för den demokratiska värdegrunden, där maktbegreppet är av avgörande betydelse för

förståelsen av jämställdhetsperspektivet.

Enligt självvärderingen beaktas jämställdhet i flera kurser och det som konkret skrivs fram är ett par specifika exempel från två kurser. Det är ett seminarium och en VFU-uppgift som är en observation med litteratur angiven. Ett ytterligare konkret exempel från kursen Sociala relationer nämns, men det utvecklas inte direkt i självvärderingen. Antalet uppgifter som tar upp jämställdhet är ganska få samt ingår i och kopplas till andra uppgifter och områden inom ramen för en vidare tolkning av begreppet jämställdhet. I självvärderingen är det inte helt enkelt att få en tydlig bild av. Det är ett utvecklingsområde för lärosätet att tydligare artikulera hur just jämställdhet specifikt behandlas i utbildningen även om det hör ihop med och ligger nära andra områden.

I självvärderingen anges att yrkeslärarutbildningen (i motsats till en del andra lärarutbildningar på lärosätet) är relativt jämställd sett till fördelningen av antalet män och kvinnor. Men detta problematiseras inte, vilket hade varit önskvärt eftersom flera av de yrkesområden som yrkeslärarutbildningen utbildar mot är starkt könsuppdelade. Bedömargruppen anser att det i självvärderingen saknas en övergripande analys av till att yrkesutbildningen är ojämställd och att det troligtvis också är fallet för de olika yrkesämnen som är representerade på utbildningen. Dock finns det sist i avsnittet en generell skrivning om att de yrkeslärare som lärosätet utbildar kan bidra till ett mer jämställt arbetsliv, vilket är positivt. Bedömargruppen ser gärna att lärosätet utvecklar det arbetet.

Bedömargruppen anser att bedömningsområdet jämställdhet är uppfyllt genom utbildningens utformning, genomförande och resultat, eftersom det finns aktiviteter och examinationsuppgifter som knyter an till jämställdhet. Samtidigt rekommenderar bedömargruppen att lärosätet tydliggör och utvecklar området jämställdhet inom ramen för utbildningen.

Bedömningsområde: Utformning, genomförande och resultat

Bedömningsgrund: Uppföljning, åtgärder och återkoppling

Bedömning med motivering: Utbildningens innehåll, utformning, genomförande och examination följs upp systematiskt. Resultaten av uppföljningen omsätts vid behov i åtgärder för kvalitetsutveckling och återkoppling sker till relevanta intressenter.

När det gäller utbildningens innehåll, utformning och examination redovisas i självvärderingen att lärosätet har ett gemensamt system för kvalitetsarbete, vilket bär upp och omfattar olika processer och aktiviteter. Här finns tre pelare som utgörs av verksamhetscykeln, operativt kvalitetsarbete och planerad utvärdering.

Yrkeslärarutbildningen omfattas av det tidigare beskrivna kvalitetsarbetet, men när den senaste interna mer omfattande utvärderingen genomfördes framgår inte klart av självvärderingen. Programmet skulle ha utvärderats 2019, men den interna självvärderingen sköts framåt på grund av UKÄ-utvärderingen av utbildningen. Däremot hänvisar självvärderingen till och ger exempel på ett antal olika genomlysningar som har gjorts av programmet. I självvärderingen anges att lärosätet har fått godkänt kvalitetsarbete i den UKÄ-granskning som gjordes 2017 av ett annat program. Bedömargruppen anser att det är tydligt och väl dokumenterat att utbildningens innehåll, utformning och examination systematiskt följs upp enligt den modell som lärosätet har.

Utbildningen är inte någon egen resultatenheter och det finns inte heller någon egen budget för programmet. Huvuddelen av arbetet med utbildningens uppföljning, åtgärder och återkopplingar sker inom ramen för den pelare som kallas operativt kvalitetsarbete. Självvärderingen redogör för hur lärosätet systematiskt arbetar med detta, vilket bedömargruppen anser är ett gott exempel på

kvalitetsarbete.

Inom utbildningen som helhet genomförs programutvärdering efter avslutad utbildning. Lärosätet är också med i en alumnenkät som flera andra lärosäten gemensamt genomför (inom ramen för lärarutbildningskonventet). Här framgår att lärosätet då får specifik kunskap om yrkeslärarutbildningen och om det egna lärosätet, vilket är positivt anser bedömargruppen. På respektive kurs finns utformade regler som följs för kursvärdering och analys. Detta ger bedömargruppen ett stabilt intryck av uppföljning, åtgärder och återkoppling.

Lärosätet redovisar i både självvärderingen och under intervjuerna hur resultatet av den egna uppföljningen har omsatts i ett antal olika åtgärder som alla är goda exempel på kvalitetsutveckling inom ramen för operativt arbete på programmet. I självvärderingen beskrivs detta som genomlysningar som har resulterat i flera förbättringar inom olika områden. Några exempel på förbättringar är att undervisning och examination av vissa examensmål har stärkts och att mer vetenskaplig litteratur används på programmet, att samverkansformerna med VFU-handledarna har stärkts samt att studenterna ska kunna skriva sitt självständiga arbete inom ramen för den avslutande kursen, så att det finns möjlighet att de motsvarar ett självständigt arbete på kandidatnivå för de ska att kunna studera vidare på ett magisterprogram. Det sistnämnda är dock inte mer detaljerat redovisat. Men en yrkeslärarstudent beskrivs nu studera på ett magisterprogram, och det är en god intention att studenter på programmet har möjlighet att studera vidare. Bedömargruppen ser positivt på alla redovisade förbättringar och anser att det visar en kapacitet för utveckling av programmet.

Lärosätet återkopplar till relevanta intressenter, eftersom studenter och personal på lärosätet är en del av det systematiska kvalitetsarbetet. Det sker också dialoger med avnämare inom ramen för den omfattande samverkan som lärosätet har som signum. Hur återkoppling till avnämare och kommande studenter genomförs är dock inte helt tydligt beskrivet i självvärderingen. Bedömargruppen uppmuntrar lärosätet att göra återkopplingen till avnämarna framöver än mer systematiskt och tydligt.

Lärosätet verkar för att studenten genomför utbildningen inom planerad studietid.

Utbildningen har få avhopp och under både intervjuer och i självvärderingen framgår det att lärosätet verkar för att studenterna genomför utbildningen inom planerad studietid. I självvärderingen framgår det att lärosätet regelbundet genomför egen analys av programretentionen, för att få kunskap om avhopp och orsaker till det. Lärosätet är tydliga med sin information till studenterna om vilken tidsåtgång som utbildningen kräver, vilket kan vara extra viktigt eftersom studenterna i hög grad yrkesarbetar. Lärosätet har också avsatt strategiska medel för att skapa bättre förutsättningar för att studenterna ska kunna genomföra utbildningen inom ordinarie studietid. Vad det sistnämnda har bidragit till för resultat framgår dock inte av självvärderingen.

Lärosätet ger stöd till studenter som behöver hjälp med att utveckla sitt skrivande, vilket bedömargruppen ser positivt på. Under intervjuerna framkommer dock att kravnivån på utbildningen uppfattas som låg, vilket bedömargruppen anser är problematiskt och menar att lärosätet behöver analysera vidare. Lärosätet säger att de är medvetna om detta och under intervjun framkommer att de har genomfört flera åtgärder för att hantera en upplevd låg kravnivå. Bedömargruppen anser att det är relevant och ett viktigt arbete. Bedömargruppen vill samtidigt betona att det är viktigt att lärosätet fortsatt bevakar och vid behov ytterligare åtgärdar eventuella tecken på fortsatt låg kravnivå.

Sammanvägd bedömning av bedömningsområdet utformning, genomförande och resultat

Bedömning med motivering: Inte tillfredsställande

Bedömargruppen anser att utbildningen genom utformning och genomförande möjliggör samt genom examination säkerställer att studenterna, när examen utfärdas, visar sådana kunskaper i didaktik och ämnesdidaktik som krävs för undervisning och lärande inom det eller de ämnen som utbildningen avser. Lärosätet arbetar aktivt med svagheter och utvecklar adekvata aktiviteter för att stärka områdena ovan. Bedömargruppen anser dock att det i utbildningen ingår alltför få aktiviteter och examinationer som är riktade mot området kännedom om vuxnas lärande. Den delen av examensmålet som rör vuxnas lärande anser bedömargruppen är en brist, och bedömer därför att måluppfyllelsen brister och varken är säkerställd i utformning, genomförande eller resultat.

Bedömargruppen anser också att utbildningen genom utformning och genomförande möjliggör samt genom examination säkerställer att studenterna, när examen utfärdas, visar förmåga att självständigt och tillsammans med andra planera, genomföra, utvärdera och utveckla undervisning och till viss del även den pedagogiska verksamheten i övrigt. Däremot är syftet att på bästa sätt stimulera varje elevs lärande och utveckling något svagare uppfyllt, eftersom den aspekten inte är lika tydliggjord i de lärandemål, aktiviteter, examinationer och bedömningskriterier som redovisas. Däremot finns det aktiviteter som ingår i flera moment.

Bedömargruppen anser att lärosätet säkerställer att utbildningen genom utformning och genomförande möjliggör, samt genom examination säkerställer, att studenten, när examen utfärdas, visar förmåga att identifiera sitt behov av ytterligare kunskap och att utveckla sin kompetens både i yrkesämnet och i det pedagogiska arbetet. Det finns planer på flera relevanta utvecklingsprojekt som ytterligare kan stärka det här målet, men de redovisas relativt oprecist. Därför rekommenderar bedömargruppen att dessa utvecklingsarbeten framöver får en fortsättning och ett tydligt fokus.

När det gäller jämställdhet anser bedömargruppen att det utifrån vad som framkommer i självvärderingen är säkerställt att studenterna uppnår målet: visa förmåga att beakta, kommunicera och förankra ett jämställdhetsperspektiv i den pedagogiska verksamheten. Däremot anser bedömargruppen att det för lärosätet är ett utvecklingsarbete att än tydligare formulera vad som faktiskt görs relaterat till jämställdhet i olika kurser, även om självvärderingen ger ett antal konkreta exempel.

Bedömargruppen anser att utbildningens innehåll, utformning, genomförande och examination systematiskt följs upp på ett adekvat sätt, att resultaten av uppföljningen vid behov omsätts i åtgärder för kvalitetsutveckling samt att återkoppling sker till relevanta intressenter. Det finns på lärosätet många konkreta exempel på hur utbildningen har förbättrats. Lärosätet verkar också för att studenterna genomför utbildningen inom planerad studietid genom att stödja dem i t.ex. det akademiska skrivandet. Stödet till studenterna för att de ska klara utbildningen finns, men bedömargruppen vill också uppmärksamma lärosätet på att en låg kravnivå inte är acceptabelt. Lärosätet behöver därför fortsatt uppmärksamma eventuella tecken på att utbildningen har för lågt ställda krav och genomföra relevanta åtgärder.

Bedömargruppen anser att följande bör följas upp:

- Lärosätets arbete med att utveckla och säkerställa måluppfyllelsen i den del av examensmålet inom kunskap och förståelse som handlar om kännedom om vuxnas lärande.
- Hur lärosätet säkerställer att studenten visar sådana kunskaper i didaktik och ämnesdidaktik som krävs för undervisning

Bedömningsområde: Studentperspektiv**Bedömningsgrund: Studentperspektiv**

Bedömning med motivering: Studenten ges möjlighet att ta en aktiv roll i arbetet med att utveckla utbildningens innehåll och genomförande.

Lärosätet beaktar studentperspektivet på både individ- och kursnivå och på både program- och lärosätetsnivå. Delar av den processen har för yrkesläroarbildningen också redovisats under tidigare bedömningsområden. Under det här bedömningsområdet utvecklar lärosätet i sin självvärdering ett antal kompletterande aspekter på hur studentperspektivet beaktas i och under utbildningen.

Studenter finns närvarande när både kurs- och utbildningsplaner beslutas, och även när interna kvalitetsgranskningar av utbildningar genomförs.

Ett specifikt studentprogramråd har skapats hösten 2019, som ska ha en rådgivande funktion för programutveckling och ska träffa programansvariga två gånger per termin. Målet är att ha 12 studenter sammanlagt, och i februari 2020 var det 7 studenter i rådet. Bedömggruppen anser att det påbörjade arbetet är ett konstruktivt försök att ge studenter möjlighet att ta en aktiv roll i arbetet med att utveckla utbildningen innehåll och genomförande. Bedömggruppen vill också betona att lärosätet fortsatt arbetar för att stimulera fler studenter att delta i programrådet.

Studentinflytandet på kursnivå ser olika ut i olika kurser. Det beskrivs antingen som en dialog i mitten av kursen eller återkommande dialoger under kursen. Hur dessa dialoger förbereds, dokumenteras och sprids är inte helt tydligt och konkret beskrivet i självvärderingen. Bedömggruppen anser att en utvecklad systematik när det gäller kursvärderingarnas genomförande är ett utvecklingsområde för lärosätet.

Det beskrivs i självvärderingen att möjligheterna för studenter att påverka stärks när det ofta är en och samma seminarieledare under utbildningens gång. Möjligheterna ökar för en kontinuerlig dialog och att snabba justeringar kan göras, vilket är positivt.

Självvärderingen ger ett exempel som detaljerat beskriver hur studenterna aktivt i dialoger kunde påverka sin utbildning genom ett mer utvecklat studentinflytande i utbildningens avslutande kurs Självständigt arbete med inriktning mot utvärdering och utvecklingsarbete. Bedömggruppen anser att arbetet med den här kursen är ett gott exempel på hur utbildningens lärare och studenterna tillsammans och systematiskt har arbetat med att utveckla en kurs, och att studenter tydligt har haft möjlighet att påverka och förändra.

Lärosätet redovisar också att det finns öppna informationskanaler för en konstruktiv dialog både till programledning och kurslärare, och att detta är ett viktigt komplement till de formella vägar som finns. De synpunkter som diskuteras och är i fokus inom dessa mer informella forum är oftare frågor som handlar om utbildningens praktiska genomförande. Där strävar lärosätet efter att vara så flexibelt som möjligt. Bedömggruppen ser positivt på det, men vill betona att det kan finnas en risk för brist på dokumentation om en alltför stor del av dialogerna sker i informella forum. Bedömggruppen uppmuntrar därför till att utveckla dokumentation även vid mer informellt studentinflytande.

Sammanfattande bedömning av bedömningsområdet Studentperspektiv

Bedömning med motivering: Tillfredsställande

Bedömggruppen anser att studenterna på lärosätet får goda möjlighet att ta en aktiv roll i arbetet

med att utveckla utbildningens innehåll och genomförande. Flera exempel ges på detta i både självvärderingen och under intervjuerna. Bedömggruppen anser att lärosätet arbetar aktivt och föredömligt med att utveckla former för studentinflytande. Både formella och informella dialoger finns och används i arbetet för att ta tillvara studenternas perspektiv.

Det finns på lärosätet också en närhet mellan studenter och personal som bedömggruppen ser som positiv och viktig för den fortsatta utvecklingen. Ett utvecklingsområde för lärosätet är dock att finna en systematik i arbetet med kursvärderingar, så att det inte blir alltför stora skillnader mellan kurser. Ytterligare ett utvecklingsområde är att kvalitetssäkra dokumentation även från mer informella dialoger.

Bedömningsområde: Arbetsliv och samverkan**Bedömningsgrund: Arbetsliv och samverkan**

Bedömning med motivering: Utbildningen är utformad och genomförs på sådant sätt att den är användbar och utvecklar studentens beredskap att möta förändringar i arbetslivet. Relevant samverkan sker med det omgivande samhället.

I både självvärdering och från intervjuer framgår det att lärosätet sedan länge har en etablerad och välutvecklad modell för en nära samverkan med arbetslivet, där Pedagogiskt Utvecklingscentrum Dalarna är navet. Bedömggruppen anser att den här samverkan är en styrka för lärosätet och den bärande basen i samarbetet är VFU, men också andra områden som ingår i samarbetet. Områdena har delvis också beskrivits under andra bedömningsområden i självvärderingen, och bedömggruppen ser att detta är viktigt för en fortsatt utveckling.

Det finns på lärosätet alltså relevant och aktuell samverkan med det omgivande samhället och tre olika projekt som mer specifikt berör yrkeslärarutbildningen och som nämns i den här delen är den yrkesdidaktiska workshopen Digitalt forum för yrkeslärare i Dalarna och ett utvecklingsarbete om VFU. Det är dock inte alla projekt som är helt utvecklade och för bedömggruppen är det oklart hur långt lärosätet kommit i arbetet. Fortsatt finns därför behov av att lärosätet specifikt utvecklar både de forskningsinriktade och mer professionsinriktade samverkansaktiviteterna med avseende på yrkeslärande och yrkeslärarutbildning, så att de fortsatt kan stärka utbildningen ytterligare.

Med utgångspunkt i aktiviteterna som har redovisats anser bedömggruppen att lärosätet ytterligare kan bygga en stark grund för att utbildningen ska vara utformad och genomföras på ett sådant sätt att den är användbar och utvecklar studenternas beredskap att möta förändringar i arbetslivet. På lärosätet genomförs alumnenkäter där utbildningens användbarhet framgår, vilket också stärks genom återkommande dialoger med verksamheten. Lärosätet menar att det är bland annat resultaten från dessa alumnenkäter som bidrar till att hjälpa studenterna att möta förändringar i arbetslivet. Detta ser bedömggruppen som adekvata och viktiga delar i fortsatt utveckling.

Sammanfattande bedömning av bedömningsområde arbetsliv och samverkan**Bedömning med motivering:** Tillfredsställande

Bedömggruppen anser att utbildningen är utformad och genomförs på sådant sätt att den är användbar och utvecklar studentens beredskap att möta förändringar i arbetslivet. Det framgår att relevant och gedigen samverkan sker med det omgivande samhället, och bedömggruppen vill uppmuntra till en fortsatt sådan utveckling.

Ett utvecklingsområde är att mer intensivt och specifikt stärka och utveckla de forskningsinriktade och professionsinriktade aktiviteterna med avseende på yrkeslärande och yrkeslärarutbildning, eftersom

de säkerligen också kan stödja den vetenskapliga miljöns utveckling.

Samlat omdöme: Ifrågasatt kvalitet

Bedömning med motivering: *Sammantaget visar underlagen att utbildningen utbildningens kvalitet är ifrågasatt.*

Bedömningsområde förutsättningar: Inte tillfredsställande

Antalet lärare och deras sammantagna kompetens när det gäller pedagogisk och professionsrelaterad kompetens är adekvat i relation till utbildningens storlek, innehåll och genomförande på kort och lång sikt. Det finns dock omfattande svagheter i den vetenskapliga kompetensen, och lärosätet har utvecklat lösningar för detta som förefaller rimliga även om arbete återstår. Detta är ett utvecklingsområde för lärosätet, vilket hör ihop med brister som framträder under bedömningsområdet utbildningsmiljö. Det är positivt att volymen på personalen möter behovet kopplat till utbildningen volym, och det är en förhållandevis liten utbildning sett till antalet studenter. Lärarnas pedagogiska kompetens är god och engagemanget i lärargruppen är hög.

Bedömargruppen anser att lärosätet har genomfört flera åtgärder och visar en klar medvetenhet om att den vetenskapliga miljön behöver utvecklas och stärkas. Trots det anser bedömargruppen att området ändå visar brister och är ett fortsatt ett utvecklingsområde för lärosätet. Den forskning som finns på lärosätet är nuläget inte tillräckligt omfattande för att studenter och personal ska få möjlighet att verka i en vetenskaplig miljö med tillräcklig inriktning mot just yrkeslärandet. Inom det här området behöver lärosätet alltså framöver göra ytterligare medvetna och mer omfattande satsningar för att bygga upp en forskningsmiljö samt stärka sambandet mellan utbildning och forskning genom att konkret koppla pågående forskningsprojekt till och in i utbildningsmiljön.

Bedömargruppen anser att följande bör följas upp:

- Lärosätet behöver följa upp den vetenskapligt professionsinriktade miljön specifikt för yrkeslärarutbildning och framför allt yrkeslärares arbete i yrkesämnen.

Bedömningsområde utformning, genomförande och resultat: Inte tillfredsställande

Bedömargruppen anser att utbildningen genom utformning och genomförande möjliggör samt genom examination säkerställer att studenterna, när examen utfärdas, visar sådana kunskaper i didaktik och ämnesdidaktik som krävs för undervisning och lärande inom det eller de ämnen som utbildningen avser. Lärosätet arbetar aktivt med svagheter och utvecklar adekvata aktiviteter för att stärka områdena ovan. Bedömargruppen anser dock att det i utbildningen ingår alltför få aktiviteter och examinationer som är riktade mot området kännedom om vuxnas lärande. Den delen av examensmålet som rör vuxnas lärande anser bedömargruppen är en brist, och bedömer därför att måluppfyllelsen brister och varken är säkerställd i utformning, genomförande eller resultat.

Bedömargruppen anser också att utbildningen genom utformning och genomförande möjliggör samt genom examination säkerställer att studenterna, när examen utfärdas, visar förmåga att självständigt och tillsammans med andra planera, genomföra, utvärdera och utveckla undervisning och till viss del även den pedagogiska verksamheten i övrigt. Däremot är syftet att på bästa sätt stimulera varje elevs lärande och utveckling något svagare uppfyllt, eftersom den aspekten inte är lika tydliggjord i de lärandemål, aktiviteter, examinationer och bedömningskriterier som redovisas. Däremot finns det aktiviteter som ingår i flera moment.

Bedömargruppen anser att lärosätet säkerställer att utbildningen genom utformning och genomförande möjliggör, samt genom examination säkerställer, att studenten, när examen utfärdas,

visar förmåga att identifiera sitt behov av ytterligare kunskap och att utveckla sin kompetens både i yrkesämnet och i det pedagogiska arbetet. Det finns planer på flera relevanta utvecklingsprojekt som ytterligare kan stärka det här målet, men de redovisas relativt oprecist. Därför rekommenderar bedömggruppen att dessa utvecklingsarbeten framöver får en fortsättning och ett tydligt fokus.

När det gäller jämställdhet anser bedömggruppen att det utifrån vad som framkommer i självvärderingen är säkerställt att studenterna uppnår målet: visa förmåga att beakta, kommunicera och förankra ett jämställdhetsperspektiv i den pedagogiska verksamheten. Däremot anser bedömggruppen att det för lärosätet är ett utvecklingsarbete att än tydligare formulera vad som faktiskt görs relaterat till jämställdhet i olika kurser, även om självvärderingen ger ett antal konkreta exempel.

Bedömggruppen anser att utbildningens innehåll, utformning, genomförande och examination systematiskt följs upp på ett adekvat sätt, att resultaten av uppföljningen vid behov omsätts i åtgärder för kvalitetsutveckling samt att återkoppling sker till relevanta intressenter. Det finns på lärosätet många konkreta exempel på hur utbildningen har förbättrats. Lärosätet verkar också för att studenterna genomför utbildningen inom planerad studietid genom att stödja dem i t.ex. det akademiska skrivandet. Stödet till studenterna för att de ska klara utbildningen finns, men bedömggruppen vill också uppmärksamma lärosätet på att en låg kravnivå inte är acceptabelt. Lärosätet behöver därför fortsatt uppmärksamma eventuella tecken på att utbildningen har för lågt ställda krav och genomföra relevanta åtgärder.

Bedömggruppen anser att följande bör följas upp:

- Lärosätets arbete med att utveckla och säkerställa måluppfyllelsen i den del av examensmålet inom kunskap och förståelse som handlar om kännedom om vuxnas lärande.
- Hur lärosätet säkerställer att studenten visar sådana kunskaper i didaktik och ämnesdidaktik som krävs för undervisning

Bedömningsområde studentperspektiv: Tillfredsställande

Bedömggruppen anser att studenterna på lärosätet får goda möjlighet att ta en aktiv roll i arbetet med att utveckla utbildningens innehåll och genomförande. Flera exempel ges på detta i både självvärderingen och under intervjuerna. Bedömggruppen anser att lärosätet arbetar aktivt och föredömligt med att utveckla former för studentinflytande. Både formella och informella dialoger finns och används i arbetet för att ta tillvara studenternas perspektiv.

Det finns på lärosätet också en närhet mellan studenter och personal som bedömggruppen ser som positiv och viktig för den fortsatta utvecklingen. Ett utvecklingsområde för lärosätet är dock att finna en systematik i arbetet med kursvärderingar, så att det inte blir alltför stora skillnader mellan kurser. Ytterligare ett utvecklingsområde är att kvalitetssäkra dokumentation även från mer informella dialoger.

Bedömningsområde arbetsliv och samverkan: Tillfredsställande

Bedömggruppen anser att utbildningen är utformad och genomförs på sådant sätt att den är användbar och utvecklar studentens beredskap att möta förändringar i arbetslivet. Det framgår att relevant och gedigen samverkan sker med det omgivande samhället, och bedömggruppen vill uppmuntra till en fortsatt sådan utveckling.

Ett utvecklingsområde är att mer intensivt och specifikt stärka och utveckla de forskningsinriktade och professionsinriktade aktiviteterna med avseende på yrkeslärande och yrkeslärarutbildning, eftersom de säkerligen också kan stödja den vetenskapliga miljöns utveckling.

Högskolan Kristianstad

Lärosäte	Huvudområde/examen	ID-nr
Högskolan Kristianstad	Yrkeslärarexamen	A-2019-11-4814
<p>Bedömningsområde: Förutsättningar Bedömningsgrund: Personal Bedömning med motivering: Antalet lärare och deras sammantagna vetenskapliga, professionsrelaterade och pedagogiska kompetens är inte adekvat och står inte i proportion till utbildningens volym, innehåll och genomförande på kort och lång sikt.</p> <p>Enligt självvärderingen och lärartabellen undervisar totalt 13 lärare i programmet, varav 6 har vetenskaplig kompetens. Den sammantagna vetenskapliga kompetensen bedöms inte som tillfredsställande på vare sig kort eller lång sikt eftersom de disputerade lärarna har en synnerligen låg undervisningsgrad i utbildningen. Dessutom saknas disputerade lärare med professionskompetens inom området yrkesutbildning, även om några av dem har lärarexamen och därmed en allmän professionskompetens. Bedömggruppen anser att lärosätet behöver stärka den vetenskapliga kompetensen inom området yrkesutbildning för att den ska vara adekvat och i proportion till utbildningens volym och innehåll. Bristen på vetenskaplig kompetens inom området yrkesutbildning får negativa konsekvenser för hur lärosätet förmår säkra både vetenskaplig och professionsinriktad kompetens i utbildningen. Bedömggruppen ser dock en styrka i att lärosätet satsat på att generellt öka antalet disputerade lärare i utbildningen eftersom det gynnar mångvetenskapligheten.</p> <p>Den allmänna professionsrelaterade kompetensen tillgodoses av både lektorer och adjunkter, enligt självvärderingen och lärartabellen. Bedömggruppen noterar dock att det enbart är två adjunkter som har professionsspecifik kompetens som yrkeslärare, och dessa två står också för det mesta av undervisningstiden. Sammantaget är detta en mycket problematisk situation som enligt bedömggruppen bidrar till att göra utbildningen sårbar. Lärosätet behöver säkra ytterligare lärarresurser med professionsspecifik kompetens i utbildningen.</p> <p>Lärosätet hade 2019 motsvarande 75 helårsstudenter på programmet. Lärarkapaciteten bedöms därför inte stå i proportion till utbildningens volym på kort eller lång sikt. I intervjuerna betonade lärosätet att de har haft svårt att hitta personer med både vetenskaplig kompetens och en bakgrund som yrkeslärare. Lärosätet försöker kompensera för detta genom att adjunkterna står för en stor del av professionsinriktningen mot yrkesutbildning, medan lektorerna täcker upp med vetenskaplig kompetens inom ämnena pedagogik, sociologi och psykologi. Enligt lärosätetsintervjuerna ska man försöka att rekrytera en lektor med inriktning mot yrkesdidaktik inom den närmsta framtiden. Ett ytterligare utvecklingsområde som lärosätet nämnde är att införa en kursansvarig för varje kurs, vilket dittills inte varit möjligt på grund av personalsituationen.</p> <p>Av självvärderingen framgår att lärosätet arbetar aktivt med kompetensutveckling och avsätter medel för att adjunkter exempelvis ska läsa in en masterexamen, vilket bedömggruppen ser som en positiv satsning. Lärosätet ger flera exempel på kompetensutvecklande arbete som bedöms som lovvärda. Alla lärare har 120 timmar kompetensutvecklingstid i sin tjänst och lektorer får ytterligare timmar. Enligt intervjun har nyanställda lektorer möjlighet att få fyra månaders extra forskning under de första åren, och utöver det fördelar man även medel utifrån prestationsbaserade kriterier.</p> <p>Enligt självvärderingen har alla lärare pedagogisk kompetens, och nyanställda måste ha 15</p>		

högskolepoäng i en högskolepedagogisk utbildning. Alla yrkeslärare som handleder under den verksamhetsförlagda utbildningen (VFU) är behöriga yrkeslärare. I nuläget finns inga krav på att handledarna ska ha genomgått handledarutbildning även om det är önskvärt. Bedömargruppen ser frågan om handledarutbildning som ett utvecklingsområde för lärosätet att arbeta vidare med.

Bedömningsområde: Förutsättningar**Bedömningsgrund: Utbildningsmiljö**

Bedömning med motivering: Det finns inte en för utbildningen vetenskaplig och professionsinriktad miljö och verksamheten bedrivs inte så att det finns ett nära samband mellan forskning och utbildning.

I självvärderingen presenterar lärosätet tre forskningsmiljöer och en forskningsplattform som är relevanta för lärarutbildningarna. Forskningsplattformen, Lärande i samverkan, ska utifrån praktisknära forskning bidra till att utveckla både undervisningen i skolan och lärarutbildningarna. Mötesplatser för forskningssamtal skapas genom seminarier inom forskningsmiljöer. Studenterna möter i viss utsträckning aktiva forskare som undervisar utifrån sin vetenskapliga kompetens. Självvärderingen ger dock inte exempel på en forskningsmiljö med fokus på yrkesutbildning eller yrkeskunnande, vilket bedömargruppen ser som en brist. Den forskning som bedrivs på lärosätet har i stället ett mer allmänt fokus på lärarutbildning. Lärosätet betonar dock i intervjuerna att det finns starka ämnesdidaktiska forskningsgrupper vars forskning är relevant även för yrkeslärarprogrammet.

Även om yrkeslärarprogrammet kan dra nytta av den befintliga forskningen anser bedömargruppen att lärosätet behöver utveckla en miljö för forskning om yrkesutbildning. Det är oklart om studenterna får ta del av tillräckligt mycket vetenskaplig forskning som är relevant för yrkeslärarprogrammet. Den oklarheten stärks av att de disputerade lärarna har så lite undervisning i programmet. Bristen på en yrkesdidaktisk forskningsmiljö bidrar också till att det saknas forum för att fördjupa utbildningens professionsinriktning.

Den professionsinriktade miljön består framför allt av adjunkter men till viss del även av lektorer. Eftersom det bara finns två lärare med professionskompetens inom yrkesutbildning är även den professionsinriktade miljön ett utvecklingsområde. Av självvärderingen framgår att lärosätet fått examenstillstånd för forskarutbildning i utbildningsvetenskap, vilket är positivt. Bedömargruppen vill dock peka på vikten av att lärosätet inom forskarutbildningen prioriterar forskning som är relevant för yrkesutbildning och yrkeslärarprogrammet.

På grund av bristerna går det inte att säga att det finns en vetenskaplig och professionsinriktad miljö när det gäller yrkesutbildning och yrkeskunnande. En styrka är dock att lärosätet varje år satsar medel på kvalitetshöjande projekt i olika utbildningar. Enligt självvärderingen avsatte man under 2020 medel till yrkeslärarprogrammet för kvalitetsutvecklande insatser.

Sammanvägd bedömning av bedömningsområdet förutsättningar

Bedömning med motivering: Inte tillfredsställande

Lärosätets förutsättningar bedöms vara bristande när det gäller lärarutbildarnas vetenskapliga kompetens. Yrkeslärarutbildningen har ingen disputerad lärare med yrkeslärarbakgrund eller forskningsfokus mot yrkesutbildning. De disputerade lärare som tjänstgör i utbildningen undervisar dessutom i låg grad. Lärosätets styrka är att det finns tillräcklig professionskompetens, främst genom två adjunkter med hög grad av undervisning. Sammantaget innebär detta att den totala kompetensen inte stämmer väl överens med utbildningen innehåll, mål och genomförande på kort eller lång sikt. Bedömargruppen understryker behovet av att få en balans mellan lärarnas sammantagna vetenskapliga och professionsrelaterade kompetens. Ett tydligt utvecklingsområde är också att öka

de nuvarande disputerade lärarnas andel av undervisningen.

Bedömningsområdet utbildningsmiljö bedöms inte heller som tillfredsställande eftersom lärosätet helt saknar en forskningsmiljö som fokuserar på yrkesutbildning och som därigenom kan berika yrkeslärarprogrammets vetenskapliga innehåll och profil. Enligt självvärderingen har lärosätet fått examenstillstånd för forskarutbildning i utbildningsvetenskap, vilket är positivt. Bedömggruppen vill dock peka på att lärosätet inom forskarutbildningen behöver prioritera forskning som är relevant för yrkesutbildning och yrkeslärarprogrammet.

Bristerna gör att det inte går att säga att det finns en vetenskaplig och professionsinriktad miljö när det gäller yrkesutbildning och yrkeskunnande. En styrka är dock att lärosätet varje år satsar medel på kvalitetshöjande projekt i olika utbildningar, och 2020 avsattes medel till yrkeslärarprogrammet för kvalitetsutvecklande insatser, enligt självvärderingen.

Bedömggruppen anser att följande delar bör följas upp:

- Vetenskaplig kompetens inom yrkeslärande i lärarkåren
- Andel lärare med adekvat professionskompetens (yrkeslärarbakgrund)
- Forskning om frågor som berör yrkesutbildning för att stärka den vetenskapliga och professionsinriktade miljön

Bedömningsområde: Utformning genomförande och resultat

Bedömningsgrund: Måluppfyllelse av examensmål i kunskapsformen kunskap och förståelse

Bedömning med motivering: Utbildningen möjliggör inte genom sin utformning och sitt genomförande, samt säkerställer inte genom examination, att studenten, när examen utfärdas, visar sådana kunskaper i didaktik och ämnesdidaktik inklusive metodik som krävs för undervisning och lärande inom det eller de ämnen som utbildningen avser och för yrkesutövningen i övrigt samt visar kännedom om vuxnas lärande

Av självvärderingen framgår att kurserna inom den utbildningsvetenskapliga kärnan (UVK) och den verksamhetsförlagda utbildningen (VFU) är centrala för måluppfyllelsen när det gäller didaktik, ämnesdidaktik och metodik. Lärosätet redogör för en inbyggd progression i utbildningen genom att komplexiteten i lärandemålen ökar under de tre åren. Den inbyggda progressionen är positiv, men bedömggruppen ser också svagheter i detta eftersom det inte anges i lärandemålen hur de fördjupade kunskaper som efterfrågas i kursplanerna ska komma till uttryck. Därmed kan både studenter och lärare göra olika tolkningar av exempelvis hur utvecklade kunskaper skiljer sig från fördjupade kunskaper. Här föreslår bedömggruppen en ökad användning av aktiva verb som exemplifierar den gradvisa fördjupningen i utbildningens kursplaner.

Lärosätet beskriver i självvärderingen hur examensmålet som behandlar didaktik, ämnesdidaktik och metodik tas upp i UVK genom att studenterna tränas i att beskriva sitt undervisningsområdes pedagogiska, ämnesdidaktiska och metodiska innehåll. I intervjuerna framgår att man lägger stort fokus på styrdokumentet under den inledande kursen och att de didaktiska frågorna behandlas i både historisk och nutida kontext. Enligt självvärderingen och intervjuerna ger lärosätet under UVK främst en grund i allmän yrkesdidaktik medan VFU:n ger studenterna den ämnesdidaktiska grunden. Självvärderingen innehåller även exempel på ett kursmål där studenterna ska kunna redogöra för relationen mellan mål, undervisning och bedömning och elevers lärande. För att uppnå detta kursmål deltar studenterna bland annat i en dialog med andra studenter och lärarutbildare via en lärplattform där de först reflekterar enskilt och därefter tillsammans med andra studenter. Lärosätet presenterar

hur utbildningen säkerställer studenternas teoretiska kunskaper inom området genom individuella skriftliga examinationer. Självvärderingen visar att lärosätet erbjuder studenterna en viss grund i didaktiska och metodiska frågor inför den första VFU:n, men bedömaregruppen ser att det finns potential att stärka detta inslag ytterligare.

Vidare framgår det att studenterna får rikligt med tillfällen att visa sina kunskaper i didaktik, ämnesdidaktik och metodik under VFU:n. Det ingår fyra VFU-kurser i utbildningen, och studenternas didaktiska och metodiska kunnande examineras i tre av dessa. I VFU-kurserna examineras studenterna bland annat genom en lektionsplanering som har olika innehållsligt fokus under de olika VFU-perioderna. Lärosätet redogör i självvärderingen för betygskriterierna för godkända betyg på uppgiften. I övrigt verkar VFU examineras utifrån ett underlag som består av besök, trepartssamtal, handledarens bedömning och studentens självvärdering som sammanställs i ett omfattande dokument.

Bedömaregruppen konstaterar vidare att lärosätet inte uppvisar någon måluppfyllelse i den del av examensmålet som handlar om att visa kännedom om vuxnas lärande. I självvärderingen finns inga konkreta exempel på hur målet behandlas och uppfylls inom ramen för utbildningen, och det framgår heller inte av kursplaner och litteraturlistor. I intervjun med lärosätet bekräftades att det för närvarande inte finns något uttalat delprov om vuxnas lärande, eller litteratur om ämnet i utbildningen. Inte heller ingår vuxenutbildningens läroplan i litteraturlistor.

Sammantaget anser bedömaregruppen att den första delen av examensmålet uppfylls medan det finns brister i den andra delen som rör vuxnas lärande. Detta behöver följas upp.

Bedömningsområde: Utformning, genomförande och resultat

Bedömningsgrund: Måluppfyllelse av examensmål i kunskapsformen färdighet och förmåga

Bedömning med motivering: Utbildningen möjliggör genom sin utformning och sitt genomförande, samt säkerställer genom examination, att studenten, när examen utfärdas, visar förmåga att självständigt och tillsammans med andra planera, genomföra, utvärdera och utveckla undervisning och den pedagogiska verksamheten i övrigt i syfte att på bästa sätt stimulera varje elevs lärande och utveckling.

Enligt självvärderingen behandlas detta examensmål i flera kurser i utbildningen, inom både UVK och VFU. I utbildningens allra första kurs får studenterna exempelvis en första introduktion i barns och ungdomars utveckling, och de får reflektera över hur deras egna undervisning påverkar undervisning och lärande. Det framgår i självvärderingen att studenterna också tränas i att utforma en uppgift för yrkes elever, först enskilt utifrån sitt eget yrkesämne. Därefter genomförs en kamratbedömning innan studenterna i grupp tar fram en uppgift utifrån kamratbedömningen. Under VFU finns en tydlig progression beskriven, vilken innebär att studenterna i den sista kursen ska kunna visa att de uppnått hela examensmålet. VFU:n examineras genom VFU-besök från lärosätet, ett VFU-seminarium ett gemensamt VFU-omdöme av handledare och student samt lektionsplanering på olika teman. Bland annat ska studenterna i den avslutande VFU-kursens lektionsplanering visa i olika steg att de självständigt kan observera, dokumentera och analysera elevers lärande och utveckling. De ska också visa att de tillsammans med kollegor kan planera, genomföra och utveckla undervisningen, och att de slutligen även kan inkludera eleverna i planering och utvärdering för att på så sätt stimulera varje elevs lärande och utveckling.

Under den sista kursen säkerställs examensmålet på en fördjupad nivå i form av ett utvecklingsprojekt. Bedömaregruppen ser det som en styrka att studenterna i det projektet planerar

och går igenom ett identifierat utvecklingsområde i verksamheten och därmed får träna på sådan verksamhetsutveckling som kommer att vara en del av deras kommande yrkesliv.

Enligt självvärderingen förekommer lärandemål som har samma lydelse som examensmålet, och man arbetar för att konkretisera lärandemålen ytterligare. Bedömargruppen har också noterat likheterna mellan flera lärandemål och examensmål, och anser att detta är ett relevant område att arbeta vidare med.

Sammantaget anser bedömargruppen att utbildningen möjliggör och säkerställer måluppfyllelsen.

Bedömningsområde: Utformning, genomförande och resultat

Bedömningsgrund: Måluppfyllelse av examensmål i kunskapsformen värderingsförmåga och förhållningssätt

Bedömning med motivering: Utbildningen möjliggör genom sin utformning och sitt genomförande, samt säkerställer genom examination, att studenten, när examen utfärdas, visar förmåga att identifiera sitt behov av ytterligare kunskap och att utveckla sin kompetens både i yrkesämnet och i det pedagogiska arbetet.

Det samlade underlaget ger flera exempel på hur studenterna får möjlighet att nå målet. I den första kursen på utbildningen får studenterna träna sig i att, tillsammans med andra, reflektera över hur deras förhållningssätt, normer och värderingar påverkar undervisningen och eleverna. Uppgiften bygger på ett filmat lektionspass som kritiskt granskas.

Studenternas förmåga att identifiera sitt behov av kunskap tränas sedan framför allt i VFU-kurserna. Det är också främst i samband med VFU som studenterna får möjlighet att utveckla denna förmåga. Exempelvis finns under VFU en återkommande uppgift där studenterna utifrån sin egen undervisning skriftligen ska reflektera över sitt behov av ytterligare kunskap och kompetens i både det pedagogiska arbetet och yrkesämnet. Detta inslag följs även upp genom trepartssamtal och handledarens omdöme. Av självvärderingen framgår att själva trepartssamtalet betygssätts med en tregradig skala, och för godkänt betyg krävs att studenten kan identifiera och motivera sitt behov av ytterligare kunskaper och kompetens inom yrkesämnet och i det pedagogiska arbetet. Vid den sista VFU-kursen förväntas studenten även kunna identifiera sin egen kunskapsmässiga progression och men också motivera sitt behov av ytterligare kunskaper.

Bedömningsområde: Utformning, genomförande och resultat

Bedömningsgrund: Jämställdhet

Bedömning med motivering: Ett jämställdhetsperspektiv beaktas, kommuniceras och förankras i utbildningens innehåll, utformning och genomförande.

Bedömningen är att lärosätet beaktar, kommunicerar och förankrar ett jämställdhetsperspektiv i utbildningens innehåll, utformning och genomförande. Detta styrks och konkretiseras i självvärderingen genom exempel på hur jämställdhetsperspektivet kommer till uttryck i kurserna. Bedömargruppen anser att lärosätet tydligt visar hur man arbetar med jämställdhet inom yrkeslärarprogrammet. I den inledande kursen introduceras jämställdhet i litteraturen om skolväsendets historia. Den andra kursen utgör sedan den främsta vetenskapliga och teoretiska basen för att studenterna ska förstå strukturer och förutsättningar när det gäller jämställdhet. Kursen examineras skriftligt genom att studenterna bland annat ska diskutera elevers lärande och skolprestationer med koppling till genus samt reflektera över hur gruppdynamiska processer som beskrivs i en tidningsartikel kan relateras till genus. I programmets tredje kurs ingår ett lärandemål där studenterna förväntas utveckla färdighet och förmåga att beakta, kommunicera och förankra ett

jämställdhets- och jämlikhetsperspektiv i den pedagogiska verksamheten. Enligt självvärderingen kräver lärosätet inte att studenterna uppvisar färdighet och förmåga som är kopplad just till jämställdhet under VFU. De kan i stället fokusera på mänskliga rättigheter, jämlikhet eller diskriminering.

Bedömggruppen anser att lärosätet bör säkerställa att alla studenterna har förmåga att beakta, kommunicera och förankra ett jämställdhetsperspektiv i den pedagogiska verksamheten, och vill lyfta detta som ett utvecklingsområde.

Ett gott exempel inom området jämställdhet är att lärosätet medvetet arbetar med att kompetensutveckla lärarna i frågor om genus och jämställdhet liksom aktivt arbetar med att marknadsföra utbildningar på ett icke-könsstereotypt sätt.

Bedömningsområde: Utformning, genomförande och resultat

Bedömningsgrund: Uppföljning, åtgärder och återkoppling

Bedömning med motivering: Utbildningens innehåll, utformning, genomförande och examination följs systematiskt upp. Resultaten av uppföljningen omsätts vid behov i åtgärder för kvalitetsutveckling och återkoppling sker till relevanta intressenter.

I självvärderingen framkommer att lärosätet systematiskt utvärderar och följer upp programmet. Hela programmet följs upp vid ett avslutande seminarium, vilket ger hög svarsfrekvens. Resultatet presenteras vid höstterminens första seminarium. Två gånger per år skriver den programområdesansvariga en självvärdering som ligger till grund för en verksamhetsutvecklingsplan. Kursvärderingar sker genom ett lärosätetsgemensamt utvärderingsverktyg och resultatet sammanställs av den kursansvariga personen. Enligt självvärderingen får studenterna återkoppling på kursvärderingar i början av varje kurs. Ett gott exempel är att lärosätet kompletterar de skriftliga kursvärderingarna med studentdialoger två gånger varje år. Resultaten omsätts vid behov i åtgärder för kvalitetsutveckling.

Lärosätet verkar för att studenten genomför utbildningen inom planerad studietid.

Lärosätet presenterar stödfunktioner på lärosätes- och institutionsnivå. Studenterna kan få stöd genom olika lärverkstäder som har fokus på språk, skrivstöd, studieteknik, matematik och it- och mediepedagogisk hjälp. Lärosätet erbjuder även stöd till studenter med funktionsnedsättning. Studievägledare ger stöd med studieplanering och bistår med att följa upp studenters studieresultat, och institutionen följer varje termin upp resultaten för enskilda studenter. Enligt Statistiska centralbyrån (SCB) ligger genomströmningen under riksgenomsnittet för de flesta redovisade åren. Lärosätet lyfter i självvärderingen att de arbetar med att ta fram en alumn för studenter som avslutat sina studier.

Sammanvägd bedömning av bedömningsområdet utformning, genomförande och resultat

Bedömning med motivering: Inte tillfredsställande

Måluppfyllelsen för examensmålet inom kunskapsformen kunskap och förståelse bedöms vara god när det gäller kunskapsområdet didaktik, ämnesdidaktik och metodik. Utbildningens utformning, genomförande och resultat säkerställer att studenterna vid examen har nödvändiga kunskaper inom didaktik, ämnesdidaktik och metodik. Enligt självvärderingen finns en progression genom att komplexiteten i lärandemålen ökar. Samtidigt noterar bedömggruppen att lärosätet behöver se över hur progressionen kommer till uttryck i kursplanerna. I självvärderingen finns flera exempel på tillfällen för studenterna att nå examensmålet, och då framför allt under VFU där de didaktiska och metodiska kunskaperna examineras i tre av fyra kurser. Ett exempel från VFU är att studenterna tränas i att göra

en lektionsplanering utifrån ett ämne som studenterna själva har behörighet i. Den examineras sedan. Däremot uppnår lärosätet inte den del av examensmålet som handlar om studenternas kännedom om vuxnas lärande eftersom det saknas kursmål, litteratur och examinationsuppgifter med koppling till kunskapsområdet vuxnas lärande. Detta är ett utvecklingsområde som bedömargruppen menar behöver åtgärdas.

Utbildningen möjliggör och säkerställer måluppfyllelse inom kunskapsformen Färdighet och förmåga. Bland annat tränas studenternas förmåga när studenterna i ett utvecklingsprojekt tränas i att planera och iscensätta ett identifierat utvecklingsområde i verksamheten. Därmed får studenterna träna på sådan verksamhetsutveckling som kommer vara en del av deras kommande yrkesliv. Ett annat exempel är att studenterna får reflektera över hur deras undervisning påverkar undervisning och lärande. Kurserna inom VFU har även en tydlig progression vad gäller självständighet och att beakta egna och andras erfarenheter.

Examensmålet för kunskapsformen värderingsförmåga och förhållningssätt bedöms vara uppfyllt. Studenterna får flera möjligheter att reflektera över sin förmåga att identifiera behov av ytterligare kunskap och att utveckla sin kompetens i yrkesämnet och i det pedagogiska arbetet. Det gäller främst under VFU då studenterna återkommande examineras på denna förmåga och detta förhållningssätt.

Jämställdhetsperspektivet bedöms vara närvarande i utbildningen. UVK-kurserna ger en vetenskaplig bas för att studenterna ska kunna förstå strukturer och förutsättningar när det gäller jämställdhet. Dock anser bedömargruppen att lärosätet bör säkerställa att alla studenter har förmåga att beakta, kommunicera och förankra ett jämställdhetsperspektiv i den pedagogiska verksamheten. I nuläget är fokus på jämställdhet inget krav under VFU, utan studenterna kan i stället välja andra aspekter med koppling till skolans värdegrund.

Utbildningens innehåll följs upp systematiskt i syfte att säkra måluppfyllelsen. Uppföljningens resultat omsätts sedan i åtgärder för kvalitetsutveckling, och relevanta intressenter får återkoppling. Lärosätet har ett väl utbyggt system för program- och kursvärderingar. Bedömargruppen ser en styrka i att lärosätet även genomför studentdialoger som ett komplement till skriftliga värderingar. Lärosätet verkar för att studenterna genomför utbildningen inom den planerade studietiden och det finns olika stödfunktioner på både lärosätetsnivå och institutionsnivå.

Bedömargruppen anser att följande bör följas upp:

· Lärosätets arbete med att utveckla och säkerställa måluppfyllelsen i den del av examensmålet inom kunskap och förståelse som handlar om kännedom om vuxnas lärande.

Bedömningsområde: Studentperspektiv

Bedömningsgrund: Studentperspektiv

Bedömning med motivering: Studenten ges möjlighet att ta en aktiv roll i arbetet med att utveckla utbildningens innehåll och genomförande.

Studenterna vid lärosätet har möjlighet till inflytande och kan vara aktiva på olika sätt. Exempelvis ingår studenter i programrådet där de har möjlighet att lyfta fram synpunkter på utbildningen och kan därmed påverka utbildningens utformning, innehåll och genomförande. Lärosätet använder sitt digitala kursvärderingssystem för att ta tillvara studenternas perspektiv på utbildningen efter varje kurs. Studenterna har även möjlighet att göra kompletterande delkursvärderingar som innehåller både öppna och slutna frågor om kursens upplägg, litteratur och examinationer. Sammanställningar av kursvärderingarna är tillgängliga för både studenter och lärare.

Enligt självvärderingen utformas även uppgifter och examinationer för att varje student ska kunna utföra dem på ett sätt som passar deras eget yrkesämne eller yrkesområde. Undervisande lärare använder också "exit-tickets" där studenterna får ge omedelbar återkoppling på en föreläsning eller ett seminarium.

Lärosätet vill organisera kamratbedömning och ämnesspecifika diskussionsgrupper inom utbildningens ämnesdidaktiska delar, vilket bedömargruppen ser som ett gott exempel.

Sammantaget anser bedömargruppen att studenterna får goda möjligheter att ta en aktiv roll i arbetet med att utveckla utbildningens innehåll och genomförande.

Sammanfattande bedömning av bedömningsområdet Studentperspektiv

Bedömning med motivering: Tillfredsställande

Studenterna har möjlighet att ta en aktiv roll, främst formellt men även informellt. Genom att bli invalda i programrådet har de möjlighet till formellt inflytande. Studenterna kan också ha en aktiv roll i kursutvecklingen med hjälp av kurs- och delkursvärderingar. Det informella studentinflytandet gäller kontakten mellan lärare och student i undervisningen.

Bedömningsområde: Arbetsliv och samverkan

Bedömningsgrund: Arbetsliv och samverkan

Bedömning med motivering: Utbildningen är utformad och genomförs på sådant sätt att den är användbar och utvecklar studentens beredskap att möta förändringar i arbetslivet. Relevant samverkan sker med det omgivande samhället.

Självvärderingen tyder på att lärosätet säkerställer att studenterna får beredskap att hantera förändringar i arbetslivet. Bland annat finns examinationer där studenterna ska diskutera aktuella fenomen såsom mentorsrollen, mobilförbud, individuella eleanpassningar på APL och drogtester. Studenterna uppmuntras under utbildningens gång också att hålla sig uppdaterade om förändringar i både skolans värld och de egna branscherna.

Arbetslivsperspektivet genomsyrar också utbildningen i och med att VFU-kurserna är jämnt fördelade. De är uppbyggda med olika teman som ska bidra till att teori och praktik kopplas samman under utbildningen. Av lärosätetsintervjuerna framgår att studenterna har möjlighet att byta VFU-plats för att kunna vidga sina vyer, vilket bedömargruppen ser som positivt. Bedömargruppen vill i samband med detta peka på vikten av att uppmuntra studenterna att göra VFU både inom ungdomsgymnasiet och vuxenutbildningen för att få en bredare bild av arbetslivet.

Enligt självvärderingen har lärosätet en forskningsplattform för samverkan mellan högskolan och det omgivande samhället, och genom den kan lärare initiera forskning ute i skolor. Lärosätet redogör för planer på att starta ett sådant forskningsprojekt som är relevant för yrkeslärarprogrammet, vilket bedömargruppen vill uppmuntra till.

Man samverkar även med samhället genom att personal från programmet medverkar i branschkonferenser och andra forum som är relevanta för yrkeslärarprogrammet.

Lärosätet tar i självvärderingen även upp utbildningens sista kurs i utvecklingsarbete som ett exempel på hur studenterna förbereds för att möta förändringar i arbetslivet. I den kursen ska studenterna utvärdera den pedagogiska verksamheten vid en VFU-skola och ge förslag på sätt att förbättra den.

Sammanfattande bedömning av bedömningsområde arbetsliv och samverkan**Bedömning med motivering: Tillfredsställande**

Lärosätet ger studenterna möjlighet att förbereda sig för förändringar i arbetslivet, bland annat genom att ta upp aktuella fenomen i skolans värld för diskussion och examination. I slutet av utbildningen gör studenterna också ett utvecklingsarbete som syftar till att utveckla den pedagogiska verksamheten vid en VFU-skola. En tillgång för utbildningen är även att VFU är uppdelad i fyra kurser som fördelas över utbildningen, där studenterna får möjlighet att utveckla och stärka sin yrkesroll. Bedömaregruppen ser det som viktigt att uppmuntra studenter att göra VFU på både ungdomsgymnasiet och vuxenutbildningen.

Samlat omdöme: Ifrågasatt kvalitet

Bedömning med motivering: Sammantaget visar underlagen att utbildningens kvalitet är ifrågasatt.

Bedömningsområde förutsättningar: Inte tillfredsställande

Lärosätets förutsättningar bedöms vara bristande när det gäller lärarutbildarnas vetenskapliga kompetens. Yrkeslärarutbildningen har ingen disputerad lärare med yrkeslärarbakgrund eller forskningsfokus mot yrkesutbildning. De disputerade lärare som tjänstgör i utbildningen undervisar dessutom i låg grad. Lärosätets styrka är att det finns tillräcklig professionskompetens, främst genom två adjunkter med hög grad av undervisning. Sammantaget innebär detta att den totala kompetensen inte stämmer väl överens med utbildningen innehåll, mål och genomförande på kort eller lång sikt. Bedömaregruppen understryker behovet av att få en balans mellan lärarnas sammantagna vetenskapliga och professionsrelaterade kompetens. Ett tydligt utvecklingsområde är också att öka de nuvarande disputerade lärarnas andel av undervisningen.

Bedömningsområdet utbildningsmiljö bedöms inte heller som tillfredsställande eftersom lärosätet helt saknar en forskningsmiljö som fokuserar på yrkesutbildning och som därigenom kan berika yrkeslärarprogrammets vetenskapliga innehåll och profil. Enligt självvärderingen har lärosätet fått examenstillstånd för forskarutbildning i utbildningsvetenskap, vilket är positivt. Bedömaregruppen vill dock peka på att lärosätet inom forskarutbildningen behöver prioritera forskning som är relevant för yrkesutbildning och yrkeslärarprogrammet.

Bristerna gör att det inte går att säga att det finns en vetenskaplig och professionsinriktad miljö när det gäller yrkesutbildning och yrkeskunnande. En styrka är dock att lärosätet varje år satsar medel på kvalitetshöjande projekt i olika utbildningar, och 2020 avsattes medel till yrkeslärarprogrammet för kvalitetsutvecklande insatser, enligt självvärderingen.

Bedömaregruppen anser att följande delar bör följas upp:

- Vetenskaplig kompetens inom yrkeslärande i lärarkåren
- Andel lärare med adekvat professionskompetens (yrkeslärarbakgrund)
- Forskning om frågor som berör yrkesutbildning för att stärka den vetenskapliga och professionsinriktade miljön

Bedömningsområde utformning, genomförande och resultat: Inte tillfredsställande

Måluppfyllelsen för examensmålet inom kunskapsformen kunskap och förståelse bedöms vara god när det gäller kunskapsområdet didaktik, ämnesdidaktik och metodik. Utbildningens utformning, genomförande och resultat säkerställer att studenterna vid examen har nödvändiga kunskaper inom didaktik, ämnesdidaktik och metodik. Enligt självvärderingen finns en progression genom att

komplexiteten i lärandemålen ökar. Samtidigt noterar bedömargruppen att lärosätet behöver se över hur progressionen kommer till uttryck i kursplanerna. I självvärderingen finns flera exempel på tillfällen för studenterna att nå examensmålet, och då framför allt under VFU där de didaktiska och metodiska kunskaperna examineras i tre av fyra kurser. Ett exempel från VFU är att studenterna tränas i att göra en lektionsplanering utifrån ett ämne som studenterna själva har behörighet i. Den examineras sedan. Däremot uppnår lärosätet inte den del av examensmålet som handlar om studenternas kännedom om vuxnas lärande eftersom det saknas kursmål, litteratur och examinationsuppgifter med koppling till kunskapsområdet vuxnas lärande. Detta är ett utvecklingsområde som bedömargruppen menar behöver åtgärdas.

Utbildningen möjliggör och säkerställer måluppfyllelse inom kunskapsformen Färdighet och förmåga. Bland annat tränas studenternas förmåga när studenterna i ett utvecklingsprojekt tränas i att planera och iscensätta ett identifierat utvecklingsområde i verksamheten. Därmed får studenterna träna på sådan verksamhetsutveckling som kommer vara en del av deras kommande yrkesliv. Ett annat exempel är att studenterna får reflektera över hur deras undervisning påverkar undervisning och lärande. Kurserna inom VFU har även en tydlig progression vad gäller självständighet och att beakta egna och andras erfarenheter.

Examensmålet för kunskapsformen värderingsförmåga och förhållningssätt bedöms vara uppfyllt. Studenterna får flera möjligheter att reflektera över sin förmåga att identifiera behov av ytterligare kunskap och att utveckla sin kompetens i yrkesämnet och i det pedagogiska arbetet. Det gäller främst under VFU då studenterna återkommande examineras på denna förmåga och detta förhållningssätt.

Jämställdhetsperspektivet bedöms vara närvarande i utbildningen. UVK-kurserna ger en vetenskaplig bas för att studenterna ska kunna förstå strukturer och förutsättningar när det gäller jämställdhet. Dock anser bedömargruppen att lärosätet bör säkerställa att alla studenter har förmåga att beakta, kommunicera och förankra ett jämställdhetsperspektiv i den pedagogiska verksamheten. I nuläget är fokus på jämställdhet inget krav under VFU, utan studenterna kan i stället välja andra aspekter med koppling till skolans värdegrund.

Utbildningens innehåll följs upp systematiskt i syfte att säkra måluppfyllelsen. Uppföljningens resultat omsätts sedan i åtgärder för kvalitetsutveckling, och relevanta intressenter får återkoppling. Lärosätet har ett väl utbyggt system för program- och kursvärderingar. Bedömargruppen ser en styrka i att lärosätet även genomför studentdialoger som ett komplement till skriftliga värderingar. Lärosätet verkar för att studenterna genomför utbildningen inom den planerade studietiden och det finns olika stödfunktioner på både lärosätetsnivå och institutionsnivå.

Bedömargruppen anser att följande bör följas upp:

- Lärosätets arbete med att utveckla och säkerställa måluppfyllelsen i den del av examensmålet inom kunskap och förståelse som handlar om kännedom om vuxnas lärande.

Bedömningsområde studentperspektiv: Tillfredsställande

Vid lärosätet får studenterna möjlighet att ta en aktiv roll, främst formellt men även informellt. Det formella studentinflytandet innebär en möjlighet för studenterna att bli invalda i programrådet. Studenterna kan också ha en aktiv roll i kursutvecklingen med hjälp av kurs- och delkursvärderingar. Det informella studentinflytandet ges i kontakten mellan lärare och student i undervisningen.

Bedömningsområde studentperspektiv: Tillfredsställande

Studenterna har möjlighet att ta en aktiv roll, främst formellt men även informellt. Genom att bli

invalda i programrådet har de möjlighet till formellt inflytande. Studenterna kan också ha en aktiv roll i kursutvecklingen med hjälp av kurs- och delkursvärderingar. Det informella studentinflytandet gäller kontakten mellan lärare och student i undervisningen.

Bedömningsområde arbetsliv och samverkan: Tillfredsställande

Lärosätet ger studenterna möjlighet att förbereda sig för förändringar i arbetslivet, bland annat genom att ta upp aktuella fenomen i skolans värld för diskussion och examination. I slutet av utbildningen gör studenterna också ett utvecklingsarbete som syftar till att utveckla den pedagogiska verksamheten vid en VFU-skola. En tillgång för utbildningen är även att VFU är uppdelad i fyra kurser som fördelas över utbildningen, där studenterna får möjlighet att utveckla och stärka sin yrkesroll. Bedömargruppen ser det som viktigt att uppmuntra studenter att göra VFU på både ungdomsgymnasiet och vuxenutbildningen.

Högskolan Väst

Lärosäte Högskolan Väst	Huvudområde/examen Yrkeslärarexamen	ID-nr A-2019-11-4815
<p>Bedömningsområde: Förutsättningar Bedömningsgrund: Personal Bedömning med motivering: Antalet lärare och deras sammantagna vetenskapliga, professionsrelaterade och pedagogiska kompetens är adekvat och står i proportion till utbildningens volym, innehåll och genomförande på kort och lång sikt.</p> <p>Sammantaget finns en tillfredsställande nivå av adekvat kompetens, där främst den pedagogiska kompetensen framstår som god. Däremot konstaterar bedömargruppen, baserat på självvärderingen, att den vetenskapliga kompetensen främst i det centrala arbetslaget inte är så hög med få disputerade lärare. Inom lärlärlaget finns ett fåtal lärare som har vetenskaplig kompetens med bakgrund inom det yrkesämnesdidaktiska området, men den vetenskapliga kompetensen är i nuläget relativt svag. Den professionsinriktade kompetensen som är specifikt inriktad på erfarenhet av att arbeta som yrkeslärare är också begränsad. Däremot har den mer generella professionsinriktade lärarkompetensen som är inriktad på undervisning på yrkesprogram en hög nivå (dock inte i yrkesämnena i så stor utsträckning).</p> <p>Lärosätet har samtidigt en strategi för kompetensförsörjning på kort och lång sikt. På kortare sikt arbetar lärosätet systematiskt för att behålla en god kompetensnivå på utbildningen med en kombination av extern och intern kompetensförsörjning och kompetensutveckling, bland annat genom interna doktorandanställningar inom kompetensområden som är väsentliga för yrkeslärarprogrammet. Bedömargruppen ser positivt på det och uppmuntrar lärosätet att fortsätta med arbetet.</p> <p>Lärosätet har under en längre tid ett stabilt arbetslag som arbetar med programmet, och lärargruppen har sammantaget en bred vetenskaplig och didaktisk kompetens. Två av universitetsadjunkterna har mångårig erfarenhet av arbete som yrkeslärare, och en har rektorsutbildning och har arbetat som rektor för yrkesprogram på gymnasiet. Totalt 7 lärare arbetar minst 10 procent i programmet, men av dem är bara 1 yrkeslärare och 2 disputerade. Ytterligare en lärare anges i självvärderingen ingå i det centrala arbetslaget, en lektor som gör 8 procent i programmet. Samtliga 8 i det centrala arbetslaget har någon slags lärarexamen. Ytterligare en yrkeslärare medverkar på mindre andel (en pensionerad adjunkt som nu anställs på timmar). Totalt redovisar lärosätet 21 lärare i programmet. Flera av lärarna har undervisat i gymnasiegemensamma ämnen på yrkesprogram. Högskolepedagogiska kurser är ett krav på lärosätet, vilket säkerställer att lärarna har högskolepedagogisk kompetens. Lärosätet hade 2019 motsvarande 47,3 helårsstudenter på programmet. Lärarresursen bedöms som rimlig i förhållande till utbildningens volym.</p> <p>Den vetenskapliga kompetensen framstår i dag som relativt svag men tillräcklig. Ett viktigt utvecklingsområde som bedömargruppen vill lyfta fram är dock rekrytering av vetenskapligt skolade lärare inom det yrkesämnesdidaktiska området. Ett annat utvecklingsområde är att andelen lärare i programmet med yrkeslärarbakgrund är låg.</p>		
<p>Bedömningsområde: Förutsättningar Bedömningsgrund: Utbildningsmiljö Bedömning med motivering: Det finns inte en för utbildningen relevant vetenskaplig och professionsinriktad miljö och verksamheten bedrivs inte så att det finns ett nära samband mellan</p>		

relevant forskning och utbildning.

Det finns en god vetenskaplig och professionsinriktad miljö för lärarutbildning generellt, och en verksamhet med samband mellan forskning och utbildning. Dock är inte professionsinriktningen specifikt mot yrkeslärare tydlig, utan den riktas mer mot lärarprofessionen generellt. Det bedrivs forskning som är relevant för yrkesutbildning, men inte så tydligt för yrkesämnesutbildningen. Lärosätets profil med arbetsintegrerat lärande bidrar till att professionsinriktningen stärks i den verksamhetsförlagda utbildningen i samverkan med yrkesutbildningen snarare än i miljön på högskolan. Bedömggruppen menar därför att kvaliteten brister i den vetenskapligt professionsinriktade miljön specifikt för utbildningen av yrkeslärare.

Lärosätet lyfter i självvärderingen fram studenternas möjlighet att utveckla ett forskningsbaserat arbetssätt genom att utbildningen är forskningsanknuten ur tre aspekter: den miljö som utbildningen ingår i, det kursstoff studenterna får möta, och den vetenskapliga hållning som studenterna skolas in i under utbildningen. Professionsinriktningen står speciellt de lärare som har en yrkeslärarbakgrund för, och dessutom har de flesta andra lärare erfarenhet av undervisning på yrkesprogram i olika ämnen. Lektorer och professorer undervisar om ämnen som relaterar till deras forskning.

Lärarna som undervisar ingår i minst två olika forskningsmiljöer. Samverkansforskning bedrivs som har bäring på yrkesutbildning och forskningscirkel inom ULF. Den forskning som bedrivs av personal vid institutionen rör teman som framgångsfaktorer i utbildning, motivation, digitalisering, kontroversiella frågor i undervisningen, undervisning och inkludering av nyanlända elever, vilket är relevanta utbildningsvetenskapliga områden som relaterar till utbildningen på yrkeslärarprogrammet.

Goda exempel att lyfta fram är att lärosätet arrangerar forskningsseminarier, där forskare och lärare från programmet deltar. Under 2019-2021 bedrivs det också forskningscirkel med verksamma lärare i regionen, bland annat om didaktiskt ledarskap i klassrummet, kooperativt lärande bland elever och normkritisk pedagogik i skolan, som alla relaterar till yrkeslärarprogrammet.

Bristen är inriktningen på den vetenskapligt professionsinriktade miljön, där forskningen med specifik inriktning på frågor som berör utbildningen i yrkesämnena, dvs. yrkeslärarens huvudsakliga arbete, är begränsad. Bedömggruppen menar att detta måste följas upp. Det främsta utvecklingsområdet för utbildningsmiljön är alltså enligt bedömggruppen att stärka forskningen med relevans för yrkesämnesutbildningen. Ett annat utvecklingsområde för att stärka miljön gäller programmets lärare, där andelen med yrkeslärarbakgrund är låg.

Sammanvägd bedömning av bedömningsområdet förutsättningar

Bedömning med motivering: Inte tillfredsställande

Antalet lärare och deras sammantagna vetenskapliga, professionsrelaterade och pedagogiska kompetens är adekvat och står i proportion till utbildningens volym, innehåll och genomförande på kort och lång sikt. Sammantaget finns en acceptabel nivå av adekvat kompetens, där främst den pedagogiska kompetensen framstår som god. Däremot är den vetenskapliga kompetensen främst i det centrala arbetslaget inte så hög, med relativt få disputerade, och den professionsinriktade lärarkompetensen med erfarenhet av att arbeta som yrkeslärare är begränsad och behöver stärkas. Samtidigt har den mer generella professionsinriktade lärarkompetensen med erfarenhet av att undervisa på yrkesprogram en hög nivå (dock inte i yrkesämnena i så stor utsträckning). Lärosätet har en strategi för kompetensförsörjning på kort och lång sikt.

Utbildningen finns i en vetenskaplig och professionsinriktad miljö som är god för lärarutbildning generellt, med en verksamhet som har samband mellan forskning och utbildning. Dock är inte heller här professionsinriktningen specifikt mot yrkeslärare så tydlig, utan utgår mer från lärarprofessionen generellt. Det bedrivs viss forskning som är relevant för yrkesutbildning, men inte främst för yrkeslärarens arbete i yrkesämnesutbildningen. Lärosätets profil med arbetsintegrerat lärande bidrar till att stärka professionsinriktningen i den verksamhetsförlagda utbildningen i samverkan med yrkesutbildningen snarare än i miljön på högskolan.

Förutsättningarna framstår alltså som relativt goda, men med vissa brister. Det finns en vetenskaplig och lärarprofessionsinriktad miljö, men yrkeslärarprofessionsinriktningen i miljön är svag. Profilen arbetsintegrerat lärande kan dock förväntas kompensera för det sistnämnda i själva utbildningen. Den vetenskapliga kompetensen i det centrala arbetslaget är inte så hög, och sammantaget är det knappt hälften av alla lärare som har disputerat, men det finns en generell inriktning på forskningsanknytning av utbildningen som är tydlig.

Bedömggruppen anser att följande bör följas upp:

Den vetenskapligt professionsinriktade miljön specifikt för yrkeslärarutbildning och framför allt yrkeslärarens arbete i yrkesämnena.

Bedömningsområde: Utformning genomförande och resultat

Bedömningsgrund: Måluppfyllelse av examensmål i kunskapsformen kunskap och förståelse

Bedömning med motivering: Utbildningen möjliggör genom sin utformning och sitt genomförande, samt säkerställer genom examination, att studenten när examen utfärdas visar sådana kunskaper i didaktik och ämnesdidaktik inklusive metodik som krävs för undervisning och lärande inom det eller de ämnen som utbildningen avser och för yrkesutövningen i övrigt samt visar kännedom om vuxnas lärande.

Måluppfyllelse möjliggörs och säkerställs på ett tillfredsställande sätt. Det finns en progression i utbildningen, och målet behandlas både i UVK- och VFU-kurser. När det gäller yrkesämnesdidaktiken har VFU-kurser och VFU-handledare stor betydelse, eftersom mångfalden av (yrkes)ämnen i studentgruppen är stor. Självvärderingen redovisar en uppläggning som möjliggör och säkerställer måluppfyllelse i förhållande till både ungdomars och vuxnas lärande.

Utbildningen som den är organiserad med kurser, undervisningsaktiviteter och examinationer bidrar till att studenterna får förutsättningar att utveckla de kunskaper och den förståelse som anges i examensmålet. Det finns en relativt tydlig progression i kurserna. Didaktik beskrivs i självvärderingen i form av generiska lärarkompetenser som introduceras som allmändidaktik under utbildningens gång och fördjupas i ämnesdidaktik av studenterna själva, t.ex. i uppgifter och VFU. Kunskap och förståelse som krävs för yrkesutövningen i övrigt, där arbetet med yrkeselevens arbetsplatsförlagda lärande (APL) är en central del, behandlas bland annat i anslutning till VFU. Bedömggruppen menar att lärosätet i självvärderingen inte tydligt förklarar variationen på examinationerna. Däremot är variationen i undervisningsaktiviteterna tydligt förklarad.

Vuxnas lärande lyfts fram som ett perspektiv, och en del av studenterna har sin anställning eller gör sin VFU inom vuxenutbildningen. Samtliga studenter blir också enligt självvärderingen förberedda för arbete inom vuxenutbildningen, vilket bedömggruppen ser positivt på. Vuxnas lärande behandlas i två kurser och kurslitteratur på området finns. Kursen examineras genom en uppsats. Behandlingen av vuxnas lärande kan därför framhållas som ett gott exempel. I flera kurser, bland annat kursen Läraruppdraget i gymnasiet och vuxenutbildningen (LGV200), behandlas likheter och skillnader i

förutsättningar för ungdomsskolan och vuxenutbildningen när det gäller både regelverk och sociala och didaktiska förutsättningar. Sammantaget är bedömningen att måluppfyllelsen möjliggörs och säkerställs på ett tillfredsställande sätt.

Bedömningsområde: Utformning, genomförande och resultat

Bedömningsgrund: Måluppfyllelse av examensmål i kunskapsformen färdighet och förmåga

Bedömning med motivering: Utbildningen möjliggör genom sin utformning och sitt genomförande, samt säkerställer genom examination, att studenten när examen utfärdas visar förmåga att självständigt och tillsammans med andra planera, genomföra, utvärdera och utveckla undervisning och den pedagogiska verksamheten i övrigt i syfte att på bästa sätt stimulera varje elevs lärande och utveckling.

Måluppfyllelse möjliggörs och säkerställs på ett tillfredsställande sätt, med fokus på undervisningen. VFU-kurserna är centrala här, men målet tas även upp i vissa UVK-kurser. Ett viktigt utvecklingsområde enligt bedömggruppen är att lärosätet behöver vidareutveckla VFU, där examinationsformerna för tillämpning bör utvecklas.

Det finns en tydlig tanke bakom progression och fokus på ökad reflektion. Lärosätet använder varierande examinationsformer, t.ex. filmning av undervisning för analys och reflektion. Målet behandlas också i UVK-kurser, t.ex. om didaktik och specialpedagogik. Undervisningen skapar goda förutsättningar för att nå lärandemålen. Måluppfyllelse säkerställs på ett tillfredsställande sätt via examinationer, bedömningsbesök och trepartssamtal (2 stycken).

"Varje elevs lärande och utveckling" beskrivs i termer av att kunna planera undervisning enligt elevers förståelse, behov och motivation. Studenterna ska också kunna tillämpa språkutvecklande arbetssätt och ge stöd. Fokus ligger på ett inkluderande arbetssätt med olika typer av anpassning av utbildningen, men man drar också en gräns mellan yrkeslärares och specialpedagogers uppdrag.

Ett gott exempel är hur lärosätet under de senaste åren har ägnat mycket tid och kraft åt att utveckla VFU-kurserna. Det gäller speciellt bedömningen av lärarkompetens i form av färdigheter och förmågor relaterat till praktiskt handlande och genomförande i praktiken. Säkerställandet av att studenterna har nått de mål som anges i kurserna i den delen har därmed gjorts tydligt.

Bedömningsområde: Utformning, genomförande och resultat

Bedömningsgrund: Måluppfyllelse av examensmål i kunskapsformen värderingsförmåga och förhållningssätt

Bedömning med motivering: Utbildningen möjliggör inte genom sin utformning och sitt genomförande, samt säkerställer inte genom examination, att studenten, när examen utfärdas, visar förmåga att identifiera sitt behov av ytterligare kunskap och att utveckla sin kompetens både i yrkesämnet och i det pedagogiska arbetet.

Måluppfyllelsen av förmågan att identifiera utvecklingsbehov inom yrkesämnet är inte tillfredsställande. Skälet är att självvärderingen inte nämner den delen explicit när det gäller vad kompetens i yrkesämnet handlar om, som att hålla sig uppdaterad i förhållande till utvecklingen av kompetens och kompetensbehov i yrkespraktiken. Detta tydliggjordes inte heller i intervjuerna. Bristerna menar bedömggruppen hänger ihop med att det saknas yrkesämnesdidaktisk forskningskompetens och professionsinriktad kompetens inom utbildningsmiljön även om den allmän didaktiska sidan av målet tillfredsställande. Måluppfyllelsen av det pedagogiska arbetet möjliggörs och säkerställs på ett strukturerat och genomarbetat sätt.

Utbildningen ger möjligheter för studenterna att vara kritiskt självreflekterande och utvecklingsorienterade. I en kurs där målet finns med ska studenterna tillägna sig kunskaper och metoder för kvalitets- och utvärderingsarbete. I en VFU-kurs ska studenterna kritiskt granska och reflektera över företeelser som påverkar yrkesrollen och kvaliteten i arbetet (en slags självvärdering). Mycket fokus ligger på lärarrollen och inte på bredare fokus (som andra kompetenser, yrkesämnet, ett föränderligt arbetsliv). APL beskrivs inte här heller, och det är en viktig del i yrkesprogram. Innehållet i utbildningen framstår därför som i stor utsträckning, och kanske i alltför hög grad, som generellt och allmändidaktiskt snarare än yrkesdidaktiskt. Bedömargruppen menar att detta är ett utvecklingsområde där lärosätet behöver utveckla och förtydliga hur studenterna får möjlighet att utveckla förmågan att identifiera sitt behov av ytterligare kunskap i yrkesämnet hur detta säkerställs.

Goda exempel på att identifiera utvecklingsbehov framträder när lärosätet beskriver teman som studenterna har valt för sina utvecklingsarbeten, som genus, digitalisering, formativ bedömning, språkutvecklande arbetssätt och specialpedagogik.

Bedömningsområde: Utformning, genomförande och resultat

Bedömningsgrund: Jämställdhet

Bedömning med motivering: Ett jämställdhetsperspektiv beaktas, kommuniceras och förankras i utbildningens innehåll, utformning och genomförande.

Måluppfyllelsen säkerställs när det gäller att visa förmåga att beakta, kommunicera och förankra ett jämställdhetsperspektiv i den pedagogiska verksamheten. Utöver innehåll i kurser är studentgruppens heterogenitet en resurs som tas tillvara och beaktas, bland annat utifrån mångfalden av yrkesområden med olika traditioner vad gäller genusmönster, vilket behandlas i utbildningen.

Lärosätet arbetar aktivt med jämställdhet, både i programmet och organisatoriskt. Lärarna genomgår relevant kompetensutveckling, t.ex. i normkritik. Intersektionella perspektiv ska användas i utbildningen. Jämställdhet tas upp i minst tre kurser. Utbildningens innehåll, utformning och genomförande är dels knutet till kurser med lärandemål som relateras till jämställdhet, dels till samtliga kurser avseende val av undervisningsformer, uppgifter och examinationer. Programrådet har exempelvis fått i uppdrag att kartlägga intersektionella perspektiv i utbildningarna och inkludera studenter i detta arbete. Lärarlagen arbetar också konsekvent med värdegrundsfrågor och normkritik. Som exempel på detta arbete har institutionen haft pedagogiska dagar för alla anställda som handlat om värdegrunds-dilemman (juni 2016), normkritik (juni 2017) och intersektionalitet (augusti 2019).

De exempel som ges av arbete med detta perspektiv i utbildningen handlar om analysuppgifter. Någon direkt, praktisk tillämpning av kunskapen under VFU framgår däremot inte, och behandlingen av den praktiska tillämpningen av jämställdhetsperspektivet i lärarbetet är därför ett utvecklingsområde.

Flera goda exempel kan ändå lyftas fram när det gäller befintligt arbete på området. I självvärderingen beskriver lärosätet: "Ett av bedömningskriterierna som berör kursmålet om genus och jämställdhet och anger att studenten ska beskriva och problematisera hur genusordningen historiskt har kommit och även nu kommer till uttryck i olika yrkestraditioner i olika kontexter." Lärosätet beskriver även hur det i arbetslaget pågår diskussioner om hur studenterna, oberoende av kön, kan stödjas i sina studier. Lärosätet visar god medvetenhet om jämställdhetsproblem när de i självvärderingen framhåller den svåra balansgången att både ge kvinnor och män goda förutsättningar att utveckla sin yrkesidentitet och samtidigt riskera att ge bilden av att män och kvinnor är olika. Sammantaget anser bedömargruppen att lärosätet arbetar med måluppfyllelse i tillräcklig

utsträckning samt på ett strukturerat och väl genomarbetat sätt.

Bedömningsområde: Utformning, genomförande och resultat

Bedömningsgrund: Uppföljning, åtgärder och återkoppling

Bedömning med motivering: Utbildningens innehåll, utformning, genomförande och examination följs upp systematiskt. Resultaten av uppföljningen omsätts vid behov i åtgärder för kvalitetsutveckling och återkoppling sker till relevanta intressenter.

Systematisk uppföljning, åtgärder och återkoppling finns för utbildningens innehåll, utformning och genomförande samt examination. Institutionen har ett gemensamt kvalitetssäkringsprogram som tillämpas. Stor vikt läggs vid kollegial granskning och uppföljning av kurser. Genom programrådet har lärosätet ett systematiskt kvalitetsarbete med kursvärderingar, kursrapporter, planering av kvalitetskonferenser och andra strategiska kvalitets- och utvecklingsfrågor för yrkeslärarprogrammet.

Det finns alltså en gedigen kvalitetskontroll som följer upp utbildningen, där programrådet står i centrum. Utbildningen har också ett kursgranskningsseminarium och genomför kvalitetskonferenser. Därmed framträder en helhetssyn på programmet och dess utvecklingsområden, och man arbetar aktivt med förbättringar, dvs. utvecklingsområden som följs upp systematiskt och omsätts i åtgärder. Utvecklingsarbetet med VFU kan framhållas som ett exempel på kvalitetssäkring av resultatet av VFU-kurserna. VFU kvalitetssäkras genom ett särskilt VFU-team, som kontrollerar bedömningar, håller handledare uppdaterade, gör filmer till handledare om kursinnehåll etc.

Lärosätet verkar även för att studenten genomför utbildningen inom planerad studietid.

Genomströmningen följs upp, och den är hög. Ett exempel på åtgärd som genomförts för att bidra till det är stöd för att utveckla vetenskapligt förhållningssätt och skrivande, för att underlätta för studenterna att klara den akademiska utbildningen. Stöd ges också till studenter i behov av särskilda resurser.

Sammanvägd bedömning av bedömningsområdet utformning, genomförande och resultat

Bedömning med motivering: Inte tillfredsställande

En sammanvägd bedömning av utformning, genomförande och resultat visar att utbildningen till största delen uppfyller kraven. Utbildningen har en utarbetad modell för progression och måluppfyllelse.

Utbildningen möjliggör och säkerställer att studenterna visar sådana kunskaper i didaktik och ämnesdidaktik inklusive metodik som krävs för undervisning och lärande inom det eller de ämnen som utbildningen avser och för yrkesutövningen i övrigt samt visar kännedom om vuxnas lärande. När det gäller yrkesämnesdidaktiken har VFU-kurser och VFU-handledare stor betydelse, eftersom mångfalden av yrkesämnen i studentgruppen är stor. När det gäller vuxnas lärande redovisar självvärderingen en uppläggning som möjliggör och säkerställer måluppfyllelse i relation till både ungdomars och vuxnas lärande. Det finns en relativt tydlig progression i kurserna. Didaktik beskrivs i självvärderingen utifrån generiska lärarkompetenser som introduceras som allmändidaktik under utbildningens gång och fördjupas i ämnesdidaktik genom att studenterna fördjupar sig i t.ex. uppgifter och VFU. Vuxnas lärande behandlas i två kurser och kurslitteratur på området finns. Behandlingen av vuxnas lärande kan därför framhållas som ett gott exempel.

Utbildningen möjliggör och säkerställer genom examination att studenterna visar förmåga att självständigt och tillsammans med andra planera, genomföra, utvärdera och utveckla undervisningen

och den pedagogiska verksamheten i övrigt, för att på bästa sätt stimulera varje elevs lärande och utveckling. Det finns en tydlig tanke bakom progression och fokus på ökad reflektion. Lärosätet använder varierande examinationsformer, t.ex. filmning av undervisning för analys och reflektion. Målet behandlas också i UVK-kurser, t.ex. om didaktik och specialpedagogik. Undervisningen skapar goda förutsättningar för att nå lärandemålen. Måluppfyllelse säkerställs på ett tillfredsställande sätt via examinationer, bedömningsbesök och trepartssamtal (2 stycken).

Måluppfyllelse möjliggörs och säkerställs även när det gäller förmågan att identifiera sitt behov av ytterligare kunskap och att utveckla sin kompetens i det pedagogiska arbetet. Måluppfyllelsen av förmågan att identifiera utvecklingsbehov inom yrkesämnet är däremot inte tillfredsställande. Skälet är att självvärderingen inte nämner vad kompetens i yrkesämnet handlar om, som att hålla sig uppdaterad om utvecklingen av kompetens och kompetensbehov i yrkespraktiken. Bristerna menar bedömargruppen hänger ihop med att det saknas yrkesämnesdidaktisk forskningskompetens och professionsinriktad kompetens inom utbildningsmiljön. Samtidigt är den allmäntdidaktiska sidan av målet tillfredsställande.

Vidare beaktas, kommuniceras och förankras ett jämställdhetsperspektiv i utbildningens innehåll, utformning och genomförande. Lärosätet arbetar aktivt med jämställdhet, både i programmet och organisatoriskt. Lärarna genomgår relevant kompetensutveckling, t.ex. i normkritik. Intersektionella perspektiv ska användas i utbildningen. Jämställdhet tas upp i minst tre kurser. Utbildningens innehåll, utformning och genomförande är dels knutet till kurser med lärandemål som relateras till jämställdhet, dels till samtliga kurser i valet av undervisningsformer, uppgifter och examinationer.

Utbildningens innehåll, utformning, genomförande och examination följs upp systematiskt, resultaten av uppföljningen omsätts vid behov i åtgärder för kvalitetsutveckling och återkoppling sker till relevanta intressenter. Lärosätet verkar också för att studenterna genomför utbildningen inom planerad studietid. Det finns alltså en gedigen kvalitetskontroll som följer upp utbildningen, där programrådet står i centrum. Utbildningen har också ett kursgranskningsseminarium och genomför kvalitetskonferenser. Därmed framträder en helhetssyn på programmet och dess utvecklingsområden, och man arbetar aktivt med förbättringar, dvs. utvecklingsområden som följs upp systematiskt och omsätts i åtgärder. Utvecklingsarbetet med VFU kan framhållas som ett exempel på kvalitetssäkring av resultatet av VFU-kurserna. VFU kvalitetssäkras genom ett särskilt VFU-team, som kontrollerar bedömningar, håller handledare uppdaterade, gör filmer till handledare om kursinnehåll etc.

Bedömargruppen anser att följande bör följas upp:

Hur lärosätet möjliggör och säkerställer i utbildningen att studenten, när examen utfärdas, visar förmåga att identifiera sitt behov av ytterligare kunskap och att utveckla sin kompetens i yrkesämnet.

Bedömningsområde: Studentperspektiv

Bedömningsgrund: Studentperspektiv

Bedömning med motivering: Studenten ges möjlighet att ta en aktiv roll i arbetet med att utveckla utbildningens innehåll och genomförande.

Lärosätet visar konkreta exempel både på formellt och informellt inflytande. Självvärderingen visar en bra variation när det gäller att ta till sig synpunkter från studenterna. Generellt har de formella, anonyma, kursutvärderingarna dock låg svarsfrekvens, men därför genomförs nu även kompletterande kursutvärderingar, både muntligt och via digitala verktyg. De formella, anonyma, programutvärderingarna har också låg svarsfrekvens, men här kompletteras de med muntliga

diskussioner samt med alumnutvärdering.

Informellt inflytande möjliggörs via fysisk närhet till ett litet arbetslag, dvs. det är lätt att ta kontakt för studenter som vill. Sådana informella möjligheter är dock ett utvecklingsområde, och fysisk närhet till ett litet arbetslag ger inte heller garantier för att ett informellt inflytande finns. Det är här otydligt vad som görs för att både stärka det formella och det informella inflytandet. Det ges med andra ord inga konkreta exempel på vad som görs eller vilka möjligheter som erbjuds studenterna i övrigt. Det ges inte heller några konkreta exempel på hur förändringar har skett utifrån studentsynpunkter.

Ett gott exempel är dock hur föregående kursomgångs kursvärdering, och de eventuella åtgärder som gjorts, presenteras vid kursintroduktionen nästa gång kursen ges.

Sammanfattande bedömning av bedömningsområdet Studentperspektiv

Bedömning med motivering: Tillfredsställande

Studenterna får möjlighet att ta en aktiv roll i arbetet med att utveckla utbildningens innehåll och genomförande. De formella utvärderingarna har dock låg svarsfrekvens, men dessa kompletteras därför med andra former av utvärdering.

Det informella inflytandet möjliggörs via fysisk närhet till ett litet arbetslag, dvs. att det är lätt för studenter som vill att ta kontakt. Dessa informella möjligheter är dock inte alltid tillräckliga, och ger inte heller garantier för att ett inflytande finns. Man har dock sett över de formella utvärderingarna, vilket ger förutsättningar för att de ska fungera bättre framöver. Bedömargruppen menar sammantaget att möjligheterna för studenterna att ta aktiv del i utvecklingen av utbildningen är tillfredsställande, även om det inte behöver betyda att möjligheten alltid utnyttjas.

Ett gott exempel på hur kursvärderingar hanteras är att föregående kursomgångs kursvärdering, och de eventuella åtgärder som gjorts, presenteras vid kursintroduktionen nästa gång kursen ges.

Bedömningsområde: Arbetsliv och samverkan

Bedömningsgrund: Arbetsliv och samverkan

Bedömning med motivering: Utbildningen är utformad och genomförs på sådant sätt att den är användbar och utvecklar studentens beredskap att möta förändringar i arbetslivet. Relevant samverkan sker med det omgivande samhället.

Avvägningar mellan konkretisering och långsiktigt hållbar lärarkunskap tas upp som ett sätt att hantera användbarhet och samtidigt förändringsberedskap. Arbetsintegrerat lärande som profil på lärosätet innebär generellt fokus på samverkan med arbetsliv och samhälle, samt utveckling av detta. Inom programmet är arbetet med VFU en viktig del. Det bedrivs även forskning inom arbetsintegrerat lärande. Lärosätet arbetar strukturerat och konsekvent med att arbetslivsperspektivet ska vara väl integrerat i utbildningen.

Yrkeslärarprogrammets innehåll är också utformat för att det ska hålla långsiktigt. Enligt självvärderingen arbetar arbetslaget med att skapa förutsättningar för progression i studenternas lärande och ansvarstagande för att förbereda dem inför ett föränderligt arbetsliv. Relevant utvecklingsarbete bedrivs bl.a. inom området digitalisering. Samverkan sker med skolor i VFU-områden. Lärosätet anordnar VFU-träffar för handledare, och representanter för skolor sitter i programråden.

Ett utvecklingsområde som framträder är att lärosätet behöver vidareutveckla VFU, där

examinationsformerna i tillämpning bör utvecklas, vilket bedömggruppen menar är viktigt. Ett gott exempel är hur lärosätets lärarutbildning i samverkan med kommuner och fristående huvudmän i regionen har utvecklat en organisation som består av de nämnda VFU-områdena med gymnasieskolor och vuxenutbildning. Lärosätet har här utvecklat ett strategiskt samverkansarbete med regionens huvudmän. Sedan våren 2019 erbjuds exempelvis handledare flera aktiviteter som kallas handledar-afterwork.

Enligt självvärderingen har lärosätet även initierat ett centralt projekt om alumnverksamhet, och i november 2019 hölls ett första möte för alumner på yrkeslärarprogrammet.

Sammanfattande bedömning av bedömningsområde arbetsliv och samverkan

Bedömning med motivering: Tillfredsställande

Utbildningen är utformad och genomförs på ett sådant sätt att den är användbar och utvecklar studenternas beredskap att möta förändringar i arbetslivet. Relevant samverkan sker med det omgivande samhället. Arbetsintegrerat lärande som profil på lärosätet innebär ett generellt fokus på samverkan med arbetsliv och samhälle, samt utveckling av detta. Inom yrkeslärarprogrammet är arbetet med VFU en viktig del. Det bedrivs även forskning inom arbetsintegrerat lärande. Lärosätet arbetar strukturerat och konsekvent med att arbetslivsperspektivet ska vara väl integrerat i utbildningen.

Samlat omdöme: Ifrågasatt kvalitet

Bedömning med motivering: *Sammantaget visar underlagen att utbildningens kvalitet är ifrågasatt.*

Bedömningsområde förutsättningar: Inte tillfredsställande

Antalet lärare och deras sammantagna vetenskapliga, professionsrelaterade och pedagogiska kompetens är adekvat och står i proportion till utbildningens volym, innehåll och genomförande på kort och lång sikt. Sammantaget finns en acceptabel nivå av adekvat kompetens, där främst den pedagogiska kompetensen framstår som god. Däremot är den vetenskapliga kompetensen främst i det centrala arbetslaget inte så hög, med relativt få disputerade, och den professionsinriktade lärarkompetensen med erfarenhet av att arbeta som yrkeslärare är begränsad och behöver stärkas. Samtidigt har den mer generella professionsinriktade lärarkompetensen med erfarenhet av att undervisa på yrkesprogram en hög nivå (dock inte i yrkesämnen i så stor utsträckning). Lärosätet har en strategi för kompetensförsörjning på kort och lång sikt.

Utbildningen finns i en vetenskaplig och professionsinriktad miljö som är god för lärarutbildning generellt, med en verksamhet som har samband mellan forskning och utbildning. Dock är inte heller här professionsinriktningen specifikt mot yrkeslärare så tydlig, utan utgår mer från lärarprofessionen generellt. Det bedrivs viss forskning som är relevant för yrkesutbildning, men inte främst för yrkeslärarens arbete i yrkesämnesutbildningen. Lärosätets profil med arbetsintegrerat lärande bidrar till att stärka professionsinriktningen i den verksamhetsförlagda utbildningen i samverkan med yrkesutbildningen snarare än i miljön på högskolan.

Förutsättningarna framstår alltså som relativt goda, men med vissa brister. Det finns en vetenskaplig och lärarprofessionsinriktad miljö, men yrkeslärarprofessionsinriktningen i miljön är svag. Profilen arbetsintegrerat lärande kan dock förväntas kompensera för det sistnämnda i själva utbildningen. Den vetenskapliga kompetensen i det centrala arbetslaget är inte så hög, och sammantaget är det knappt hälften av alla lärare som har disputerat, men det finns en generell inriktning på forskningsanknytning av utbildningen som är tydlig.

Bedömggruppen anser att följande bör följas upp:

Den vetenskapligt professionsinriktade miljön specifikt för yrkeslärarutbildning och framför allt yrkeslärares arbete i yrkesämnena.

Bedömningsområde utformning, genomförande och resultat: Inte tillfredsställande

En sammanvägd bedömning av utformning, genomförande och resultat visar att utbildningen till största delen uppfyller kraven. Utbildningen har en utarbetad modell för progression och måluppfyllelse.

Utbildningen möjliggör och säkerställer att studenterna visar sådana kunskaper i didaktik och ämnesdidaktik inklusive metodik som krävs för undervisning och lärande inom det eller de ämnen som utbildningen avser och för yrkesutövningen i övrigt samt visar kännedom om vuxnas lärande. När det gäller yrkesämnesdidaktiken har VFU-kurser och VFU-handledare stor betydelse, eftersom mångfalden av yrkesämnena i studentgruppen är stor. När det gäller vuxnas lärande redovisar självvärderingen en uppläggning som möjliggör och säkerställer måluppfyllelse i relation till både ungdomars och vuxnas lärande. Det finns en relativt tydlig progression i kurserna. Didaktik beskrivs i självvärderingen utifrån generiska lärarkompetenser som introduceras som allmändidaktik under utbildningens gång och fördjupas i ämnesdidaktik genom att studenterna fördjupar sig i t.ex. uppgifter och VFU. Vuxnas lärande behandlas i två kurser och kurslitteratur på området finns. Behandlingen av vuxnas lärande kan därför framhållas som ett gott exempel.

Utbildningen möjliggör och säkerställer genom examination att studenterna visar förmåga att självständigt och tillsammans med andra planera, genomföra, utvärdera och utveckla undervisningen och den pedagogiska verksamheten i övrigt, för att på bästa sätt stimulera varje elevs lärande och utveckling. Det finns en tydlig tanke bakom progression och fokus på ökad reflektion. Lärosätet använder varierande examinationsformer, t.ex. filmning av undervisning för analys och reflektion. Målet behandlas också i UVK-kurser, t.ex. om didaktik och specialpedagogik. Undervisningen skapar goda förutsättningar för att nå lärandemålen. Måluppfyllelse säkerställs på ett tillfredsställande sätt via examinationer, bedömningsbesök och trepartssamtal (2 stycken).

Måluppfyllelse möjliggörs och säkerställs även när det gäller förmågan att identifiera sitt behov av ytterligare kunskap och att utveckla sin kompetens i det pedagogiska arbetet. Måluppfyllelsen av förmågan att identifiera utvecklingsbehov inom yrkesämnet är däremot inte tillfredsställande. Skälet är att självvärderingen inte nämner vad kompetens i yrkesämnet handlar om, som att hålla sig uppdaterad om utvecklingen av kompetens och kompetensbehov i yrkespraktiken. Bristerna menar bedömggruppen hänger ihop med att det saknas yrkesämnesdidaktisk forskningskompetens och professionsinriktad kompetens inom utbildningsmiljön. Samtidigt är den allmändidaktiska sidan av målet tillfredsställande.

Vidare beaktas, kommuniceras och förankras ett jämställdhetsperspektiv i utbildningens innehåll, utformning och genomförande. Lärosätet arbetar aktivt med jämställdhet, både i programmet och organisatoriskt. Lärarna genomgår relevant kompetensutveckling, t.ex. i normkritik. Intersektionella perspektiv ska användas i utbildningen. Jämställdhet tas upp i minst tre kurser. Utbildningens innehåll, utformning och genomförande är dels knutet till kurser med lärandemål som relateras till jämställdhet, dels till samtliga kurser i valet av undervisningsformer, uppgifter och examinationer.

Utbildningens innehåll, utformning, genomförande och examination följs upp systematiskt, resultaten

av uppföljningen omsätts vid behov i åtgärder för kvalitetsutveckling och återkoppling sker till relevanta intressenter. Lärosätet verkar också för att studenterna genomför utbildningen inom planerad studietid. Det finns alltså en gedigen kvalitetskontroll som följer upp utbildningen, där programrådet står i centrum. Utbildningen har också ett kursgranskningsseminarium och genomför kvalitetskonferenser. Därmed framträder en helhetssyn på programmet och dess utvecklingsområden, och man arbetar aktivt med förbättringar, dvs. utvecklingsområden som följs upp systematiskt och omsätts i åtgärder. Utvecklingsarbetet med VFU kan framhållas som ett exempel på kvalitetssäkring av resultatet av VFU-kurserna. VFU kvalitetssäkras genom ett särskilt VFU-team, som kontrollerar bedömningar, håller handledare uppdaterade, gör filmer till handledare om kursinnehåll etc.

Bedömargruppen anser att följande bör följas upp:

Hur lärosätet möjliggör och säkerställer i utbildningen att studenten, när examen utfärdas, visar förmåga att identifiera sitt behov av ytterligare kunskap och att utveckla sin kompetens i yrkesämnet.

Bedömningsområde studentperspektiv: Tillfredsställande

Studenterna får möjlighet att ta en aktiv roll i arbetet med att utveckla utbildningens innehåll och genomförande. De formella utvärderingarna har dock låg svarsfrekvens, men dessa kompletteras därför med andra former av utvärdering.

Det informella inflytandet möjliggörs via fysisk närhet till ett litet arbetslag, dvs. att det är lätt för studenter som vill att ta kontakt. Dessa informella möjligheter är dock inte alltid tillräckliga, och ger inte heller garantier för att ett inflytande finns. Man har dock sett över de formella utvärderingarna, vilket ger förutsättningar för att de ska fungera bättre framöver. Bedömargruppen menar sammantaget att möjligheterna för studenterna att ta aktiv del i utvecklingen av utbildningen är tillfredsställande, även om det inte behöver betyda att möjligheten alltid utnyttjas.

Ett gott exempel på hur kursvärderingar hanteras är att föregående kursomgångs kursvärdering, och de eventuella åtgärder som gjorts, presenteras vid kursintroduktionen nästa gång kursen ges.

Bedömningsområde arbetsliv och samverkan: Tillfredsställande

Utbildningen är utformad och genomförs på ett sådant sätt att den är användbar och utvecklar studenternas beredskap att möta förändringar i arbetslivet. Relevant samverkan sker med det omgivande samhället. Arbetsintegrerat lärande som profil på lärosätet innebär ett generellt fokus på samverkan med arbetsliv och samhälle, samt utveckling av detta. Inom yrkesläroprogrammet är arbetet med VFU en viktig del. Det bedrivs även forskning inom arbetsintegrerat lärande. Lärosätet arbetar strukturerat och konsekvent med att arbetslivsperspektivet ska vara väl integrerat i utbildningen.

Karlstads universitet

Lärosäte	Huvudområde/examen	ID-nr
Karlstads universitet	Yrkeslärarexamen	A-2019-11-4816
<p>Bedömningsområde: Förutsättningar Bedömningsgrund: Personal Bedömning med motivering: Antalet lärare och deras sammantagna vetenskapliga, professionsrelaterade och pedagogiska kompetens är adekvat och står i proportion till utbildningens volym, innehåll och genomförande på kort och lång sikt.</p> <p>Utifrån självvärderingen och lärartabellen bedöms den vetenskapliga kompetensen vara tillfredsställande. Det finns nio disputerade lärare som undervisar på programmet och samtliga bedriver forskning med fokus på eller som har relevans för yrkesutbildning. Det framgår även av självvärderingen och intervjuerna att lärosätet aktivt arbetar med att låta adjunkter delta i skolforskningsprojekt. Det ser bedömargruppen positivt på.</p> <p>Lärosätet har varit framgångsrikt med att få forskningsmedel, vilket fört med sig att flera av lektorerna i nuläget har en relativt låg grad av undervisning. Lärosätet anger att det finns ett utarbetat mål att forskare ska undervisa minst 20 procent av tjänstetiden, något som inte uppnåtts. Bedömargruppen ser detta som ett gott initiativ och rekommenderar lärosätet att verka för att förverkliga målet.</p> <p>I intervjuerna framkom att lärosätet har som ambition att hälften av undervisningen ska genomföras av disputerade lärare. Det uppnår man inte i dagsläget men bedömargruppen ser det som en lovvärd ambition. I självvärderingen och under intervjun framkom svårigheten att rekrytera högre akademisk kompetens inom området, och lärosätet redovisar konkreta strategier på kort och lång sikt som är relevanta för lärosätets kompetensförsörjning. Lärosätet beskriver bland annat satsningar på att forskarutbilda adjunkter samt att man försöker hitta lösningar för att få fler yrkeslärare att bli behöriga till forskarutbildning. Bedömargruppen rekommenderar lärosätet att arbeta vidare med att öka den formella vetenskapliga kompetensen inom yrkesutbildningsområdet.</p> <p>Den sammantagna professionskompetensen bedöms vara tillfredsställande, eftersom lärartabellen visar att den övervägande delen av lärarstaben har professionsbakgrund. Lärarstaben består övervägande av adjunkter, och av dem har samtliga professionskompetens och två har specifik professionskompetens som yrkeslärare. Även de flesta av lektorerna har professionskompetens inom läraryrket, varav en har professionskompetens inom yrkesutbildningsområdet.</p> <p>Verksamma yrkeslärare involveras som adjungerade adjunkter för att förmedla beprövad erfarenhet och ämnesdidaktisk kompetens från aktuell praktik, vilket möjliggörs genom den så kallade Värmlandsmodellen. Lärartabellen visar också att det är de tillsvidareanställda adjunkterna och lektorerna med professionskompetens inom yrkesutbildningsområdet som har mest undervisningstid inom utbildningen. Lärosätet uttrycker även i självvärderingen en strävan att en av de två kursledare som ingår i varje kurs ska ha yrkeslärarbakgrund, vilket bedömargruppen ser som positivt. Lärarlagen är sammansatta så att det finns en blandning av olika kompetenser. Sammantaget menar bedömargruppen att studenterna möter en varierad och stor grupp av lärare.</p> <p>Bedömargruppen konstaterar att den pedagogiska kompetensen är adekvat med utgångspunkt i självvärderingen, eftersom alla lärare genomgår högskolepedagogisk utbildning. Lärosätet låter även</p>		

adjunkter delta i forskarseminarier och uppmuntrar dem att delta i den årliga konferensen Nordiska forskningsnätverket för yrkesutbildning (NORDYrk). Dessutom arbetar lärosätet med att regelbundet kompetensutveckla VFU-handledarna.

Bedömningsområde: Förutsättningar**Bedömningsgrund: Utbildningsmiljö**

Bedömning med motivering: Det finns en för utbildningen vetenskaplig och professionsinriktad miljö och verksamheten bedrivs så att det finns ett nära samband mellan forskning och utbildning.

Den professionsinriktade miljön bedöms som god. I självvärderingen framkommer att de adjungerade adjunkterna fungerar som centrala bryggor till den verksamhet som programmet utbildar för.

Professionsanknytningen stärks också genom ett samarbete med den kompletterande pedagogiska utbildningen (KPU), som syftar till att studenterna ska utveckla en förmåga att samverka och arbeta ämnesövergripande som yrkesverksamma.

Självvärderingen ger en tydlig bild av den vetenskapliga miljön som består av fyra centrumbildningar. Inom varje centrumbildning bedrivs seminarier och projekt. Anslag tilldelas varje år från lärarutbildningsnämnden till centrumbildningarna som fördelar medlen till aktiva forskare. Det är en styrka att lärosätet varje år satsar på lärarutbildningsanknuten forskning, vilket enligt bedömargruppen ger förutsättningar för en bärkraftig forskning. Lärosätet ger även konkreta exempel på hur centrumbildningarna kommit yrkeslärarprogrammet tillgodo. Till exempel har lärosätet initierat ett projekt om språket som en viktig aspekt i yrkesdidaktiken, som bidragit till ett språkspår som löper genom hela utbildningen i syfte att utveckla studenternas skrivande.

Utöver centrumbildningarna finns ett YRK-seminarium med speciellt fokus på yrkesutbildning. I seminariet deltar både forskare, adjunkter och adjungerade adjunkter, vilket bedömargruppen bedömer som ett sätt att säkra utbildningens vetenskapliga grund. Via YRK-seminariet initieras föreläsningar och bidrag till kurslitteraturen som gör att forskningen kommer studenterna till del. Lärosätet ger även exempel på hur YRK-seminariet har bidragit till att studenterna har involverats i mindre forskningsprojekt. Exempelvis har studenterna deltagit som informanter i ett forskningsprojekt om digitalisering som berör en av kurserna inom utbildningen.

Sammanvägd bedömning av bedömningsområdet förutsättningar

Bedömning med motivering: Tillfredsställande

Lärosätets förutsättningar inom personal och utbildningsmiljö är tillfredsställande. Lärarstyrkan är stor med varierande grad av undervisning i utbildningen. Antalet lärare och deras sammantagna vetenskapliga, professionsrelaterade och pedagogiska kompetens är adekvat och står i proportion till utbildningens volym, innehåll och genomförande på kort och lång sikt. Bedömargruppen ser dock ett behov av att fortsätta arbetet med rekryteringsbasen för högre akademisk kompetens inom yrkesutbildningsområdet, eftersom den i nuläget mestadels består av adjunktskompetens. Alla tillsvidareanställda lärare har gått högskolepedagogisk utbildning, och därför bedömer bedömargruppen att även den pedagogiska kompetensen är god.

Det finns en rik utbildningsmiljö som är både vetenskaplig och professionsinriktad. Enligt bedömargruppen bedrivs utbildningen på ett sådant sätt att det finns ett nära samband mellan forskning och utbildning. Aktiva forskare medverkar i utbildningen, även om detta kan stärkas. Bedömargruppen vill särskilt lyfta fram lärarlagens sammansättning av olika kompetenser som ett gott exempel på hur man kan säkerställa kopplingen till både forskning och yrke. Självvärderingen ger en tydlig bild av den vetenskapliga miljön som består av fyra centrumbildningar. Inom varje

centrumbildning bedrivs seminarier och projekt. Anslag tilldelas varje år från lärarutbildningsnämnden till centrumbildningarna, som fördelar medlen till aktiva forskare. Det är en styrka att lärosätet varje år satsar på lärarutbildningsanknuten forskning, vilket enligt bedömargruppen ger förutsättningar för en bärkraftig forskning. Lärosätet ger även konkreta exempel på hur centrumbildningarna kommit yrkeslärarprogrammet tillgodo.

Bedömningsområde: Utformning genomförande och resultat

Bedömningsgrund: Måluppfyllelse av examensmål i kunskapsformen kunskap och förståelse

Bedömning med motivering: Utbildningen möjliggör genom sin utformning och sitt genomförande, och säkerställer genom examination, att studenten, när examen utfärdas, visar sådana kunskaper i didaktik och ämnesdidaktik inklusive metodik som krävs för undervisning och lärande inom det eller de ämnen som utbildningen avser och för yrkesutövningen i övrigt samt visa kännedom om vuxnas lärande

Utbildningen ger studenterna kunskaper i didaktik, ämnesdidaktik och metodik som krävs för undervisning och lärande i yrkesutbildning. Hela utbildningen bedrivs som en distansutbildning. I självvärderingen ger lärosätet flera relevanta exempel på hur didaktik och ämnesdidaktik kontinuerligt tas upp och behandlas i de flesta kurser under utbildningen. Kurserna är utformade med tydlig progression, och lärosätet erbjuder studenterna en god teoretisk grund som sedan övas konkret under de verksamhetsförlagda perioderna. Lärosätet erbjuder en variation av både lärandeaktiviteter och examinerande uppgifter, som enligt bedömargruppen ger studenterna goda förutsättningar till reflektion och lärande.

I självvärderingen framgår hur studenterna samläser i de delar som behandlar didaktik och delas in i grupper utifrån programriktningar i de ämnesdidaktiska kurserna. I de ämnesdidaktiska kurserna sker en fördjupning med utgångspunkt i studenternas ämnesbehörigheter. Detta möjliggörs genom den så kallade Värmlandsmodellen som bidrar till att adjungerade lärare knyts till de ämnesdidaktiska kurserna och bidrar med specifik ämnesdidaktisk kompetens. Bedömargruppen vill särskilt lyfta fram det här initiativet som ett gott exempel på hur ämnesdidaktik kan behandlas inom yrkeslärarprogram.

Lärosätet beskriver hur uppgifterna inom de ämnesdidaktiska kurserna är anpassade för respektive programriktning. I självvärderingen ger lärosätet ett exempel på en examinationsuppgift där studenterna ska problematisera och planera ett moment i sitt ämne utifrån styrdokument och litteratur med särskild hänsyn till elevers motivation. Studenterna får sedan återkoppla på varandras planeringar och lösningar. Ett annat exempel på examinerande uppgift är att studenterna ska konstruera en uppgift eller ett bedömningsunderlag i sitt ämne. Uppgiften redovisas i en rapport och en inspelad film där studenterna ska lyfta ett bedömningsdilemma från den planerade undervisningen. Examinationerna bedöms som bra möjligheter för studenterna att utveckla och träna sina kunskaper i didaktik, ämnesdidaktik och metodik.

När det gäller den del av examensmålet som handlar om yrkesutövningen i övrigt ger lärosätet i självvärderingen exempel på hur det didaktiska ämnesinnehållet sätts i relation till yrkesutbildningens arbetsplatsförlagda del (APL). Exempelvis behandlas trepartssamtal och bedömning av yrkeskunskande under APL, och i en uppgift ska studenterna diskutera utformningen av APL på den egna VFU-skolan i relation till utredningsrapporter. Bedömargruppen ser detta som goda exempel på hur lärosätet möjliggör för studenterna att få en grundläggande beredskap att arbeta med frågor som rör APL i deras kommande yrkesliv.

Bedömargruppen konstaterar att lärosätet uppvisar en svagare måluppfyllelse av den del av

examensmålet som handlar om att visa kännedom om vuxnas lärande. Lärosätet lyfter själv fram detta som ett eftersatt område, vilket har lett till att en lektor fått uppdraget att arbeta fram material för undervisning och examination av det befintliga kursmål som behandlar vuxnas lärande. Sammantaget anser bedömargruppen att studenternas måluppfyllelse om vuxnas lärande är ett prioriterat utvecklingsområde och uppmanar lärosätet att fortsätta det påbörjade arbetet med att ta fram litteratur och examinerande uppgifter.

Bedömningsområde: Utformning, genomförande och resultat

Bedömningsgrund: Måluppfyllelse av examensmål i kunskapsformen färdighet och förmåga

Bedömning med motivering: Utbildningen möjliggör genom sin utformning och sitt genomförande, samt säkerställer genom examination, att studenten, när examen utfärdas, visar förmåga att självständigt och tillsammans med andra planera, genomföra, utvärdera och utveckla undervisning och den pedagogiska verksamheten i övrigt i syfte att på bästa sätt stimulera varje elevs lärande och utveckling.

Lärosätet visar i självvärderingen att det här examensmålet behandlas i de flesta kurser i utbildningen, både inom den utbildningsvetenskapliga kärnan och i den verksamhetsförlagda utbildningen (VFU). Exempelen i självvärderingen vittnar om en god progression relaterad till detta mål, vilket innebär att det finns en kontroll över var och hur lärandemål bearbetas, undervisas och examineras för att nå måluppfyllelse.

Självvärderingen beskriver hur specialpedagogiska inslag kommer in tidigt i utbildningen och examineras genom att studenterna problematiserar olika förhållningssätt till undervisning och lärande utifrån en fallbeskrivning av en fiktiv elevs situation. Vidare framgår att alla uppgifter inom didaktik och ämnesdidaktikkurserna är kopplade till planering och genomförande av undervisning. Studenterna får möjlighet att träna detta både självständigt och tillsammans med andra. Under VFU följs detta upp och examineras genom bland annat lärandemålet "planera och genomföra undervisning med beaktande av olika elevers förutsättningar, samt under handledning reflektera över specialpedagogiska behov".

Lärosätet beskriver i självvärderingen hur lärandemålen under VFU bryts ner i konkretiserade exempel, som ska underlätta bedömningen av graden av måluppfyllelse. Bedömargruppen ser lärosätets konkretiserade exempel som en styrka, som kan bidra till en mer likvärdig bedömning genom att de tydliggör vad studenterna ska visa för förmågor.

Bedömargruppen menar också att lärosätet har arbetat fram en god balans mellan kurserna i yrkesdidaktik/yrkesämnesdidaktik och VFU. Ett gott exempel på det är att utbildningen organiseras så att VFU följer direkt på didaktikkurserna. Bedömargruppen menar att detta på ett förtjänstfullt sätt bidrar till att studenterna kan utveckla de färdigheter och förmågor som krävs för den framtida yrkesrollen. Av självvärderingen framgår att lärosätet genomför trepartssamtal vid två av fyra perioder av verksamhetsförlagd utbildning. En filmad lektion och en självvärdering är underlag för trepartssamtalet.

Under den sista kursen säkerställs den del av examensmålet som handlar om förmågan att initiera, utvärdera och utveckla den pedagogiska verksamheten i övrigt. Lärosätet lyfter i självvärderingen fram att studenterna genomför ett utvecklingsarbete där de identifierar, planerar, genomför och utvärderar en planerad åtgärd. Bedömargruppen ser det som styrka att studenterna får möjlighet att träna på en sådan verksamhetsutveckling som kommer att vara en del av deras kommande yrkesliv.

I självvärderingen har lärosätet lyft fram behovet av kompetensutveckling av de lokala lärarutbildarna som ett utvecklingsområde, eftersom det är få som deltagit i handledarutbildningen. Lärosätet arbetar därför aktivt med speciella lokala lärarutbildningsdagar som syftar till att stärka dem i sitt uppdrag. Av intervjuerna framgick att lärosätet även har spelat in filmer som ska fungera som stöd till handledarna. Dessutom har lärosätet tagit fram skriftlig information om vad uppdraget går ut på. Lärosätet uppmuntrar de handledare som inte har gått handledarutbildningen att genomföra den vid lärosätet. Bedömggruppen ser det som positivt att lärosätet aktivt arbetar med kompetensutveckling av handledare och vill uppmuntra till fortsatt kvalitetssäkring av studenternas VFU.

Bedömningsområde: Utformning, genomförande och resultat**Bedömningsgrund: Måluppfyllelse av examensmål i kunskapsformen värderingsförmåga och förhållningssätt**

Bedömning med motivering: Utbildningen möjliggör genom sin utformning och sitt genomförande, samt säkerställer genom examination, att studenten, när examen utfärdas, visar förmåga att identifiera sitt behov av ytterligare kunskap och att utveckla sin kompetens både i yrkesämnet och i det pedagogiska arbetet.

Självvärderingen visar att utbildningen erbjuder möjlighet till reflektion över lärande och kunnande i flera kurser. Framför allt är det VFU-kurserna som innehåller lärandemål som handlar om att studenterna i olika grad ska redogöra för, diskutera och analysera sin egen professionsutveckling, men också identifiera sitt behov av utveckling. Detta examineras muntligt med betygsskalan Underkänt-Godkänt. Målet följs även upp vid trepartssamtal där studenterna utvärderar sin utveckling till lärare.

Av självvärderingen framgår att lärosätet genom ett forskningsprojekt har utvecklat ett examinerande verktyg, föreställningskartor, som ingår som ett återkommande inslag i utbildningen. Föreställningskartor används som ett verktyg för att studenterna ska få syn på sin egen förståelse av olika aspekter i lärarens uppdrag, för att på så sätt kunna bli medvetna om vad de saknar för kunskaper och vad de behöver bli utmanade i. Bedömggruppen vill lyfta detta som ett gott initiativ som öppnar för reflektion på nya sätt.

Lärosätet redovisar i självvärderingen inte specifikt hur utbildningen tränar studenternas förmåga att utveckla kompetens i yrkesämnet, men bedömggruppen gör bedömningen att den här aspekten är nära förknippad med reflektioner över det pedagogiska arbetet. Av intervjuerna framgår att studenterna kontinuerligt i diskussionstrådar får möjlighet att reflektera över både sitt tidigare och framtida yrke med utgångspunkt i litteraturen. Vikten av att hålla sig á jour med sitt yrkesämne är också en aspekt som återkommande tas upp under utbildningen. Det framgår även i självvärderingen att studenterna examineras i en uppgift där de ska reflektera över relationen mellan teoretisk och praktisk kunskap, vilket lärosätet menar ökar studenternas förståelse för sitt yrkesämne. Målet framstår därför i huvudsak som väl behandlat och examinerat.

Bedömningsområde: Utformning, genomförande och resultat**Bedömningsgrund: Jämställdhet**

Bedömning med motivering: Ett jämställdhetsperspektiv beaktas, kommuniceras och förankras i utbildningens innehåll, utformning och genomförande.

Av självvärderingen framgår att studenterna möter jämställdhetsperspektivet under framför allt den verksamhetsförlagda delen av utbildningen. Det finns en inbyggd progression i hur examensmålet behandlas under VFU, och det finns ett konkretiserande bedömningsunderlag som lyfter fram vad studenterna ska ha uppnått. Examensmålet examineras på flera olika sätt - dels examineras det

muntligt vid ett seminarium efter avslutad VFU, dels följs det upp vid trepartssamtal och dels lämnar den lokala lärarutbildaren in ett bedömningsunderlag.

Bedömargruppen noterar dock utifrån självvärderingen och intervjuerna att jämställdhetsperspektivet har en svagare förankring inom den utbildningsvetenskapliga kärnan. Självvärderingen ger få konkreta exempel på lärandemål som synliggör jämställdhet. De lärandemål som lärosätet har valt att exemplifiera jämställdhetsperspektivet med är inte formulerade på ett sådant sätt att de synliggör jämställdhet. Det innebär att lärandemålen skulle kunna examineras utan fokus på jämställdhet. I självvärderingen finns flera exempel på föreläsningar, diskussioner och uppgifter som har beröring med jämställdhet. Bland annat problematiseras i diskussioner elevernas val av yrkesutbildning och hur homogena grupper med avseende på kön påverkas när det kommer in elever av motsatt kön. Det anser bedömargruppen är viktiga och väsentliga inslag i utbildningen, men som i nuläget inte avspeglas i den berörda kursens lärandemål.

Vid lärosätetsintervjuerna visade lärosätet en medvetenhet om att jämställdhetsperspektivet inte är tydligt i lärandemålen inom den utbildningsvetenskapliga kärnan och uppger att de börjat arbeta strategiskt med frågan. Exempelvis har lärosätet tillverkat korta filmer om hur studenterna kan arbeta med jämställdhetsintegrering i klassrummet. Filmerna vänder sig till studenterna. Bedömargruppen ser detta som lovvärda initiativ som behöver kompletteras med att konstruera lärandemål, examinationsuppgifter och bedömningskriterier med fokus på jämställdhet för att säkerställa jämställdhetsperspektivet i den teoretiska delen av utbildningen.

I självvärderingen framgår att lärosätet har uppmärksammat att de lokala lärarutbildarna ofta saknar kompetens för att bedöma uppfyllelsen av det jämställdhetsrelaterade målet under VFU. Lärosätet har därför gjort insatser för att stärka kompetensen. Det är en styrka att lärosätet är medvetet om bristerna och har genomfört åtgärder. Bedömargrupper vill betona vikten av att fortsätta förtydliga jämställdhetsuppdraget för de lokala lärarutbildarna.

Bedömningsområde: Utformning, genomförande och resultat

Bedömningsgrund: Uppföljning, åtgärder och återkoppling

Bedömning med motivering: Utbildningens innehåll, utformning, genomförande och examination följs systematiskt upp. Resultaten av uppföljningen omsätts vid behov i åtgärder för kvalitetsutveckling och återkoppling sker till relevanta intressenter.

Utifrån det samlade bedömningsunderlaget konstaterar bedömargruppen att lärosätet har ett välutvecklat system för att systematiskt följa upp yrkeslärarprogrammet. Det är lärarutbildningsnämnden och programrådet som ansvarar för att följa upp utbildningens innehåll, utformning, genomförande och examination samt se till att uppföljningens resultat vid behov omsätts i kvalitetsutvecklande åtgärder.

I självvärderingen framkommer att det finns en stödorganisation för det systematiska kvalitetsarbetet vid lärosätet, och att kurser och program följs upp kontinuerligt med hjälp av standardiserade elektroniska enkäter av programledaren. Lärosätet lyfter fram att svarsfrekvensen ofta är låg och det framgår inte om den är tillräcklig för att göra valida bedömningar. En styrka enligt bedömargruppen är att kursvärderingar därför ofta kompletteras med muntlig formativ eller summativ värdering. Återkopplingen till studenterna sker genom att resultatet publiceras på lärosätets webbplats, medan återkopplingen till lärarna på programvärderingen sker genom en länk till analysen efter publicering.

Av självvärderingen framgår att lärosätet har utvecklat en matris över programmet som är ett levande

dokument över exempelvis programmets mål, aktiviteter, litteratur, innehåll och examinationer, som finns tillgänglig för all inblandad personal. Det framgår också av självvärderingen att lärarutbildningsnämnden har identifierat utvecklingsområden för all lärarutbildning vid lärosätet, vilket innebär att det pågår ett utvecklingsarbete med digitalisering, jämställdhetsintegrering, interkulturalitet och flerspråkighet. Bedömargruppen noterar att lärosätet aktivt arbetar med olika medel och på olika nivåer med att identifiera utvecklingsområden som syftar till att kvalitetssäkra utbildningen.

Lärosätet verkar för att studenten genomför utbildningen inom planerad studietid.

Lärosätet lyfter fram att de har en organisation som samordnas inom programmet Framgångsrika studier, för att kunna stötta studenter att genomföra sina studier inom den planerade studietiden. Här har lärosätet skjutit till medel som ska användas för att öka studenternas genomströmning. Till exempel har biblioteket fått medel för att ge stöd till skrivhandledning och utveckling av studieteknik. Av intervjuerna framgår att personer från utbildningen kontaktar och följer upp studenter som inte följer sin studiegång.

Sammanvägd bedömning av bedömningsområdet utformning, genomförande och resultat
Bedömning med motivering: Tillfredsställande

Den sammanvägda bedömningen är att utbildningen möjliggör måluppfyllelse av examensmålet i kunskapsformen kunskap och förståelse. Självvärderingen ger goda exempel på progression och kunskapsområdet tas kontinuerligt upp och behandlas genom hela utbildningen. Lärosätets arbete med att dela in studenter i programriktningar i de ämnesdidaktiska kurserna menar bedömargruppen är ett gott exempel på hur måluppfyllelsen i den delen kan säkerställas. Studenterna erbjuds en variation av undervisnings- och examinationsformer som ger goda förutsättningar till reflektion och lärande. Lärosätet uppvisar däremot en svagare måluppfyllelse om den del av examensmålet som handlar om vuxnas lärande. Bedömargruppen menar att målet måste säkerställas genom en examination, och är ett prioriterat område att åtgärda.

Utbildningen uppfyller examensmålet färdighet och förmåga genom att det finns en tydlig progression mellan kurserna med allt mer komplexa kurs- och examinationsuppgifter. Bedömargruppen bedömer också att utbildningens fokus på planering och genomförande av undervisning i de didaktiska och ämnesdidaktiska kurserna ger ett gott underlag för måluppfyllelse. Kurserna följs sedan upp under VFU. Genom att utbildningen brutit ner betygskriterierna i VFU-kurserna i konkretiserade bedömningsgrunder underlättas de lokala lärarutbildarnas bedömning av studenternas måluppfyllelse. Ett avslutande utvecklingsarbete lägger en god grund för studenterna att träna på att utvärdera och utveckla den pedagogiska verksamheten i övrigt.

Måluppfyllelse av examensmålet i kunskapsformen värderingsförmåga och förhållningssätt uppnås genom att studenterna får flera möjligheter till reflektion över sitt lärande och kunnande genom utbildningen. Under VFU-kurserna får studenterna tillfälle att reflektera och kommunicera om sin egen professionsutveckling och framtida behov av utveckling. Teorikurserna bedöms på liknande sätt innehålla uppgifter och examinationer som uppmuntrar till analyser av det egna förhållningssättet i det didaktiska arbetet och vad som kan utvecklas. Exempelvis beskriver självvärderingen ett återkommande inslag som kallas för föreställningskartor som utformats för att studenterna ska få syn på sin egen förståelse av läraruppdraget och därigenom bli medvetna om vad de saknar för kunskaper.

Jämställdhetsperspektivet beaktas och förankras i utbildningen, men framför allt inom den

verksamhetsförlagda delen där det finns en tydlig progression. Lärosätet uppmanas att se över hela kedjan av konstruktiv länkning när det gäller jämställdhetsperspektivet i den utbildningsvetenskapliga kärnan. Det innebär att jämställdhet måste bli tydligt i både lärandemål, examination och bedömningskriterier, för att jämställdhetsperspektivet ska kunna säkerställas i den teoretiska delen av utbildningen och ge studenterna en stabil grund inför VFU.

I fråga om uppföljning, åtgärder och återkoppling har lärosätet ett utvecklat kvalitetssystem på både organisations- och utbildningsnivå, och systemet ger stöd för att på både kort och lång sikt kvalitetssäkra utbildningens utformning, genomförande och resultat. Det finns ett välutvecklat system för kurs- och programvärderingar, och återkoppling sker till relevanta intressenter. Lärosätet verkar för att studenterna genomför utbildningen inom den planerade studietiden.

Bedömningsområde: Studentperspektiv**Bedömningsgrund: Studentperspektiv**

Bedömning med motivering: Studenten ges möjlighet att ta en aktiv roll i arbetet med att utveckla utbildningens innehåll och genomförande.

Vid lärosätet får studenterna möjlighet att ta en aktiv roll, främst formellt men även informellt. Lärosätets studentkår utser studentrepresentanter som sedan deltar i beslutande och beredande organ. Ett gott exempel är att dekanen har månatliga möten med studentkåren. Studenter finns även representerade i yrkesläroprogrammets programråd, där de har möjlighet att lyfta fram synpunkter på utbildningen och kan därmed påverka utbildningens utformning, innehåll och genomförande.

Av både självvärderingen och intervjuerna framgår att studenterna inte alltid tar sin rätt till inflytande och att lärosätet aktivt arbetar för att hitta nya sätt att arbeta med bland annat programråden. Bedömggruppen vill framhålla att lärosätet bör fortsätta hitta former för att öka studenternas engagemang och inflytande i utbildningen och som också tar hänsyn till att det är en distansutbildning.

Studenterna erbjuds formella kursvärderingar som sedan görs tillgängliga för studenterna. De åtgärder som lärosätet sedan har genomfört redovisas vid kursstart för nästkommande studentgrupp. Självvärderingen och intervjuunderlaget ger konkreta exempel på att studenternas synpunkter förverkligas. Exempelvis har litteratur om vuxnas lärande lagts till liksom inlämning av examinationsuppgifter flyttats, för att studenterna ska få en jämnare arbetsbelastning. Det informella inflytande erbjuds genom att studenterna har möjlighet att ge synpunkter under pågående kurs, och på så sätt kan påverka utformningen av kursen. Exempelvis har studenternas formativa synpunkter bidragit till att lärosätet har förändrat kursuppgifter och tydliggjort schema och studiehandledning.

Bedömggruppen gör den sammantagna bedömningen att studenterna har möjlighet att genom både kursvärderingar och direkt kontakt med lärare påverka och medverka till utbildningens utveckling och förbättring. De har möjlighet att vara representerade och ingå i beredande och beslutande organ. Lärosätet säkerställer därmed studenternas medverkan och inflytande.

Sammanfattande bedömning av bedömningsområdet Studentperspektiv

Bedömning med motivering: Tillfredsställande

Vid lärosätet får studenterna möjlighet att ta en aktiv roll, främst formellt men även informellt. Det formella studentinflytandet innebär en möjlighet för studenterna att bli invalda i nämnder, styrelser och programråd. Studenterna kan också ha en aktiv roll i kursutvecklingen med hjälp av kursvärderingar. Det informella studentinflytandet innebär exempelvis muntlig återkoppling under pågående kurs med

kursansvarig eller undervisande lärare. Exempelvis har studenternas formativa synpunkter bidragit till att förändra kursuppgifter och tydliggöra schema och studiehandledning. Bedömaregruppen gör den sammantagna bedömningen att studenterna har möjlighet att genom både kursvärderingar och direkt kontakt med lärare påverka och medverka till utbildningens utveckling och förbättring. De har möjlighet att vara representerade och ingå i beredande och beslutande organ. Lärosätet säkerställer därmed studenternas medverkan och inflytande.

Bedömningsområde: Arbetsliv och samverkan**Bedömningsgrund: Arbetsliv och samverkan**

Bedömning med motivering: Utbildningen är utformad och genomförs på sådant sätt att den är användbar och utvecklar studentens beredskap att möta förändringar i arbetslivet. Relevant samverkan sker med det omgivande samhället.

Enligt bedömaregruppen är utbildningens utformning och genomförande när det gäller arbetsliv och samverkan tillfredsställande. Skälet är att det finns tydliga exempel på nära samverkan mellan lärosätet och arbetslivet genom exempelvis Regionalt utvecklingscentrum, där det sker ett utåtriktat arbete mot skolor i regionen. En nära samverkan mellan lärosätet och arbetslivet sker även genom de yrkeslärare som är adjungerade till utbildningen. De adjungerade lärarna bidrar med aktuell kunskap om skolan in i programmet samtidigt som de är aktiva i sina egna skolors programråd.

Bedömaregruppen bedömer att det i självvärderingen framkommer argument för att lärosätet säkerställer att studenterna får beredskap att hantera förändringar i arbetslivet. Det sker exempelvis genom att lärosätet har identifierat utvecklingsområden för all lärarutbildning som håller på att åtgärdas. Exempel på sådana områden är digitalisering, interkulturalitet och flerspråkighet som är aktuella utmaningar och aspekter i det kommande yrkeslivet. Av självvärderingen framgår även att studenterna i slutet av utbildningen genomför ett utvecklingsarbete på den egna VFU-skolan eller arbetsplatsen. Detta utvecklingsarbete bidrar enligt bedömaregruppen till att studenterna tränas i att identifiera områden som behöver utvecklas inom skolan och ger beredskap att genomföra sådan verksamhetsutveckling som kommer att vara en del av deras yrkesliv.

Bedömaregruppen bedömer att lärosätet har ett tydligt upplägg för den verksamhetsförlagda utbildningen. I två av kurserna inom den verksamhetsförlagda utbildningen organiserar man trepartssamtal, där både lokala lärarutbildare och lärosätet deltar i samtal med studenten. De lokala lärarutbildarnas kompetens kvalitetssäkras genom olika insatser, som terminsträffar och handledarutbildning. Bedömaregruppen anser att ett viktigt utvecklingsområde är att fortsätta hitta former för att få fler lokala lärarutbildare från yrkesutbildningarna att gå handledarutbildningen.

Ett utvecklingsområde som lyfts fram i självvärderingen handlar om att lärosätet har slutit ett avtal med skolhuvudmännen som ska bidra till att de mest framstående lärarna ska göras tillgängliga för lärarutbildningen, samtidigt som universitet ska ta mer ansvar för deras kompetensutveckling. Detta ser bedömaregruppen som ett gott exempel på en god samverkan med arbetslivet som kan komma studenterna till del.

Sammanfattande bedömning av bedömningsområde arbetsliv och samverkan**Bedömning med motivering:** Tillfredsställande

Enligt bedömaregruppen samverkar lärosätet på ett tillfredsställande sätt med huvudmän och verksamma yrkeslärare för att utveckla utbildningen, hålla den uppdaterad och säkerställa att utbildningen tydliggör de krav och förväntningar som arbetslivet ställer på en yrkeslärare. I två av kurserna inom den verksamhetsförlagda utbildningen organiserar man trepartssamtal, där både

lokala lärarutbildare och lärosätet deltar i samtal med studenten. De lokala lärarutbildarnas kompetens kvalitetssäkras genom olika insatser, som terminsträffar och handledarutbildning. Ett utvecklingsområde som bedömaregruppen anser är viktigt är att fortsätta hitta former för att få fler lokala lärarutbildare från yrkesutbildningarna att gå handledarutbildning.

Ett utvecklingsområde som lyfts fram i självvärderingen handlar om att lärosätet har slutit ett avtal med skolhuvudmännen som ska bidra till att de mest framstående lärarna ska göras tillgängliga för lärarutbildningen samtidigt som universitet ska ta mer ansvar för deras kompetensutveckling. Det anser bedömaregruppen är ett gott exempel på en god samverkan med arbetslivet som kan komma studenterna till del.

Samlat omdöme: Hög kvalitet

Bedömning med motivering: Sammantaget visar underlagen att utbildningen håller hög kvalitet

Bedömningsområde förutsättningar: Tillfredsställande

Lärosätets förutsättningar inom personal och utbildningsmiljö är tillfredsställande. Lärarstyrkan är stor med varierande grad av undervisning i utbildningen. Antalet lärare och deras sammantagna vetenskapliga, professionsrelaterade och pedagogiska kompetens är adekvat och står i proportion till utbildningens volym, innehåll och genomförande på kort och lång sikt. Bedömaregruppen ser dock ett behov av att fortsätta arbetet med rekryteringsbasen för högre akademisk kompetens inom yrkesutbildningsområdet, eftersom den i nuläget mestadels består av adjunktskompetens. Alla tillsvidareanställda lärare har gått högskolepedagogisk utbildning, och därför bedömer bedömaregruppen att även den pedagogiska kompetensen är god.

Det finns en rik utbildningsmiljö som är både vetenskaplig och professionsinriktad. Enligt bedömaregruppen bedrivs utbildningen på ett sådant sätt att det finns ett nära samband mellan forskning och utbildning. Aktiva forskare medverkar i utbildningen, även om detta kan stärkas. Bedömaregruppen vill särskilt lyfta fram läroverksamhetens sammansättning av olika kompetenser som ett gott exempel på hur man kan säkerställa kopplingen till både forskning och yrke. Självvärderingen ger en tydlig bild av den vetenskapliga miljön som består av fyra centrumbildningar. Inom varje centrumbildning bedrivs seminarier och projekt. Anslag tilldelas varje år från lärarutbildningsnämnden till centrumbildningarna, som fördelar medlen till aktiva forskare. Det är en styrka att lärosätet varje år satsar på lärarutbildningsanknuten forskning, vilket enligt bedömaregruppen ger förutsättningar för en bärkraftig forskning. Lärosätet ger även konkreta exempel på hur centrumbildningarna kommit yrkeslärarprogrammet tillgodo

Bedömningsområde utformning, genomförande och resultat: Tillfredsställande

Den sammanvägda bedömningen är att utbildningen möjliggör måluppfyllelse av examensmålet i kunskapsformen kunskap och förståelse. Självvärderingen ger goda exempel på progression och kunskapsområdet tas kontinuerligt upp och behandlas genom hela utbildningen. Lärosätets arbete med att dela in studenter i programinriktningar i de ämnesdidaktiska kurserna menar bedömaregruppen är ett gott exempel på hur måluppfyllelsen i den delen kan säkerställas. Studenterna erbjuds en variation av undervisnings- och examinationsformer som ger goda förutsättningar till reflektion och lärande. Lärosätet uppvisar däremot en svagare måluppfyllelse om den del av examensmålet som handlar om vuxnas lärande. Bedömaregruppen menar att målet måste säkerställas genom en examination, och är ett prioriterat område att åtgärda.

Utbildningen uppfyller examensmålet färdighet och förmåga genom att det finns en tydlig progression

mellan kurserna med allt mer komplexa kurs- och examinationsuppgifter. Bedömggruppen bedömer också att utbildningens fokus på planering och genomförande av undervisning i de didaktiska och ämnesdidaktiska kurserna ger ett gott underlag för måluppfyllelse. Kurserna följs sedan upp under VFU. Genom att utbildningen brutit ner betygsriterierna i VFU-kurserna i konkretiserade bedömningsgrunder underlättas de lokala lärarutbildarnas bedömning av studenternas måluppfyllelse. Ett avslutande utvecklingsarbete lägger en god grund för studenterna att träna på att utvärdera och utveckla den pedagogiska verksamheten i övrigt.

Måluppfyllelse av examensmålet i kunskapsformen värderingsförmåga och förhållningssätt uppnås genom att studenterna får flera möjligheter till reflektion över sitt lärande och kunnande genom utbildningen. Under VFU-kurserna får studenterna tillfälle att reflektera och kommunicera om sin egen professionsutveckling och framtida behov av utveckling. Teorikurserna bedöms på liknande sätt innehålla uppgifter och examinationer som uppmuntrar till analyser av det egna förhållningssättet i det didaktiska arbetet och vad som kan utvecklas. Exempelvis beskriver självvärderingen ett återkommande inslag som kallas för föreställningskartor som utformats för att studenterna ska få syn på sin egen förståelse av läraruppdraget och därigenom bli medvetna om vad de saknar för kunskaper.

Jämställdhetsperspektivet beaktas och förankras i utbildningen, men framför allt inom den verksamhetsförlagda delen där det finns en tydlig progression. Lärosätet uppmanas att se över hela kedjan av konstruktiv länkning när det gäller jämställdhetsperspektivet i den utbildningsvetenskapliga kärnan. Det innebär att jämställdhet måste bli tydligt i både lärandemål, examination och bedömningskriterier, för att jämställdhetsperspektivet ska kunna säkerställas i den teoretiska delen av utbildningen och ge studenterna en stabil grund inför VFU.

I fråga om uppföljning, åtgärder och återkoppling har lärosätet ett utvecklat kvalitetssystem på både organisations- och utbildningsnivå, och systemet ger stöd för att på både kort och lång sikt kvalitetssäkra utbildningens utformning, genomförande och resultat. Det finns ett välutvecklat system för kurs- och programvärderingar, och återkoppling sker till relevanta intressenter. Lärosätet verkar för att studenterna genomför utbildningen inom den planerade studietiden.

Bedömningsområde studentperspektiv: Tillfredsställande

Vid lärosätet får studenterna möjlighet att ta en aktiv roll, främst formellt men även informellt. Det formella studentinflytandet innebär en möjlighet för studenterna att bli invalda i nämnder, styrelser och programråd. Studenterna kan också ha en aktiv roll i kursutvecklingen med hjälp av kursvärderingar. Det informella studentinflytandet innebär exempelvis muntlig återkoppling under pågående kurs med kursansvarig eller undervisande lärare. Exempelvis har studenternas formativa synpunkter bidragit till att förändra kursuppgifter och tydliggöra schema och studiehandledning. Bedömggruppen gör den sammantagna bedömningen att studenterna har möjlighet att genom både kursvärderingar och direkt kontakt med lärare påverka och medverka till utbildningens utveckling och förbättring. De har möjlighet att vara representerade och ingå i beredande och beslutande organ. Lärosätet säkerställer därmed studenternas medverkan och inflytande.

Bedömningsområde arbetsliv och samverkan: Tillfredsställande

Enligt bedömggruppen samverkar lärosätet på ett tillfredsställande sätt med huvudmän och verkamma yrkeslärare för att utveckla utbildningen, hålla den uppdaterad och säkerställa att utbildningen tydliggör de krav och förväntningar som arbetslivet ställer på en yrkeslärare. I två av kurserna inom den verksamhetsförlagda utbildningen organiserar man trepartssamtal, där både

lokala lärarutbildare och lärosätet deltar i samtal med studenten. De lokala lärarutbildarnas kompetens kvalitetssäkras genom olika insatser, som terminsträffar och handledarutbildning. Ett utvecklingsområde som bedömargruppen anser är viktigt är att fortsätta hitta former för att få fler lokala lärarutbildare från yrkesutbildningarna att gå handledarutbildning.

Ett utvecklingsområde som lyfts fram i självvärderingen handlar om att lärosätet har slutit ett avtal med skolhuvudmännen som ska bidra till att de mest framstående lärarna ska göras tillgängliga för lärarutbildningen samtidigt som universitet ska ta mer ansvar för deras kompetensutveckling. Det anser bedömargruppen är ett gott exempel på en god samverkan med arbetslivet som kan komma studenterna till del.

Linköpings universitet

Lärosäte	Huvudområde/examen	ID-nr
Linköpings universitet	Yrkeslärarexamen	A-2019-11-4817
<p>Bedömningsområde: Förutsättningar</p> <p>Bedömningsgrund: Personal</p> <p>Bedömning med motivering: Antalet lärare och deras sammantagna vetenskapliga, professionsrelaterade och pedagogiska kompetens bedöms vara adekvat och står i proportion till utbildningens volym, innehåll och genomförande på kort och lång sikt.</p> <p>Den vetenskapliga kompetensen vid yrkeslärarprogrammet i Linköping bedöms vara god. De flesta av lärarna har forskning i tjänsten och undervisar inom sina expertområden. Många bedriver dessutom forskning som behandlar yrkesutbildning och professionsutbildning. Inom områdena didaktik, yrkesdidaktik och pedagogik är cirka 50 procent av lärarna forskarutbildade.</p> <p>Den professionsrelaterade och pedagogiska kompetensen bedöms vara tillfredsställande. Fler än hälften av de undervisande lärarna har lärarexamen, och därmed kan den generella professionsinriktade lärarkompetensen bedömas vara tillräcklig. Däremot är det något färre lärare med professionsinriktad kompetens som har bakgrund som yrkeslärare, men eftersom en relativt stor andel av lärarna forskar om yrkesdidaktik och arbetsliv bedöms deras kompetenser inom yrkeslärarprofessionen kunna säkerställas på det sättet. Linköpings universitet har också anställt kursmentorer på programmet. Det är aktiva yrkeslärare som medverkar i att planera, genomföra och följa upp kurserna på campus för att säkerställa professions- och arbetslivsanknytningen.</p> <p>Linköpings universitet redovisar 14 lärare som undervisar på programmet. En grupp på 8 lärare, varav 7 är tillsvidareanställda, utgör en kärngrupp i kursernas personalstyrka. Enligt tabellen är det två lektorer som bär upp en stor del av undervisningen, varav den ena har yrkeslärarexamen och den andra är ämneslärare i botten. Utöver det undervisar tre lektorer i utbildningen, varav två har lärarexamen. Två forskarstuderande med lärarexamen sköter 10-15 procent av undervisningen vardera. En adjunkt som är yrkeslärare står för 19 procent. Enligt intervjuerna med lärosätet finns det en tydlig rollfördelning mellan lärarna som är aktiva i programmet, där kärngruppen axlar kursansvaret och står för helheten i programmet, med övriga lärare anlitas som experter inom sina forskningsområden där det behövs. Enligt självvärderingen och intervjuerna har man regelbundet kollegiala erfarenhetsutbyten via seminarier, lärarträffar, auskultationer och internat. På så vis garanteras stabilitet och kontinuitet för studenterna.</p> <p>Genomgångna högskolepedagogiska kurser är ett krav för de undervisande lärarna. Deras kompetens följs upp årligen av både institutionen och fakulteten, och institutionen har under de senaste fem åren rekryterat personal för att bland annat kompensera för pensionsavgångar. Satsningar görs för att öka den pedagogiska kompetensen hos lärarna, till exempel via en kurs om digitaliserad undervisning. Institutionen försöker också göra så att de som inte har forskningsmedel kan ta del av forskning och utforma nya forskningsprojekt, samt att adjunkter med licentiatutbildning får fortsätta sin forskarutbildning. Med många forskande lärare finns en risk för att ett tillskott av forskningsmedel kan rubba bemanningen med kort varsel, men lärosätet har rutiner för detta.</p> <p>Enligt självvärderingen och intervjuerna framgår det att man vid utlysning av nya tjänster trycker på egen forskning om yrkeslärande och lärarefarenhet. Det förs löpande dialoger mellan</p>		

avdelningschefer och medarbetare om bemanningsplaner. Sammantaget finns strategier för att säkra kompetensförsörjningen på programmet, både på kort och på lång sikt.

Bedömgruppen anser att Linköpings universitet har goda förutsättningar under bedömningsgrunden personal, och därmed är ett bra exempel. Där finns en kompetent lärarkår som också forskar. Programmet är välorganiserat och genomtänkt när det gäller lärarresurser och hur kompetensen används. I intervjuerna framgår det också att både utbildningens och de anställdas perspektiv beaktas; till exempel tänker man på att kurser ska bemannas av flera lärare för att öka stabiliteten och erbjuda spetskompetens där det behövs, och nyanställda lärare skolas in på programmet och in i en kollegial samarbetskultur.

Bedömningsområde: Förutsättningar

Bedömningsgrund: Utbildningsmiljö

Bedömning med motivering: Det finns en för utbildningen vetenskaplig och professionsinriktad miljö och verksamheten bedrivs så att det finns ett nära samband mellan forskning och utbildning.

Självvärderingen ger en tydlig bild av den vetenskapliga miljön. På lärosätet bedrivs forskning om yrkesutbildning och professionsutbildning, och man ger exempel på forskningsprojekt som är relevanta för utbildningens innehåll. Forskande lärare undervisar och har kursansvar på kurser där deras forskning kan bidra med perspektiv och kunskap, och på så vis finns ett nära samband mellan forskning och utbildning.

Vid institutionen för beteendevetenskap och lärande (IBL) finns en forskningsmiljö som svarar mot yrkesutbildning och yrkesdidaktik och som därför är mycket relevant för yrkeslärarprogrammet. Forskningen rör yrkesutbildningens och undervisningens förutsättningar, genomförande, resultat och effekter. I en tabell i självvärderingen framgår det tydligt hur kursinnehållet är kopplat till relevanta forskningsprojekt, till exempel i kursen UK6 Sociala relationer, lärarens ledarskap och konflikthantering, där den kursansvariga läraren forskar om arbetsförlagt lärande (APL) och didaktik. Man ger också flera exempel på hur denna koppling gynnar studenternas lärande genom att de tar del av forskningsresultat och får inblick i vetenskapliga metoder. Ett sådant exempel är UK7 där en av lärarna forskar om "Learning Studies" och studenterna får lära sig hur det kan användas för att utveckla planering, genomförande och utvärdering av undervisning.

Enligt intervjuerna med lärosätet pågår ett ständigt arbete för att utveckla den vetenskapliga och professionsinriktade miljön på programmet. Studenterna är nöjda med den forskning som de får ta del av och med kopplingarna till den blivande professionen. Från lärarnas håll uttrycks en medveten strävan efter att knyta innehållet i utbildningen till forskning och profession. De har bland annat skrivit läroböcker tillsammans som de har gett ut på förlag och som används nationellt.

Studenter inbjuds också till att medverka i forskningsprojekt eller delta i yrkesdidaktiska forskningsseminarier, bland annat i syfte att väcka intresse för framtida forskarstudier eftersom det behövs fler yrkeslärare med forskarutbildning.

Baserat på lärosätets många och konkreta exempel bedöms den vetenskapliga och professionsinriktade miljön som omgärdar yrkeslärarprogrammet vara rik och stark, och verksamheten bedrivs också på sådant sätt att det finns en tydlig koppling mellan forskning och utbildning.

Sammanvägd bedömning av bedömningsområdet förutsättningar

Bedömning med motivering: Sammanvägt bedöms bedömningsområdet förutsättningar vara

tillfredsställande.

Förutsättningarna för att bedriva yrkeslärarutbildning är goda eftersom lärosätet har en välorganiserad utbildning och en kompetent lärargrupp där många också forskar. Personalen som bär upp kurserna har både pedagogisk, vetenskaplig och professionsinriktad kompetens. Antalet lärare bedöms också vara adekvat och det finns strategier för att täcka kompetensförsörjningen, både på kort och på lång sikt. Bedömaregruppen anser att Linköpings universitet är ett bra exempel på goda förutsättningar under bedömningsgrunden personal. Programmet är välorganiserat och genomtänkt när det gäller lärarresurserna och hur kompetensen används. I intervjuerna framgår det också att både utbildningens och de anställdas perspektiv beaktas; till exempel tänker man på att kurser ska bemannas av flera lärare för att ge stabilitet och erbjuda spetskompetens där det behövs, och alla nyanställda lärare skolas in på programmet och in i en kollegial samarbetskultur.

Det finns en tydlig vetenskaplig och professionsinriktad miljö vid lärosätet, med ett nära samband mellan forskning och utbildning. Utbildningen har en stark forskningsöverbyggnad med inriktning mot yrkesdidaktik och arbetsliv. Studenter inbjuds också till att delta i forskningsprojekt eller yrkesdidaktiska forskningsseminarier, bland annat i syfte att väcka intresse för framtida forskarstudier. Utbildningen finns alltså i en stark vetenskaplig och professionsinriktad miljö. Baserat på de många och konkreta exemplen bedöms det finnas en rik och stark vetenskaplig och professionsinriktad miljö kring yrkeslärarprogrammet, och i verksamheten finns en tydlig koppling mellan forskning och utbildning.

Bedömningsområde: Utformning genomförande och resultat

Bedömningsgrund: Måluppfyllelse av examensmål i kunskapsformen kunskap och förståelse

Bedömning med motivering: Utbildningen möjliggör genom sin utformning och sitt genomförande, samt säkerställer genom examination, att studenten när examen utfärdas visar sådana kunskaper i didaktik och ämnesdidaktik inklusive metodik som krävs för undervisning och lärande inom det eller de ämnen som utbildningen avser och för yrkesutövningen i övrigt samt visar kännedom om vuxnas lärande.

Lärosätet tydliggör genom text och tabeller i självvärderingen hur kunskapsmålet säkerställs i programmets kurser och hur det gradvis vidgas, i kurser inom utbildningsvetenskaplig kärna (UVK) och verksamhetsförlagd utbildning (VFU). Där beskrivs också hur utbildningen har utformats för att integrera mångfacetterade/tvärvetenskapliga perspektiv och få en progression i didaktiskt och vetenskapligt kunnande. Progressionen skapas via didaktiska och vetenskapliga inslag genom hela utbildningen och följs upp, vidgas och fördjupas allteftersom. Didaktiskt, yrkesdidaktiskt och vetenskapligt kunnande konkretiseras med aktiva verb i lärandemålen som synliggör de stegvis ökande kraven (till exempel från att beskriva och redogöra för, till att reflektera, tillämpa, granska och diskutera), och på så vis framstår såväl progressionen som de ökande kunskapskraven som tydliga.

Första året läggs en didaktisk grund genom att studenterna får läsa tre kurser inom UVK, och därefter varvas UVK-kurser med VFU-kurser för att tillämpas praktiskt. Undervisningen är organiserad med kurser, undervisningsaktiviteter och examinationer för att studenterna ska få möjlighet att utveckla de kunskaper och den förståelse som anges i målet.

I intervjuerna framgår det att lärosätet hanterar studenternas olika ämnesinriktningar främst genom att integrera dem med varandra, och att lärarna medvetet laborerar med olika gruppindelningar för att åstadkomma detta. Undervisningen utgår i huvudsak från studenternas egen yrkeskunskap i de ämnen som utbildningen avser, vilket i praktiken innebär att de själva får applicera de didaktiska

teorierna på sina egna ämnen och inriktningar i UVK-kursernas uppgifter, och senare utveckla den mer specifika ämnesdidaktiken under VFU-kurserna. Enligt intervjuerna säkerställs målet i VFU-kurserna genom uppgifternas utformning och en tydlig och stark VFU-organisation. Via kursuppgifter uppmuntras också studenterna att undersöka andra skolformer, intervjuar verksamma lärare och göra studiebesök på skolor för att se hur saker konkretiseras på olika gymnasieprogram.

I självvärderingen finns ett tydligt ställningstagande till begreppen didaktik och yrkesdidaktik, på så sätt att de innefattar metodik och vetenskapligt kunnande samt är integrerade med varandra. Detta samband klargjordes i intervjuerna genom exempel på hur lärare brukar förmedla metodiska gestaltningar genom sin undervisning. Ett problem har varit att studenterna inte alltid uppmärksammar dessa metodiska gestaltningar som metodik i programmet, och därför har lärarna nu inlett ett arbete med att tydliggöra metodiken i kursernas lärandemål och innehåll. Under 2020 anställdes också en kursmentor i syfte att stärka de yrkesmetodiska inslagen, och därtill deltar lärarna i workshoppar med fokus på yrkesdidaktik och metodik. Sammantaget verkar metodiken ha varit lite undanskymd, men bedömargruppen ser positivt på att lärosätet vill förändra detta.

Vad gäller vuxnas lärande ger man exempel på hur detta behandlas i tredje UVK-kursen. Upplägget innebär variation i lärandeaktiviteter och examinationer och visar hur studenterna får möjlighet att fördjupa kunskapen didaktiskt i sitt undervisningsämne. Yrkesutövningen i övrigt berörs inte i självvärderingstexten under denna bedömningsgrund, men vissa inslag går att utläsa ur en tabell, exempelvis samverkan med skola och arbetsplats, yrkesetiskt handlande, kommunikation och lärares ledarskap. Bedömargruppen anser därmed att alla delar av målet är uppfyllda.

Bedömningsområde: Utformning, genomförande och resultat

Bedömningsgrund: Måluppfyllelse av examensmål i kunskapsformen färdighet och förmåga

Bedömning med motivering: Utbildningen möjliggör genom sin utformning och sitt genomförande, samt säkerställer genom examination, att studenten när examen utfärdas visar förmåga att självständigt och tillsammans med andra planera, genomföra, utvärdera och utveckla undervisning och den pedagogiska verksamheten i övrigt i syfte att på bästa sätt stimulera varje elevs lärande och utveckling.

Enligt självvärderingens text och tabeller finns det i utbildningens utformning en tydlig progression genom utbildningen där målet möjliggörs och säkerställs på ett tillfredsställande sätt. Det återkommer i flera UVK-kurser och samtliga VFU-kurser, och studenternas utveckling stöds genom olika lärandeaktiviteter och examinationer. Exempelvis i UK3 behandlas målet i tre teman (Didaktik och yrkesdidaktik, Vem är eleven och Design för lärande) som utgår från teori. De bearbetas både självständigt och tillsammans med andra via olika övningsuppgifter och fältstudier, för att sedan mynna ut i diskussioner och reflektioner om undervisningsplanering som examineras muntligt och skriftligt.

I VFU-kurserna uppfylls målet genom att studenterna stegvis får ta ett större undervisningsansvar och öva på att anpassa sin undervisning till elevers skilda förutsättningar. I alla dessa kurser används portfoliouppgifter där studenterna ska beskriva sin undervisningsplanering och reflektera över och utvärdera sitt eget och elevernas lärande. Måluppfyllnaden styrs upp och säkerställs av uppgifter, seminarier, tre partssamtal, ett omdömesformulär från handledare efter varje VFU, och platsbesök från examinator under sista VFU-kursen.

Den andra delen av målet gäller den pedagogiska verksamheten i övrigt, och för den nämns bland annat samverkan i självvärderingen. Samverkan mellan skola och arbetsplats för det

arbetsplatsförlagda lärandet tas upp som exempel på ett innehåll som även behandlas i anknytning till "varje elevs lärande och utveckling", vilket bedömargruppen ser som en styrka. Vad gäller "varje elevs lärande och utveckling" beskrivs främst specialpedagogik, men flerspråkighet och mångfald nämns inte i självvärderingen. I intervjuerna med lärosätet framgår det att flerspråkighet som begrepp inte förekommer i utbildningen. Däremot har behovet av kunskap om flerspråkighet uppmärksammats av studenterna, och det har även hörtsammats, bland annat genom en dags fortbildning för både lärare och studenter om flerspråkighet och nyanländas lärande i gymnasieskolan. I några kurser väcks frågan naturligt, så det beskrivs som ett påtagligt tema i utbildningen även om begreppet inte används. Bedömargruppen tycker att detta innehåll också behöver tydliggöras i utbildningen och uppmanar lärosätet att arbeta med detta.

Handledarens kompetens framstår som viktig för genomförande och säkerställandet, särskilt med tanke på att studenternas yrkesämnesdidaktiska utveckling till stora delar ska ske under VFU:n. Lärosätet har tagit fram stöddokument om VFU till studenter, handledare och kursansvariga i syfte att förtydliga kursernas innehåll. Sedan höstterminen 2019 infördes också krav på att alla handledare ska genomgå Linköpings universitets handledarintroduktion. Därutöver är målsättningen att de även ska gå en handledarutbildning om 7,5 högskolepoäng. För att möjliggöra det har handledarutbildningen distansanpassats, och söktrycket har ökat. Utvecklingsarbeten har alltså initierats, och bedömargruppen uppmanar lärosätet att arbeta vidare med detta.

Sammantaget anser bedömargruppen att utbildningen möjliggör och säkerställer måluppfyllelse av examensmålet på ett tillfredsställande sätt. Lärosätet ger goda exempel på progression och hur området kontinuerligt tas upp och behandlas genom hela utbildningen, med gradvis mer komplexa kurs- och examinationsuppgifter i både UVK- och VFU-kurser.

Bedömningsområde: Utformning, genomförande och resultat

Bedömningsgrund: Måluppfyllelse av examensmål i kunskapsformen värderingsförmåga och förhållningssätt

Bedömning med motivering: Utbildningen möjliggör genom sin utformning och sitt genomförande, samt säkerställer genom examination, att studenten när examen utfärdas visar förmåga att identifiera sitt behov av ytterligare kunskap och att utveckla sin kompetens både i yrkesämnet och i det pedagogiska arbetet.

Enligt självvärderingen möjliggörs och säkerställs måluppfyllelsen i de flesta kurser under utbildningens gång, både teorikurser och VFU-kurser. Progressionstankar finns, och måluppfyllelsen säkerställs i varierande examinationsformer: övningsuppgifter, seminarier, tentamina, portfoliomethodik och skolutvecklingsprojekt. Yrkeslärares dubbla identiteter problematiseras och diskuteras i den första kursen på programmet, och lärandemålet återkommer därefter i VFU-kurser samt i till exempel en utvecklingsplan och ett skolutvecklingsarbete. Målet behandlas också i portfoliouppgifter och trepartssamtal. I intervjuerna med lärosätet framkom det dock att progressionstanken mellan VFU-kurserna bör tydliggöras för studenterna, särskilt inför och under den första VFU-kursen.

Bedömargruppen anser att lärosätet verkar beakta både kompetens i yrkesämnet och kompetens i det pedagogiska arbetet på ett noggrant sätt, och att man vill ge studenten flera möjligheter att utveckla båda. Enligt intervjuerna kan lärarna exempelvis påminna om hur viktigt det är att hålla sig uppdaterad i ämnet, förklara hur branscher påverkar läroplaner och vad som styr skolans styrdokument och uppmärksamma vikten av APL. Utbildningen ger därmed studenterna möjlighet att vara kritiskt självreflekterande och utvecklingsorienterade inom sina ämnen.

Bedömningsområde: Utformning, genomförande och resultat

Bedömningsgrund: Jämställdhet

Bedömning med motivering: Ett jämställdhetsperspektiv beaktas, kommuniceras och förankras i utbildningens innehåll, utformning och genomförande.

Lärosätet arbetar aktivt med jämställdhet. Det finns en genuslektor inom varje fakultet eller område som har i uppdrag att öka medvetenheten och kunskapen om genusperspektiv samt utveckla pedagogiska modeller för ett bestående jämställdhetsarbete. Jämställdhet ska beaktas i utformningen av kurserna och följs upp systematiskt, bland annat i kursutvärderingar.

Yrkeslärarprogrammets kursplaner granskades av en genuslektor 2019 med godkänt resultat. Kurser planeras så att lärare ger en bred möjlighet till identifikation gällande yrkesbakgrund, ålder och kön. Det är jämn könsfördelning bland de lärare som undervisar. Kurslitteratur väljs med tanke på könsfördelning och studenter delas medvetet in i heterogena grupper för att beakta jämställdhetsmålet. I intervjuerna med lärosätet framgår det också att lärarna är engagerade inom genusområdet och att flera av dem forskar eller har forskat om genus. Genus beskrivs som en levande diskussionsfråga bland lärarna på yrkeslärarprogrammet eftersom studentgrupperna är så heterogena. Samarbetet med genuslektorn beskrivs som en dialog, och för närvarande samarbetar man exempelvis om det nya examensmålet om identitet, sexualitet och samlevnad som ska in i utbildningen.

Intervjuerna ger dock en delad bild av hur lärosätet arbetar med jämställdhet i utbildningens innehåll. Det beskrivs som någonting som dels genomsyrar utbildningen, dels enbart förekommer som enstaka moment. I självvärderingen beskrivs att målet beaktas, kommuniceras och förankras i utbildningens innehåll, utformning och genomförande. Förmågan tas upp i flera kursmål som exemplifieras, och studenterna förväntas kunna "analysera och diskutera". I intervjuerna beskrivs att jämställdhet och genus ofta diskuteras vid seminarier fast det inte är i fokus, till exempel när man diskuterar övningslektioner. Under utbildningen genomförs också ett seminarium om normkritik där studenterna får möjlighet att reflektera över de eventuella problem som finns inom deras egna yrkesprogram. I självvärderingen beskrivs första VFU-kursen ger "en möjlighet att diskutera och problematisera jämställdhetsperspektivets olika dimensioner", så det framstår inte som ett obligatorium. I den tredje kursen verkar jämställdhetsmålet ingå implicit i en uppgift med specialpedagogiskt fokus.

Bedömggruppen ser en risk för att målet kan framstå som valbart om jämställdhetsperspektivet inte uttryckligen efterfrågas i uppgifterna, och att studenternas möjligheter till lärande inom ämnet inte blir likvärdiga och kanske att handledarens kompetens blir avgörande. Bedömggruppen vill därför uppmuntra lärosätets fortsatta utvecklingsarbete för att fördjupa arbetet med jämställdhetsfrågor i kursernas planering och genomförande, och särskilt betona säkerställandet av målet i ovan nämnda VFU-kurser.

Bedömningsområde: Utformning, genomförande och resultat**Bedömningsgrund: Uppföljning, åtgärder och återkoppling**

Bedömning med motivering: Utbildningens innehåll, utformning, genomförande och examination följs systematiskt upp. Resultaten av uppföljningen omsätts vid behov i åtgärder för kvalitetsutveckling och återkoppling sker till relevanta intressenter.

Utifrån bedömningsunderlaget konstaterar bedömggruppen att lärosätet har ett välutvecklat system för att följa upp yrkeslärarprogrammet på ett grundligt och systematiskt sätt och på olika nivåer. Lärosätet har en övergripande kvalitetssäkringsmodell som löper över sex år. En programansvarig utbildningsledare (PUL) ansvarar för att ta fram kvalitetsrapporter och analyser som sedan blir grund

för granskning av lärar- och studentrepresentanter m.m. och utgör grund för fakultetsdialoger och förslag till nya handlingsplaner.

Därtill får studenterna fylla i digitala kursenkäter efter varje kurs, och resultaten återkopplas till studenterna och följs upp av kursansvariga lärare som kan revidera kursinnehåll, arbetsformer och examinationer inför nästa kursomgång. Resultaten lyfts även i lärarlaget och yrkeslaget för att diskutera eventuella åtgärder på programnivå. I självvärderingen finns konkreta exempel på hur de digitala enkätsvaren bidragit till att utveckla programmet. Exempelvis efterfrågade studenterna mer specialpedagogik, vilket ledde till mer omfattande undervisningsinnehåll i en kurs. Muntliga utvärderingar genomförs också, till exempel vid VFU. PUL följer dessutom muntligt upp läsåret som gått med studentrepresentanter. I slutet av utbildningen görs även en programutvärdering. Resultatet återkopplas till studentrepresentanter, lärarlag och yrkesråd samt via andra samverkanskanaler, till exempel inom VFU-organisationen.

Lärosätet bedöms verka för att studenten genomför utbildningen inom planerad tid.

Lärosätet verkar för att studenten genomför utbildningen inom planerad tid via en mängd olika insatser: kursansvariga kan göra anpassade examinationer, ordinera studiestöttande insatser, studievägledare följer upp prestationer och avbrott, stöd erbjuds under VFU, genomströmningsanalyser görs regelbundet för att identifiera problem och kunna vidta åtgärder. Åtgärder sätts in där brister identifieras. Exempelvis har en kurs, UK2, haft lägre examensinlämningsfrekvens än andra kurser. Det berodde på att studenterna behövde introduceras och stötts i det akademiska skrivandet på bättre sätt, vilket också åtgärdades och sedan dess har genomströmningen förbättrats.

I självvärderingen beskrivs en väl fungerande organisation, enligt bedömaregruppen. Däremot verkar många uppgifter falla på en person (PUL). Enligt intervjuerna är tanken bakom detta att den programansvariga ska ha en helhetsbild av utbildningen och även undervisa på programmet, men man menar att PUL också har stöd från lärargruppen och ledningen samt administrativt stöd, för att kunna utföra sitt uppdrag. Bedömaregruppen anser ändå att det verkar sårbart att en person har så mycket ansvar på programmet och rekommenderar att lärosätet ser över detta.

Sammanvägd bedömning av bedömningsområdet utformning, genomförande och resultat

Bedömning med motivering: Sammanvägt bedöms bedömningsområdet Utformning, genomförande och resultat vara tillfredsställande.

Bedömaregruppen anser att utbildningen möjliggör tillfredsställande måluppfyllelse av examensmålet i kunskapsformen kunskap och förståelse. Kunskapsmålet möjliggörs och säkerställs i programmets kurser via en tydlig progression och genom att målet vidgas över tid, i både UVK- och VFU-kurser med didaktiska, yrkesdidaktiska och vetenskapliga inslag där metodiken ingår. Undervisningen utgår från studenternas egen yrkeskunskap i de ämnen som utbildningen gäller, och kurserna är utformade så att studenterna successivt kan utveckla sin ämnesdidaktik och metodik och tillämpa den i VFU-kurserna. Målet i VFU-kurserna säkerställs genom kursuppgifternas utformning och examination samt en tydlig VFU-organisation.

I självvärderingen finns ett tydligt ställningstagande till begreppen didaktik och yrkesdidaktik, såsom begrepp som innefattar metodik och vetenskapligt kunnande samt är integrerade med varandra. Detta samband har inte alltid kommunicerats tydligt till studenterna, vilket gjort att metodiken har kommit i skymundan, men detta har man uppmärksammat och åtgärdat. Under 2020 anställdes också

en kursmentor i syfte att stärka de yrkesmetodiska inslagen. Därtill deltar lärarna i workshoppar med fokus på yrkesdidaktik och metodik. Detta är åtgärder som bedömggruppen ser positivt på.

Vuxnas lärande behandlas på föredömligt sätt i olika lärandeaktiviteter och examinationer. Vad gäller yrkesutövningen i övrigt visar lärosätet att man erbjuder och examinerar relevant innehåll. Exempelvis får studenterna ta del av yrkesetiskt handlande, kommunikation och lärares ledarskap. Bedömggruppen anser därmed att alla delar av målet i kunskapsformen kunskap och förmåga är uppfyllda.

Utbildningen uppfyller examensmålet färdighet och förmåga på ett tillfredsställande sätt. Målet återkommer i flera UVK-kurser och samtliga VFU-kurser, och studenternas utveckling stöds genom olika lärandeaktiviteter och allt mer komplexa examinationer. Studenterna får stegvis ta större undervisningsansvar och öva på att anpassa sin undervisning till elevers skilda förutsättningar under VFU-kurserna, och detta säkerställs genom flera olika bedömningsunderlag. Vad gäller den pedagogiska yrkesverksamheten i övrigt behandlar utbildningen på ett bra sätt samverkan mellan skola och arbetsplats genom APL. Vad gäller målet om varje elevs lärande och utveckling erbjuds studenterna innehåll om specialpedagogik, men även i andra kurser tar man upp detta på olika sätt. Exempelvis förekommer inte flerspråkighet som begrepp i utbildningen, men det är ett påtagligt tema i kursens uppgifter och i studentgruppernas diskussioner, enligt lärosätet. Bedömggruppen tycker att detta innehåll också behöver tydliggöras i utbildningen och uppmanar lärosätet att arbeta med detta.

Vad gäller måluppfyllelsen av examensmålet i kunskapsformen värderingsförmåga och förhållningssätt anser bedömggruppen att det uppfylls och att lärosätet ger ett bra exempel på hur det tas upp i utbildningen. Studenterna får flera möjligheter att skaffa sig både kompetens i yrkesämnet och kompetens i det pedagogiska arbetet. Utbildningen bedöms innehålla uppgifter och examinationer som uppmuntrar till självreflektion och utveckling av det didaktiska arbetet och de egna kompetenserna.

Lärosätet arbetar aktivt med jämställdhet och målet att jämställdhetsperspektiv beaktas, kommuniceras och förankras i utbildningens innehåll, utformning och genomförande bedöms vara uppfyllt. Lärarna har kompetens inom ämnet och samarbetar med en genuslektor för att säkerställa målet, som för närvarande tas upp och examineras i flera kurser. Men bilden av att genus- och jämställdhetsfrågor ska genomsyra utbildningen delas inte helt av bedömggruppen efter granskningen. Lärosätet bör därför fortsätta sitt utvecklingsarbete med att särskilt se över hur man säkerställer måluppfyllelsen i VFU-kurserna.

Ifråga om uppföljning, åtgärder och återkoppling har lärosätet ett väl utvecklat system på olika nivåer som ger stöd att kvalitetssäkra utbildningen på tillfredsställande sätt på både kort och lång sikt. Det finns ett utvecklat system för kurs- och programutvärderingar, och man ger återkoppling av resultaten. Lärosätet verkar också för att studenterna ska genomföra utbildningen inom den planerade studietiden, och olika stödåtgärder sätts in när det behövs. Mycket ansvar för programmet verkar dock falla på en person (PUL), och det verkar vara ett sårbart upplägg även om det finns en god tanke med detta och många stödfunktioner runt PUL. Bedömggruppen vill rekommendera lärosätet att se över detta.

Bedömningsområde: Studentperspektiv

Bedömningsgrund: Studentperspektiv

Bedömning med motivering: Studenten ges möjlighet att ta en aktiv roll i arbetet med att utveckla utbildningens innehåll och genomförande.

Studenterna har möjlighet att ta en aktiv roll, särskilt i form av formellt inflytande. De representeras i olika organ såsom yrkesrådet, och när intervjuerna gjordes fanns det minst två aktiva studentrepresentanter på yrkeslärarprogrammet. De har också möjlighet till formellt inflytande via de kurs- och programutvärderingar som genomförs och som beskrivs under den förra bedömningsgrunden.

I självvärderingen finns några exempel på förändringar och revideringar som gjorts på grund av studenternas synpunkter i utvärderingarna, vilket vittnar om att synpunkterna beaktas. Studenterna har också möjlighet att få välja VFU-placeringar, och kan påverka sin studiegång under VFU om de till exempel drabbas av sjukdom. Under coronavåren 2020 gjordes även en del individuella anpassningar för flera av studenterna som inte fick någon VFU-plats. Enligt intervjuerna är studenterna överlag nöjda med kommunikationen mellan lärosätet och VFU-skolorna.

Studenternas formella inflytande anses vara viktigt på lärosätet, vilket exempelvis framgår genom att dekanus har förmöten med studentrepresentanterna inför sammanträden för att de ska vara mer delaktiga och få större inflytande. Generellt har lärosätet problem med varierande svarsfrekvens på utvärderingarna och svårt att rekrytera studentrepresentanter. Detta försöker lärosätet åtgärda genom att ta fram tydligare information om utvärderingarna och erbjuda en introduktionsutbildning för studentrepresentanter.

I självvärderingen är det något mindre tydligt vilket informellt inflytande studenterna har och vilka andra kanaler som erbjuds förutom digitala kursutvärderingar vid kursavslutningar och studentrepresentation. Enligt intervjuerna förekommer också muntliga utvärderingar men det är oklart om detta sker systematiskt i varje kurs. Studenterna har alltså möjlighet att uttrycka individuella synpunkter i de digitala kursutvärderingarna, och i förekommande fall delta i gemensamma muntliga utvärderingar under närundervisningsdagarna. Bedömargruppen menar att det är bra om lärosätet ser till att båda utvärderingstyperna används.

Sammanfattande bedömning av bedömningsområdet Studentperspektiv

Bedömning med motivering: Tillfredsställande.

Studenterna har möjlighet att ta en aktiv roll i arbetet med att utveckla utbildningens innehåll och genomförande, främst via ett formellt inflytande i utvärderingar och via studentrepresentanter i olika organ, till exempel yrkesråd. Det informella inflytandet beskrivs något mindre tydligt i självvärderingen, liksom vilka andra kanaler som erbjuds förutom digitala kursutvärderingar vid kursavslutningar och studentrepresentation. Enligt intervjuerna förekommer också muntliga utvärderingar men det är oklart om det gäller varje kurs. Studenterna har alltså möjlighet att uttrycka individuella synpunkter i de digitala kursutvärderingarna och i förekommande fall delta i gemensamma muntliga utvärderingar under undervisningsdagarna. Enligt bedömargruppen är det bra om lärosätet ser till att båda varianterna används.

Lärosätet har, liksom andra lärosäten, svårt att engagera studenterna i det formella inflytandet, men visar att man vidtagit konkreta åtgärder och arbetar aktivt på många sätt för ett ökat inflytande. Exempelvis arbetar man medvetet med information till studenterna och erbjuder till exempel studentrepresentanter att delta i förmöten och utbildningar.

Bedömningsområde: Arbetsliv och samverkan

Bedömningsgrund: Arbetsliv och samverkan

Bedömning med motivering: Utbildningen är utformad och genomförs på sådant sätt att den är

användbar och utvecklar studentens beredskap att möta förändringar i arbetslivet. Relevant samverkan sker med det omgivande samhället.

Enligt bedömargruppen samverkar lärosätet på ett tillfredsställande sätt med arbetslivet. Samverkan sker via kursmentorer, verksamma yrkeslärare och huvudmän i syfte att utveckla utbildningen. Man samverkar även via olika forsknings- och utvecklingsprojekt och nätverk. På så vis säkerställs också att utbildningen har ett aktuellt innehåll och anpassas till de krav och förväntningar som ställs på yrkeslärare i professionen.

VFU förutsätter en samverkan med skolhuvudmännen i regionen, och dessa finns utspridda över 19 kommuner. För detta finns VFU-avtal med krav på behöriga handledare i rätt yrkesområde och yrkesämne. Yrkeslärarstudenter kan även göra VFU utomlands i Finland och Kenya, och utvecklingsarbete bedrivs kring detta. För de studenter som gör VFU i egen tjänst (cirka 14 av 43) har man en kontinuerlig samverkan med arbetslivet.

Yrkeslärarutbildningen vid Linköpings universitet har sedan 2011 ett system med kursmentorer som är aktiva yrkeslärare och medverkar i utbildningen. Därigenom säkerställer man professions- och arbetslivsanknytningen i utbildningen, och skapar samtidigt en länk mellan skolor och universitetet som möjliggör nära samverkan och förbereder studenterna inför deras lärarprofession. Kursmentorerna har sin huvudanställning hos kommunen men deltar i seminarier på lärosätet för att bidra med aktuella exempel från skolverksamheten. De förbereder också studenterna inför VFU-kurserna och hjälper till med att ta fram kursuppgifter i programmet. Anställningarna vid LIU är tidsbegränsade för kursmentorerna, och när intervjun med lärosätet gjordes var ett par kursmentorer knutna till yrkeslärarprogrammet.

I självvärderingen lyfter lärosätet också fram hur studenterna förbereds för framtida förändringar i samhället och skolan genom att de tidigt i utbildningen får möta digital teknik, via lärplattformen och via kursinnehåll som berör digitalisering på olika sätt. Mångkulturalitet och etnicitet framhålls också som viktigt och ingår i kurserna som studenterna får ta del av under utbildningen, främst i två av UVK-kurserna.

Samverkan sker också i form av LIU-skolsamverkan, vars föreståndare också undervisar på yrkeslärarprogrammet, samt i olika råd och nätverk. Yrkesrådet framstår som särskilt viktigt eftersom det har arbetslivsrepresentanter för regionen och fokus ligger på professionsanknytningen. Annan samverkan som lärosätet lyfter fram gäller fortbildningsinsatser och olika forsknings- eller utvecklingsprojekt med det omgivande samhället som engagerar studenter. Därtill genomför man alumnundersökningar vart tredje år, och tanken är att alumnverksamheten ska utvecklas. Bedömargruppen anser att självvärderingen innehåller många goda exempel på samverkan som bidrar till att utbildningen har ett uppdaterat innehåll.

Sammanfattande bedömning av bedömningsområde arbetsliv och samverkan

Bedömning med motivering: Tillfredsställande.

Enligt bedömargruppen samverkar lärosätet på ett tillfredsställande sätt med huvudmän, verksamma yrkeslärare och kursmentorer för att utveckla utbildningen och upprätthålla en professions- och arbetslivsanknytning som förbereder studenterna inför deras yrkeslärarprofession. Man samverkar också via utbildningens yrkesråd och olika forsknings- och utvecklingsprojekt och nätverk. Alumnundersökningar genomförs och man planerar att öka alumnverksamheten. Digitalisering, mångkultur och etnicitet ingår i utbildningen för att förbereda studenterna inför framtiden. Det finns

möjlighet att göra VFU utomlands och utvecklingsarbete pågår om detta. Bedömaregruppen menar att lärosätet på flera sätt visar hur man kan säkerställa att utbildningen har aktuellt innehåll.

Samlat omdöme: Hög kvalitet

Bedömning med motivering: Sammantaget visar underlagen att utbildningen håller hög kvalitet

Bedömningsområde förutsättningar: *Tillfredsställande*

Förutsättningarna för att bedriva yrkeslärarutbildning är goda eftersom lärosätet har en välorganiserad utbildning och en kompetent lärargrupp där många också forskar. Personalen som bär upp kurserna har både pedagogisk, vetenskaplig och professionsinriktad kompetens. Antalet lärare bedöms också vara adekvat och det finns strategier för att täcka kompetensförsörjningen, både på kort och på lång sikt. Bedömaregruppen anser att Linköpings universitet är ett bra exempel på goda förutsättningar under bedömningsgrunden personal. Programmet är välorganiserat och genomtänkt när det gäller lärarresurserna och hur kompetensen används. I intervjuerna framgår det också att både utbildningens och de anställdas perspektiv beaktas; till exempel tänker man på att kurser ska bemannas av flera lärare för att ge stabilitet och erbjuda spetskompetens där det behövs, och alla nyanställda lärare skolas in på programmet och in i en kollegial samarbetskultur.

Det finns en tydlig vetenskaplig och professionsinriktad miljö vid lärosätet, med ett nära samband mellan forskning och utbildning. Utbildningen har en stark forskningsöverbyggnad med inriktning mot yrkesdidaktik och arbetsliv. Studenter inbjuds också till att delta i forskningsprojekt eller yrkesdidaktiska forskningsseminarier, bland annat i syfte att väcka intresse för framtida forskarstudier. Utbildningen finns alltså i en stark vetenskaplig och professionsinriktad miljö. Baserat på de många och konkreta exemplen bedöms det finnas en rik och stark vetenskaplig och professionsinriktad miljö kring yrkeslärarprogrammet, och i verksamheten finns en tydlig koppling mellan forskning och utbildning.

Bedömningsområde utformning, genomförande och resultat: *Tillfredsställande*

Bedömaregruppen anser att utbildningen möjliggör tillfredsställande måluppfyllelse av examensmålet i kunskapsformen kunskap och förståelse. Kunskapsmålet möjliggörs och säkerställs i programmets kurser via en tydlig progression och genom att målet vidgas över tid, i både UVK- och VFU-kurser med didaktiska, yrkesdidaktiska och vetenskapliga inslag där metodiken ingår. Undervisningen utgår från studenternas egen yrkeskunskap i de ämnen som utbildningen gäller, och kurserna är utformade så att studenterna successivt kan utveckla sin ämnesdidaktik och metodik och tillämpa den i VFU-kurserna. Målet i VFU-kurserna säkerställs genom kursuppgifternas utformning och examination samt en tydlig VFU-organisation.

I självvärderingen finns ett tydligt ställningstagande till begreppen didaktik och yrkesdidaktik, såsom begrepp som innefattar metodik och vetenskapligt kunnande samt är integrerade med varandra. Detta samband har inte alltid kommunicerats tydligt till studenterna, vilket gjort att metodiken har kommit i skymundan, men detta har man uppmärksammat och åtgärdat. Under 2020 anställdes också en kursmentor i syfte att stärka de yrkesmetodiska inslagen. Därtill deltar lärarna i workshoppar med fokus på yrkesdidaktik och metodik. Detta är åtgärder som bedömaregruppen ser positivt på.

Vuxnas lärande behandlas på föredömligt sätt i olika lärandeaktiviteter och examinationer. Vad gäller yrkesutövningen i övrigt visar lärosätet att man erbjuder och examinerar relevant innehåll. Exempelvis får studenterna ta del av yrkesetiskt handlande, kommunikation och lärares ledarskap. Bedömaregruppen anser därmed att alla delar av målet i kunskapsformen kunskap och förmåga är uppfyllda.

Utbildningen uppfyller examensmålet färdighet och förmåga på ett tillfredsställande sätt. Målet återkommer i flera UVK-kurser och samtliga VFU-kurser, och studenternas utveckling stöds genom olika lärandeaktiviteter och allt mer komplexa examinationer. Studenterna får stegvis ta större undervisningsansvar och öva på att anpassa sin undervisning till elevers skilda förutsättningar under VFU-kurserna, och detta säkerställs genom flera olika bedömningsunderlag. Vad gäller den pedagogiska yrkesverksamheten i övrigt behandlar utbildningen på ett bra sätt samverkan mellan skola och arbetsplats genom APL. Vad gäller målet om varje elevs lärande och utveckling erbjuds studenterna innehåll om specialpedagogik, men även i andra kurser tar man upp detta på olika sätt. Exempelvis förekommer inte flerspråkighet som begrepp i utbildningen, men det är ett påtagligt tema i kursens uppgifter och i studentgruppernas diskussioner, enligt lärosätet. Bedömargruppen tycker att detta innehåll också behöver tydliggöras i utbildningen och uppmanar lärosätet att arbeta med detta.

Vad gäller måluppfyllelsen av examensmålet i kunskapsformen värderingsförmåga och förhållningssätt anser bedömargruppen att det uppfylls och att lärosätet ger ett bra exempel på hur det tas upp i utbildningen. Studenterna får flera möjligheter att skaffa sig både kompetens i yrkesämnet och kompetens i det pedagogiska arbetet. Utbildningen bedöms innehålla uppgifter och examinationer som uppmuntrar till självreflektion och utveckling av det didaktiska arbetet och de egna kompetenserna.

Lärosätet arbetar aktivt med jämställdhet och målet att jämställdhetsperspektiv beaktas, kommuniceras och förankras i utbildningens innehåll, utformning och genomförande bedöms vara uppfyllt. Lärarna har kompetens inom ämnet och samarbetar med en genuslektor för att säkerställa målet, som för närvarande tas upp och examineras i flera kurser. Men bilden av att genus- och jämställdhetsfrågor ska genomsyra utbildningen delas inte helt av bedömargruppen efter granskningen. Lärosätet bör därför fortsätta sitt utvecklingsarbete med att särskilt se över hur man säkerställer måluppfyllelsen i VFU-kurserna.

Ifråga om uppföljning, åtgärder och återkoppling har lärosätet ett väl utvecklat system på olika nivåer som ger stöd att kvalitetssäkra utbildningen på tillfredsställande sätt på både kort och lång sikt. Det finns ett utvecklat system för kurs- och programutvärderingar, och man ger återkoppling av resultaten. Lärosätet verkar också för att studenterna ska genomföra utbildningen inom den planerade studietiden, och olika stödåtgärder sätts in när det behövs. Mycket ansvar för programmet verkar dock falla på en person (PUL), och det verkar vara ett sårbart upplägg även om det finns en god tanke med detta och många stödfunktioner runt PUL. Bedömargruppen vill rekommendera lärosätet att se över detta.

Bedömningsområde studentperspektiv: *Tillfredsställande*

Studenterna har möjlighet att ta en aktiv roll i arbetet med att utveckla utbildningens innehåll och genomförande, främst via ett formellt inflytande i utvärderingar och via studentrepresentanter i olika organ, till exempel yrkesråd. Det informella inflytandet beskrivs något mindre tydligt i självvärderingen, liksom vilka andra kanaler som erbjuds förutom digitala kursutvärderingar vid kursavslutningar och studentrepresentation. Enligt intervjuerna förekommer också muntliga utvärderingar men det är oklart om det gäller varje kurs. Studenterna har alltså möjlighet att uttrycka individuella synpunkter i de digitala kursutvärderingarna och i förekommande fall delta i gemensamma muntliga utvärderingar under undervisningsdagarna. Enligt bedömargruppen är det bra om lärosätet ser till att båda varianterna används.

Lärosätet har, liksom andra lärosäten, svårt att engagera studenterna i det formella inflytandet, men visar att man vidtagit konkreta åtgärder och arbetar aktivt på många sätt för ett ökat inflytande. Exempelvis arbetar man medvetet med information till studenterna och erbjuder till exempel studentrepresentanter att delta i förmöten och utbildningar.

Bedömningsområde arbetsliv och samverkan: *Tillfredsställande*

Enligt bedömargruppen samverkar lärosätet på ett tillfredsställande sätt med huvudmän, verksamma yrkeslärare och kursmentorer för att utveckla utbildningen och upprätthålla en professions- och arbetslivsanknytning som förbereder studenterna inför deras yrkeslärarprofession. Man samverkar också via utbildningens yrkesråd och olika forsknings- och utvecklingsprojekt och nätverk.

Alumnundersökningar genomförs och man planerar att öka alumnverksamheten. Digitalisering, mångkultur och etnicitet ingår i utbildningen för att förbereda studenterna inför framtiden. Det finns möjlighet att göra VFU utomlands och utvecklingsarbete pågår om detta. Bedömargruppen menar att lärosätet på flera sätt visar hur man kan säkerställa att utbildningen har aktuellt innehåll.

Linnéuniversitetet

Lärosäte	Huvudområde/examen	ID-nr
Linnéuniversitetet	Yrkeslärarexamen	A-2019-11-4818
<p>Bedömningsområde: Förutsättningar</p> <p>Bedömningsgrund: Personal</p> <p>Bedömning med motivering: Antalet lärare och deras sammantagna vetenskapliga, professionsrelaterade och pedagogiska kompetens är adekvat och står i proportion till utbildningens volym, innehåll och genomförande på kort och lång sikt.</p> <p>Utifrån självvärderingen och lärartabellen bedöms den allmänna vetenskapliga kompetensen vara god sett till antalet lektorer. Utbildningen genomförs av flera lektorer med lärarexamen. Enligt lärartabellen finns tolv lärarutbildare som är disputerade, men bedömggruppen konstaterar att sju av dessa har en synnerligen låg undervisningsgrad i utbildningen (1 procent). De disputerade lärare som har högst grad av undervisning i programmet, 60 procent vardera, saknar dessutom professionsrelaterad kompetens. Den vetenskapliga kompetensen är därför främst av mer allmän karaktär snarare än inriktad mot yrkesutbildning. Bedömggruppen anser att utbildningen behöver stärka den vetenskapliga kompetensen inom yrkesutbildning för att den ska vara adekvat och i proportion till utbildningens volym och innehåll.</p> <p>Den professionsrelaterade kompetensen är god, ungefär hälften av de undervisande lärarna har lärarexamen, och därmed kan den generella professionsinriktade lärarkompetensen bedömas vara tillräcklig. Däremot är antalet lärare med professionsinriktad kompetens med bakgrund som yrkeslärare relativt låg. Vid intervjuerna framkom att en lärare som i lärartabellen hade anställning som doktorand med yrkeslärarexamen och yrkesdidaktisk forskning från och med hösten arbetar som lektor inom programmet. Enligt lärartabellen är det därutöver enbart en tidsbegränsat anställd adjunkt och två gästlärare som har en yrkeslärarexamen. Lärosätet beskriver både i självvärderingen och vid intervjuerna att det pågår ett kontinuerligt arbete med att anställa fler lektorer till lärarutbildningarna på sikt och att det är ett högt prioriterat område. Till exempel arbetar man med detta genom att kontinuerligt anställa doktorander med yrkesdidaktisk forskning men lärosätet planerar även för en utlysning av ett lektorat mot yrkesdidaktik. Lärosätet redogör även för att en gästlektor med yrkesdidaktisk forskning anställts under ett års tid på 20 procent. Bedömggruppen ser positivt på de satsningar som görs och vill uppmuntra lärosätet att fortsätta det strategiska arbetet med att rekrytera lärare som har vetenskaplig och professionsrelaterad kompetens inom området yrkesutbildning. Lärosätet hade 2019 motsvarande 85 helårsstudenter på programmet. I relation till den totala lärarvolymen, enligt lärartabellen, bedöms lärarresurserna vara adekvata på både kort och lång sikt.</p> <p>Bedömggruppen konstaterar utifrån självvärderingen att den pedagogiska kompetensen är adekvat, för alla lärare har genomgått högskolepedagogisk utbildning. Alla yrkeslärare som handleder under den verksamhetsförlagda utbildningen (VFU) är behöriga yrkeslärare, men lärosätet lyfter att många saknar handledarutbildningen. Av självvärderingen framgår att lärosätet aktivt arbetar med att öka antalet handledare med handledarutbildning. Bland annat sprider man information via Nätverk för yrkeslärare, och hoppas att det ska bidra till ökat deltagande. Bedömggruppen ser det som positivt att lärosätet aktivt arbetar med att säkerställa handledarnas kompetens och vill uppmuntra till fortsatt kvalitetssäkring av studenternas VFU.</p>		
<p>Bedömningsområde: Förutsättningar</p> <p>Bedömningsgrund: Utbildningsmiljö</p>		

Bedömning med motivering: Det finns en för utbildningen vetenskaplig och professionsinriktad miljö och verksamheten bedrivs så att det finns ett nära samband mellan forskning och utbildning.

Enligt självvärderingen används hela lärosätets kompetenser i utbildningen eftersom flera institutioner deltar i de ingående kurserna. Lärosätet har ett beställar- och utförandesystem som säkrar att institutionerna bidrar med vetenskapliga och professionsrelaterade kompetenser som matchar utbildningens kursinnehåll. Det framgår också att det finns fem forskningsmiljöer som är inriktade mot läraryrket utbildningsvetenskapliga kärna (UVK). Tillsammans utgör de den vetenskapliga basen för lärarutbildningen vid lärosätet och ansvarar för den vetenskapliga kvaliteten i olika kurser. Miljöerna får ekonomiskt stöd från nämnden för lärarutbildning för att kunna anordna seminarier med inriktning mot de kurser och innehållsområden som forskningsmiljön ansvarar för inom läraryrket. Inom de fem forskningsmiljöerna finns exempel på innehåll som är relevant för yrkeslärande.

Både självvärderingen och intervjuerna visar att lärosätet ger ett riktat ekonomiskt stöd för att utveckla den yrkesdidaktiska forskningsaktiviteten. Bland annat går medel till en forskargrupp för att bygga upp en forskningsplattform, och man satsar även på att anställa doktorander samt en gästlektor med yrkesdidaktisk forskningsinriktning. Bedömargruppen noterar att satsningarna för att utveckla yrkesdidaktisk forskning är lovvärda men också nödvändiga eftersom lärosätet i nuläget verkar sakna en stark forskningsmiljö med mer specifikt fokus på yrkesutbildning.

Lärosätet beskriver att aktiva forskare och doktorander från forskningsmiljöerna fungerar som föreläsare och seminarieledare i kurserna och ger konkreta exempel på hur detta appliceras i yrkesläraryrket. Forskningsmiljön och utbildningsmiljön bedöms därför vara sammankopplade. Bedömargruppen bedömer att det sammantaget finns en adekvat vetenskaplig och professionsinriktad miljö för utbildningen.

Sammanvägd bedömning av bedömningsområdet förutsättningar

Bedömning med motivering: Tillfredsställande

Den allmänna vetenskapliga och professionsinriktade kompetensen är överlag god, sett till antalet adjunkter och lektorer, och står i proportion till utbildningens innehåll, volym, innehåll och genomförande på kort och lång sikt. Bedömargruppen vill dock påtala att lärosätet behöver fortsätta det strategiska arbetet för att öka andelen fast anställda lärare med vetenskaplig och professionsrelaterad kompetens inom yrkesutbildning och yrkesdidaktik. Lärosätet bör även se över hur lärarresurserna fördelas i utbildningen eftersom de lärare som enligt lärartabellen undervisar mest inte har professionskompetens. Ett annat angeläget utvecklingsområde är att säkerställa handledarkompetensen genom att utbilda handledare inom VFU.

Utbildningen har en vetenskaplig och professionsinriktad miljö. Bedömargruppen uppmärksammar att de forskningsmiljöer som är kopplade till utbildningen är en styrka eftersom det är ett sätt att nyttja hela lärosätets kompetenser. Bedömargruppen ser också positivt på lärosätets strategiska satsning på den yrkesdidaktiska forskningsmiljön vid lärosätet och ser den som en förutsättning för att långsiktigt säkerställa den vetenskapliga kompetensen inom yrkesutbildningsområdet.

Bedömningsområde: Utformning genomförande och resultat

Bedömningsgrund: Måluppfyllelse av examensmål i kunskapsformen kunskap och förståelse

Bedömning med motivering: Utbildningen möjliggör genom sin utformning och sitt genomförande, men säkerställer inte genom examination, att studenten, när examen utfärdas, visar sådana kunskaper i didaktik och ämnesdidaktik inklusive metodik som krävs för undervisning och lärande

inom det eller de ämnen som utbildningen avser och för yrkesutövningen i övrigt samt visar kännedom om vuxnas lärande

Enligt självvärderingen möjliggör och säkerställer utbildningen målpuppfyllelse av den del av examensmålet som handlar om didaktik, ämnesmetodik och metodik men inte den del som handlar om vuxnas lärande. Det framgår att studenterna i den inledande kursen får träna på undervisning och reflektera över didaktiska frågor i ett inslag om skolans historik. Detta inslag är inget eget lärandemål och examineras således inte, och blir ett mer implicit lärande av didaktik. Det är först i den tredje kursen som didaktik behandlas mer explicit, då studenterna inom sitt yrkesämne ska argumentera för olika val när det gäller att planera och genomföra en undervisningssituation. Inom ramen för VFU i samma kurs har studenterna en skriftlig examination av en undervisningsplanering som utgår från de didaktiska frågorna. Det didaktiska innehållet återkommer i den femte kursen där studenterna ska utforma en studiehandledning och skriva en rapport om hur en vald kurs kan planeras, genomföras och följas upp. Lärosätet beskriver också att studenterna i samband med VFU-seminarier får diskutera didaktiska frågor utifrån sina erfarenheter på VFU.

Ämnesdidaktiken nämns endast ytligt i självvärderingen, men i den och i intervjuerna framgår att undervisningen utgår från de studerandes egen yrkeskunskap. Sista terminen delas studenterna in i ämnesgrupper och kan diskutera ämnesdidaktiska frågor med andra som har ett liknande yrkesämne. I övrigt utgår studenterna från sitt eget yrkesämne i examinerande uppgifter om didaktiska frågor och därutöver läggs ett stort ansvar på VFU-handledaren.

I självvärderingen görs ett ställningstagande att lärosätet inte använder begreppet metodik i kursplanerna, eftersom det anses vara integrerat med didaktiken. Det framkommer att metodiken framför allt berörs inom VFU men att universitetslärarna också kan ses som en modell för studenterna att hämta kunskap ifrån. Bedömggruppen vill dock lyfta att metodiken bör synliggöras tydligare för studenterna även utanför VFU, så man klargör när just metodologiska aspekter uppmärksammas och behandlas i utbildningen.

Bedömggruppen anser att lärosätet säkerställer studenternas kunskap och förståelse inom didaktiken, ämnesdidaktiken och metodiken på ett tillfredsställande sätt. Bedömggruppen vill dock lyfta fram att didaktiken, ämnesdidaktiken och metodiken bör bli än mer synlig i utbildningens kursplaner, och då särskilt i utbildningens inledande kurser i syfte att ge studenterna en starkare grund inför den verksamhetsförlagda utbildningen. Bedömggruppen vill också peka på att lärosätet bör se över progressionen i det ämnesinnehåll som behandlar didaktik, ämnesdidaktik och metodik då det inte tydligt framgår i utbildningens kursplaner. Bedömggruppen vill också lyfta att det inte tydligt framkommer i kursplanerna vilka lärandemål som är kopplade till VFU och vilka lärandemål som är kopplade till UVK och ser detta som ett utvecklingsområde.

Bedömggruppen konstaterar att lärosätet inte uppvisar målpuppfyllelse för den del av examensmålet som handlar om att visa kännedom om vuxnas lärande. Enligt självvärderingen har man i det egna kvalitetsarbetet uppmärksammat att målet om vuxnas lärande inte är explicitgjort i utbildningen, men för att kompensera har man haft en föreläsning om vuxnas lärande och lyft upp temat i en examinationsuppgift. I övrigt anger lärosätet att de själva fungerar som förebilder i sitt möte med studenterna genom att ta tillvara deras kunskaper och erfarenheter. I intervjun bekräftades att det för närvarande inte finns något kursmål om vuxnas lärande. Det finns dock ett delprov om vuxnas lärande. Det saknas däremot litteratur och läroplan för vuxenutbildning. Bedömggruppen ser det som positivt att lärosätet har uppmärksammat att vuxnas lärande är ett utvecklingsområde, men det är

nödvändigt att lärosätet fortsätter att öka måluppfyllelsen när det gäller vuxnas lärande. Detta behöver följas upp.

Bedömningsområde: Utformning, genomförande och resultat

Bedömningsgrund: Måluppfyllelse av examensmål i kunskapsformen färdighet och förmåga

Bedömning med motivering: Utbildningen möjliggör genom sin utformning och sitt genomförande, samt säkerställer genom examination, att studenten, när examen utfärdas, visar förmåga att självständigt och tillsammans med andra planera, genomföra, utvärdera och utveckla undervisning och den pedagogiska verksamheten i övrigt i syfte att på bästa sätt stimulera varje elevs lärande och utveckling.

I flera kurser finns kursmål som går i linje med examensmålet, enligt självvärderingen. Bland annat examineras studenterna på ett individuellt kursutvecklingsprojekt där de ska planera, genomföra, utvärdera och utveckla undervisning på en kurs inom sitt yrkesämne. I uppgiften ingår även att beakta bedömning och betygssättning i de olika momenten. Studenterna tränas också i flera kurser att använda digitala verktyg och reflektera över deras roll i elevers lärande.

Examensmålet följs återkommande upp under VFU, och i två av de kurserna examineras studenterna utifrån kursmål som är relevanta för examensmålet. Inför varje VFU-period formulerar studenterna mål med kursen, i samråd med VFU-läraren. Dessa mål följs kontinuerligt upp av handledare, mentor och kurslärare, och de följs även upp inför nästkommande VFU vilket möjliggör en framåtsyftande utveckling. VFU-handledaren har en bedömningsmatris som underlag för att bedöma studentens förmågor. I matrisen finns kriterier som rör studenternas förmåga att analysera, bedöma, dokumentera och värdera elevernas utveckling liksom deras förmåga att ge eleverna inflytande i undervisningen.

Vidare ger självvärderingen exempel på hur studenterna tränas att genomföra uppgifter som är relevanta för examensmålet, både individuellt och i grupp med andra studenter. De får även möjlighet att tillägna sig kunskap om utvecklingsarbete som främjar den pedagogiska verksamheten. Under en VFU-kurs får de bland annat genomföra ett utvecklingsprojekt där de i grupp ska inventera och ge exempel på hur ett specifikt område i den pedagogiska verksamheten kan utvecklas. Studenterna kan arbeta med sätt att öka samverkan mellan elever och vårdnadshavare, vilket bedömargruppen vill lyfta som ett gott exempel.

Enligt självvärderingen får studenterna en mängd tillfällen att utveckla förmågan att, både självständigt och tillsammans med andra, planera, genomföra, utvärdera och utveckla undervisning och den pedagogiska verksamheten i övrigt, men det framgår inte lika tydligt om de också får möjlighet att utveckla förmågan att stimulera varje barns lärande och utveckling. Detta tydliggjordes inte heller under intervjuerna, men bedömargruppen gör bedömningen att denna del uppfylls genom de inslag av specialpedagogik som ingår i utbildningen. Lärosätet bör dock se över progressionen för det kunskapsinnehåll som berör examensmålet eftersom det inte tydligt framgår av självvärderingen eller kursplanerna hur den går till.

Lärosätet lyfter i självvärderingen att det som görs i programmet inte alltid stämmer med kursmålen. Bedömargruppen instämmer i den analysen och vill lyfta detta som ett utvecklingsområde.

Bedömningsområde: Utformning, genomförande och resultat

Bedömningsgrund: Måluppfyllelse av examensmål i kunskapsformen värderingsförmåga och förhållningssätt

Bedömning med motivering: Utbildningen möjliggör genom sin utformning och sitt genomförande, samt säkerställer genom examination, att studenten, när examen utfärdas, visar förmåga att

identifiera sitt behov av ytterligare kunskap och att utveckla sin kompetens både i yrkesämnet och i det pedagogiska arbetet.

I självvärderingen beskrivs hur lärosätet genom hela utbildningen arbetar aktivt med att låta studenterna reflektera över både sina tidigare kunskaper och sitt lärande till lärare. Ett exempel är att studenterna i kurs tre examineras på loggboksinlägg från VFU om situationer då yrkeskunskandet satts på prov, och får reflektera över hur rollen som yrkeslärare utvecklats och vad som behöver utvecklas vidare. Ett liknande inslag finns i en efterföljande kurs där studenterna i en rapport ska beskriva vilka kompetenser de behöver utveckla i sin undervisning inom en specifik kurs och vilka ytterligare kunskaper de behöver för att genomföra undervisningen. Enligt lärosätet ska studenterna därutöver kontinuerligt sätta ord på vilken ytterligare kunskap som de behöver, inför och efter varje VFU-kurs, i samråd med VFU-handledare och mentor.

Detta inslag examineras i den avslutande VFU-kursen genom kursmålet "definiera ytterligare behov av kunskap och att vidareutveckla sin kompetens". I VFU-kursen ska studenterna skriva en invärdering för att själv kunna identifiera sitt behov. Vidare säkerställs målet genom en rad andra examinationer, bland annat seminarier, kursutvecklingsprojekt och ett enskilt arbete. Bedömggruppen menar att lärosätet säkerställer att studenterna uppfyller den förmåga som examensmålet definierar.

Bedömningsområde: Utformning, genomförande och resultat

Bedömningsgrund: Jämställdhet

Bedömning med motivering: Ett jämställdhetsperspektiv beaktas, kommuniceras och förankras i utbildningens innehåll, utformning och genomförande.

Utbildningen har ett tydligt jämställdhetsperspektiv. Lärosätet arbetar med frågorna på olika nivåer, dels strategiskt på övergripande nivå, dels i kurserna. På en strukturell nivå finns en övergripande plan för det systematiska arbetet med jämställdhetsintegrering. Konkret har det resulterat i att lärosätets egna analyser visade en obalans vid tilldelning av interna forskningsmedel där manliga forskare gynnats. Strategier för att stödja kvinnliga forskares karriärutveckling har därefter vidtagits vilket bedömggruppen vill lyfta fram som ett gott exempel.

Lärosätet arbetar även på ett förtjänstfullt sätt med att inkludera jämställdhetsperspektivet i arbetet med litteraturlistor och utbildningsplaner. Exempelvis styr lokala regler att både för- och efternamn på författarna anges i lärosätets litteraturlistor, för att synliggöra i vilken grad manliga och kvinnliga forskare finns representerade. Allt annonseringsmaterial granskas också för att yrkeslärarprogrammet ska framstå som attraktivt att söka för både kvinnor och män. För all lärarutbildning vid lärosätet står det i läroplanerna att utbildningarna ska innehålla ett jämställdhetsperspektiv, vilket sedan påverkar hur examensmålet behandlas i kursplanerna.

Självvärderingen visar också att utbildningen innehåller flera kurser som på olika sätt behandlar jämställdhetsperspektivet. I en kurs blir studenterna uppmärksammade på ojämlikhetsstrukturer och de förbereds att vara uppmärksamma på ojämlikhet och andra maktordningar. Studenterna får även, med stöd av en forskningsartikel, redogöra för hur de kan skapa en normkritisk medvetenhet i sitt arbete som lärare. Detta ser bedömggruppen som ett gott exempel på hur lärosätet ger studenterna möjlighet att fördjupa sig i området. Studenterna gör även ett grupparbete där de intervjuar yrkes elever, och i analysen av intervjuerna är genus ett viktigt fokus.

Lärosätet belyser också att de aktivt arbetar utifrån ett jämställdhetsperspektiv när studenter delas in i grupper, och man stävar efter en jämn fördelning mellan könen och en blandning av studenternas yrkesämnen. Bedömggruppen vill lyfta att lärosätet arbetar ambitiöst med jämställdhetsperspektivet på både strukturell och lokal nivå i den konkreta utbildningen.

Bedömningsområde: Utformning, genomförande och resultat

Bedömningsgrund: Uppföljning, åtgärder och återkoppling

Bedömning med motivering: Utbildningens innehåll, utformning, genomförande och examination följs systematiskt upp. Resultaten av uppföljningen omsätts vid behov i åtgärder för kvalitetsutveckling och återkoppling sker till relevanta intressenter.

Lärosätet har ett väl utarbetat och systematiskt system för kvalitetssäkring av utbildning. Utvärderingar sker såväl på utbildningsnivå som på kursnivå. Lärosätet genomför även fokussamtal med studenter vilket bedömggruppen vill lyfta fram som en styrka. De institutioner som ansvarar för kurser ansvarar för att utvärderingar genomförs och följs upp. Att uppföljningarnas resultat vid behov omsätts i åtgärder för kvalitetsutveckling tydliggörs i självvärderingen, där lärosätet uppmärksammar ett flertal utvecklingsområden. Till följd av dessa resultat har lärosätet bland annat genomfört ett omfattande utvecklingsarbete med matriser om examensmål, kursmål och examinationsuppgifter och till exempel ett större fokus på konflikthantering.

Av självvärderingen framgår att det finns ett programråd som har det övergripande ansvaret för kvalitetsutvecklingen av programmet. Programrådet ansvarar för att bevaka progressionen inom och mellan utbildningens respektive innehållsområden och kan begära in rapporter vid indikation på kvalitetsbrist. Programrådsledaren återkopplar till dekanen för nämnden för lärarutbildningen varje termin. Studenternas återkopplingar sammanställs i en årsberättelse som sedan ligger till grund för prioriteringen mellan olika kvalitetsutvecklande satsningar.

Utöver kurs- och programvärderingar gör lärosätet övergripande utvärderingar och alumnundersökningar. Det finns även rutiner för övergripande satsningar på alla lärarprogram om man har identifierat generella problem. Därutöver finns mötesforum där inblandade lärare kan diskutera kvalitetsfrågor. Bedömggruppen bedömer att lärosätet har ett genomarbetat kvalitetsarbete på utbildningsnivå.

Lärosätet verkar för att studenten genomför utbildningen inom planerad studietid.

Det framgår av självvärderingen att lärosätet gör systematiska genomlysningar av avhopp och avvikelser. Analyserna leder sedan till olika åtgärder och uppföljningar. Ett lärosätesövergripande studiestöd finns tillgängligt i form av till exempel studieverkstad, bibliotek och stöd till studenter med funktionsnedsättning. Bedömggruppen menar att lärosätet redovisar ett ambitiöst arbete för att stödja studenterna. Av självvärderingen framgår att lärosätet också har en mindre andel avhopp än riket i övrigt och att antalet sökande per plats har ökat. Lärosätet rapporterar också en påtaglig ökning av andelen kvarvarande studenter under de senaste åren.

Sammanvägd bedömning av bedömningsområdet utformning, genomförande och resultat

Bedömning med motivering: Inte tillfredsställande

Sammantaget bedöms utbildningens utformning, genomförande och resultat göra det möjligt för studenterna att till stor del utveckla den kunskap och förståelse som anges i examensmålen. Dock bedöms inte utbildningen säkerställa att studenterna får kännedom om vuxnas lärande. Det saknas kursmål och läroplan för vuxenutbildning samt examinerande uppgifter med koppling till ett

examensmål. Detta behöver åtgärdas. I övrigt uppnår utbildningen målet inom kunskapsområdet kunskap och förståelse rörande didaktik, ämnesdidaktik och metodik. Bedömgården menar dock att didaktiken, ämnesdidaktiken och metodiken bör bli mer synlig i utbildningens kursplaner och att progressionen bör ses över och stärkas. Ett utvecklingsområde för lärosätet är att tydliggöra vilka lärandemål som är kopplade till VFU i kursplanerna.

Inom kunskapsformen Färdighet och förmåga uppnås examensmålet genom att studenterna i ett kursutvecklingsprojekt reflekterar över hur undervisning kan planeras, genomföras, utvärderas och utvecklas. Inom ramen för VFU sker en återkommande och framåtsyftande reflektion om studentens förmågor med koppling till examensmålet. Studenterna tränas även i att utveckla den pedagogiska verksamheten genom ett utvecklingsprojekt som syftar till att inventera och ge exempel på hur ett specifikt område kan utvecklas. Det som inte framgår tydligt av självvärderingen eller intervjuerna är hur lärosätet säkerställer studenternas förmåga att stimulera varje barns lärande och utveckling. Bedömgården vill lyfta att det inte framgår en tydlig progression av examensmålet i kursplanerna, vilket bör ses över.

Måluppfyllelse av examensmålet i kunskapsformen Värderingsförmåga och förhållningssätt uppnås genom att studenterna genom hela utbildningen ges tillfälle att reflektera över både sina tidigare kunskaper och sitt lärande till lärare. I detta ingår att studenterna reflekterar över vilka kompetenser de behöver utveckla i sin undervisning. Detta inslag examineras i den avslutande VFU-kursen genom kursmålet "definiera ytterligare behov av kunskap och att vidareutveckla sin kompetens". I VFU-kursen ska studenterna skriva en VFU-invärdering för att själva kunna identifiera sina behov. Vidare säkerställs målet genom en rad olika examinationer, bland annat seminarier, kursutvecklingsprojekt och ett enskilt arbete. Bedömgården menar att lärosätet säkerställer att studenterna uppfyller den förmåga som examensmålet definierar.

Jämställdhetsperspektivet bedöms vara närvarande i utbildningen, och lärosätet arbetar ambitiöst med jämställdhetsfrågor på olika nivåer. Jämställdhetsfrågor finns invävda i lärandemålen och studenterna får möjlighet att reflektera över hur de kan arbeta normkritiskt. Lärosätet arbetar också aktivt med jämställdhetsfrågor, och det finns riktlinjer för exempelvis forskningsmedelsfördelning samt lokala regelverk för utbildningsplaner och litteraturlistor.

Lärosätet arbetar aktivt med att utveckla verksamheten och yrkeslärarprogrammet har en väl utarbetad organisation som följer upp och åtgärdar identifierade brister. Lärarna har möjlighet att medverka på möten där kvalitetsfrågor beaktas och nämnden för lärarutbildning skjuter till medel för kvalitetshöjande åtgärder. Lärosätet redovisar också ett ambitiöst arbete för att stödja studenterna.

Bedömgården anser att följande bör följas upp:

· Lärosätets arbete med att utveckla och säkerställa måluppfyllelsen i den del av examensmålet inom kunskap och förståelse som handlar om kännedom om vuxnas lärande.

Bedömningsområde: Studentperspektiv

Bedömningsgrund: Studentperspektiv

Bedömning med motivering: Studenten ges möjlighet att ta en aktiv roll i arbetet med att utveckla utbildningens innehåll och genomförande.

Studenterna har möjlighet att ta en aktiv roll i arbetet med att utveckla utbildningens innehåll och genomförande. Studentinflytandet beskrivs i självvärderingen utifrån tre områden: formellt inflytande, tillgång till information och möjlighet att framföra kritik. På alla tre områdena finns väl utformade och

genomtänkta former för inflytande. Studenter finns representerade i styrelser och det finns två studentrepresentanter i programrådet för yrkeslärarprogrammet. Lärosätet lyfter dock i självvärderingen att det är svårt att rekrytera studentrepresentanter till programrådet och att en plats för närvarande är vakant.

Studenternas möjlighet att uttrycka synpunkter tillgodoses på flera sätt, dels på kursnivå via centrala webbaserade, standardiserade kursvärderingar, och dels på programnivå via programvärderingar och den lärosätetsgemensamma Linnébarometern. Ett gott exempel som bedömaregruppen vill lyfta fram är att studentenkäterna kompletteras med fokusgruppsamtal där sex till åtta studenter från varje årskull möter ledamöter från programrådet. Syftet med samtalen är att fånga upp studenternas synpunkter på utbildningen, och de ger information som är värdefull när lärosätet utvecklar utbildningen.

När utbildningen startar får studenterna övergripande information om den och olika organ och stödfunktioner av en särskilt utsedd person, och senare kontinuerligt via en lärplattform. Enligt lärosätet är syftet med informationen att studenterna ska kunna ta en aktiv roll i utbildningen.

Studenterna erbjuds även olika möjligheter att påverka informellt. Exempelvis har VFU-kurserna ett upplägg som möjliggör inflytande genom att studenterna själva väljer några lärandemål att fokusera på. Ett annat exempel är att studenterna under kursernas gång har möjlighet att ge synpunkter på upplägg och tidpunkter för inlämningar. Genom utbildningen har studenterna även en mentor som följer dem genom kurserna. Lärosätet lyfter i självvärderingen fram att mentorerna ofta får ta del av studenterna synpunkter, vilka sedan kan föras vidare till den kursansvariga läraren.

Bedömaregruppen gör den sammantagna bedömningen att studenterna får möjlighet till både formellt och informellt inflytande över sin utbildning.

Sammanfattande bedömning av bedömningsområdet Studentperspektiv

Bedömning med motivering: Tillfredsställande

Lärosätet verkar för att studenterna ska ta en aktiv del i arbetet med att utveckla utbildningen. Studentrepresentanter medverkar och har inflytande i lärosätets beredande och beslutande organ. Bedömaregruppen vill särskilt lyfta fram lärosätets initiativ att utse studentrepresentanter för varje årskull, för fokusgruppsamtal med ledamöter från programrådet, som ett sätt för studenterna att påverka utbildningen. Studenterna får också möjlighet till visst informellt inflytande där även utbildningens mentorsystem underlättar.

Bedömningsområde: Arbetsliv och samverkan

Bedömningsgrund: Arbetsliv och samverkan

Bedömning med motivering: Utbildningen är utformad och genomförs på sådant sätt att den är användbar och utvecklar studentens beredskap att möta förändringar i arbetslivet. Relevant samverkan sker med det omgivande samhället.

Bedömaregruppen bedömer att det i självvärderingen framkommer argument för att lärosätet säkerställer att studenterna får beredskap att hantera förändringar i arbetslivet. Det sker exempelvis genom att studenterna uppmärksammas på det mångkulturella klassrummet liksom att digitalisering finns med som kursinnehåll i flera av programmets kurser.

Lärosätet samverkar med det omgivande samhället genom regionalt utvecklingscentrum (RUC) som hanterar samverkan med regionens skolhuvudmän och uppdrag via Skolverket. Nämnden för lärarutbildningen stödjer även 22 skolrelaterade nätverk som leds av universitetets lärarutbildare. Ett

av dessa fungerar som en mötesplats för yrkeslärare och lärare och forskare på programmet.

I självvärderingen och intervjuerna framgår att lärosätet ger studenterna kunskap om hur arbetsplatsförlagt lärande (APL) organiseras och hur elevers kunskaper under APL kan bedömas. Vidare bedöms lärosätet ha ett tydligt upplägg för VFU:n med en tydlig systematik, både inför den första kursen och senare med uppföljning. Under VFU får studenterna placeringar på flera skolor, för att de ska få erfarenheter från både ungdomsgymnasial utbildning och vuxenutbildning.Handledarnas kompetens kvalitetssäkras genom handledarutbildning och en årlig yrkeslärarkonferens som inbjuder till samverkan mellan studenter, lärarutbildare och handledare. Lärosätet verkar även för att alla handledare ska genomgå handledarutbildningen.

Av självvärderingen framgår att lärosätet har en internationaliseringsprofil, vilket bidragit till att satsningar gjorts. Det finns en strävan på programmet att koppla samman VFU utomlands med de samarbeten som redan finns upprättade, vilket bedömargruppen vill lyfta som ett lovligt initiativ.

Sammanfattande bedömning av bedömningsområde arbetsliv och samverkan

Bedömning med motivering: Tillfredsställande

Enligt självvärderingen säkerställer lärosätet att studenterna har beredskap för att hantera förändringar i arbetslivet genom kursinnehåll om bland annat digitalisering och det mångkulturella klassrummet. Man har relevant samverkan med det omgivande samhället, framför allt genom det regionala utvecklingscentrumet. Lärosätet samverkar även på ett relevant sätt med VFU-skolor och handledare för att säkerställa utbildningens professions- och arbetslivsanknytning. Bedömargruppen vill särskilt lyfta initiativet att öka möjligheterna för studenterna att göra VFU utomlands.

Samlat omdöme: Ifrågasatt kvalitet

Bedömning med motivering: Sammantaget visar underlagen att utbildningens kvalitet är ifrågasatt.

Bedömningsområde förutsättningar: Tillfredsställande

Den allmänna vetenskapliga och professionsinriktade kompetensen är överlag god, sett till antalet adjunkter och lektorer, och står i proportion till utbildningens innehåll, volym, innehåll och genomförande på kort och lång sikt. Bedömargruppen vill dock påtala att lärosätet behöver fortsätta det strategiska arbetet för att öka andelen fast anställda lärare med vetenskaplig och professionsrelaterad kompetens inom yrkesutbildning och yrkesdidaktik. Lärosätet bör även se över hur lärarresurserna fördelas i utbildningen eftersom de lärare som enligt lärartabellen undervisar mest inte har professionskompetens. Ett annat angeläget utvecklingsområde är att säkerställa handledarkompetensen genom att utbilda handledare inom VFU.

Utbildningen har en vetenskaplig och professionsinriktad miljö. Bedömargruppen uppmärksammar att de forskningsmiljöer som är kopplade till utbildningen är en styrka eftersom det är ett sätt att nyttja hela lärosätets kompetenser. Bedömargruppen ser också positivt på lärosätets strategiska satsning på den yrkesdidaktiska forskningsmiljön vid lärosätet och ser den som en förutsättning för att långsiktigt säkerställa den vetenskapliga kompetensen inom yrkesutbildningsområdet.

:Bedömningsområde utformning, genomförande och resultat: Inte tillfredsställande

Samtantaget bedöms utbildningens utformning, genomförande och resultat göra det möjligt för studenterna att till stor del utveckla den kunskap och förståelse som anges i examensmålen. Dock bedöms inte utbildningen säkerställa att studenterna får kännedom om vuxnas lärande. Det saknas

kursmål och läroplan för vuxenutbildning samt examinerande uppgifter med koppling till ett examensmål. Detta behöver åtgärdas. I övrigt uppnår utbildningen målet inom kunskapsområdet kunskap och förståelse rörande didaktik, ämnesdidaktik och metodik. Bedömargruppen menar dock att didaktiken, ämnesdidaktiken och metodiken bör bli mer synlig i utbildningens kursplaner och att progressionen bör ses över och stärkas. Ett utvecklingsområde för lärosätet är att tydliggöra vilka lärandemål som är kopplade till VFU i kursplanerna.

Inom kunskapsformen Färdighet och förmåga uppnås examensmålet genom att studenterna i ett kursutvecklingsprojekt reflekterar över hur undervisning kan planeras, genomföras, utvärderas och utvecklas. Inom ramen för VFU sker en återkommande och framåtsyftande reflektion om studentens förmågor med koppling till examensmålet. Studenterna tränas även i att utveckla den pedagogiska verksamheten genom ett utvecklingsprojekt som syftar till att inventera och ge exempel på hur ett specifikt område kan utvecklas. Det som inte framgår tydligt av självvärderingen eller intervjuerna är hur lärosätet säkerställer studenternas förmåga att stimulera varje barns lärande och utveckling. Bedömargruppen vill lyfta att det inte framgår en tydlig progression av examensmålet i kursplanerna, vilket bör ses över.

Måluppfyllelse av examensmålet i kunskapsformen Värderingsförmåga och förhållningssätt uppnås genom att studenterna genom hela utbildningen ges tillfälle att reflektera över både sina tidigare kunskaper och sitt lärande till lärare. I detta ingår att studenterna reflekterar över vilka kompetenser de behöver utveckla i sin undervisning. Detta inslag examineras i den avslutande VFU-kursen genom kursmålet "definiera ytterligare behov av kunskap och att vidareutveckla sin kompetens". I VFU-kursen ska studenterna skriva en VFU-invärdering för att själva kunna identifiera sina behov. Vidare säkerställs målet genom en rad olika examinationer, bland annat seminarier, kursutvecklingsprojekt och ett enskilt arbete. Bedömargruppen menar att lärosätet säkerställer att studenterna uppfyller den förmåga som examensmålet definierar.

Jämställdhetsperspektivet bedöms vara närvarande i utbildningen, och lärosätet arbetar ambitiöst med jämställdhetsfrågor på olika nivåer. Jämställdhetsfrågor finns invävda i lärandemålen och studenterna får möjlighet att reflektera över hur de kan arbeta normkritiskt. Lärosätet arbetar också aktivt med jämställdhetsfrågor, och det finns riktlinjer för exempelvis forskningsmedelsfördelning samt lokala regelverk för utbildningsplaner och litteraturlistor.

Lärosätet arbetar aktivt med att utveckla verksamheten och yrkeslärarprogrammet har en väl utarbetad organisation som följer upp och åtgärdar identifierade brister. Lärarna har möjlighet att medverka på möten där kvalitetsfrågor beaktas och nämnden för lärarutbildning skjuter till medel för kvalitetshöjande åtgärder. Lärosätet redovisar också ett ambitiöst arbete för att stödja studenterna.

Bedömargruppen anser att följande bör följas upp:

- Lärosätets arbete med att utveckla och säkerställa måluppfyllelsen i den del av examensmålet inom kunskap och förståelse som handlar om kännedom om vuxnas lärande.

Bedömningsområde studentperspektiv: Tillfredsställande

Lärosätet verkar för att studenterna ska ta en aktiv del i arbetet med att utveckla utbildningen. Studentrepresentanter medverkar och har inflytande i lärosätets beredande och beslutande organ. Bedömargruppen vill särskilt lyfta fram lärosätets initiativ att utse studentrepresentanter för varje årskull, för fokusgruppsamtal med ledamöter från programrådet, som ett sätt för studenterna att påverka utbildningen. Studenterna får också möjlighet till visst informellt inflytande där även

utbildningens mentorsystem underlättar.

Bedömningsområde arbetsliv och samverkan: Tillfredsställande

Enligt självvärderingen säkerställer lärosätet att studenterna har beredskap för att hantera förändringar i arbetslivet genom kursinnehåll om bland annat digitalisering och det mångkulturella klassrummet. Man har relevant samverkan med det omgivande samhället, framför allt genom det regionala utvecklingscentrumet. Lärosätet samverkar även på ett relevant sätt med VFU-skolor och handledare för att säkerställa utbildningens professions- och arbetslivsanknytning. Bedömargruppen vill särskilt lyfta initiativet att öka möjligheterna för studenterna att göra VFU utomlands.

Malmö universitet

Lärosäte	Huvudområde/examen	ID-nr
Malmö universitet	Yrkeslärarexamen	A-2019-11-4819
<p>Bedömningsområde: Förutsättningar Bedömningsgrund: Personal Bedömning med motivering: Antalet lärare och deras sammantagna vetenskapliga, professionsrelaterade och pedagogiska kompetens är adekvat och står i proportion till utbildningens volym, innehåll och genomförande på kort och lång sikt.</p> <p>Utifrån det samlade bedömningsunderlaget konstaterar bedömargruppen att det finns en acceptabel nivå av adekvat vetenskaplig, professionsrelaterad och pedagogisk kompetens hos lärarna på programmet. Den vetenskapliga kompetensen bedöms vara tillräcklig om man ser till andelen disputerade lärare som undervisar på programmet, men den vetenskapliga kompetensen med inriktning mot yrkeslärarprofessionen är för närvarande begränsad.</p> <p>Den professionsrelaterade och pedagogiska kompetensen bedöms vara tillfredsställande, eftersom nästan alla undervisande lärare har en lärarexamen i botten och högskolepedagogiska kurser är ett krav för undervisande lärare. Tre adjunkter har yrkeslärarkompetens och flera andra lärare har också erfarenhet av att ha undervisat på yrkesprogram. Vad gäller den vetenskapliga kompetensen undervisar sex lektorer och en professor på programmet, varav en lektor är doktor i pedagogik med yrkesdidaktisk inriktning. Det är en något större andel lektorer än adjunkter som undervisar på programmet. Det totala antalet studenter har varierat en del under en tioårsperiod. För närvarande har programmet 50 helårsstudenter.</p> <p>Fakulteten har utvecklat systematik för att följa upp och säkra lärarkompetensen på programmet. Lärosätet beskriver, i både självvärderingen och intervjuerna, att satsningar planeras för att rekrytera personal med relevant vetenskaplig och professionsrelaterad kompetens mot yrkesutbildning. Bedömargruppen konstaterar att det för närvarande inte finns någon doktorand i anslutning till programmet som har specifik inriktning mot yrkeslärarprofessionen.</p> <p>Det är ett litet arbetslag med få lärare som undervisar i stora delar av programmet. Gästlärare med spetskompetens undervisar i vissa kurser. Bedömargruppen anser att fördelen med ett litet arbetslag är att lärarna kan utveckla goda samarbeten med varandra och följa studenternas utveckling under en längre tid. Nackdelen är att organisationen av undervisningen kan bli sårbar och att kompetensen kopplat till innehållslig kunskap riskerar att bli snäv. Alla lärarna undervisar i andra lärarprogram på lärosätet, vilket bedömargruppen tolkar som om att de flesta i yrkeslärararbetslaget har relativt bred kompetens.</p> <p>Lärarna i arbetslaget undervisar i stor utsträckning i både UVK-kurser och VFU-kurser, vilket borgar för progression på programmet. Yrkeslärarprogrammet vid Malmö universitet har varit med i övningsškoleprojektet, och det finns avtal med 14 partnerskolor som enligt avtalet ska kunna erbjuda utbildade handledare. Bedömargruppen anser att det därmed finns goda förutsättningar för VFU-kursernas genomförande, och att handledarna delvis kan bidra med den professionsrelaterade kompetensen till utbildningen.</p> <p>Kompetensmässigt bedöms lärarresurserna som adekvata på kort och lång sikt, förutom vad som</p>		

påpekats ovan om att den vetenskapliga kompetensen för närvarande är något försvagad på grund av få forskare eller forskarutbildade inom yrkeslärarprofessionen. Lärosätet anger att de ser ett fortsatt utvecklingsområde för forskning och kompetensutveckling om yrkesutbildning, yrkeskunskap och yrkesdidaktik samt att satsningar ska göras under höstterminen 2020. Exempelvis kommer det göras riktade rekryteringar mot yrkesdidaktik för att kompensera för bland annat pensionsavgångar. Ambitionen är att återskapa en yrkesdidaktisk profilering av programmet som funnits tidigare. Bedömggruppen anser att det är mycket viktigt att lärosätet fullföljer detta för att säkerställa kvaliteten på utbildningen på lång sikt.

Det är positivt att det i så hög grad är tillsvidareanställda lärare som arbetar på programmet, eftersom det säkerställer stabiliteten. Det innebär också att gynnsamma samarbeten kan växa fram i arbetslaget som möjliggör ett väl sammanhållet yrkeslärarprogram. Bedömggruppen ser arbetslaget vid Malmö universitet som ett gott exempel på detta.

Bedömningsområde: Förutsättningar**Bedömningsgrund: Utbildningsmiljö**

Bedömning med motivering: Det finns inte en för utbildningen vetenskaplig och professionsinriktad miljö och verksamheten bedrivs inte så att det finns ett nära samband mellan forskning och utbildning som är tillfredsställande.

Bedömggruppen anser att det inte finns en tillräckligt stark vetenskaplig miljö med specifik relevans för yrkeslärarprofessionen inom utbildningen. Däremot finns det en vetenskaplig och professionsinriktad miljö som är adekvat för lärarprofessionen och skolans verksamhet på en mer allmän nivå. Sambandet mellan forskning om lärarprofessionen och utbildningen är tillfredsställande genom att aktiva forskare medverkar i utbildningen, men däremot är sambandet mellan forskning om yrkeslärarprofessionen och utbildningen svagt och behöver stärkas. Professionsanknytningen säkerställs till stor del genom att arbetslagets lärare själva har varit yrkesverksamma som ämneslärare eller yrkeslärare.

Lärosätet beskriver att den nödvändiga vetenskapliga kompetensen för utbildningen finns på lärosätet och främjas av de satsningar som görs på forskning. Malmö universitet har till exempel startat forskarskolan Lärande i mångkulturella samhällskontexter, och en av lärarna på yrkeslärarprogrammet ingår i den nationella forskarskolan Special Education för Teacher Educators. De här satsningarna beskrivs som relevanta för yrkeslärarprogrammet. Bedömggruppen noterar att den forskning som bedrivs för närvarande och som engagerar lärarna på yrkeslärarprogrammet framför allt har förankring i den utbildningsvetenskapliga kärnan.

På ett övergripande plan finns alltså en tydlig vetenskaplig och professionsinriktad miljö med inriktning mot läraryrket, men den vetenskapliga miljön framstår inte som specifikt kopplad till yrkeslärare. Det finns till exempel inga specifika forskningsprojekt om yrkesdidaktik eller yrkeslärarprofessionen som bedrivs i anslutning till programmet just nu, även om framtida idéer på satsningar uttrycks kring detta. I intervjuerna nämns ett ULF-projekt som delvis kan kopplas till yrkeslärarprofessionen, samt ett matematikdidaktiskt projekt som ska engagera alumner, men hur dessa projekt i praktiken ska komma yrkeslärarprogrammet till del framgår inte. Utifrån det samlade bedömningsunderlaget har bedömggruppen inte heller kunnat få tydliga besked om vilka konkreta forskningssatsningar som lärosätet har tänkt göra i framtiden för att stärka yrkeslärarprogrammet. På lärosätet finns andra professionsutbildningar med tillhörande forskargrupper, och ledningen uttrycker i intervjun att möjligheter kan finnas att på sikt koppla ihop yrkeslärarutbildningen med dem.

Bedömargruppen noterar att lärarna arbetar medvetet för att föra in relevanta vetenskapliga perspektiv i utbildningen på flera sätt. De lärare som forskar undervisar om sin egen forskning, och lärarna försöker hålla sig uppdaterade om aktuell och relevant forskningslitteratur inom områden som rör yrkeslärarprofessionen, t.ex. yrkesdidaktik. I intervjuerna framgår det dock att större fokus i utbildningen verkar ligga på teori och allmändidaktiskt innehåll än på de specifika delar som gäller yrkeslärarprofessionen och dess praktik. Det gäller alla kurser i utbildningen. Till exempel har man länge haft ett gemensamt ramverk för VFU-kurser för flera lärarprogram som fokuserar på allmänna kompetenser och förmågor hos lärarstudenterna, vilket gör att det specifika för yrkeslärarprofessionen riskerar att underordnas även i VFU-kurserna.

Lärosätet lyfter i självvärderingen fram hur yrkeslärarutbildningen, liksom övriga professionsutbildningar, behöver balansera teori och praktik. Forskare vid institutionen och medarbetare inom yrkeslärarprogrammet driver själva forskningsfrågor om teori och praktik som har gjort avtryck i diskussionerna om VFU. Lärosätet nämner också utmaningen med yrkeslärarstudenternas tillträde till utbildningen eftersom de antas utifrån yrkesmässig kompetens. Programmets samordnare har själv bedrivit forskning om detta. Man har bland annat utvecklat en modell för att arbeta med academic literacy, för att stärka studenternas professionella yrkesspråk.

Bedömargruppen kan i sin granskning se att upplevelsen av att det finns en klyfta mellan teori och praktik på programmet delas av många, samt att den klyftan är problematisk och behöver åtgärdas. Detta bör göras på fler sätt än genom att enbart stärka studenternas akademiska kompetenser. Eftersom utbildningsmiljön för den utbildningsvetenskapliga kärnans innehåll just nu är stark men svag för yrkeslärarprofessionen och dess praktik, bör den senare stärkas. Med exempelvis fler yrkesdidaktiska inslag i utbildningen skulle studenterna också kunna få hjälp med att koppla ihop teori med praktik på ett naturligt sätt. Bedömargruppen vill därför att lärosätet både stärker utbildningsmiljön för dessa delar och ser över upplägget av utbildningen så att detta kan ske.

Lärosätet har nyligen inlett internationella samverkansaktiviteter med Danmark och Norge om systematiskt samarbete om yrkeslärarutbildning, vilket bedömargruppen anser är ett bra initiativ. Yrkeslärarstudenterna erbjuds för närvarande inte möjlighet att delta i forskningsprojekt, vilket annars hade kunnat skapa ett närmare samband mellan forskning och utbildning. Lärosätet identifierar själva att ett viktigt utvecklingsområde är att möjliggöra kontinuerlig reflektion om forskning för studenterna. Planer finns bland annat på att utveckla en seminarieverksamhet för både personal och studenter som är anpassad till distansutbildning. Bedömargruppen anser att detta är en god idé för att stärka kopplingen mellan forskning och utbildning i programmet.

Sammantaget anser bedömargruppen att bedömningsgrunden brister på grund av att lärosätet inte kan visa en tillräckligt stark vetenskaplig miljö för yrkeslärarprofessionen. Enligt bedömargruppen bedrivs inte utbildningen på ett sådant sätt att det finns ett nära samband mellan forskning om yrkesutbildning och utbildning.

Sammanvägd bedömning av bedömningsområdet förutsättningar

Bedömning med motivering: Inte tillfredsställande.

Sammantaget finns en adekvat nivå av vetenskaplig, professionsrelaterad och pedagogisk kompetens. Den vetenskapliga kompetensen bland personalen är stark när det gäller antalet disputerade lärare som medverkar i utbildningen. Däremot är den svag när det gäller den specifika inriktningen yrkesutbildning, yrkeskunskap och yrkesdidaktik. Lärosätet är medvetet om detta och kommer att göra satsningar under höstterminen 2020 för att säkerställa kompetensen på längre sikt.

Nästan alla undervisande lärare har lärarexamen i botten och högskolepedagogiska kurser är ett krav för att få undervisa. Det är ett relativt litet och engagerat arbetslag med bred kompetens som arbetar med yrkeslärarutbildningen. I relation till antalet studenter är lärarresurserna små, men de bedöms ändå vara tillräckliga.

Det saknas en tydlig vetenskaplig miljö med koppling till yrkeslärarprofessionen vid lärosätet. Däremot finns en vetenskaplig och professionsinriktad miljö som är adekvat för lärarprofessionen och skolans verksamhet på en mer allmän nivå. Utbildningen saknar en forskningsöverbyggnad med inriktning mot yrkesdidaktik och yrkesutbildning. Inga specifika forskningsprojekt med dessa inriktningar verkar pågå för närvarande som tydligt ger avtryck på yrkeslärarprogrammet. Bedömargruppen anser att det inte heller finns ett tillräckligt nära samband mellan forskning om yrkesutbildning och utbildning. Både lärare och studenter upplever en klyfta mellan teori och praktik på programmet, och för att underlätta för studenterna har en modell för academic literacy införts. Däremot verkar den upplevda klyftan också bero på utbildningens upplägg och innehållsfokus, samt på avsaknaden av forskning om yrkeslärarprofessionen i utbildningsmiljön. Därför behöver lärosätet se över båda delarna.

Bedömargruppen anser att följande bör följas upp:

- Lärosätet behöver följa upp arbetet med utbildningsmiljön för forskningssatsningar på yrkeslärarprofession, yrkesutbildning, yrkesdidaktik och yrkeskunskap.
- Lärosätet behöver följa upp arbetet med att visa hur man säkrar utbildningens vetenskapliga grund för forskning om yrkeslärarprofessionen och hur den forskningen kommer studenterna på yrkeslärarprogrammet till del.

Bedömningsområde: Utformning genomförande och resultat

Bedömningsgrund: Måluppfyllelse av examensmål i kunskapsformen kunskap och förståelse

Bedömning med motivering: Utbildningen möjliggör inte genom sin utformning och sitt genomförande, samt säkerställer inte genom examination, att studenten när examen utfärdas visar sådana kunskaper i didaktik och ämnesdidaktik inklusive metodik som krävs för undervisning och lärande inom det eller de ämnen som utbildningen avser och för yrkesutövningen i övrigt samt visa kännedom om vuxnas lärande

Utbildningen möjliggör genom utformning och genomförande samt säkerställer genom examination att studenten, när examen utfärdas, visar sådana kunskaper i allmändidaktik som krävs, inklusive metodik. Däremot bedöms yrkesdidaktiken med tillhörande metodik inte få tillräckligt utrymme och djup i utbildningens nuvarande utformning. Bedömargruppen anser att utbildningen inte heller möjliggör och säkerställer tillräcklig kännedom om vuxnas lärande.

Lärosätet använder bara termerna didaktik och yrkesdidaktik i redovisningen. Motiveringen är att lärosätet anser att ämnesdidaktik inte är tillämpligt i yrkeslärarutbildningen. Didaktik definieras som den generella termen för utbildningens innehåll och organisation, medan yrkesdidaktik är det specifika innehållet i ett yrke, i en yrkeslärarutbildning samt i utformningen av utbildning i relation till olika yrkesämnen. I självvärderingen beskriver lärosätet utförligt hur delar av målet genomförs. Exempel ges från fyra av utbildningens kurser som sammantaget omfattar 45 högskolepoäng. Två kurser är huvudsakligen universitetsförlagda och två är verksamhetsförlagda, och de ges från första till sista terminen. För att studenterna sammantaget ska nå lärandemålet finns i utbildningens utformning, genomförande och säkerställande flera kursmål där examensmålet för didaktik och yrkesdidaktik samt vuxnas lärande behandlas från olika infallsvinklar och aspekter, som pedagogisk praxis, ledarskap, styrdokument samt unga och vuxnas lärande, och detta kopplas till både teoretiska och mer praxisinriktade perspektiv.

Enligt självvärderingen använder studenterna styrdokument från den skolform som de själva är verksamma i, men styrdokument från både gymnasial yrkesutbildning och vuxenutbildning är obligatoriska för samtliga. Under intervjuerna framkom det dock att fokus snarare verkar ligga på den gymnasiala yrkesutbildningen. I intervjuerna framgår det också att utbildningens uppgifter i stor utsträckning utgår från att alla studenter på programmet har yrkeslärarefarenheter, t.ex. att de förväntas ha kunskap om kursplanerna i sina ämnen, vilket gör att uppgifterna upplevs svåra och nivån för hög för de studenter som inte har någon erfarenhet av läraryrket. Bedömaregruppen rekommenderar lärosätet att tydliggöra vilka styrdokument som används och vilka krav som finns för utbildningen.

I övrigt möjliggör lärosätets upplägg av utbildningen som det beskrivs i självvärderingen en progression för studenternas kunskapsutveckling som går från mer grundläggande och allmänt till fördjupat och specifikt. Läraaktiviteterna är överlag varierade och har fokus både på den specifika undervisningen i yrkesämnet och på yrkesutövningen i övrigt, och genomförs både individuellt och i grupp genom både skriftliga och muntliga uppgifter. I intervjun med lärosätet framgår det att lärarna själva upplever yrkesdidaktiken och vuxnas lärande som utvecklingsområden. För att åtgärda bristerna har de sett över kursplanerna och kurslitteraturen, och påbörjat en diskussion om vuxnas lärande och hur det kan utökas. Lärarna håller också på att bygga upp ett yrkesdidaktiskt bibliotek. Andra åtgärder är att bli bättre på att ta tillvara studenternas yrkeskunskap på mer uttalat och systematiskt sätt. Till exempel planeras en utvidgad seminarieverksamhet med start höstterminen 2020 med studenter, VFU-handledare, alumner och särskilt skickliga lärare. För att stärka de yrkesdidaktiska inslagen planeras man bland annat att bjuda in alumner för att presentera sina utvecklingsarbeten. Bedömaregruppen anser att de här åtgärderna är viktiga och rekommenderar lärosätet att prioritera dem.

De högskoleförlagda respektive verksamhetsförlagda kurserna är utformade för att kunna länka till varandra, och didaktik och metodik ingår i båda. I självvärderingen nämns att yrkesdidaktiken behöver genomsyra utbildningen mer än den gör i dag och att ett arbete har påbörjats för att skilja allmäntdidaktik och yrkesdidaktik i kursplanerna. Bedömaregruppen instämmer i att yrkesdidaktiken behöver genomsyra utbildningen och välkomnar det arbete som lärosätet har påbörjat. På programmet håller man just på att revidera VFU-kursplanerna, och de nya planerna ska gälla från och med vårterminen 2021. De VFU-kurser som gäller nu utformas individuellt för att kunna anpassas till den enskilda studentens inriktning och tidigare erfarenheter.Handledaren ansvarar för att i samråd med VFU-läraren lägga upp kursen enligt kursplanen. Treparsamtal genomförs i samtliga VFU-kurser, men en stor del av bedömningen görs av handledaren. Ett generellt stöddokument, På väg mot läraryrket, innehåller bl.a. en matris som underlag för handledarens bedömning av kursmålen.

Självvärderingen beskriver att de nya kursplanerna kommer att bli specifika för yrkeslärarprogrammet och att de kommer att formuleras så att den teoretiska grunden i yrkesdidaktik stärks.Handledarutbildningen håller också på att revideras för att passa yrkeslärarprogrammets handledare bättre. Bedömaregruppen får vid läsningen av självvärderingen intrycket av att arbetet med självvärderingen kan ha föranlett eller skyndat på dessa revideringar, eftersom de växelvis beskrivs som att de planeras eller som att de pågår.

I intervjuerna med lärosätet framgår det att lärarna länge har varit kritiska mot de nuvarande VFU-kursplanerna eftersom de inte är specifika för yrkeslärarutbildningen, men att fakulteten beslutat att På väg mot läraryrket ska användas. Ett problem som lärarna ser med de nuvarande kursplanerna är

att det innebär ett dilemma att studenternas VFU-kurser ska läggas upp individuellt men ändå bedömas lika. Det individuella upplägget gör att studenterna erbjuds väldigt olika innehåll i sina VFU-kurser och att kvaliteten på VFU riskerar bli avhängig handledarnas kompetens, vilket också framgår i intervjuerna. Lärarna har därför utarbetat ett eget material till VFU-kurserna som bland annat är specifikt inriktad på yrkesdidaktik och APL, men det är först i de nya kursplanerna som börjar gälla från 2021 som det kommer att finnas målformuleringar om APL och tydligare yrkesdidaktiska kopplingar.

Bedömaregruppen menar att det i nuläget inte går att säkerställa att yrkesdidaktiken och dess tillhörande metodik samt vuxnas lärande erbjuds i tillräcklig grad, innan de nya kursplanerna med tvingande skrivningar träder i kraft. Bedömaregruppen anser därför att målet ska följas upp.

Bedömningsområde: Utformning, genomförande och resultat

Bedömningsgrund: Måluppfyllelse av examensmål i kunskapsformen färdighet och förmåga

Bedömning med motivering: Utbildningen möjliggör inte genom sin utformning och sitt genomförande, samt säkerställer inte genom examination, att studenten, när examen utfärdas visar förmåga att självständigt och tillsammans med andra planera, genomföra, utvärdera och utveckla undervisning och den pedagogiska verksamheten i övrigt i syfte att på bästa sätt stimulera varje elevs lärande och utveckling.

Utifrån det samlade bedömningsunderlaget konstaterar bedömaregruppen att utbildningen till viss del möjliggör och säkerställer målet att studenterna självständigt och tillsammans med andra ska planera, genomföra och utveckla undervisning, men att utbildningen brister i måluppfyllelsen av den VFU-förklarade undervisningen på programmet och kvalitetssäkringen av den. Bedömaregruppen konstaterar också att lärosätet har en svagare måluppfyllelse av den del av examensmålet som handlar om den pedagogiska verksamheten i övrigt, eftersom APL framstår som ett eftersatt område. Måluppfyllelsen av den del av målet som handlar om varje elevs lärande och utveckling bedöms däremot vara tillfredsställande.

Lärosätet skriver att det här examensmålet är en central del av VFU-kurserna. Skälet är att det är där som studenterna får möjlighet att i praktiken planera, genomföra, utvärdera och utveckla undervisningen. Centralt i VFU-kurserna är också styrdokumentet i respektive skolform där studenterna ska undervisa, liksom att studenterna möter elever inom ramen för en skola för alla. Målet är också en viktig del av vissa UVK-kurser genom att studenterna till exempel ska använda sig av vissa didaktiska begrepp och modeller. Uppgifter och examinationer i UVK respektive VFU länkas till varandra genom att uppgifter som skrivs i en kurs sedan kan genomföras i nästa.

Exempel på utformning, genomförande och examination ges specifikt från kursen UVK2 där grundläggande färdigheter och förmågor beskrivs vara en grund för att sedan i progression utvecklas i UVK 3 (ett mål), UVK 4 (ett mål), VFU II (tre mål) och IV (tre mål). Utvecklingen av studenternas färdigheter och förmågor möjliggörs genom progressionen genom kurserna och ett av slutmålen är att studenterna ska kunna nå den enskilda eleven i undervisningen utifrån elevens olika behov och förutsättningar.

Lärandeaktiviteterna i kurserna är genomgående varierade och utförs både enskilt och i grupp. De innefattar också i olika grad dialog med andra studenter, arbetslag eller handledare i VFU-kurserna. Examinationerna är varierade med både muntliga, skriftliga och utförande uppgifter, som ska relateras till teori och forskning men också i vissa fall genomföras i skolverksamheten under bedömning. I intervjuerna med lärosätet framgår det att studenternas VFU-kurser i praktiken kan bli

väldigt olika beroende på vilka universitetslärare och handledare de har. Studenter upplever också att de får för lite förberedelse inför VFU-kurserna, särskilt de studenter som inte har erfarenhet av läraryrket sedan tidigare.

Det framkommer i intervjuerna att exempelvis inslag om APL är knappa i utbildningen. Lärosätet har bjudit in föreläsare från Skolverket för en hel dags undervisning om APL, och man har haft en examination om APL i en av utbildningens första kurser. Lärarna har själva upptäckt stort intresse från studenterna om APL och planerar därför för mer innehåll om det, exempelvis i relation till specialpedagogiken. Bedömggruppen anser att APL är ett prioriterat utvecklingsområde och uppmanar lärosätet att fortsätta det påbörjade arbetet med att ta fram fler kursinslag med tillhörande examinationer.

De uppgifter som ingår i utbildningen och som inriktas mot specialpedagogik är ett mycket gott exempel på hur lärosätet kan arbeta med säkerställandet, och området är som helhet i utbildningen en tydlig styrka. Likaså anser bedömggruppen att lärosätet täcker in områdena värdegrund, maktordningar, mångfald och flerspråkighet på bra sätt.

Lärosätet skriver i självvärderingen att förmågan att utvärdera och utveckla undervisningen kommer att tydliggöras i de nya VFU-kursplanerna. Bland annat ska studenterna "kunna planera, genomföra och utvärdera sammanhängande undervisningssekvenser förankrat i skolans styrdokument och goda ämneskunskaper och grundat i yrkesdidaktisk teori". Bedömggruppen anser att det är bra att detta mål tillkommer och att det tydligt kopplar ihop undervisningen med studenternas yrkeskunnande och yrkesdidaktisk teori.

Bedömggruppen anser att lärosätet ställer upp relativt höga teoretiska krav i de nuvarande VFU-kurserna, och att det kan bero på de nuvarande kursplanerna som är generella för lärarprogrammen och individuella studenter. Viktigt att påpeka är att handledaren får stort inflytande över utbildningen med det här upplägget. Lärosätet har valt att kvalitetssäkra VFU-kurserna på flera sätt: via dokumentet På väg mot läraryrket samt krav på handledarutbildning, trepartssamtal och VFU-besök. Trots dessa åtgärder anser bedömggruppen att det inte går att säkerställa att studenterna får en likvärdig utbildning eller bedömning. I intervjuerna framgår det exempelvis att VFU-platserna kan variera i kvalitet och att det ibland blir problem i kommunikationen mellan lärosätet och VFU-skolan, vilket tyder på att kontrollmekanismerna inte alltid har fungerat i praktiken och att kvalitetssäkringen brister.

Bedömggruppen menar därför att detta mål också behöver följas upp när de nya kursplanerna med tillhörande På väg mot yrkesläraryrket, den nya handledarutbildningen och de nya examinationerna är färdiga och träder i kraft.

Bedömningsområde: Utformning, genomförande och resultat

Bedömningsgrund: Måluppfyllelse av examensmål i kunskapsformen värderingsförmåga och förhållningssätt

Bedömning med motivering: Utbildningen möjliggör genom sin utformning och sitt genomförande, samt säkerställer genom examination, att studenten när examen utfärdas visar förmåga att identifiera sitt behov av ytterligare kunskap och att utveckla sin kompetens både i yrkesämnet och i det pedagogiska arbetet.

Lärosätet beskriver att studentens möjlighet att utveckla värderingsförmåga och förhållningssätt till de förmågor som bedöms i det här målet sker i både de verksamhetsförlagda och de universitetsförlagda

kurserna. I självvärderingen exemplifieras ovanstående specifikt med mål, lärandeaktiviteter och examinationer från samtliga fyra VFU-kurser och UVK5.

I samtliga VFU-kurser finns ett lärandemål om att studenterna ska kunna identifiera sitt eget behov av ytterligare kunskap utifrån en självvärdering av de egna insatserna under tre andra lärandemål från VFU-kurserna. Detta kopplas sedan till nästa VFU-kurs så att det skapas en progression genom utbildningen. Både VFU-lärare och handledare är delaktiga i uppgiften och dess examination genom att det är skriftligt och en del av trepartssamtalen. I de fortsatta VFU-kurserna II och IV finns också mål som har fokus på kritisk värdering och reflektion på studenternas yrkesroll och professionsutveckling.

I UVK5 ingår ett större självständigt arbete där studenterna utifrån ett identifierat problem inom yrkesområdet ska planera en studie enligt vetenskapliga principer och sedan bland annat pröva det inom ramen för det yrkesdidaktiska området. Det integreras sedan vidare i den sista VFU-kursen.

En bärande idé bakom Malmös VFU-upplägg är att studenterna ska få möjlighet att förstå läraryrkets och arbetslivets förutsättningar genom att i huvudsak ha sin placering på en och samma skola, men under den tredje VFU-kursen ska studenterna genomföra några dagar på en annan skola för att få inblick i en annan verksamhet. Det anser bedömargruppen är ett gott exempel på hur man kan möjliggöra inblick i skolors olika förutsättningar och synliggöra olika perspektiv i relation till målet om behov av ytterligare kunskap och kompetens i det pedagogiska arbetet. Som helhet har lärosätet många goda exempel på hur uppgifter och examinationer integreras mellan olika kurser och hur en progression då blir möjlig under studenternas utbildning.

Lärosätet stödjer även studenternas utveckling av värderingsförmåga och förhållningssätt som en del av academic literacy. Systematiskt och strukturerat arbetas det med detta område genom hela utbildningen, vilket vi i bedömargruppen också ser som ett gott exempel.

Lärosätet identifierar i självvärderingen att studenterna bör erbjudas fler möjligheter att få reflektera över sitt kunnande i yrkesämnena som de antagits i samt föränderligheten i branschen. Som åtgärd ska bl.a. uppgifter om APL läggas in här. Åtgärderna är också kopplade till behovet att tydligare urskilja allmändidaktik, yrkesdidaktik och yrkesämnesdidaktik i kursplaner, bedömningskriterier och instruktioner, samt utveckla de delar som i nuläget är undanskymt. Därför väljer bedömargruppen att se detta mål som uppfyllt.

Bedömningsområde: Utformning, genomförande och resultat

Bedömningsgrund: Jämställdhet

Bedömning med motivering: Ett jämställdhetsperspektiv beaktas, kommuniceras och förankras i utbildningens innehåll, utformning och genomförande.

Lärosätet beaktar den här bedömningsgrunden på många olika nivåer och över ett spektrum: i vardagliga situationer, teoretiskt och även organisatoriskt, och visar härmed god medvetenhet om jämställdhetsperspektiv. Det betonas att en tydlig förankring av jämställdhet är viktig eftersom yrkesutbildning ofta är starkt könssegregerad och det finns en viss obalans mellan antalet män och kvinnor i utbildningen, vilket hör ihop med respektive yrkesämne. Det är en övervikt av andelen kvinnor som antas till programmet, vilket har synliggjort för lärosätet att man kontinuerligt bör beakta och diskutera frågor om jämställdhet i kurserna. Det finns planer på att starta en seminarieverksamhet där temat underrepresentation kopplat till kön beaktas. Seminarieverksamheten är tänkt att starta först i personalgruppen och sedan med studenterna, och det finns också planer på att samarbeta

med olika branscher för att diskutera strategier för hur könsfördelningen i programmets söksiffror kan jämnas ut. Studentkåren har också aktivt drivit jämställdhetsfrågor, vilket ökat medvetenheten hos både lärare och studenter.

Flera mål finns i kurser under både den universitetsförlagda och verksamhetsförlagda delen av utbildningen, där jämställdhet är i fokus för uppgifter och examination. Ett exempel på kursmål är i UVK4, som bland annat utgår från skolans värdegrund i förhållande till yrkesutbildning och olika maktordningar, där genus är en. Framöver kommer också ett mål i VFU III ingå som berör samverkan med elever och vuxna för att främja jämställdhet och jämlikhet, vilket bedömargruppen ser positivt på.

Sammantaget bedöms målet vara uppnått eftersom ett jämställdhetsperspektiv beaktas, kommuniceras och förankras i utbildningens innehåll, utformning och genomförande. Utbildningens innehåll säkerställer också att studenterna uppnår målet visa förmåga att beakta, kommunicera och förankra ett jämställdhetsperspektiv i den pedagogiska verksamheten, och exempel på detta framgår både av självvärderingen och intervjuerna med lärosätet. Målet säkerställs via skriftliga examinationer i flera kurser, men är också en naturlig del av trepartssamtalen under VFU-kurserna.

Bedömningsområde: Utformning, genomförande och resultat

Bedömningsgrund: Uppföljning, åtgärder och återkoppling

Bedömning med motivering: Utbildningens innehåll, utformning, genomförande och examination följs systematiskt upp. Resultaten av uppföljningen omsätts vid behov i åtgärder för kvalitetsutveckling och återkoppling sker till relevanta intressenter.

Bedömargruppen anser att det finns en rimlig och väl utvecklad organisation för kvalitetssäkring av utbildningen. Lärosätet har ett övergripande ramverk för kvalitetsarbete och fakulteten har ett dokumenterat och systematiskt kvalitetssäkringssystem som kallas Modell för systematiskt utbildningsnära kvalitetsarbete. Systematiska dialoger om utbildningens kvalitet sker enligt en tydlig struktur på olika nivåer i lärosätet där lärare, studenter och externa partner har verkligt inflytande i processerna.

Sedan vårterminen 2018 finns en specifik programnämnd för yrkeslärarprogrammet som följer upp programmet som helhet. Detta sker en gång per år i en handlingsplan inför nästkommande år. Det finns en programsamordnare som bland annat sammankallar till arbetsmöten för lärarlaget och är föredragande i programnämnden och som arbetar med ett antal andra definierade uppdrag av betydelse för utbildningen. Programnämnden består av ledamöter med bred kunskap om utbildningen och det finns också adjungerade rektorer i nämnden, vilket möjliggör återkoppling till relevanta intressenter. Nämnden har stort inflytande över utbildningen, eftersom den bland annat tillstyrker förslag på nya kursplaner och revideringar av gamla samt arbetar med centrala frågor för utbildningens kvalitetssäkring och utveckling i övrigt.

Lärosätet verkar för att studenten genomför utbildningen inom planerad studietid.

Lärosätet bedöms verka för att studenterna genomför utbildningen inom planerad studietid. I självvärderingen beskrivs att det är i programnämnden för yrkeslärarutbildningen som frågor som är relevanta för utbildningens genomströmning behandlas, som olika nyckeltal relaterade till söktryck och genomströmning. Studenter med problem fångas upp under utbildningens gång och erbjuds möjligheter till stöd. Bland annat har lärosätet utvecklat en modell för hur man kan arbeta systematiskt för att stärka studenternas academic literacy och det professionella yrkesspråket. Att lärarnas arbetslag är litet är en styrka, eftersom lärarna kan följa studenternas utveckling under en längre tid. I

intervjuerna framgår det dock att studenter som saknar lärarerfarenheter sedan tidigare upplever utbildningens kravnivå som alltför hög. Bedömggruppen har redan framhållit detta problem under bedömningsgrunden Förutsättningar, men anser att lärosätet bör arbeta för att hitta fler konkreta former av både proaktiva och reaktiva stödåtgärder som kan erbjudas studenterna.

Genomströmningen på utbildningen ligger strax över rikets genomsnitt, men lärosätet vill aktivt verka för ökad genomströmning och gör analyser om orsaker till avhopp som grund för åtgärder. Till exempel beskrivs att det blir ökade avhopp när studenter gör VFU inom ramen för befintlig anställning. Distansundervisningen innebär också utmaningar som försvårar interaktionen mellan lärarna och studenterna, och som framåtsyftande åtgärd har man bland annat infört basgrupper i utbildningen.

Sammanvägd bedömning av bedömningsområdet utformning, genomförande och resultat
Bedömning med motivering: Inte tillfredsställande

Den sammanvägda bedömningen är att utbildningen inte möjliggör måluppfyllelse av hela examensmålet i kunskapsformen kunskap och förståelse. De högskoleförlagda respektive verksamhetsförlagda kurserna är utformade för att kunna länka till varandra, och didaktik och metodik ingår i båda. De nuvarande VFU-kursplanerna är generella för alla lärarprogram och föreskriver att VFU-kurserna ska utformas individuellt, för att kunna anpassas till den enskilda studentens inriktning och tidigare erfarenheter. Handledaren ansvarar för att i samråd med VFU-läraren lägga upp kursen enligt kursplanen. Det individuella och generella upplägget gör att studenterna kan erbjudas väldigt olika innehåll i sina VFU-kurser, att yrkesämnesdidaktiken riskerar att underordnas annat innehåll, samt att kvaliteten på VFU riskerar bli alltför avhängig handledarnas kompetens, vilket bedömggruppen anser är vanskligt. I både självvärderingen och intervjuerna framgår det att lärosätet anser att de yrkesdidaktiska inslagen generellt behöver stärkas i programmet, men särskilt i VFU-kursplanerna som nu håller på att skrivas om. Även innehåll om vuxnas lärande behöver tillkomma, eftersom det är ett område som hamnat i skymundan i utbildningen. Sammantaget gör bedömggruppen bedömningen att detta mål inte uppfylls och behöver följas upp.

Målet att självständigt och tillsammans med andra utveckla undervisning och pedagogisk verksamhet för att stimulera varje elevs lärande kan inte uppfyllas med nuvarande upplägg, eftersom examensmålet för färdighet och förmåga är en central del av VFU-kurserna. Det är där som studenterna får möjlighet att i praktiken planera, genomföra, utvärdera och utveckla undervisningen. Centralt i VFU-kurserna är också styrdokumentet i respektive skolform där studenterna ska undervisa, liksom att studenterna möter elever inom ramen för en skola för alla. Målet att planera undervisningen självständigt eller tillsammans med andra är också centralt i vissa UVK-kurser. Uppgifter och examinationer i UVK respektive VFU länkas till varandra genom att uppgifter som skrivs i en kurs sedan kan genomföras i nästa, vilket är tänkt ska leda till en naturlig progression och vidgning av kunskapen. Bedömggruppen konstaterar dock att lärosätet har en svagare måluppfyllelse av den del av examensmålet som handlar om den pedagogiska verksamheten i övrigt, eftersom APL framstår som ett eftersatt område.

Lärosätet visar däremot ett gott exempel på hur specialpedagogik som ämnesområde behandlas, genomförs och säkerställs i utbildningen. En annan styrka är hur utbildningen täcker in områdena värdegrund, maktordningar, mångfald och flerspråkighet.

Måluppfyllelse av examensmålet i kunskapsformen värderingsförmåga och förhållningssätt uppnås genom att studenterna erbjuds flera tillfällen till reflektion över sitt eget lärande genom utbildningens

gång. Som helhet har lärosätet många goda exempel på hur uppgifter och examinationer integreras mellan olika kurser och hur en progression då möjliggörs under studenternas utbildning. I samtliga VFU-kurser finns ett lärandemål som innebär att studenterna ska kunna identifiera sitt behov av ytterligare kunskap utifrån en självvärdering. Detta kopplas till nästa VFU-kurs och på så vis skapas en professionsutveckling genom utbildningen. Lärosätet arbetar systematiskt och strukturerat med studenternas academic literacy som en del av att utveckla deras värderingsförmåga och förhållningssätt.

Ett utvecklingsområde som lärosätet nämner själva är att studenterna bör erbjudas fler möjligheter att få reflektera över sitt kunnande i yrkesämnena som man antagits i, och över föränderligheten i branschen. Bedömggruppen ser positivt på detta och anser att lärosätet på ett tillfredsställande sätt visar att man är medveten om de utvecklingsområden som finns och att man arbetar för att möjliggöra och säkerställa måluppfyllelsen.

Utbildningens innehåll, utformning och genomförande bedöms beakta, kommunicera och förankra ett jämställdhetsperspektiv på ett tillfredsställande sätt. Lärosätet beaktar den bedömningsgrunden på många olika nivåer och visar god medvetenhet om jämställdhetsperspektiv. Bland lärarna är frågan ständigt aktuell, bland annat i förhållande till könsfördelningen på programmet. Det finns planer på att starta en seminarieverksamhet där temat underrepresentation kopplat till kön beaktas. Flera mål där jämställdhet ingår finns i både universitetsförlagda och verksamhetsförlagda kurser på programmet. Framöver kommer också ett mål i VFU III ingå som berör samverkan med elever och vuxna, för att främja jämställdhet och jämlikhet. Bedömggruppen ser positivt på det.

Lärosätet har utvecklat ett kvalitetssystem som ger stöd att kvalitetssäkra utbildningens utformning, genomförande och resultat på både kort och lång sikt. Lärosätet bedöms verka för att studenterna genomför utbildningen inom planerad studietid samt har system för att fånga upp och hjälpa studenter som behöver stöd. Lärosätet stöttar bland annat studenterna i utvecklingen av academic literacy, men kravnivån upplevs som hög av studenterna av andra orsaker också. Bedömggruppen menar därför att fler konkreta stödåtgärder, både proaktiva och reaktiva, verkar behövas och vill rekommendera lärosätet att arbeta vidare med detta. Lärosätet verkar för ökad genomströmning. Exempelvis har lärosätet uppmärksammat att det blir ökade avhopp när studenter gör VFU inom ramen för en egen anställning. Ett sätt att försöka motverka den tendensen är att införa basgrupper för att underlätta kommunikationen mellan lärare och studenter.

Bedömggruppen anser att följande bör följas upp:

- Lärosätet bör följa upp arbetet med yrkesdidaktiken och tillhörande metodik.
- Lärosätet bör följa upp arbetet med att utveckla och säkerställa måluppfyllelsen i den del av examensmålet inom kunskap och förståelse som handlar om kännedom om vuxnas lärande.
- Lärosätet bör följa upp arbetet med att säkerställa att studenterna visar förmåga att självständigt och tillsammans med andra planera, genomföra, utvärdera och utveckla undervisning.
- Lärosätet bör följa upp arbetet med att säkerställa att studenterna visar förmåga att självständigt och tillsammans med andra planera, genomföra, utvärdera och utveckla den pedagogiska verksamheten i övrigt.

Bedömningsområde: Studentperspektiv

Bedömningsgrund: Studentperspektiv

Bedömning med motivering: Studenten ges möjlighet att ta en aktiv roll i arbetet med att utveckla utbildningens innehåll och genomförande.

Sammantaget får studenterna möjlighet att ta en aktiv roll i arbetet med att utveckla utbildningens innehåll och genomförande. Studentperspektivet beskrivs i självvärderingen som om det varit bristfälligt tidigare, och som åtgärd genomförs nu flera aktiviteter för att utveckla studenternas medverkan i utbildningens utformning ytterligare. Bedömargruppen ser positivt på det.

Lärosätet beskriver att studenterna ofta har yrkeserfarenhet och lärarerfarenhet, eftersom de arbetat inom andra branscher och i många fall redan arbetar som lärare. Däremot kan rollen som student vara obekant för dem och därför behöver de uppmuntras till att aktivt vara delaktiga i formella och beslutande organ. Formella dokument om studentinflytande och studenters rättigheter och skyldigheter finns övergripande på lärosätet och studenter får också muntlig information om dem. Studentrepresentation finns i programnämnden, vilket är viktigt. Enligt bedömargruppen bör lärosätet ha fortlöpande kontroll över studentperspektivet, så att studenterna känner att deras synpunkter tas tillvara och att studentrepresentanterna blir synliggjorda.

Kontinuerliga och formativa utvärderingar på programnivå regleras på fakultetsnivå. I programmet genomförs kursutvärderingar men det finns vissa identifierade brister i systematiken och återföringen av detta, och ett utvecklingsarbete har därför påbörjats. Från våren 2020 finns nya rutiner där det kontrolleras att kursrapporterna följs upp och publiceras. Det är en styrka att lärosätet är medvetet om bristerna och har genomfört åtgärder. Bedömargrupper vill betona vikten av att fortsätta detta utvecklingsarbete, för att förbättra studenternas möjligheter att påverka sin utbildning.

Lärosätet argumenterar för att studentinflytande i form av dialog är särskilt viktigt på yrkeslärarprogrammet, eftersom studenternas erfarenheter av sitt yrke behöver kunna integreras inför deras kommande utövande av lärarprofessionen. Eftersom utbildningen ges på distans är möjligheten till dialog med lärarna begränsad. Dessutom varierar frekvensen av svar på kursutvärderingarna. För att stärka studentinflytandet kommer en ny modell att genomföras. Genom att dela in studenterna i basgrupper kan de få närmare kontakt med lärare. Basgrupperna kan i sin tur utse talespersoner som kan delta i kursråd med kursledare om kursutvärderingar eller som kan vara kandidater till programnämnden. Den här strategiska modellen är beslutad och dokumenterad, och kommer att genomföras från och med 2021. Bedömargruppen anser att detta är ett gott exempel på hur man kan arbeta för att öka studentinflytandet.

Sammanfattande bedömning av bedömningsområdet Studentperspektiv

Bedömning med motivering: Tillfredsställande

Studenterna får möjlighet att ta en aktiv roll i arbetet med att utveckla utbildningens innehåll och genomförande, främst formellt men även informellt. Lärosätet uppger att brister har funnits tidigare, framför allt i återkopplingen till studenterna, men att detta nu har styrts upp via olika åtgärder och skärpta rutiner. För att studentinflytandet ska stärkas ytterligare kommer en ny modell att genomföras från 2021, där basgrupper kommer att användas som ett sätt för att skapa närmare kontakt mellan lärare och studenter, samt för att värva studentrepresentanter och göra studenterna mer involverade i utbildningen över huvud taget. Bedömargruppen anser att lärosätet verkar ha hittat en fruktbar modell för studentinflytande som går att använda på distansutbildning och ser det som ett gott exempel.

Bedömningsområde: Arbetsliv och samverkan

Bedömningsgrund: Arbetsliv och samverkan

Bedömning med motivering: Utbildningen är utformad och genomförs på sådant sätt att den är användbar och utvecklar studentens beredskap att möta förändringar i arbetslivet. Relevant samverkan sker med det omgivande samhället.

Lärosätet menar att samverkan med arbetslivet blir en mycket central fråga för yrkeslärarutbildningen vars studenter har speciella förutsättningar kopplade till deras tidigare arbetslivserfarenhet inom en specifik bransch och en yrkesidentitet som utmanas och utvecklas i utbildningen. Dessutom arbetar flera studenter redan som lärare och i deras yrke som lärare ingår samverkan med arbetslivet.

Lärosätet anger att man arbetar strategiskt med tre perspektiv:

- en genomtänkt och väl fungerande VFU-organisation
- ett utbildningsupplägg som förbereder studenterna för att samverka i ett föränderligt arbetsliv
- utveckling av forskningsanknutna diskussioner om förutsättningar för samverkan inom yrkeslärarutbildningen med dess olika avnämare.

VFU-organisationen regleras i avtal mellan berörda parter och där sker ett stort antal systematiska och långsiktiga samarbeten med den omgivande regionen i form av övningsskolor och partnerskolor, där handledare får genomgå handledarutbildning. Inom ramen för ett regionalt samverkansråd och ett ytterligare antal samverkansforum hanteras och diskuteras VFU, handledarutbildning och trepartssamtal. Studenterna har sin huvudsakliga VFU på en skola men genomför också en kortare VFU på annan skola. VFU inom ramen för den egna anställningen regleras med formella överenskommelser mellan skola och lärosäte. Skolverksamheten ska ha anknytning till de yrkesämnen som studenten är antagen till och rektorn ska intyga att en handledare finns som kontinuerligt kan följa och handleda studenten.

Varje VFU-kurs består bedömningsmässigt av flera delar, som bedömningsunderlag från handledaren, och ett dokumenterat ramverk för bedömningsprocessen finns utformad sedan 2017 till stöd. Det finns systematik i utvärderingen av VFU-kurser och hur resultatet från utvärderingarna sedan på en aggregerad nivå kommuniceras till berörda. Det ser bedömggruppen som ett gott exempel.

Bedömningsgrunden för hur utbildningen förbereder studenterna för att samverka i ett föränderligt arbetsliv bedöms kunna uppnås genom att APL exempelvis tas upp i utbildningen inom ramen för exempelvis yrkesdidaktik och bedömning. Lärosätet beskriver det som ett utvecklingsområde att ge studenterna bättre förutsättningar att utveckla sin förståelse för APL, och detta kommer att utvecklas i de nya kursplanerna och styrdokumentet för VFU-kurserna som ska tas fram. Det är en styrka att lärosätet är medveten om bristerna här och genomför konkreta åtgärder. Bedömggruppen vill också lyfta att Malmös yrkeslärarutbildning på ett sätt ligger i framkant när det gäller studentens beredskap att möta förändringar i arbetslivet, eftersom man sedan ett tag tillbaka har två lokala examensmål som ligger i tiden och som avser interkulturalitet, medborgarbildning, hållbar utveckling samt språkutveckling och flerspråkighet.

Lärosätet har för att utveckla sin samverkan bjudit in till exempel politiker, verksamma yrkeslärare, och branschföreträdare till en konferensdag. Lärosätet har också påbörjat ett nordiskt samarbete om samverkan inom arbetslivet för att forskningsanknyta detta. Det finns också planer på att bjuda in representanter från olika branscher till programnämndsmöten för att bl.a. stärka den yrkesdidaktiska delen av utbildningen. Bedömggruppen anser att planerna kan ses som goda exempel på hur samverkan med olika avnämare kan ske och vill uppmuntra att dessa planer fullföljs.

Bedömggruppen anser att det är lovvärt att det vid lärosätet erbjuds studenter som har genomgått yrkeslärarutbildning att gå kurser på avancerad nivå inom ämnet pedagogik och som kan ge behörighet till forskarstudier. Studenterna vid Malmös yrkeslärarprogram har också möjlighet att studera utomlands, vilket är positivt.

Sammanfattande bedömning av bedömningsområde arbetsliv och samverkan**Bedömning med motivering:** Tillfredsställande

Enligt bedömargruppen samverkar lärosätet på ett tillfredsställande sätt med huvudmän, partnerskolor och verksamma yrkeslärare för att utveckla utbildningen och säkerställa att den tydliggör de krav och förväntningar som arbetslivet ställer på en yrkeslärare i nutid och framtid.

Lärosätet beskriver i självvärderingen att man arbetar strategiskt med tre perspektiv: en genomtänkt och väl fungerande VFU-organisation, ett utbildningsupplägg som förbereder studenterna för att samverka i ett föränderligt arbetsliv samt utveckling av forskningsanknutna diskussioner om förutsättningar för samverkan inom yrkeslärarutbildningen med dess olika avnämare. Vid intervjuerna framgick dock brister i VFU-organisation som får följder för måluppfyllelse inom kunskapsformen färdighet och förmåga. Lärosätet visar också att man hänger med i förändringarna i arbetslivet och samhället genom t.ex. sina två lokala examensmål. Man arbetar också aktivt för att utveckla samverkansinslag inom och kring utbildningen, genom att t.ex. utveckla studenternas förståelse för APL i de nya kursplanerna för VFU som skrivs, samt genom att bjuda in branschföreträdare, yrkeslärare och politiker till konferenser och programnämndsmöten.

Samlad omdöme: Ifrågasatt kvalitet

Bedömning med motivering: Sammantaget visar underlagen att utbildningens kvalitet är ifrågasatt.

Bedömningsområde förutsättningar: Inte tillfredsställande

Samttaget finns en adekvat nivå av vetenskaplig, professionsrelaterad och pedagogisk kompetens. Den vetenskapliga kompetensen bland personalen är stark när det gäller antalet disputerade lärare som medverkar i utbildningen. Däremot är den svag när det gäller den specifika inriktningen yrkesutbildning, yrkeskunskap och yrkesdidaktik. Lärosätet är medvetet om detta och kommer att göra satsningar under höstterminen 2020 för att säkerställa kompetensen på längre sikt. Nästan alla undervisande lärare har lärarexamen i botten och högskolepedagogiska kurser är ett krav för att få undervisa. Det är ett relativt litet och engagerat arbetslag med bred kompetens som arbetar med yrkeslärarutbildningen. I relation till antalet studenter är lärarresurserna små, men de bedöms ändå vara tillräckliga.

Det saknas en tydlig vetenskaplig miljö med koppling till yrkeslärarprofessionen vid lärosätet. Däremot finns en vetenskaplig och professionsinriktad miljö som är adekvat för lärarprofessionen och skolans verksamhet på en mer allmän nivå. Utbildningen saknar en forskningsöverbyggnad med inriktning mot yrkesdidaktik och yrkesutbildning. Inga specifika forskningsprojekt med dessa inriktningar verkar pågå för närvarande som tydligt ger avtryck på yrkeslärarprogrammet. Bedömargruppen anser att det inte heller finns ett tillräckligt nära samband mellan forskning om yrkesutbildning och utbildning. Både lärare och studenter upplever en klyfta mellan teori och praktik på programmet, och för att underlätta för studenterna har en modell för academic literacy införts. Däremot verkar den upplevda klyftan också bero på utbildningens upplägg och innehållsfokus, samt på avsaknaden av forskning om yrkeslärarprofessionen i utbildningsmiljön. Därför behöver lärosätet se över båda delarna.

Bedömargruppen anser att följande bör följas upp:

- Lärosätet behöver följa upp arbetet med utbildningsmiljön för forskningssatsningar på yrkeslärarprofession, yrkesutbildning, yrkesdidaktik och yrkeskunskap.
- Lärosätet behöver följa upp arbetet med att visa hur man säkrar utbildningens vetenskapliga grund för forskning om yrkeslärarprofessionen och hur den forskningen kommer studenterna på

yrkeslärarprogrammet till del.

Bedömningsområde utformning, genomförande och resultat Inte tillfredsställande

Den sammanvägda bedömningen är att utbildningen inte möjliggör måluppfyllelse av hela examensmålet i kunskapsformen kunskap och förståelse. De högskoleförlagda respektive verksamhetsförlagda kurserna är utformade för att kunna länka till varandra, och didaktik och metodik ingår i båda. De nuvarande VFU-kursplanerna är generella för alla lärarprogram och föreskriver att VFU-kurserna ska utformas individuellt, för att kunna anpassas till den enskilda studentens inriktning och tidigare erfarenheter. Handledaren ansvarar för att i samråd med VFU-läraren lägga upp kursen enligt kursplanen. Det individuella och generella upplägget gör att studenterna kan erbjudas väldigt olika innehåll i sina VFU-kurser, att yrkesämnesdidaktiken riskerar att underordnas annat innehåll, samt att kvaliteten på VFU riskerar bli alltför avhängig handledarnas kompetens, vilket bedömargruppen anser är vanskligt. I både självvärderingen och intervjuerna framgår det att lärosätet anser att de yrkesdidaktiska inslagen generellt behöver stärkas i programmet, men särskilt i VFU-kursplanerna som nu håller på att skrivas om. Även innehåll om vuxnas lärande behöver tillkomma, eftersom det är ett område som hamnat i skymundan i utbildningen. Sammantaget gör bedömargruppen bedömningen att detta mål inte uppfylls och behöver följas upp.

Målet att självständigt och tillsammans med andra utveckla undervisning och pedagogisk verksamhet för att stimulera varje elevs lärande kan inte uppfyllas med nuvarande upplägg, eftersom examensmålet för färdighet och förmåga är en central del av VFU-kurserna. Det är där som studenterna får möjlighet att i praktiken planera, genomföra, utvärdera och utveckla undervisningen. Centralt i VFU-kurserna är också styrdokumentet i respektive skolform där studenterna ska undervisa, liksom att studenterna möter elever inom ramen för en skola för alla. Målet att planera undervisningen självständigt eller tillsammans med andra är också centralt i vissa UVK-kurser. Uppgifter och examinationer i UVK respektive VFU länkas till varandra genom att uppgifter som skrivs i en kurs sedan kan genomföras i nästa, vilket är tänkt ska leda till en naturlig progression och vidgning av kunskapen. Bedömargruppen konstaterar dock att lärosätet har en svagare måluppfyllelse av den del av examensmålet som handlar om den pedagogiska verksamheten i övrigt, eftersom APL framstår som ett eftersatt område.

Lärosätet visar däremot ett gott exempel på hur specialpedagogik som ämnesområde behandlas, genomförs och säkerställs i utbildningen. En annan styrka är hur utbildningen täcker in områdena värdegrund, maktordningar, mångfald och flerspråkighet.

Måluppfyllelse av examensmålet i kunskapsformen värderingsförmåga och förhållningssätt uppnås genom att studenterna erbjuds flera tillfällen till reflektion över sitt eget lärande genom utbildningens gång. Som helhet har lärosätet många goda exempel på hur uppgifter och examinationer integreras mellan olika kurser och hur en progression då möjliggörs under studenternas utbildning. I samtliga VFU-kurser finns ett lärandemål som innebär att studenterna ska kunna identifiera sitt behov av ytterligare kunskap utifrån en självvärdering. Detta kopplas till nästa VFU-kurs och på så vis skapas en professionsutveckling genom utbildningen. Lärosätet arbetar systematiskt och strukturerat med studenternas academic literacy som en del av att utveckla deras värderingsförmåga och förhållningssätt.

Ett utvecklingsområde som lärosätet nämner själva är att studenterna bör erbjudas fler möjligheter att få reflektera över sitt kunnande i yrkesämnena som man antagits i, och över föränderligheten i branschen. Bedömargruppen ser positivt på detta och anser att lärosätet på ett tillfredsställande sätt

visar att man är medveten om de utvecklingsområden som finns och att man arbetar för att möjliggöra och säkerställa måluppfyllelsen.

Utbildningens innehåll, utformning och genomförande bedöms beakta, kommunicera och förankra ett jämställdhetsperspektiv på ett tillfredsställande sätt. Lärosätet beaktar den bedömningsgrunden på många olika nivåer och visar god medvetenhet om jämställdhetsperspektiv. Bland lärarna är frågan ständigt aktuell, bland annat i förhållande till könsfördelningen på programmet. Det finns planer på att starta en seminarieverksamhet där temat underrepresentation kopplat till kön beaktas. Flera mål där jämställdhet ingår finns i både universitetsförlagda och verksamhetsförlagda kurser på programmet. Framöver kommer också ett mål i VFU III ingå som berör samverkan med elever och vuxna, för att främja jämställdhet och jämlikhet. Bedömargruppen ser positivt på det.

Lärosätet har utvecklat ett kvalitetssystem som ger stöd att kvalitetssäkra utbildningens utformning, genomförande och resultat på både kort och lång sikt. Lärosätet bedöms verka för att studenterna genomför utbildningen inom planerad studietid samt har system för att fånga upp och hjälpa studenter som behöver stöd. Lärosätet stöttar bland annat studenterna i utvecklingen av academic literacy, men kravnivån upplevs som hög av studenterna av andra orsaker också. Bedömargruppen menar därför att fler konkreta stödåtgärder, både proaktiva och reaktiva, verkar behövas och vill rekommendera lärosätet att arbeta vidare med detta. Lärosätet verkar för ökad genomströmning. Exempelvis har lärosätet uppmärksammat att det blir ökade avhopp när studenter gör VFU inom ramen för en egen anställning. Ett sätt att försöka motverka den tendensen är att införa basgrupper för att underlätta kommunikationen mellan lärare och studenter.

Bedömargruppen anser att följande bör följas upp:

- Lärosätet bör följa upp arbetet med yrkesdidaktiken och tillhörande metodik.
- Lärosätet bör följa upp arbetet med att utveckla och säkerställa måluppfyllelsen i den del av examensmålet inom kunskap och förståelse som handlar om kännedom om vuxnas lärande.
- Lärosätet bör följa upp arbetet med att säkerställa att studenterna visar förmåga att självständigt och tillsammans med andra planera, genomföra, utvärdera och utveckla undervisning.
- Lärosätet bör följa upp arbetet med att säkerställa att studenterna visar förmåga att självständigt och tillsammans med andra planera, genomföra, utvärdera och utveckla den pedagogiska verksamheten i övrigt.

Bedömningsområde studentperspektiv: Tillfredsställande

Studenterna får möjlighet att ta en aktiv roll i arbetet med att utveckla utbildningens innehåll och genomförande, främst formellt men även informellt. Lärosätet uppger att brister har funnits tidigare, framför allt i återkopplingen till studenterna, men att detta nu har styrts upp via olika åtgärder och skärpta rutiner. För att studentinflytandet ska stärkas ytterligare kommer en ny modell att genomföras från 2021, där basgrupper kommer att användas som ett sätt för att skapa närmare kontakt mellan lärare och studenter, samt för att värva studentrepresentanter och göra studenterna mer involverade i utbildningen över huvud taget. Bedömargruppen anser att lärosätet verkar ha hittat en fruktbar modell för studentinflytande som går att använda på distansutbildning och ser det som ett gott exempel.

Bedömningsområde arbetsliv och samverkan: Tillfredsställande

Enligt bedömargruppen samverkar lärosätet på ett tillfredsställande sätt med huvudmän, partnerskolor och verksamma yrkeslärare för att utveckla utbildningen och säkerställa att den tydliggör de krav och förväntningar som arbetslivet ställer på en yrkeslärare i nutid och framtid.

Lärosätet beskriver i självvärderingen att man arbetar strategiskt med tre perspektiv: en genomtänkt och väl fungerande VFU-organisation, ett utbildningsupplägg som förbereder studenterna för att samverka i ett föränderligt arbetsliv samt utveckling av forskningsanknutna diskussioner om förutsättningar för samverkan inom yrkeslärarutbildningen med dess olika avnämare. Vid intervjuerna framgick dock brister i VFU-organisation som får följderna för måluppfyllelse inom kunskapsformen färdighet och förmåga. Lärosätet visar också att man hänger med i förändringarna i arbetslivet och samhället genom t.ex. sina två lokala examensmål. Man arbetar också aktivt för att utveckla samverkansinslag inom och kring utbildningen, genom att t.ex. utveckla studenternas förståelse för APL i de nya kursplanerna för VFU som skrivs, samt genom att bjuda in branschföreträdare, yrkeslärare och politiker till konferenser och programnämndsmöten.

Stockholms universitet

Lärosäte	Huvudområde/examen	ID-nr
Stockholms universitet	Yrkeslärarexamen	A-2019-11-4820
<p>Bedömningsområde: Förutsättningar</p> <p>Bedömningsgrund: Personal</p> <p>Bedömning med motivering: Antalet lärare och deras sammantagna vetenskapliga, professionsrelaterade och pedagogiska kompetens är adekvat och står i proportion till utbildningens volym, innehåll och genomförande på kort och lång sikt.</p> <p>Fyra institutioner medverkar i yrkeslärarutbildningen, och programinstitution är institutionen för pedagogik och didaktik (IPD) som också ger de flesta kurserna inom utbildningen. Bland lärarna finns både adjunkter och lektorer. Lärargruppen har en bred och adekvat kompetens inom området och man använder kompetensen i utbildningen på ett föredömligt sätt. De flesta lärare från de fyra medverkande institutionerna har en specifik spetskompetens, och sammantaget finns goda kunskaper inom yrkeslärarutbildningens olika områden - både vetenskapligt och pedagogiskt.</p> <p>Det framgår av både självvärderingen och intervjuerna att lärarna har möjlighet att forska inom ramen för sin tjänst, i en rimlig utsträckning, och det finns en god utbildnings- och forskningsmiljö på lärosätet. Bedömggruppen anser att lärarna på utbildningen som helhet har tillräcklig vetenskaplig, professionsrelaterad och pedagogisk kompetens. Den specifika professionskompetensen för yrkeslärare är dock något av en svaghet, i relation till både de två studiegångarna och de olika ämnes- och yrkesinriktningarna som studenterna har med sig in i utbildningen. Det är dock inte möjligt att ha alla olika yrkesinriktningar representerade i lärargruppens professionskompetens, men lärosätet bör se över detta. Bedömggruppen anser att alla studenter bör få ta del av personalens kompetens och att det ska finnas lärarkompetens inom så många som möjligt av de olika yrkesinriktningarna.</p> <p>De två studiegångarna innebär en allmän inriktning och en vård- och omsorgsinriktning, och bedömggruppen anser att de kan göra så att utbildningen inte blir likvärdig. Det handlar om mer än ett sätt att gruppera studenter eftersom indelningen får konsekvenser även inom andra områden. Delvis handlar det om en krock mellan två olika logiker. Den ena uttrycker att det är bra att ha en specifik inriktning mot vård och omsorg så att studenterna där till exempel kan få en fördjupad och specifik didaktik som är inriktad mot vård och omsorg. Enligt den andra är det bra att blanda studenterna enligt modellen i den allmänna inriktningen eftersom studenterna får stort utbyte av varandras olika inriktningar. Lärosätet behöver som helhet göra en djupare analys av vad studiegångarna innebär för studenternas möjlighet till lärande, även om det under intervjun uttrycktes som att detta är ett val som lärosätet gjort. I självvärderingen framgår att det länge varit på detta sätt och att det därmed blir lättare att rekrytera studenter till just vård- och omsorgsinriktningen, men bedömggruppen anser att den analysen behöver utvecklas och problematiseras.</p> <p>Personalens tjänstgöring i utbildningen motsvarar ungefär sex heltidstjänster, vilket är rimligt i relation till utbildningens volym (169 helårsstudenter 2019) och innehåll. Även här menar bedömggruppen att det behövs analyser och utvecklingsarbete för att hantera situationen med de två studiegångarna. Man behöver undersöka hur många lärare med yrkeslärarbakgrund det finns och hur deras kompetens används i de olika studiegångarna. Vidare framträder handledernas kompetens, handledarutbildning och annan utbildning delvis som en svaghet. Lärosätet behöver för detta område</p>		

utveckla en tydlig plan för kartläggning och åtgärder då en stor del av den specifika kopplingen till yrkesområden sker inom ramen för VFU och handledarna då får ett stort ansvar. Man har skärpt kraven på att VFU-handledare har genomgått handledarutbildning samt de övriga formella kraven på en handledare, men detta är ändå fortsatt ett utvecklingsområde för utbildningen. Bedömggruppen anser att lärosätet bör uppmärksamma kraven som ställs på handledare, särskilt eftersom alla studenter inte får VFU-besök under utbildningen och andra former för VFU-besök också används.

Det finns ett på utbildningen ett förhållandevis stort antal lärare med tidsbegränsade anställningar (14 av 29) och detta är en utmaning för lärosätet. Kärnan av personalen som arbetar på programmet framträder dock som förhållandevis stabil kopplat till institution för pedagogik och didaktik, där 11 av tillsvidareanställningarna finns, men det behöver stärkas även på de andra institutionerna som deltar i utbildningen. Bedömggruppen anser därmed att lärosätet ska utveckla tydligare strategier för att hantera det stora antalet tidsbegränsade anställningarna på de institutioner där det är fallet.

Bedömningsområde: Förutsättningar**Bedömningsgrund: Utbildningsmiljö**

Bedömning med motivering: Det finns en för utbildningen vetenskaplig och professionsinriktad miljö och verksamheten bedrivs så att det finns ett nära samband mellan forskning och utbildning.

Från självvärderingen framträder att det kopplat till utbildningen finns en god och adekvat vetenskaplig miljö som lärarna tar aktiv del i och är en del av även om detta varierar specifikt för yrkeslärarområdet mellan institutioner. Vid intervjuerna mötte bedömggruppen lärare från tre institutioner som sammantaget uttrycket stort engagemang och kunnande inom yrkesutbildning med tillhörande forskning.

Det finns en professionsinriktad miljö, men den del som är specifik för yrkeslärarområdet kan utvecklas och göras tydligare. Inriktningen mot ämnes- och yrkesdidaktik kan också stärkas. Professionsinriktningen verkar bygga mycket på kopplingen till VFU-skolorna, och det kan bli tydligare vad VFU-skolorna och lärosätet förväntas bidra med. Bedömggruppen ser detta som ett utvecklingsområde för lärosätet.

Det finns pågående arbete för att utveckla internationalisering inom programmet och ett specifikt projekt är på gång inom ramen för ett utbyte finansierat av Nordplus vilket är positivt. Bedömggruppen vill uppmuntra lärosätet till att fortsatt utveckla internationalisering med tillhörande utbyten då det kan utveckla utbildningsmiljön ytterligare.

Samband mellan forskning och utbildning beskrivs och redovisas i självvärderingen främst genom att det är forskande lärare som undervisar och med kopplingar till litteratur. Under intervjun framkommer att lärargruppen på utbildningen tillsammans har skrivit en antologi om yrkesdidaktiska dilemman vilket är ett gott exempel på samband mellan utbildning och forskning och detta bidrar även till hur utbildningsmiljön formeras på lärosätet. Bedömggruppen vill betona att den gemensamma aktiviteten som det innebär att tillsammans författa en antologi är en positiv utveckling för både utbildningen och forskningen.

Det finns på lärosätet inga tydliga exempel där studenter på utbildningen har möjlighet att bli en del av pågående forskning och utvecklingsprojekt och detta utgör ett utvecklingsområde för lärosätet. Lärosätet har stor kapacitet inom forskning och yrkeslärarsstudenters medverkan i forskning- och utvecklingsprojekt skulle kunna bli en tillgång för utbildningen och bedömggruppen vill uppmuntra till utveckling inom detta område.

Sammanvägd bedömning av bedömningsområdet förutsättningar**Bedömning med motivering: Tillfredsställande**

Lärosätet har goda förutsättningar för att bedriva yrkeslärarutbildning. Antalet lärare och deras sammantagna kompetens (vetenskaplig, professionsrelaterad och pedagogisk) är adekvat och står i proportion till utbildningen på kort och lång sikt. Bedömargruppen anser dock att man behöver tänka igenom konsekvenserna av att ha två studiegångar samt se över antalet tillsvidareanställningar på de olika medverkande institutionerna. Personalens tjänstgöring i utbildningen motsvarar ungefär sex heltidstjänster och det är rimligt i relation till utbildningens volym (169 helårsstudenter 2019) och innehåll. Även här menar bedömargruppen att det behövs analys och utvecklingsarbete i relation till de två studiegångarna, kopplat till antalet lärare med yrkeslärarbakgrund och hur deras kompetens används i de olika studiegångarna. Vidare framträder handledernas kompetens, deras utbildning och handledarutbildning delvis som en svaghet. Lärosätet behöver för detta område utveckla en tydlig plan för kartläggning och åtgärder då en stor del av den specifika kopplingen till yrkesområden sker inom ramen för VFU och handledarna då får ett stort ansvar.

Bedömargruppen anser att det för utbildningen finns en tillfredsställande vetenskaplig och professionsinriktad miljö. Det är också en styrka att lärare tillsammans skrivit framtida kurslitteratur. Verksamheten bedrivs så att det finns ett samband mellan forskning och utbildning, och den starkaste professionsinriktade miljön förefaller vara en institution (IPD). Det är också rimligt mot bakgrund av utbildningens innehåll och genomförande. Sambandet mellan forskning och utbildning kan bli starkare med specifika aktiviteter, främst med inriktning mot professionskompetens och de olika yrkesämnena. Ytterligare ett utvecklingsområde är att engagera studenter i forsknings- och utvecklingsarbetet.

Bedömningsområde: Utformning genomförande och resultat**Bedömningsgrund: Måluppfyllelse av examensmål i kunskapsformen kunskap och förståelse**

Bedömning med motivering: Utbildningen möjliggör genom sin utformning och sitt genomförande, samt säkerställer genom examination, att studenten, när examen utfärdas, visar sådana kunskaper i didaktik och ämnesdidaktik inklusive metodik som krävs för undervisning och lärande inom det eller de ämnen som utbildningen avser och för yrkesutövningen i övrigt samt visar kännedom om vuxnas lärande

Av självvärderingen framgår att utbildningen har en successiv uppbyggnad och progression. Utformningen och genomförandet med examinationer i flera olika kurser säkerställer sammantaget att studenterna utvecklar kunskap och förståelse inom didaktik, ämnesdidaktik och metodik. Självvärderingen innehåller exempel på delar av detta genom beskrivningar av hur man bedömer elevers kunskaper inom olika ämnen och hur sociala relationer och språkutvecklande arbetssätt påverkar kunskap och förståelse inom det bedömda området. Utformningen, genomförandet och examinationerna finns både i VFU-kurser och i högskoleförlagda kurser, och bedömargruppen anser att det framträder som en väl fungerande modell.

Enligt självvärderingen är examinationsuppgifterna kopplade till studentens eget yrkesämne och blir därmed konkreta och relevanta. Uppgifterna redovisas individuellt, ibland kopplat till diskussioner i trepartssamtalen, och det finns betygskriterier som hör ihop med uppgifterna. Det finns pågående utvecklingsområden redovisade för att utveckla detta arbete ytterligare. Enligt självvärderingen verkar en stor del av ämnesdidaktiken ligga på handledaren under VFU-kurserna, och på lärosätet är undervisningen mer inriktad på allmän didaktik. Detta tillvägagångssätt innebär ett stort ansvar för handledarna, och bedömargruppen anser att detta är ett utvecklingsområde. Lärosätet bör närmare analysera betydelsen av detta upplägg i utbildningen och vid behov utveckla didaktiken riktat till olika

ämnen och yrkesområden.

Kännedom om vuxnas lärande behandlas enligt självvärderingen explicit i en kurs, och man redovisar en examinerande uppgift där studenterna först diskuterar tillsammans och sedan skriver en individuell uppgift. Bedömaregruppen anser att det som behandlar vuxnas lärande redovisas på ett omfattande och grundligt sätt i självvärderingen. Där nämns särskilt att vuxenstudenter är vanligt förekommande inom vård- och omsorgsutbildningarna och därmed något som studenterna möter under sin VFU i den studiegång som har inriktning mot vård och omsorg. Enligt intervjuerna ser man det som ett utvecklingsområde att utifrån fler aspekter diskutera vuxenutbildning i relation till lärares arbete, och att området om vuxnas lärande ska utvecklas ytterligare också med litteratur. Bedömaregruppen instämmer i att vuxnas lärande är ett utvecklingsområde men anser att det i nuläget behandlas och examineras så att studenterna får kunskap inom området.

Bedömningsområde: Utformning, genomförande och resultat

Bedömningsgrund: Måluppfyllelse av examensmål i kunskapsformen färdighet och förmåga

Bedömning med motivering: Utbildningen möjliggör genom sin utformning och sitt genomförande, samt säkerställer genom examination, att studenten, när examen utfärdas, visar förmåga att självständigt och tillsammans med andra planera, genomföra, utvärdera och utveckla undervisning och den pedagogiska verksamheten i övrigt i syfte att på bästa sätt stimulera varje elevs lärande och utveckling.

Enligt självvärderingen är de tre VFU-kurserna mycket centrala för denna bedömningsgrund, och i kurserna finns tydliga moment som är kopplade till konkret lärararbete. Lärosätet betonar och redovisar också att detta bygger på att studenterna fått möjlighet att tillägna sig innehållet från ett stort antal teoretiska kurser. I de universitetsförlagda kurserna finns vidare uppgifter och examinationer som ger teoretisk fördjupning och förberedelse för VFU-kurserna. Här betonar också lärosätet de varierande lärmiljöer som yrkeslärare verkar i och att studenterna förbereds för detta på olika sätt.

I självvärderingen redovisas hur progressionen för det aktuella målet är uppbyggd för VFU-kurserna, med olika innehåll, och att undervisningens genomförande och examinationer löper genom alla dessa kurser. Det finns flera exempel på innehåll, uppgifter och examinationer som, förutom den specifika undervisningen, också berör hur varje elevs lärande och utveckling kan stimuleras.

Bedömningskriterier redovisas dock inte explicit i självvärderingen. Bedömaregruppen anser att ett utvecklingsområde för lärosätet är att analysera och vid behov utveckla detta.

Studenternas förmåga att självständigt och tillsammans med andra planera, genomföra, utvärdera och utveckla undervisning löper genom flera uppgifter och examinationer i VFU-kurser, som tar upp både undervisningen och den pedagogiska verksamheten i övrigt. Delar som fokuseras är till exempel specialpedagogik generellt och specifikt, arbetsplatsförlagt lärande (APL) och digitala verktyg. Bedömaregruppen uppfattar detta som varierat när det gäller både genomförande och examination.

För den del av målet som behandlar hur varje elevs lärande och utveckling stimuleras hänvisar lärosätet särskilt till moment från specialpedagogik, och inom detta område vill studenterna ha ytterligare kunskaper. Området är ett identifierat utvecklingsområde för lärosätet, vilket bedömaregruppen anser är rimligt.

Enligt självvärderingen känner lärosätet dock viss oro för just examinationer i VFU, eftersom det är svårt för lärare från lärosätet att besöka alla skolor och eftersom VFU-handledarna behöver mer

kunskap om bedömning. Under intervjuerna framgår dock att lärosätet använder en del metoder som alternativ till fysiska besök, exempelvis digitala besök via zoom. På lärosätet känner man sig trygga med dessa alternativ även om de behöver utvecklas. Bedömargruppen instämmer i att detta är ett utvecklingsområde för lärosätet och att man behöver finna fler sätt att utveckla examinationer i VFU och höja handledarnas kompetens.

Bedömningsområde: Utformning, genomförande och resultat

Bedömningsgrund: Måluppfyllelse av examensmål i kunskapsformen värderingsförmåga och förhållningssätt

Bedömning med motivering: Utbildningen möjliggör genom sin utformning och sitt genomförande, samt säkerställer genom examination, att studenten, när examen utfärdas, visar förmåga att identifiera sitt behov av ytterligare kunskap och att utveckla sin kompetens både i yrkesämnet och i det pedagogiska arbetet.

För detta examensmål skriver lärosätet i självvärderingen särskilt fram att studenten skriver en egen självvärdering som är utgångspunkten i de trepartssamtal som sker i VFU, men också ingår som delar i de universitetsförlagda kurserna som ytterligare säkerställer att detta examensmål nås.

I sin självvärdering ska studenten beskriva sina styrkor och utvecklingsområden inför nästa VFU-kurs, och på så sätt sker en progression under utbildningen. Bedömargruppen anser att det är genomtänkt och relevant.

Under sista VFU-kursen är fokus i stället på studenternas framtida yrkesutövning, och i en examinerande uppgift prövas förmågan att identifiera sitt behov av ytterligare kunskap och utveckla sin kompetens, både i yrkesämnet och i det pedagogiska arbetet. Lärosätet vill dock förtydliga att det gäller både kunskaper inom yrkesämnet och det pedagogiska arbetet. Man ser detta som ett utvecklingsområde och har i självvärderingen formulerat hur detta arbete ska gå till. Bedömargruppen instämmer i att detta är ett relevant utvecklingsområde för lärosätet och vill uppmuntra till fortsatt utveckling för båda områdena.

Den universitetsförlagda kurs som främst nämns i självvärderingen, för detta mål, är en praxisnära kurs som behandlar kvalitetsarbete i yrkesutbildning vilket kan fokusera på både pedagogiska, didaktiska och specifika områden inom ett yrke. Självvärderingen innehåller dock inga konkreta exempel på vad studenterna skriver om eller hur kursen bedöms och examineras, vilket gärna kan tydliggöras inom ramen för utbildningen eftersom bedömargruppen anser att uppgiften förefaller väl vald och adekvat.

Det aktuella målet berörs också i en kurs om sociala relationer och då utgår studenterna från sig själva i förhållande till exempelvis ålder, kön och klass. De ska reflektera över saker som de tar förgivet på ett djupare plan, och en uppgift med liknande intention finns också inom ramen för en kurs i specialpedagogik. Bedömargruppen finner uppgifterna relevanta och viktiga för yrkeslärares arbete.

Som helhet anser bedömargruppen att utbildningens utformning, genomförande och resultat säkerställs genom de olika aktiviteter som redovisats i självvärderingen för detta mål.

Bedömningsområde: Utformning, genomförande och resultat

Bedömningsgrund: Jämställdhet

Bedömning med motivering: Ett jämställdhetsperspektiv beaktas, kommuniceras och förankras i utbildningens innehåll, utformning och genomförande.

Lärosätet beskriver i självvärderingen att det finns en övergripande en plan för arbete med jämställdhet och jämlikhet, och där regleras vad som gäller för exempelvis läraranställningar. De medverkande institutionerna arbetar enligt denna plan, och på en institution har man till exempel granskat litteraturlistor för att undersöka balansen mellan författarnas könstillhörighet.

För programmet har man också analyserat hur utbildningen marknadsförs, och slutsatsen är bland annat att båda könen ska vara representerade i bild och text. En annan analys visar att representationen av studenternas könstillhörighet på programmet följer yrkesämnena, med en övervikt av kvinnor på studiegången mot vård och omsorg. Bedömggruppen anser att lärosätet behöver göra en fördjupad analys av vilka konsekvenser de två studiegångarna kan få för jämställdhetsfrågor, både i den egna organisationen av utbildningen och för studenternas kunskapsutveckling och möjlighet till erfarenhetsutbyte och reflektion.

Lärosätet har vidare identifierat att lärarkollegiet behöver diskutera sina egna förhållningssätt gentemot manliga och kvinnliga studenter när det gäller exempelvis talutrymme och bemötande. Bedömggruppen ser detta som är ett gott exempel på ett möjligt utvecklingsarbete.

Bedömggruppen anser att jämställdhet på det hela taget beaktas, behandlas och kommuniceras i utbildningens innehåll, utformning och genomförande. Detta sker i flera av programmets kurser, både i VFU och på universitetet. I de universitetsförlagda kurserna behandlas och examineras målet mer teoretiskt och specifikt inom ramen för sociala relationer, yrkesutbildningens historik och specialpedagogik, i relation till exempelvis läroplanens mål och diskrimineringsgrunderna. Bland annat gör man en fallanalys med utgångspunkt i begreppet genus för att examinera lärares arbete på yrkesprogram där traditionella val ofta kan ha styrt eleverna, och hur detta kan utmanas och förstås.

I VFU-kurser behandlas och examineras målet på olika sätt, till exempel genom att studenterna ska visa att de kan använda strategier för att främja jämställdhets- och jämlikhetsperspektiv och specifikt beakta frågor om kön eller genus. Utöver detta uppmanas studenterna att ta upp jämställdhetsfrågor under sin VFU, bland annat med eleverna som de möter då. Det finns också reflekterande uppgifter om hur studenternas egna upplevelser från skoltiden kan främja inklusion men också vara problematiska. Bedömggruppen anser att dessa aktiviteter är relevanta för studenternas framtida yrkesutövning.

Bedömningsområde: Utformning, genomförande och resultat

Bedömningsgrund: Uppföljning, åtgärder och återkoppling

Bedömning med motivering: Utbildningens innehåll, utformning, genomförande och examination följs systematiskt upp. Resultaten av uppföljningen omsätts vid behov i åtgärder för kvalitetsutveckling och återkoppling sker till relevanta intressenter.

Enligt självvärderingen kvalitetsgranskade man programmet internt senast 2017, med en mer omfattande granskning. I övrigt granskas kvaliteten kontinuerligt och systematiskt med utgångspunkt i kurs- och programvärderingar. Programvärderingar görs i pappersform med studenter på plats, vilket resulterar i en hög svarsfrekvens och ger underlag till utvecklingsområden. Detta ser bedömggruppen som ett konkret och handgripligt sätt att försöka hantera låga svarsfrekvenser.

Bland de identifierade områden som tillkommit i utbildningen under de senaste åren finns till exempel konflikthantering och språkutvecklande arbetsätt. Bedömggruppen menar att därmed att resultaten från uppföljningarna omsätts i åtgärder för kvalitetsutveckling, och ser detta som ett gott exempel på systematiskt kvalitetsarbete.

I programrådet som samordnar utbildningen diskuteras programmets utveckling. Vid behov kan dessa diskussioner resultera i att man tillsätter arbetsgrupper, och det finns medel som kan användas för detta arbete. Bedömggruppen anser att detta är positivt för utbildningens utveckling. Utifrån självvärderingen och intervjuerna verkar programrådets arbete vara en styrka för utbildningen och en sammanhållande länk mellan de institutioner som medverkar i utbildningen.

Enligt självvärderingen är svarsfrekvensen låg på kursvärderingarna, och lärosätet försöker använda andra former för detta, för att få mer stabila underlag. Bedömggruppen anser att det är relevant att utveckla vidare. Resultaten återkopplas till studentgrupper på nästkommande kurs. De läggs även ut på kurshemsidor och diskuteras i programråd och på programmöten. Det framgår inte riktigt hur återkopplingen ser ut till presumtiva studenter och andra relevanta intressenter såsom utbildningsanordnare inom yrkesutbildning, så lärosätet kan förtydliga dessa processer och aktiviteter.

Lärosätet verkar för att studenten genomför utbildningen inom planerad studietid.

I självvärderingen beskrivs lärosätets interna arbete för att studenterna ska genomföra utbildningen inom planerad studietid, och resultaten följs systematiskt upp med övergripande statistik men även på individnivå. Lärosätet påpekar att studentgenomströmningen är relativt god, och studieförhållanden på programmet med modifierad distans ska underlätta studierna, vilket bidrar till god genomströmning. I självvärderingen finns en analys av orsaker till att studenter hoppar av och har svårt att fullfölja programmet, och några exempel som anges är innehåll och förväntade krav. Studenter erbjuds olika former av stöd och studievägledare arbetar aktivt med att hjälpa studenter genomföra sin utbildning. Det finns också konkret stöd att få genom studie- och språkverkstaden. Bedömggruppen anser att lärosätet verkar för att studenterna genomför utbildningen inom planerad studietid.

Sammanvägd bedömning av bedömningsområdet utformning, genomförande och resultat

Bedömning med motivering: Tillfredsställande

Lärosätet säkerställer att studenterna får tillräckliga kunskaper i didaktik, ämnesdidaktik och metodik. När det gäller kännedom om vuxnas lärande är måluppfyllelsen något lägre men målet bedöms ändå vara uppfyllt eftersom det finns examinerande uppgifter. Vuxnas lärande är dock fortsatt ett utvecklingsområde för lärosätet.

Vidare säkerställer lärosätet att studenterna har förmåga att planera, genomföra, utvärdera och utveckla undervisning och annan pedagogisk verksamhet, både självständigt och tillsammans med andra. När det gäller examinationen i VFU behöver man dock arbeta vidare för att finna alternativa lösningar när mer traditionella VFU-besök inte kan göras.

Även för målet om kunskapsformen värderingsförmåga och förhållningssätt anser bedömggruppen att lärosätet säkerställer att studenterna har förmåga att identifiera sitt behov av ytterligare kunskap och att utveckla sin kompetens i både yrkesämnet och det pedagogiska arbetet. För detta mål är dock examinationerna mer explicit begränsade, men delar av målen berörs genom hela utbildningen i en rimlig progression och omfattning.

När det gäller jämställdhet säkerställer lärosätet att studenterna har förmåga att beakta, kommunicera och förankra ett jämställdhetsperspektiv i den pedagogiska verksamheten. Man behöver dock analysera vad uppdelningen i två studiegångar innebär för jämställdhetsfrågor, och detta är ett utvecklingsområde för lärosätet.

Avslutningsvis anser bedömargruppen att utbildningens kvalitet följs upp på ett systematiskt sätt, och när det behövs leder resultaten till åtgärder för kvalitetsutveckling. De återkopplas också till relevanta intressenter. Det är dock något otydligt hur utbildningsverksamheten och presumtiva studenter får återkoppling, vilket lärosätet kan strukturera på ett tydligare sätt.

Bedömargruppen vill framhålla programrådets goda sammanhållande arbete. Det framträder som en styrka för utbildningen eftersom flera institutioner medverkar. Lärosätet verkar för att studenterna genomför utbildningen inom planerad studietid. Intern statistik visar att genomströmningen är relativt god, och studieformen med modifierad distans är anpassad för att underlätta studierna. I självvärderingen har man tagit upp orsaker till att studenter hoppar av och har svårt att fullfölja programmet, bland annat innehåll och förväntade krav.

Bedömningsområde: Studentperspektiv

Bedömningsgrund: Studentperspektiv

Bedömning med motivering: Studenten ges möjlighet att ta en aktiv roll i arbetet med att utveckla utbildningens innehåll och genomförande.

Enligt självvärderingen har två studentrepresentanter (en för varje studiegång) möjlighet att medverka i programrådet och därmed aktivt påverka arbetet med att utveckla utbildningen. Dessa två studenter samlar in synpunkter från övriga studenter och tar med sig dem till programrådet. Lärosätet anser att detta innebär ett reellt inflytande, och inslagen om språkutvecklande arbetssätt är ett exempel.

Bedömargruppen anser att detta är ett gott exempel på studentinflytande. Enligt lärosätet har arbetet i programrådet fungerat väl men man har svårt att rekrytera nya studentrepresentanter.

Bedömargruppen är medveten om dessa svårigheter och vill uppmuntra lärosätet till fortsatt utvecklingsarbete för att öka studentmedverkan ytterligare.

I självvärderingen beskrivs också att studenter inbjuds till mer informell studentmedverkan. Till exempel kan de under utbildningens gång, både gruppvis och individuellt, framföra olika synpunkter till både kursledare, programledning och studierektor. En institution har påbörjat ett arbete med att stärka studentinflytandet ytterligare, bland annat med ett studentråd, vilket bedömargruppen ser som ett gott initiativ. Studentgruppen som helhet har dock inte visat så stort intresse för att bilda ett eget studentråd, och man tror att det beror den specifika studentgruppens situation genom att de "befinner sig mitt i livet" och har en hög arbetsbelastning både privat och genom studier och arbete.

Bedömargruppen förstår dessa utmaningar men vill betona vikten av att lärosätet fortsatt arbetar för att öka studenternas engagemang och hittar adekvata former för det.

Sammanfattande bedömning av bedömningsområdet Studentperspektiv

Bedömning med motivering: Tillfredsställande

Bedömargruppen anser att lärosätet ger studenterna goda och olika möjligheter att arbeta aktivt med att utveckla utbildningen, utifrån ett studentperspektiv. Lärosätet har vidtagit olika åtgärder för att stärka detta ytterligare eftersom det finns vissa utmaningar. Åtgärderna hittills visar på medvetenhet och engagemang, och bedömargruppen uppmuntrar lärosätet till att fortsätta utveckla former för studentengagemang.

Bedömningsområde: Arbetsliv och samverkan

Bedömningsgrund: Arbetsliv och samverkan

Bedömning med motivering: Utbildningen är utformad och genomförs på sådant sätt att den är användbar och utvecklar studentens beredskap att möta förändringar i arbetslivet. Relevant samverkan sker med det omgivande samhället.

I självvärderingen finns flera exempel på moment, i både VFU och de universitetsförlagda kurserna, som förbereder studenterna på att möta förändringar i arbetslivet. I en kurs ska studenterna exempelvis identifiera ett förändringsbehov på sina VFU-skolor. Det finns också andra exempel på hur studenterna genom olika uppgifter utvecklar sin kommunikativa förmåga och förmågan att systematiskt planera, genomföra och utvärdera aktiviteter, för att ha beredskap inför förändringar i arbetslivet.

Lärosätet samverkar på olika sätt med det omgivande samhället, bland annat inom ramen för både utbildning och forskning. VFU är en central del och där finns ett formellt avtal mellan lärosätet och Region Stockholm. Den så kallade VFU-portalen beskrivs under intervjuerna som mycket välfungerande och som en brygga mellan lärosätet och VFU-platserna. I självvärderingen framkommer dock inte hur specifika kopplingar till olika yrkesbranscher är utformade, vilket förslagsvis kan vara ett utvecklingsområde för lärosätet.

I självvärderingen beskrivs arbetet med VFU och hur det utvecklas inom ramen för olika formella samverkansytor. Arbetslivet har en representant i programrådet för yrkeslärarutbildningen. Utöver det har den ansvariga institutionen många och omfattande kontakter och samarbeten med andra myndigheter, bland annat kopplat till APL. Yrkeslärarutbildningens studenter har dock framfört önskemål om att få pröva på att undervisa inom både gymnasial utbildning och vuxenutbildning. Lärosätet ser detta ett utvecklingsområde och bedömargruppen håller med.

Handledare i VFU ska ha genomgått handledarutbildning, och de övriga formella kraven på en handledare har skärpts, enligt både självvärderingen och intervjuerna. Detta är dock fortfarande ett utvecklingsområde för utbildningen. Bedömargruppen anser att lärosätet bör uppmärksamma kraven på handledare, särskilt eftersom alla studenter inte får fysiska VFU-besök under utbildningen.

Det verkar inte finnas någon organiserad alumnverksamhet på lärosätet. Enligt självvärderingen upprätthåller man dock delvis kontakten med tidigare studenter genom skolbesöken. Fler studievägledare har anställts på den ansvariga institutionen för att bland annat arbeta med området. Utfallet är i nuläget inte känt men bedömargruppen ser positivt på att man stärker studievägledningen.

Sammanfattande bedömning av bedömningsområde arbetsliv och samverkan

Bedömning med motivering: Tillfredsställande

Bedömargruppen anser att utbildningen är utformad och genomförs på sådant sätt att den är användbar och utvecklar studentens beredskap att möta förändringar i arbetslivet och vidare sker omfattande och relevant samverkan med det omgivande samhället. Den portal som används i kontakt mellan lärosäte och VFU-plats framträder som väl fungerande. Handledarutbildning och att handledare ska ha en sådan utbildning är ett fortsatt utvecklingsområde för lärosätet. Bedömargruppen menar att det är av stor vikt att lärosätet fortsätter att utveckla former och struktur för handledarutbildning vilket är extra viktigt då alla studenter inte får VFU-besök och andra alternativ används för att ersätta mer traditionella besök.

Samlat omdöme: Hög kvalitet

Bedömning med motivering: Sammantaget visar underlagen att utbildningen håller hög kvalitet

Bedömningsområde förutsättningar: Tillfredsställande

Lärosätet har goda förutsättningar för att bedriva yrkeslärarytbildning. Antalet lärare och deras sammantagna kompetens (vetenskaplig, professionsrelaterad och pedagogisk) är adekvat och står i proportion till utbildningen på kort och lång sikt. Bedömggruppen anser dock att man behöver tänka igenom konsekvenserna av att ha två studiegångar samt se över antalet tillsvidareanställningar på de olika medverkande institutionerna. Personalens tjänstgöring i utbildningen motsvarar ungefär sex heltidstjänster och det är rimligt i relation till utbildningens volym (169 helårsstudenter 2019) och innehåll. Även här menar bedömggruppen att det behövs analys och utvecklingsarbete i relation till de två studiegångarna, kopplat till antalet lärare med yrkesläraryrkesbakgrund och hur deras kompetens används i de olika studiegångarna. Vidare framträder handledernas kompetens, deras utbildning och handledarutbildning delvis som en svaghet. Lärosätet behöver för detta område utveckla en tydlig plan för kartläggning och åtgärder då en stor del av den specifika kopplingen till yrkesområden sker inom ramen för VFU och handledarna då får ett stort ansvar.

Bedömggruppen anser att det för utbildningen finns en tillfredsställande vetenskaplig och professionsinriktad miljö. Det är också en styrka att lärare tillsammans skrivit framtida kurslitteratur. Verksamheten bedrivs så att det finns ett samband mellan forskning och utbildning, och den starkaste professionsinriktade miljön förefaller vara en institution (IPD). Det är också rimligt mot bakgrund av utbildningens innehåll och genomförande. Sambandet mellan forskning och utbildning kan bli starkare med specifika aktiviteter, främst med inriktning mot professionskompetens och de olika yrkesämnena. Ytterligare ett utvecklingsområde är att engagera studenter i forsknings- och utvecklingsarbetet.

Bedömningsområde utformning, genomförande och resultat: Tillfredsställande

Lärosätet säkerställer att studenterna får tillräckliga kunskaper i didaktik, ämnesdidaktik och metodik. När det gäller kännedom om vuxnas lärande är måluppfyllelsen något lägre men målet bedöms ändå vara uppfyllt eftersom det finns examinerande uppgifter. Vuxnas lärande är dock fortsatt ett utvecklingsområde för lärosätet.

Vidare säkerställer lärosätet att studenterna har förmåga att planera, genomföra, utvärdera och utveckla undervisning och annan pedagogisk verksamhet, både självständigt och tillsammans med andra. När det gäller examinationen i VFU behöver man dock arbeta vidare för att finna alternativa lösningar när mer traditionella VFU-besök inte kan göras.

Även för målet om kunskapsformen värderingsförmåga och förhållningssätt anser bedömggruppen att lärosätet säkerställer att studenterna har förmåga att identifiera sitt behov av ytterligare kunskap och att utveckla sin kompetens i både yrkesämnet och det pedagogiska arbetet. För detta mål är dock examinationerna mer explicit begränsade, men delar av målen berörs genom hela utbildningen i en rimlig progression och omfattning.

När det gäller jämställdhet säkerställer lärosätet att studenterna har förmåga att beakta, kommunicera och förankra ett jämställdhetsperspektiv i den pedagogiska verksamheten. Man behöver dock analysera vad uppdelningen i två studiegångar innebär för jämställdhetsfrågor, och detta är ett utvecklingsområde för lärosätet.

Avslutningsvis anser bedömgruppen att utbildningens kvalitet följs upp på ett systematiskt sätt, och när det behövs leder resultaten till åtgärder för kvalitetsutveckling. De återkopplas också till relevanta intressenter. Det är dock något otydligt hur utbildningsverksamheten och presumtiva studenter får återkoppling, vilket lärosätet kan strukturera på ett tydligare sätt.

Bedömgruppen vill framhålla programrådets goda sammanhållande arbete. Det framträder som en styrka för utbildningen eftersom flera institutioner medverkar. Lärosätet verkar för att studenterna genomför utbildningen inom planerad studietid. Intern statistik visar att genomströmningen är relativt god, och studieformen med modifierad distans är anpassad för att underlätta studierna. I självvärderingen har man tagit upp orsaker till att studenter hoppar av och har svårt att fullfölja programmet, bland annat innehåll och förväntade krav.

Bedömningsområde studentperspektiv: Tillfredsställande

Bedömgruppen anser att lärosätet ger studenterna goda och olika möjligheter att arbeta aktivt med att utveckla utbildningen, utifrån ett studentperspektiv. Lärosätet har vidtagit olika åtgärder för att stärka detta ytterligare eftersom det finns vissa utmaningar. Åtgärderna hittills visar på medvetenhet och engagemang, och bedömgruppen uppmuntrar lärosätet till att fortsätta utveckla former för studentengagemang.

Bedömningsområde arbetsliv och samverkan: Tillfredsställande

Bedömgruppen anser att utbildningen är utformad och genomförs på sådant sätt att den är användbar och utvecklar studentens beredskap att möta förändringar i arbetslivet och vidare sker omfattande och relevant samverkan med det omgivande samhället. Den portal som används i kontakt mellan lärosäte och VFU-plats framträder som väl fungerande.Handledarutbildning och att handledare ska ha en sådan utbildning är ett fortsatt utvecklingsområde för lärosätet. Bedömgruppen menar att det är av stor vikt att lärosätet fortsätter att utveckla former och struktur för handledarutbildning vilket är extra viktigt då alla studenter inte får VFU-besök och andra alternativ används för att ersätta mer traditionella besök.

Umeå universitet

Lärosäte	Huvudområde/examen	ID-nr
Umeå universitet	Yrkeslärarexamen	A-2019-11-4821
<p>Bedömningsområde: Förutsättningar</p> <p>Bedömningsgrund: Personal</p> <p>Bedömning med motivering: Antalet lärare och deras sammantagna vetenskapliga, professionsrelaterade och pedagogiska kompetens är adekvat och står i proportion till utbildningens volym, innehåll och genomförande på kort och lång sikt.</p> <p>Den vetenskapliga, professionsrelaterade och pedagogiska kompetensen i lärargruppen är adekvat och i proportion till utbildningen på kort och lång sikt. Det finns också en långsiktig kompetensförsörjningsplan så att de berörda institutionerna kan säkerställa lärolagets sammansättning och kompetens. Lärosätet har i självvärderingen identifierat en utmaning, nämligen att hantera en ökande studentgrupp kopplat till en högre andel lärare som närmar sig pensionsålder. För att säkerställa fortsatt hög lärarkompetens arbetar man nu för att säkerställa kompetensen och skola in nya lämpliga lärare.</p> <p>De flesta lärare är disputerade i pedagogik och är lektorer, och detta är en stor styrka hos lärargruppen. Flera bedriver också forskning och utvecklingsarbeten med inriktning mot yrkesutbildning och arbetsliv, eller har gjort det under senare år. Lärosätet använder kompetens från tre olika institutioner, vilket bidrar till att både specifik vetenskaplig och professionsrelaterad kompetens blir en del av utbildningen. Få av lärarna är utbildade yrkeslärare, men flera har undervisat inom yrkesutbildning och/eller har annan relevant yrkeserfarenhet.</p> <p>Lärargruppen består av erfarna lärare varav flera är bedömda som meriterade/excellenta lärare efter lärosätets egna riktlinjer. Lärarna i den verksamhetsförlagda utbildningen (VFU) erbjuds handledarutbildning. Lärosätet har dock inte kunnat identifiera hur många verksamma handledare som har genomgått denna utbildning.</p> <p>Lärargruppen framträder som stabil på både kort och lång sikt, och lärosätet arbetar strukturerat med långsiktig kompetensförsörjning. Bedömningsgruppen vill dock påpeka att man behöver vara extra uppmärksamma på sikt, eftersom studentantalet ökat och en del pensionsavgångar närmar sig. Bristen på lärare med yrkeslärarbakgrund kan anses kompenseras av lärare med annan bakgrund som har erfarenhet av att undervisa i gymnasiets yrkesprogram.</p> <p>Enligt självvärderingens lärartabell finns nio lärare med minst 5 procents tjänstgöring och totalt 145 procents tjänstgöring i utbildningen. Åtta av dessa är disputerade, varav en är docent, och en är adjunkt. Sex av dessa lärare har lärarexamen, varav en av lektorererna har yrkeslärarexamen. Därutöver medverkar sex till åtta andra lärare i programmet i mindre omfattning (mindre än 5 procent). Detta bedöms som en rimlig proportion mellan antal lärare och utbildningens volym.</p> <p>Ett utvecklingsområde är att säkerställa att VFU-handledarna har handledarutbildning, och lärosätet behöver systematiskt kartlägga detta så att man vet vilka handledare som gått utbildning eller inte. Planerna för kompetensförsörjning bör ta hänsyn till att få lärare har arbetat som yrkeslärare, för att säkra en tillräcklig professionskompetens i utbildningen.</p>		

Ett värdefullt initiativ är att lärosätet arbetar för att kunna erbjuda kandidatkurser i anslutning till yrkeslärarprogrammet, vilket bidrar till att fler yrkeslärare kan ingå i ett framtida rekryteringsunderlag.

Bedömningsområde: Förutsättningar

Bedömningsgrund: Utbildningsmiljö

Bedömning med motivering: Det finns en för utbildningen vetenskaplig och professionsinriktad miljö och verksamheten bedrivs så att det finns ett nära samband mellan forskning och utbildning

De medverkande institutionernas vetenskapliga och professionsinriktade miljöer är relevanta för och väl integrerade med yrkeslärarprogrammets verksamhet. Lärarna har forskningstid, och på lärosätet bedrivs mycket forskning som är relevant för programmet. De flesta lärare bedriver egen forskning inom områden som rör utbildning och arbetsliv. Dessutom deltar alla i institutionernas forskningsmiljöer, och flera medverkar i nationella och/eller internationella forskningsnätverk samt vid forskningskonferenser som är relevanta för utbildningen. Bland annat finns ett engagemang i det nordiska nätverket NordYrk.

Studenterna får i både teoretiska och praktiska sammanhang information om pågående forskning vid lärosätet. Studenter bjuds också in till disputationer, allmänna seminarier, gästföreläsningar och konferenser, när innehållet berör yrkeslärarprogrammet.

Den vetenskapliga och professionsinriktade miljön är väl integrerad. Lärosätets utbildningsvetenskapliga miljö är omfattande och det finns flera etablerade forskningsområden med relevans för både den utbildningsvetenskapliga kärnan i allmänhet och för yrkeslärarprogrammet i synnerhet. På de medverkande institutionerna redovisas ett stort antal forsknings- och utvecklingsprojekt som tydligt rör yrkeslärarprogrammet, till exempel Kritiskt tänkande i yrkesämnesundervisning?

Utbildningsmiljön på lärosätet som helhet har omfattande resurser och stödfunktioner, och yrkeslärarstudenterna kan ta del av dessa resurser även om utbildningen ges på distans. Även konceptet "Flipped Classroom" har implementerats i programmets distansundervisning.

På lärosätet finns kriterier för vad som kännetecknar en stark forskningsanknytning vid dess utbildningar, vilket man kopplar till yrkeslärarutbildningen enligt följande:

1. Lärarna på programmet är aktiva forskare
2. Utbildningen är baserad på vetenskap och beprövad erfarenhet. Det finns flera exempel på hur detta omsätts i utbildningen, både i innehållet och i organiseringen, och detta är en klar styrka för lärosätet. Ett sådant exempel är att kursplanerna inklusive litteraturlistorna granskas av vetenskapligt meriterad personal.
3. Undervisningen omfattar många lärandeaktiviteter där studenter får möjlighet att utveckla vetenskapligt baserad kunskap.

Lärosätet har ett stort antal forskningssatsningar som främjar både vetenskapligt och professionsinriktat arbete (även om inte alla i nuläget direkt berör yrkeslärarprogrammet). Man planerar också specifika satsningar för lektorat och doktorandanställningar med inriktning mot yrkeslärarprogrammet. När granskningen gjordes 2020 arbetade man även med att stärka forskningsanknytningen i programmet. Sammantaget anser bedömargruppen att lärosätet har en stark utbildningsmiljö.

Sammanvägd bedömning av bedömningsområdet förutsättningar

Bedömning med motivering: Tillfredsställande

Antalet lärare och deras kompetens är adekvat och står i proportion till utbildningens volym, innehåll och genomförande. Lärargruppen har en tydlig vetenskaplig kompetens, eftersom de flesta är disputerade i pedagogik och är lektorer. I gruppen finns professionsrelationen och kopplingen till yrkesundervisning och yrkesutbildning, även om få är utbildade yrkeslärare. Vad gäller pedagogisk kompetens är lärarna erfarna, och flera är bedömda som meriterade/excellenta lärare efter lärosätets egna riktlinjer. Lärargruppen framträder som stabil både på kort och på lång sikt, och lärosätet arbetar strukturerat med långsiktig kompetensförsörjning.

Det finns en god och väl integrerad vetenskaplig och professionsinriktad miljö, och i verksamheten finns nära samband mellan forskning och utbildning. De medverkande institutionernas vetenskapliga och professionsinriktade miljöer är generellt programrelevanta och väl integrerade med yrkeslärarprogrammets verksamhet. De flesta lärare bedriver egen forskning inom relevanta områden inom utbildning och arbetsliv. Flera bedriver forskning och utvecklingsarbeten med tydlig inriktning mot yrkesutbildning och arbetsliv, eller har gjort det under senare år. Samtliga lärare deltar också i institutionernas forskningsmiljöer, och flera av dem medverkar i nationella och/eller internationella forskningsnätverk samt vid forskningskonferenser som är relevanta för utbildningen. Studenterna får i både teoretiska och praktiska sammanhang information om aktuell forskning, bland annat den som pågår vid lärosätet.

Bedömningsområde: Utformning genomförande och resultat**Bedömningsgrund: Måluppfyllelse av examensmål i kunskapsformen kunskap och förståelse**

Bedömning med motivering: Utbildningen möjliggör genom sin utformning och sitt genomförande, samt säkerställer genom examination, att studenten när examen utfärdas visar sådana kunskaper i didaktik och ämnesdidaktik inklusive metodik som krävs för undervisning och lärande inom det eller de ämnen som utbildningen avser och för yrkesutövningen i övrigt samt visar kännedom om vuxnas lärande.

Det finns en genomtänkt progression för kunskap och innehåll i utbildningen, med utgångspunkt i nivåerna grundläggande, befästande och fördjupande. Granskningen visar exempel från tre olika kurser (inklusive VFU) där det finns en tydligt framskriven progression över tid, vilken kopplas till utbildningens förväntade studieresultat. Lärosätet redovisar klart och tydligt utgångspunkterna för detta med hjälp av mål, innehåll, läraktivitet, examination och bedömningskriterier. Både innehållet, utformningen, genomförandet och de olika examinationerna visar att studenterna får goda möjligheter att utveckla kunskaper och färdigheter inom både didaktik, ämnesdidaktik och metodik. Detta är tydligt kopplat till vad som krävs för undervisning och lärande inom de ämnen som utbildningen avser och för yrkesutövningen i övrigt.

Examinationerna och bedömningskriterierna är noggrant och systematiskt utformade och framträder som ett mycket gott exempel på ett genomtänkt sätt att säkerställa kunskaper och förståelse i relation till de förväntade studieresultaten. Det finns också en relativt tydlig progression i kurserna. Det är något oklart i vilken mån examinationerna är varierade, men variationen i läraktiviteterna är tydligare.

Ett utvecklingsområde gäller kännedom om vuxnas lärande som tidigare har behandlats i en föreläsning men inte specifikt i examination. Lärosätet håller dock på att revidera utbildningens utformning, genomförande och examination, och ska bland annat lägga till mer litteratur och en skriftlig examinationsuppgift med inriktning på vuxnas lärande. Revideringen bedöms innebära att utbildningen uppfyller kraven även inom detta område.

Bedömningsområde: Utformning, genomförande och resultat

Bedömningsgrund: Måluppfyllelse av examensmål i kunskapsformen färdighet och förmåga

Bedömning med motivering: Utbildningen möjliggör genom utformning och genomförande, samt säkerställer genom examination, att studenten, när examen utfärdas, visar förmåga att självständigt och tillsammans med andra planera, genomföra, utvärdera och utveckla undervisning och den pedagogiska verksamheten i övrigt i syfte att på bästa sätt stimulera varje elevs lärande och utveckling.

Detta examensmål behandlas under utbildningen, vilket synliggörs med exempel från tre olika kurser (inklusive VFU) och fyra mål. Där finns en tydligt framskriven progression över tid som kopplas till utbildningens förväntade studieresultat. Progressionen sträcker sig från att grundlägga till att befästa och vidare till att fördjupa kunskaperna och innehållet. Även här redovisas utgångspunkterna klart och tydligt med mål, innehåll, läraaktivitet, examination och bedömningskriterier. Stort fokus läggs på att bedömning och examination är systematiskt utformade. I kurserna får studenterna utforma och genomföra moment, både i grupp och individuellt, och vissa uppgifter ska genomföras med stöd av handledare medan andra är självständiga. Därmed får studenten möjlighet till måluppfyllelse genom att både vara självständig och arbeta tillsammans med andra.

Uppgifterna har störst fokus på den blivande lärarens egen undervisning, men det arbetsplatsförlagda lärandet (APL) och den pedagogiska verksamheten i övrigt finns också med i genomförandet, om än i lägre grad än själva undervisningen. Den pågående revideringen kommer att ge bättre förutsättningar för måluppfyllelse i relation till den pedagogiska verksamheten i övrigt.

För den del av målet som handlar om att stimulera varje elevs lärande och utveckling redovisar lärosätet innehåll, lärandeaktiviteter och examinationer som exempelvis går ut på att analysera elevers lärande kopplat till hinder och utvecklingsmöjligheter, och att som lärare delta i elevvårdsmöten.

Flera goda exempel och utvecklingsområden framträder i det pågående revideringsarbetet, med bland annat gradvis ökade kunskapskrav i kurser som föregår VFU samt ett långsiktigt utvecklingsarbete från den egna skolpraktiken. Lärosätet lyfter fram att man gör om kriterierna för att bedöma och examinera VFU för att få en större samsyn kring bedömningen.

Bedömningsområde: Utformning, genomförande och resultat**Bedömningsgrund: Måluppfyllelse av examensmål i kunskapsformen värderingsförmåga och förhållningssätt**

Bedömning med motivering: Utbildningen möjliggör genom utformning och genomförande samt säkerställer genom examination att studenten, när examen utfärdas, visar förmåga att identifiera sitt behov av ytterligare kunskap och att utveckla sin kompetens framför allt i det pedagogiska arbetet.

Måluppfyllelsen vad gäller förmåga att identifiera utvecklingsbehov i förhållande till yrkesämnet är dock ett utvecklingsområde där förändringar har gjorts för att stärka denna del.

För detta mål beskriver lärosätet att studenterna redan under de första kurserna får möjlighet att reflektera över vad de anser att en lärare behöver ha för kompetenser och egenskaper samt om de själva i nuläget har det som krävs och vad de behöver utveckla framledes.

Från uppgiften ovan redovisas sedan även för detta mål hur progressionen genom utbildningen är utformad och hur målet behandlas under utbildningen. Lärosätet ger exempel från tre olika kurser (inklusive VFU) och fem mål där det finns en tydligt framskriven progression över tid, vilken även kopplas till utbildningens förväntade studieresultat. Progressionen går från grundläggande till

befästande och vidare till fördjupande nivå för kunskap och innehåll. Lärosätet redovisar klart och tydligt utgångspunkterna med: mål, innehåll, läraktivitet, examination och bedömningskriterier. Utformningen, genomförandet och examinationen av detta mål förefaller vara mycket genomtänkt och fungerar också som ett gott exempel på progressionen i utbildningen.

För det aktuella målet omfattar utbildningen många hänvisningar och uppgifter som rör både systematisk utvärdering och systematiskt kvalitetsarbete. Det gäller också för det specifika yrkesämnetts innehåll, under APL, och det pedagogiska arbetet. Detta är ett mycket gott exempel på hur utvecklingsarbete blir en del av studentens kunskapsutveckling. Problematiseringar varvas med analyser på olika nivåer från individ, grupp och skolsystem och vidare till arbetslivet och yrkesämnetts olika branscher.

Som nämnts arbetar man för att stärka måluppfyllelsen inom yrkesämnesområdet, bland annat genom att ge mer kunskap om kompetensbehov i olika branscher och yrkesämnen bland yrkeläroarutbildarna, och därmed i förlängningen yrkesläroarutbildningen. Lärosätet ser en utmaning i att utbildningen inte omfattar undervisning i själva yrkesämnen, men att studenterna ska visa förmågan att vidareutveckla sin kompetens i yrkesämnen.

Bedömningsgruppen vill framhålla att utbildningen ger möjligheter för studenterna att vara kritiskt självreflekterande och utvecklingsorienterade. Lärosätet belyser detta med flera konkreta exempel, bland annat på sätt för läroarstudenter att utveckla sin förmåga att stödja ett arbetsplatsförlagt läroande hos sina elever.

Bedömningsområde: Utformning, genomförande och resultat

Bedömningsgrund: Jämställdhet

Bedömning med motivering: Ett jämställdhetsperspektiv beaktas, kommuniceras och förankras i utbildningens innehåll, utformning och genomförande.

Utbildningen säkerställer på ett gediget sätt att studenten kan beakta, kommunicera och förankra ett jämställdhetsperspektiv i den pedagogiska verksamheten. Lärosätet beskriver ett aktivt arbete med jämställdhetsfrågor och ger konkreta exempel. Man har också relevant forskning på detta område. I den pågående revideringen av utbildningen ser man även över litteraturlistor för att öka jämställdheten.

I lärosätets egna övergripande kvalitetssystem är jämställdhet ett av sex perspektiv som ska genomsyra utbildningarnas innehåll och genomförande, och därmed granskas detta också internt. Man analyserar balansen mellan män och kvinnor i beredande och beslutande organ och i marknadsföring, och sätter in åtgärder vid en obalans, vilket varit fallet inom yrkesläroarutbildningen. På lärosätet finns också ett aktivt arbete med jämställdhet ur flera aspekter, och inom utbildningen uppmärksammas exempelvis val av kurslitteratur och sammansättning av studentgruppen under utbildningens aktiviteter.

Aspekter av jämställdhet analyseras och specifika frågor ställs i Studentbarometern, och resultaten visar att studenter på yrkesläroarutbildningen är mycket nöjda med hur området behandlats under utbildningen. En läroare som undervisar på programmet är knuten till en av de forskningsmiljöer som studerar genus, och har bland annat undersökt språkliga normer bland manliga och kvinnliga elever på gymnasieskolans yrkesprogram.

Examensmålet beaktas, kommuniceras och förankras i samtliga kurser under utbildningen. Lärosätet

ger konkreta exempel på mål från olika kurser där läraaktiviteter, examinationsuppgifter och bedömningsuppgifter visar hur lärosätet arbetar med detta examensmål. Bland de områden som belyses finns normer om genus och sexualitet, skolresultat för pojkar respektive flickor, och de specifika yrkesprogrammen ur ett undervisnings- och jämställdhetsperspektiv.

Arbetet med detta examensmål framträder som en styrka på lärosätet och är ett mycket gott exempel som bedömargruppen vill framhålla, och det finns också planer som ytterligare kan förbättra jämställdhetsarbetet. Lärosätet arbetar medvetet med jämställdhet inom programmet. Ett gott exempel gäller ett utvecklingsarbete som har initierats efter en genomgång av informationsmaterialet om yrkeslärarprogrammet. Man hittade flera brister, bland annat att kvinnor var klart underrepresenterade i bilder och texter. Vidare gavs en stereotyp bild av kön och av yrkeslärarens profession i lärosätets bildspråk, eftersom endast män i traditionellt manliga miljöer (verkstadsmiljö) var representerade. Utvecklingsarbetet syftar till att åtgärda dessa brister.

Bedömningsområde: Utformning, genomförande och resultat

Bedömningsgrund: Uppföljning, åtgärder och återkoppling

Bedömning med motivering: Utbildningens innehåll, utformning, genomförande och examination följs upp systematiskt. Resultaten av uppföljningen omsätts vid behov i åtgärder för kvalitetsutveckling och återkoppling till relevanta intressenter sker.

På programnivå följer lärosätet de fyra riktlinjer som fastställts i det övergripande kvalitetssystemet, och redogör noggrant för kvalitetsarbetet. Utöver ovanstående har den del av lärosätet som benämns lärarhögskolan en egen kompletterande handläggningsordning för kvalitetsarbete, som innehåller följande delar:

Vart tredje år gör man en sammanhållen kursplanegranskning i relation till examensmål, varje år en avhopsanalys och vartannat år en alumnenkät.

Kursutvärdering skrivs efter varje kurs.

Programrådet skriver en kombinerad verksamhetsberättelse och verksamhetsplan där det finns förslag på åtgärder för utveckling, och man har också dialoger om utveckling på olika nivåer.

Ovanstående kopplas till budgetarbete och resurstilldelning.

Utvärderingar och sammanställningar återkopplas till personal och studenter, både skriftligt och muntligt. Återkoppling på kursnivå ges till studenter som har läst kursen men också till de som ska läsa den.

Lärosätet ser dock återkoppling till lärare som ett utvecklingsområde och har initierat ett arbete med temadagar för att ge information och diskutera aktuella och gemensamma utvecklingsfrågor.

Här pågår ett arbete med att tydliggöra ansvar och resurser för specifika insatser. Ett utvecklingsområde är emellertid återkopplingen av uppföljningarnas resultat till skolverksamhet och yrkesbranscher liksom till presumtiva studenter, eftersom det inte framgår tydligt av granskningen hur detta sker.

Lärosätet verkar även aktivt för att studenten ska genomföra utbildningen inom planerad studietid. Programmet har god genomströmning. Man gör systematiska uppföljningar och analyser av till exempel studieresultat och avhopp, och det finns tydliga rutiner för att följa upp avhopp. Ett konkret exempel är att man ökade genomströmningen i en enskild kurs genom att byta kurslitteratur, efter dialog med studenter. Studenterna erbjuds vidare vägledningssamtal, kontakter med studenthälsan och stöd vid Studieverkstaden. Yrkeslärarutbildningens studenter får främst stöd av studievägledare och VFU-samordnare.

Sammanvägd bedömning av bedömningsområdet utformning, genomförande och resultat

Bedömning med motivering: Tillfredsställande

Sammanfattningsvis har utbildningen en väl utarbetad modell för progression och måluppfyllelse enligt nivåerna grundläggande, befästande och fördjupande. Man håller också på att revidera programmet, vilket innebär ytterligare utveckling. Bland annat gäller det utvecklingsområdena vuxnas lärande samt förmågan att identifiera behov av och utveckla kompetens i yrkesämnet. Jämställdhet framstår däremot som ett starkt område i utbildningen. Det finns också en väl utarbetad modell för att följa upp utbildningens innehåll, utformning, genomförande och examination som helhet.

Utbildningen möjliggör och säkerställer att studenterna har tillräckliga kunskaper i didaktik, ämnesdidaktik och metodik. Vuxnas lärande är dock ett utvecklingsområde, men det håller på att revideras.

Utbildningen möjliggör och säkerställer att studenterna har förmåga att självständigt och tillsammans med andra planera, genomföra, utvärdera och utveckla undervisning och annan pedagogisk verksamhet, för att stimulera varje elevs lärande och utveckling. Stort fokus läggs på att bedömning och examination är systematiskt utformade. I kurserna får studenterna utforma och genomföra moment i grupp och individuellt, och vissa uppgifter ska genomföras med stöd av handledare. Därmed får de möjlighet till måluppfyllelse genom att både vara självständiga och arbeta tillsammans med andra. Flera goda exempel och utvecklingsområden framträder i det pågående revideringsarbetet, bland annat stegvis höjda kunskapskrav i kurser som föregår VFU och ett långsiktigt utvecklingsarbete från egen skolpraktik. Lärosätet lyfter fram ett pågående utvecklingsarbete där man skriver om kriterierna för bedömning och examination av VFU för att få större samsyn.

Slutligen möjliggör och säkerställer lärosätet att studenterna har förmåga att identifiera sitt behov av ytterligare kunskap och utveckla sin kompetens, framför allt i det pedagogiska arbetet. Förmågan att identifiera behov av kompetensutveckling inom yrkesämnet är också ett utvecklingsområde, men det pågående revideringsarbetet bedöms leda till att utbildningen uppfyller målet.

Jämställdhetsperspektivet beaktas, kommuniceras och förankras i utbildningen, och den säkerställer att studenterna kan beakta, kommunicera och förankra ett jämställdhetsperspektiv i den pedagogiska verksamheten.

Utbildningens innehåll, utformning, genomförande och examination som helhet följs också upp systematiskt. Resultaten omsätts vid behov i åtgärder för kvalitetsutveckling, och relevanta intressenter får återkoppling. Det är dock inte helt tydligt hur dessa resultat återkopplas till skolverksamhet och yrkesbranscher och till presumtiva studenter.

Bedömningsområde: Studentperspektiv**Bedömningsgrund: Studentperspektiv**

Bedömning med motivering: Studenterna ges goda och flera möjligheter att ta en aktiv roll i arbetet med att utveckla utbildningens innehåll och genomförande

På lärosätet finns formell studentrepresentation i beredande och beslutande organ. Studenterna har möjlighet till både formellt och informellt inflytande i arbetet med att utveckla utbildningens innehåll och genomförande.

Alla kurser utvärderas både skriftligt och muntligt, och resultaten sätts samman till en helhet där även

mer informella synpunkter kan vävas in. Analyserade utvärderingsresultat blir underlag för förändringar i utbildningen. Ett konkret exempel gäller en kursmodul om statistik som studenterna uppfattade som intressant men inte särskilt relevant i förhållande till yrket. Där ändrade man examinationsuppgiften så att den inriktades på offentlig skolstatistik, vilket ökade relevansen.

Ett generellt utvecklingsområde som bedömaregruppen har noterat är att ytterligare stärka möjligheten till studentinflytande utifrån de specifika förutsättningarna på yrkeslärarprogrammet, där studenterna har olika bakgrund och många studerar på deltid etc.

Sammanfattande bedömning av bedömningsområdet Studentperspektiv

Bedömning med motivering: Tillfredsställande

Studenterna har flera och goda möjligheter att ta en aktiv roll i arbetet med att utveckla utbildningens innehåll och genomförande, både formellt och informellt. På en lärosätesövergripande nivå finns formell studentrepresentation i beredande och beslutande organ. Skriftliga och muntliga kursvärderingar genomförs i alla utbildningens kurser. Analyserade utvärderingsresultat blir underlag för förändringar i utbildningen.

Ett generellt utvecklingsområde är att ytterligare stärka möjligheten till studentinflytande utifrån de specifika förutsättningarna på yrkeslärarprogrammet med deltidsstudier, varierande bakgrund etc.

Bedömningsområde: Arbetsliv och samverkan

Bedömningsgrund: Arbetsliv och samverkan

Bedömning med motivering: Utbildningen är tydligt utformad och genomförs på sådant sätt att den är användbar och utvecklar studentens beredskap att möta förändringar i arbetslivet. Relevant och omfattande samverkan sker med det omgivande samhället.

Lärosätet har en adekvat och konstruktiv samverkan med skolor, arbetsplatser och branscher samt med andra program inom lärosätet. Under utbildningen ser studenterna indirekt och direkt att skolverksamhet behandlas utifrån olika perspektiv, vilket finns dokumenterat i mål, uppgifter och examinationer. Studenterna deltar även direkt i skolverksamhet under sin VFU, vilken också styrs av olika mål, uppgifter och examinationer som kopplas till litteratur och teoretiska utgångspunkter. VFU är det mest omfattande området för samverkan, och det finns täta och konkreta kontakter mellan lärosätet och arbetslivet (yrkesutbildningen) genom till exempel trepartssamtal.

APL är en central del av yrkesutbildningen. Undervisning om och i detta område ingår i utbildningens senare delar, och lärosätets lärare har medverkat i Skolverkets utbildningar inom detta område. Samverkan med andra delar av lärosätets verksamhet kan handla om att lärare i yrkeslärarprogrammet dessutom har undervisnings- och forskningsuppdrag inom andra områden, till exempel arbetsliv och lärande, karriärutveckling, kompetensutveckling, anställningsbarhet, livslångt lärande och digitalisering av skol- och arbetsliv. Detta innebär även ett kompetenstillskott inom de områdena.

Från hösten 2020 ska studenterna planera och genomföra ett eget utvecklingsarbete under sin VFU, för att behandla utvärdering och skolutveckling.

Regional representation från arbetslivet finns i olika organ och forum, och även i programrådet för yrkeslärarutbildningen. Vidare finns regional samverkan och samverkan med skolor inom ramen för både övningsskolor och praktisknära forskning samt inom flera andra områden, till exempel för att utveckla VFU. Nationellt deltar lärosätet i olika utvecklingsprojekt, till exempel inom ramen för

Universitets- och högskolerådet. Alumnundersökningar genomförs vartannat år och kopplas till utvecklingsarbete.

Genom olika upplägg och undervisningsmetoder får studenterna beredskap för att undervisa under föränderliga förutsättningar, bland annat med stöd av digital teknik. Samverkansprojekt bidrar med ökad förståelse för yrkeslärarens förutsättningar samt de förändringar som sker i arbetslivet. Ett exempel är deltagandet i Valiwebs konferenser, vilket inneburit kontakter med branschföreträdare och företrädare för Svenskt Näringsliv.

Ett projekt syftar till att utveckla en kompetensutvecklingskurs för verksamma yrkeslärare med inriktning mot specialpedagogik. Planerad kursstart är höstterminen 2020. Arbetslivet finns representerat i både lärarhögskolans styrelse och det nyinrättade programrådet för yrkeslärarprogrammet. Samverkan sker även i ett regionalt samverkansråd innefattande lärarhögskolan och skolhuvudmän. Vidare finns det ett VFU-handledarnätverk. Man gör även alumnuppföljningar som riktas till samtliga före detta lärarstudenter.

Samverkan med skolor, kommuner och andra aktörer påverkar utbildningen på olika sätt. Ett exempel är att specialpedagogik får mer utrymme i yrkeslärarprogrammets nya struktur från och med hösten 2020.

Ett utvecklingsområde som lyfts fram är att öka den interna samverkan med forskningsmiljöer inom universitetet som är relevanta för arbetsliv och (extern) samverkan.

Sammanfattande bedömning av bedömningsområde arbetsliv och samverkan

Bedömning med motivering: Tillfredsställande

Utbildningen är tydligt utformad och användbar, och förbereder studenterna på att möta förändringar i arbetslivet. Man har en adekvat och konstruktiv samverkan med skolor, arbetsplatser och branscher samt med andra program inom lärosätet. Under sin utbildning kommer studenterna indirekt och direkt i kontakt med olika perspektiv på skolverksamhet, vilket finns dokumenterat i mål, uppgifter och examinationer. Regional representation från arbetslivet finns i olika organ och forum, och även i det nyinrättade programrådet för yrkeslärarutbildningen. Vidare finns regional samverkan och samverkan med skolor inom ramen för både övningsskolor och praktisk forskning samt inom flera andra områden, till exempel för att utveckla VFU.

Studenterna deltar även direkt i skolverksamheten under sin VFU, vilken också styrs av olika mål, uppgifter och examinationer som kopplas till litteratur och teoretiska utgångspunkter.

Utvärdering och skolutveckling kommer från hösten 2020 att behandlas genom att studenterna planerar och genomför ett eget utvecklingsarbete under sin VFU.

Samlad omdöme: Hög kvalitet

Bedömning med motivering: Sammantaget visar underlagen att utbildningen håller hög kvalitet.

Bedömningsområde förutsättningar: Tillfredsställande

Antalet lärare och deras kompetens är adekvat och står i proportion till utbildningens volym, innehåll och genomförande. Lärargruppen har en tydlig vetenskaplig kompetens, eftersom de flesta är disputerade i pedagogik och är lektorer. I gruppen finns professionsrelationen och kopplingen till yrkesundervisning och yrkesutbildning, även om få är utbildade yrkeslärare. Vad gäller pedagogisk kompetens är lärarna erfarna, och flera är bedömda som meriterade/excellent lärare efter lärosätets

egna riktlinjer. Lärargruppen framträder som stabil både på kort och på lång sikt, och lärosätet arbetar strukturerat med långsiktig kompetensförsörjning.

Det finns en god och väl integrerad vetenskaplig och professionsinriktad miljö, och i verksamheten finns nära samband mellan forskning och utbildning. De medverkande institutionernas vetenskapliga och professionsinriktade miljöer är generellt programrelevanta och väl integrerade med yrkeslärarprogrammets verksamhet. De flesta lärare bedriver egen forskning inom relevanta områden inom utbildning och arbetsliv. Flera bedriver forskning och utvecklingsarbeten med tydlig inriktning mot yrkesutbildning och arbetsliv, eller har gjort det under senare år. Samtliga lärare deltar också i institutionernas forskningsmiljöer, och flera av dem medverkar i nationella och/eller internationella forskningsnätverk samt vid forskningskonferenser som är relevanta för utbildningen. Studenterna får i både teoretiska och praktiska sammanhang information om aktuell forskning, bland annat den som pågår vid lärosätet.

Bedömningsområde utformning, genomförande och resultat: Tillfredsställande
Sammanfattningsvis har utbildningen en väl utarbetad modell för progression och måluppfyllelse enligt nivåerna grundläggande, befästade och fördjupande. Man håller också på att revidera programmet, vilket innebär ytterligare utveckling. Bland annat gäller det utvecklingsområdena vuxnas lärande samt förmågan att identifiera behov av och utveckla kompetens i yrkesämnet. Jämställdhet framstår däremot som ett starkt område i utbildningen. Det finns också en väl utarbetad modell för att följa upp utbildningens innehåll, utformning, genomförande och examination som helhet.

Utbildningen möjliggör och säkerställer att studenterna har tillräckliga kunskaper i didaktik, ämnesdidaktik och metodik. Vuxnas lärande är dock ett utvecklingsområde, men det håller på att revideras.

Utbildningen möjliggör och säkerställer att studenterna har förmåga att självständigt och tillsammans med andra planera, genomföra, utvärdera och utveckla undervisning och annan pedagogisk verksamhet, för att stimulera varje elevs lärande och utveckling. Stort fokus läggs på att bedömning och examination är systematiskt utformade. I kurserna får studenterna utforma och genomföra moment i grupp och individuellt, och vissa uppgifter ska genomföras med stöd av handledare. Därmed får de möjlighet till måluppfyllelse genom att både vara självständiga och arbeta tillsammans med andra. Flera goda exempel och utvecklingsområden framträder i det pågående revideringsarbetet, bland annat stegvis höjda kunskapskrav i kurser som föregår VFU och ett långsiktigt utvecklingsarbete från egen skolpraktik. Lärosätet lyfter fram ett pågående utvecklingsarbete där man skriver om kriterierna för bedömning och examination av VFU för att få större samsyn.

Slutligen möjliggör och säkerställer lärosätet att studenterna har förmåga att identifiera sitt behov av ytterligare kunskap och utveckla sin kompetens, framför allt i det pedagogiska arbetet. Förmågan att identifiera behov av kompetensutveckling inom yrkesämnet är också ett utvecklingsområde, men det pågående revideringsarbetet bedöms leda till att utbildningen uppfyller målet.

Jämställdhetsperspektivet beaktas, kommuniceras och förankras i utbildningen, och den säkerställer att studenterna kan beakta, kommunicera och förankra ett jämställdhetsperspektiv i den pedagogiska verksamheten.

Utbildningens innehåll, utformning, genomförande och examination som helhet följs också upp

systematiskt. Resultaten omsätts vid behov i åtgärder för kvalitetsutveckling, och relevanta intressenter får återkoppling. Det är dock inte helt tydligt hur dessa resultat återkopplas till skolverksamhet och yrkesbranscher och till presumtiva studenter.

Bedömningsområde studentperspektiv: Tillfredsställande

Studenterna har flera och goda möjligheter att ta en aktiv roll i arbetet med att utveckla utbildningens innehåll och genomförande, både formellt och informellt. På en lärosätesövergripande nivå finns formell studentrepresentation i beredande och beslutande organ. Skriftliga och muntliga kursvärderingar genomförs i alla utbildningens kurser. Analyserade utvärderingsresultat blir underlag för förändringar i utbildningen.

Ett generellt utvecklingsområde är att ytterligare stärka möjligheten till studentinflytande utifrån de specifika förutsättningarna på yrkesläroprogrammet med deltidstudier, varierande bakgrund etc.

Bedömningsområde arbetsliv och samverkan: Tillfredsställande

Utbildningen är tydligt utformad och användbar, och förbereder studenterna på att möta förändringar i arbetslivet. Man har en adekvat och konstruktiv samverkan med skolor, arbetsplatser och branscher samt med andra program inom lärosätet. Under sin utbildning kommer studenterna indirekt och direkt i kontakt med olika perspektiv på skolverksamhet, vilket finns dokumenterat i mål, uppgifter och examinationer. Regional representation från arbetslivet finns i olika organ och forum, och även i det nyinrättade programrådet för yrkesläroprogrammet. Vidare finns regional samverkan och samverkan med skolor inom ramen för både övningskolor och praktiknära forskning samt inom flera andra områden, till exempel för att utveckla VFU.

Studenterna deltar även direkt i skolverksamheten under sin VFU, vilken också styrs av olika mål, uppgifter och examinationer som kopplas till litteratur och teoretiska utgångspunkter.

Utvärdering och skolutveckling kommer från hösten 2020 att behandlas genom att studenterna planerar och genomför ett eget utvecklingsarbete under sin VFU.

Bilaga 3

Redovisning av underlag från respektive lärosäte¹

Göteborgs universitet

Huvudområde/ examen	Självvärdering	Självständiga arbeten	Intervju lärosäte	Intervju studenter
Yrkeslärarexamen	Ja	Nej	Ja	Ja

Högskolan Dalarna

Huvudområde/ examen	Självvärdering	Självständiga arbeten	Intervju lärosäte	Intervju studenter
Yrkeslärarexamen	Ja	Nej	Ja	Ja

Högskolan Kristianstad

Huvudområde/ examen	Självvärdering	Självständiga arbeten	Intervju lärosäte	Intervju studenter
Yrkeslärarexamen	Ja	Nej	Ja	Ja

Högskolan Väst

Huvudområde/ examen	Självvärdering	Självständiga arbeten	Intervju lärosäte	Intervju studenter
Yrkeslärarexamen	Ja	Nej	Ja	Ja

Karlstads universitet

Huvudområde/ examen	Självvärdering	Självständiga arbeten	Intervju lärosäte	Intervju studenter
Yrkeslärarexamen	Ja	Nej	Ja	Ja

Linköpings universitet

Huvudområde/ examen	Självvärdering	Självständiga arbeten	Intervju lärosäte	Intervju studenter
Yrkeslärarexamen	Ja	Nej	Ja	Ja

Linnéuniversitetet

Huvudområde/ examen	Självvärdering	Självständiga arbeten	Intervju lärosäte	Intervju studenter
Yrkeslärarexamen	Ja	Nej	Ja	Ja

Malmö universitet

Huvudområde/ examen	Självvärdering	Självständiga arbeten	Intervju lärosäte	Intervju studenter

¹ För varje utbildning (exempelvis kandidatexamen i x vid lärosäte x) granskar bedömarna ett slumpmässigt urval av självständiga arbeten. Urvalets storlek är mellan 1 och 16 arbeten, och varierar beroende på det totala antalet godkända självständiga arbeten vid en utbildning under en bestämd period. Om antalet arbeten totalt är fem eller färre, väljs alla arbeten och det blir en totalundersökning. Därefter blir det ett urval. I realiteten innebär urvalsmodellen att av upp till 20 arbeten granskas minst hälften, sedan avtar ökningen i urvalsstorlekarna. Vid exempelvis 125 arbeten är urvalet 14. Maximalt kan det bli 16 arbeten i urvalet av en population om 399 arbeten eller fler.

Yrkeslärarexamen	Ja	Nej	Ja	Ja
------------------	----	-----	----	----

Stockholms universitet

Huvudområde/ examen	Självvärdering	Självständiga arbeten	Intervju lärosäte	Intervju studenter
Yrkeslärarexamen	Ja	Nej	Ja	Ja

Umeå universitet

Huvudområde/ examen	Självvärdering	Självständiga arbeten	Intervju lärosäte	Intervju studenter
Yrkeslärarexamen	Ja	Nej	Ja	Ja

Redovisning av övriga underlag

Utöver de underlag som lärosätena har skickat in har UKÄ tagit fram följande underlag för respektive utbildning:

- Statistik över genomströmning

Bilaga 4

Lärosätenas svar på delning av preliminära yttranden

Universitetskanslersämbetets utbildningsutvärderingar

Delningssvar – synpunkter på preliminärt yttrande

Lärosäte: Göteborgs universitet

Yrkesexamen: yrkeslärarexamen

Bilaga: Göteborgs universitet_självvärdering

Lärosätet ges möjlighet att kontrollera innehållet i det preliminära yttrande och påpeka eventuella sak/-faktafel. Synpunkterna på yttrandet bör utgå från de bedömningsområden och bedömningsgrunder som ingått i utvärderingen.

Ange i tabellen vilken sida i yttrandet korrigeringen avser, vid behov kan tabellen byggas ut. Korrigeringarna bör hållas så kortfattade som möjligt. Observera att det inte är möjligt att inkomma med ny fakta som ej fanns tillgänglig i de ursprungliga underlagen.

Lärosätets svar med eventuella synpunkter ska laddas upp i UKÄ Direkt senast den 21 januari 2021. Lärosätets svar kommer att bifogas det slutliga yttrandet.

Exempel

Sida	Stycke	Rad	Korrigering
2	3	5	Antal helårsstudenter uppgår till 25, ej 45.

Bedömningsområde: Förutsättningar

Personal			
Sida	Stycke	Rad	Korrigering

Utbildningsmiljö			
Sida	Stycke	Rad	Korrigering

Bedömningsområde: Utformning, genomförande och resultat

Måluppfyllelse – kunskap och förståelse			
Sida	Stycke	Rad	Korrigering
3	3-4		<p>Kommentar:</p> <p>I yttrandet påpekas att vuxnas lärande utgör ett givet perspektiv i samtliga kurser (via fokus på både gymnasieskola och vuxenutbildning). I de examinationsuppgifter som redovisas i självvärderingen (gäller såväl UVK- och VFU-kurser) och som behandlar lärandeteorier och lärande, undervisning och bedömning, aktualiseras både ungas och vuxnas lärande. Utformningen av examinationsuppgifter innebär att både ungas och vuxnas lärande behandlas, diskuteras, problematiseras och därmed också bedöms. Målet ”visar kännedom om vuxnas lärande” inbegrips således vid examinerande tillfällen.</p>

--	--	--	--

Måluppfyllelse – färdighet och förmåga			
Sida	Stycke	Rad	Korrigering

Måluppfyllelse – värderingsförmåga och förhållningssätt			
Sida	Stycke	Rad	Korrigering

Jämställdhet			
Sida	Stycke	Rad	Korrigering

Uppföljning, och återkoppling			
åtgärder			
Sida	Stycke	Rad	Korrigerig

Bedömningsområde: Studentperspektiv

Sida	Stycke	Rad	Korrigerig

Bedömningsområde: Arbetsliv och samverkan

Sida	Stycke	Rad	Korrigerig

Universitetskanslersämbetets utbildningsutvärderingar

Delningssvar – synpunkter på preliminärt yttrande

Lärosäte: Högskolan Dalarna

Yrkesexamen: Yrkeslärarexamen

Bilaga: 411-00529-19

Lärosätet ges möjlighet att kontrollera innehållet i det preliminära yttrande och påpeka eventuella sak-/faktafel. Synpunkterna på yttrandet bör utgå från de bedömningsområden och bedömningsgrunder som ingått i utvärderingen.

Ange i tabellen vilken sida i yttrandet korrigeringen avser, vid behov kan tabellen byggas ut. Korrigeringarna bör hållas så kortfattade som möjligt. Observera att det inte är möjligt att inkomma med ny fakta som ej fanns tillgänglig i de ursprungliga underlagen.

Lärosätets svar med eventuella synpunkter ska laddas upp i UKÄ Direkt senast den 21 januari 2021. Lärosätets svar kommer att bifogas det slutliga yttrandet.

Exempel

Sida	Stycke	Rad	Korrigering
2	3	5	Antal helårsstudenter uppgår till 25, ej 45.

Högskolan Dalarna har kontrollerat innehållet i det preliminära yttrandet och har inte hittat några sak- eller faktafel.

Bedömningsområde: Förutsättningar

Personal			
Sida	Stycke	Rad	Korrigering

Utbildningsmiljö			
Sida	Stycke	Rad	Korrigering

Bedömningsområde: Utformning, genomförande och resultat

Måluppfyllelse –kap och förståelse			
kuns			
Sida	Stycke	Rad	Korrigering

--	--	--	--

Måluppfyllelse – färdighet och förmåga			
Sida	Stycke	Rad	Korrigering

Måluppfyllelse – värderingsförmåga och förhållningssätt			
Sida	Stycke	Rad	Korrigering

Jämställdhet			
Sida	Stycke	Rad	Korrigering

Uppföljning, åtgärder och återkoppling			
Sida	Stycke	Rad	Korrigering

Bedömningsområde: Studentperspektiv

Sida	Stycke	Rad	Korrigering

Bedömningsområde: Arbetsliv och samverkan

Sida	Stycke	Rad	Korrigering

Universitetskanslersämbetets utbildningsutvärderingar

Delningssvar – synpunkter på preliminärt yttrande

Lärosäte: Högskolan Kristianstad

Yrkesexamen: Yrkeslärarutbildningen

Bilaga: Bedömarens preliminära yttrande om yrkeslärarexamen Högskolan Kristianstad

ID-nr

A-2019-11-4814

Lärosätet ges möjlighet att kontrollera innehållet i det preliminära yttrande och påpeka eventuella sak/-faktafel. Synpunkterna på yttrandet bör utgå från de bedömningsområden och bedömningsgrunder som ingått i utvärderingen.

Ange i tabellen vilken sida i yttrandet korrigeringen avser, vid behov kan tabellen byggas ut. Korrigeringarna bör hållas så kortfattade som möjligt. Observera att det inte är möjligt att inkomma med ny fakta som ej fanns tillgänglig i de ursprungliga underlagen.

Lärosätets svar med eventuella synpunkter ska laddas upp i UKÄ Direkt senast den 21 januari 2021. Lärosätets svar kommer att bifogas det slutliga yttrandet.

Exempel

Sida	Stycke	Rad	Korrigering

Bedömningsområde: Förutsättningar

Personal			
Sida	Stycke	Rad	Korrigering

Utbildningsmiljö			
Sida	Stycke	Rad	Korrigering

Bedömningsområde: Utformning, genomförande och resultat

Måluppfyllelse – kunskap och förståelse			
Sida	Stycke	Rad	Korrigering
7	1	4	<p>Står: Lärosätet lyfter i självvärderingen att de arbetar med att ta fram en alumn för studenter som väljer att avbryta sina studier.</p> <p>Bör stå: Lärosätet lyfter i självvärderingen att de arbetar med att ta fram en alumn för studenter som avslutat sina studier.</p> <p>Däremot önskar vi göra en mer fördjupad undersökning av orsak till avbrott av studier, med koppling till en lägre genomströmning än genomsnittet.</p>

Måluppfyllelse – färdighet och förmåga			
Sida	Stycke	Rad	Korrigering

Måluppfyllelse – värderingsförmåga och förhållningssätt			
Sida	Stycke	Rad	Korrigering

Jämställdhet			
Sida	Stycke	Rad	Korrigering

Uppföljning, och återkoppling åtgärder			
Sida	Stycke	Rad	Korrigerig

Bedömningsområde: Studentperspektiv

Sida	Stycke	Rad	Korrigerig

Bedömningsområde: Arbetsliv och samverkan

Sida	Stycke	Rad	Korrigerig

Universitetskanslersämbetets utbildningsutvärderingar

Delningssvar – synpunkter på preliminärt yttrande

Lärosäte: Högskolan Väst

Yrkesexamen: Yrkeslärarexamen

Bilaga: ID-nr A-2019-11-4815

Lärosätet ges möjlighet att kontrollera innehållet i det preliminära yttrande och påpeka eventuella sak/-faktafel. Synpunkterna på yttrandet bör utgå från de bedömningsområden och bedömningsgrunder som ingått i utvärderingen.

Ange i tabellen vilken sida i yttrandet korrigeringen avser, vid behov kan tabellen byggas ut. Korrigeringarna bör hållas så kortfattade som möjligt. Observera att det inte är möjligt att inkomma med ny fakta som ej fanns tillgänglig i de ursprungliga underlagen.

Lärosätets svar med eventuella synpunkter ska laddas upp i UKÄ Direkt senast den 21 januari 2021. Lärosätets svar kommer att bifogas det slutliga yttrandet.

Exempel

Sida	Stycke	Rad	Korrigering
2	3	5	Antal helårsstudenter uppgår till 25, ej 45.

Bedömningsområde: Förutsättningar

Personal			
Sida	Stycke	Rad	Korrigering
1	2 & 4	6–7 &1–2	Texten är inkonsekvent där det i andra stycket anges en begränsning i den professionsinriktade kompetensen, medan det i fjärde stycket anges att lärargruppen sammantaget har en bred vetenskaplig och didaktisk kompetens. Den didaktiska kompetensen borde motsvara den professionsinriktade.

Utbildningsmiljö			
Sida	Stycke	Rad	Korrigering

Bedömningsområde: Utformning, genomförande och resultat

Måluppfyllelse –kap och förståelse kuns			
Sida	Stycke	Rad	Korrigering

Måluppfyllelse – färdighet och förmåga			
Sida	Stycke	Rad	Korrigering

4	2 & 5	3-4 & 1-4	Texten är inkonsekvent där det i andra stycket anges att vidareutveckling bör ske av VFU:n med hänseende på examinationsformerna för tillämpning. I femte stycket anges att VFU:n är ett gott exempel och särskilt bedömning av lärarkompetens i form av färdigheter och förmågor relaterat till praktiskt handlande och genomförande i praktiken. Dessa områden torde vara samma sak.

Måluppfyllelse – värderingsförmåga och förhållningssätt

Sida	Stycke	Rad	Korrigerig

Jämställdhet

Sida	Stycke	Rad	Korrigerig

Uppföljning, åtgärder och återkoppling			
Sida	Stycke	Rad	Korrigerig

Bedömningsområde: Studentperspektiv

Sida	Stycke	Rad	Korrigerig

Bedömningsområde: Arbetsliv och samverkan

Sida	Stycke	Rad	Korrigerig
9	4	1–2	Samma formulering om behov av utvecklingsarbete ang examinationsformer i tillämpning beskrivs. Se beskrivning om inkonsekvens under Måluppfyllelse – färdighet och förmåga

Universitetskanslersämbetets utbildningsutvärderingar

Delningssvar – synpunkter på preliminärt yttrande

Lärosäte: Karlstads universitet

Yrkesexamen: Yrkeslärarexamen

Bilaga: 411-00529-19]

Lärosätet ges möjlighet att kontrollera innehållet i det preliminära yttrande och påpeka eventuella sak/-faktafel. Synpunkterna på yttrandet bör utgå från de bedömningsområden och bedömningsgrunder som ingått i utvärderingen.

Ange i tabellen vilken sida i yttrandet korrigeringen avser, vid behov kan tabellen byggas ut. Korrigeringarna bör hållas så kortfattade som möjligt. Observera att det inte är möjligt att inkomma med ny fakta som ej fanns tillgänglig i de ursprungliga underlagen.

Lärosätets svar med eventuella synpunkter ska laddas upp i UKÄ Direkt senast den 21 januari 2021. Lärosätets svar kommer att bifogas det slutliga yttrandet.

Exempel

Sida	Stycke	Rad	Korrigering
2	3	5	Antal helårsstudenter uppgår till 25, ej 45.

Bedömningsområde: Förutsättningar

Personal			
Sida	Stycke	Rad	Korrigering
			Inga sak- eller faktafel har hittats.

Utbildningsmiljö			
Sida	Stycke	Rad	Korrigering
			Inga sak- eller faktafel har hittats.

Bedömningsområde: Utformning, genomförande och resultat

Måluppfyllelse – kunskap och förståelse			
Sida	Stycke	Rad	Korrigering
			Inga sak- eller faktafel har hittats.

Måluppfyllelse – färdighet och förmåga			
Sida	Stycke	Rad	Korrigering
			Inga sak- eller faktafel har hittats.

Måluppfyllelse – värderingsförmåga och förhållningssätt			
Sida	Stycke	Rad	Korrigerig
			Inga sak- eller faktafel har hittats.

Jämställdhet			
Sida	Stycke	Rad	Korrigerig
			Inga sak- eller faktafel har hittats.

Uppföljning, och återkoppling åtgärder			
Sida	Stycke	Rad	Korrigerig

			Inga sak- eller faktafel har hittats.

Bedömningsområde: Studentperspektiv

Sida	Stycke	Rad	Korrigerig
			Inga sak- eller faktafel har hittats.

Bedömningsområde: Arbetsliv och samverkan

Sida	Stycke	Rad	Korrigerig
			Inga sak- eller faktafel har hittats.

Svar på delning av preliminärt yttrande gällande utbildningsutvärdering inom Yrkeslärarexamen

Linköpings universitet har beretts möjlighet att kontrollera innehållet i yttrandet och påpeka eventuella sakfel. LiU finner att yttrandet som helhet ger en god bild av utbildningens kvalitet och lyfter fram såväl styrkor som viktiga utvecklingsområden. LiU vill påtala ett sakfel i jämförbarhetsavsnittet (se tabellen för delningssvar).

I tjänsten

Håkan Löfgren

Linköpings universitet

Org 202100-3096

Vat SE202100309601

Kontakt

013-28 10 00

liu@liu.se

Postadress

Hus D, Campus Valla

581 83 Linköping

Besöksadre

D-huset, ing

Campus Val

Universitetskanslersämbetets utbildningsutvärderingar

Delningssvar – synpunkter på preliminärt yttrande

Lärosäte: [Linköpings universitet]

Yrkesexamen: [Yrkeslärarexamen]

Bilaga: [BEDÖMARGRUPPENS PRELIMINÄRA YTTRANDE ID-nr A-2019-11-4817]

Lärosätet ges möjlighet att kontrollera innehållet i det preliminära yttrande och påpeka eventuella sak/-faktafel. Synpunkterna på yttrandet bör utgå från de bedömningsområden och bedömningsgrunder som ingått i utvärderingen.

Ange i tabellen vilken sida i yttrandet korrigeringen avser, vid behov kan tabellen byggas ut. Korrigeringarna bör hållas så kortfattade som möjligt. Observera att det inte är möjligt att inkomma med ny fakta som ej fanns tillgänglig i de ursprungliga underlagen.

Lärosätets svar med eventuella synpunkter ska laddas upp i UKÄ Direkt senast den 21 januari 2021. Lärosätets svar kommer att bifogas det slutliga yttrandet.

Exempel

Sida	Stycke	Rad	Korrigering
2	3	5	Antal helårsstudenter uppgår till 25, ej 45.

Bedömningsområde: Förutsättningar

Personal			
Sida	Stycke	Rad	Korrigering

Utbildningsmiljö			
Sida	Stycke	Rad	Korrigering

Bedömningsområde: Utformning, genomförande och resultat

Måluppfyllelse – kunskap och förståelse			
Sida	Stycke	Rad	Korrigering

Måluppfyllelse – färdighet och förmåga			
Sida	Stycke	Rad	Korrigering

Måluppfyllelse – värderingsförmåga och förhållningssätt

Sida	Stycke	Rad	Korrigerig

Jämställdhet			
Sida	Stycke	Rad	Korrigerig
6	3	9-10	Sakfelet som LiU vill korrigera uttrycks i följande meningar i yttrandet: "I självvärderingen beskrivs första VFU-kursen ger "en möjlighet att diskutera och problematisera jämställdhetsperspektivets olika dimensioner", så det framstår inte som ett obligatorium."
6-7	4, 1	1	"Bedömargruppen ser en risk för att målet kan framstå som valbart om jämställdhetsperspektivet inte uttryckligen efterfrågas i uppgifterna..." Att vi använde uttrycket ger "en möjlighet" i självvärderingen innebär inte att jämställdhetsperspektivet är valbart, det är ett obligatorium. Målet är inte valbart. Jämställdhetsperspektivet efterfrågas specifikt i uppgifterna. Se t.ex. den examinerande uppgiften "Portfoliouppgift 1" för VFU1 (s. 22 i självvärderingen) som kräver att ett jämställdhetsperspektiv ska beaktas i den skriftliga lektionsplaneringen. Jämställdhetsperspektivet diskuteras även i trepartssamtalet där studenten, handledaren och examinatorn medverkar (s. 22 i självvärderingen).

Uppföljning, och återkoppling åtgärder			
Sida	Stycke	Rad	Korrigerig

Bedömningsområde: Studentperspektiv

Sida	Stycke	Rad	Korrigering

Bedömningsområde: Arbetsliv och samverkan

Sida	Stycke	Rad	Korrigering

Universitetskanslersämbetets utbildningsutvärderingar

Delningssvar – synpunkter på preliminärt yttrande

Lärosäte: Linneuniversitet

Yrkesexamen: Yrkeslärarexamen

Bilaga: A-2019-11-4818 Preliminärt yttrande LNU

Lärosätet ges möjlighet att kontrollera innehållet i det preliminära yttrande och påpeka eventuella sak/-faktafel. Synpunkterna på yttrandet bör utgå från de bedömningsområden och bedömningsgrunder som ingått i utvärderingen.

Ange i tabellen vilken sida i yttrandet korrigeringen avser, vid behov kan tabellen byggas ut. Korrigeringarna bör hållas så kortfattade som möjligt. Observera att det inte är möjligt att inkomma med ny fakta som ej fanns tillgänglig i de ursprungliga underlagen.

Lärosätets svar med eventuella synpunkter ska laddas upp i UKÄ Direkt senast den 21 januari 2021. Lärosätets svar kommer att bifogas det slutliga yttrandet.

Exempel

Sida	Stycke	Rad	Korrigering
2	3	5	Antal helårsstudenter uppgår till 25, ej 45.

Bedömningsområde: Förutsättningar

Personal

Sida	Stycke	Rad	Korrigering

Utbildningsmiljö			
Sida	Stycke	Rad	Korrigering

Bedömningsområde: Utformning, genomförande och resultat

Måluppfyllelse – kunskap och förståelse			
Sida	Stycke	Rad	Korrigering
4	1	6-7	<p>”I intervjun bekräftades att det för närvarande inte finns något kursmål eller uttalat delprov om vuxnas lärande.” bör rättas till men att det finns</p> <p>Det finns och fanns såväl i samband med självvärderingen som vid intervjun ett delprov (kursutvecklingsprojektet i 1YL005) där vuxnas lärande examineras. Det är rätt att det inte finns något kursmål.</p>

7	2	3-5	<p>Sammanvägd bedömning av bedömningsområdet utformning, genomförande och resultat:</p> <p>”Det saknas kursmål, litteratur och läroplan för vuxenutbildning samt examinerande uppgifter med koppling till ett examensmål.” bör rättas till saknas kursmål och läroplan men finns både innehåll och kurslitteratur</p> <p>Det är korrekt att kursmål och läroplan för vuxenutbildning saknas men annan litteratur om vuxnas lärande finns. Publikationen ”Validering av vuxnas kunskande” har funnits i litteraturlistan för 1YL005 sedan 2013 och ytterligare en nypublicerad publikation av Fejes lades till vt 2020. Kurslitteraturen omnämns i självvärderingen, s 13. Precis som exemplifierades ovan så finns en uppgift där vuxnas lärande examineras.</p>

Måluppfyllelse – färdighet och förmåga

Sida	Stycke	Rad	Korrigerig

Måluppfyllelse – värderingsförmåga och förhållningssätt

Sida	Stycke	Rad	Korrigerig

Jämställdhet			
Sida	Stycke	Rad	Korrigering

Uppföljning, åtgärder och återkoppling			
Sida	Stycke	Rad	Korrigering

Bedömningsområde: Studentperspektiv

Sida	Stycke	Rad	Korrigering

Bedömningsområde: Arbetsliv och samverkan

Sida	Stycke	Rad	Korrigering

Svara

Svara alla

Spara

Skriv ut

Från: gunilla.lofstrom@mau.se

Avsändare:

Gunilla Löfström

Till: utvitsy@uka.se

Kopia:

Hemlig kopia:

Skickat: 2021-01-21 15:40

Ämne: Utvärdering av yrkeslärarutbildning; Svar på delning

Hej,

Malmö universitet lämnar inte synpunkter på bedömarnas preliminära y rande.

Med vänlig hälsning

Gunilla Löfström

utbildningsledare

Bilagor:

Stockholms
universitet

2021-01-12

Pär Brännström
Utredare

Till:
Projektledare Sabastian Steele
Universitetskanslersämbetet (UKÄ)

Svar på delning av preliminärt yttrande

Stockholms universitet har inte hittat några sak- eller faktafel i UKÄ:s preliminära yttrande om universitetets yrkeslärarutbildning.

Hälsar vänligen

Pär Brännström

UKÄ:s reg. nummer: 411-00529-19

Rektors kansli

Datum

Reg.nr

2021-02-23

411-00529-19

Universitetskanslersämbetets utbildningsutvärderingar

Delningssvar – synpunkter på preliminärt yttrande

Lärosäte: Umeå universitet
Yrkesexamen: Yrkelärarexamen
Bilaga: Inga bilagor medföljer

Lärosätet ges möjlighet att kontrollera innehållet i det preliminära yttrande och påpeka eventuell sak/-faktafel. Synpunkterna på yttrandet bör utgå från de bedömningsområden och bedömningsgrunder som ingått i utvärderingen.

Ange i tabellen vilken sida i yttrandet korrigeringen avser, vid behov kan tabellen byggas ut. Korrigeringarna bör hållas så kortfattade som möjligt. Observera att det inte är möjligt att inkomma med ny fakta som ej fanns tillgänglig i de ursprungliga underlagen.

Lärosätets svar med eventuella synpunkter ska laddas upp i UKÄ Direkt senast den 21 januari 2021. Lärosätets svar kommer att bifogas det slutliga yttrandet.

Exempel

Sida	Stycke	Rad	Korrigering
2	3	5	Antal helårsstudenter uppgår till 25, ej 45.

Bedömningsområde: Förutsättningar

Personal			
Sida	Stycke	Rad	Inga synpunkter från Umeå universitet

Utbildningsmiljö			
Sida	Stycke	Rad	
			Inga synpunkter från Umeå universitet

Bedömningsområde: Utformning, genomförande och resultat

Måluppfyllelse –kap och förståelse kuns			
Sida	Stycke	Rad	
			Inga synpunkter från Umeå universitet

Måluppfyllelse – färdighet och förmåga			
Sida	Stycke	Rad	
			Inga synpunkter från Umeå universitet

Måluppfyllelse – värderingsförmåga och förhållningssätt

Sida	Stycke	Rad	Inga synpunkter från Umeå universitet

Jämställdhet

Sida	Stycke	Rad	Inga synpunkter från Umeå universitet

Uppföljning, åtgärder och återkoppling

Sida	Stycke	Rad	Inga synpunkter från Umeå universitet

Bedömningsområde: Studentperspektiv

Sida	Stycke	Rad	Inga synpunkter från Umeå universitet

Bedömningsområde: Arbetsliv och samverkan

Sida	Stycke	Rad	Inga synpunkter från Umeå universitet